

PROGRAMACIÓ D'AULA

Educació Primària

3r curs

2023/24

CEIP Pou de la Muntanya

Dénia

1. CONTEXT CURRICULAR DE L'ETAPA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

1.1. Objectius generals de l'etapa

- a) Conèixer i apreciar els valors i les normes de convivència, aprendre a obrar d'acord amb aquestes amb empatia, preparar-se per a l'exercici actiu de la ciutadania i respectar els drets humans i també el pluralisme propi d'una societat democràtica.
- b) Desenvolupar hàbits de treball individual i d'equip, d'esforç i de responsabilitat en l'estudi, i també actituds de confiança en si mateix, sentit crític, iniciativa personal, curiositat, interès i creativitat en l'aprenentatge, i esperit emprenedor.
- c) Adquirir habilitats per a la resolució pacífica de conflictes i la prevenció de la violència, que els permeten desenvolupar-se amb autonomia en l'àmbit escolar i familiar, i també desenvolupar actituds de respecte mutu en els grups socials amb què es relacionen.
- d) Conèixer, comprendre i respectar les diverses cultures i les diferències entre les persones, la igualtat de drets i oportunitats d'homes i dones i la no-discriminació de persones per motius d'ètnia, orientació o identitat sexual, religió o creences, discapacitat o altres condicions.
- e) Conèixer i utilitzar de manera adequada les llengües oficials: el valencià com a llengua pròpia, i el castellà, com a llengua cooficial, i desenvolupar hàbits de lectura individual i en contextos de diàleg, debat i intercanvi d'experiències.
- f) Adquirir en llengua estrangera, anglés, la competència comunicativa bàsica que els permeta comprendre i expressar missatges senzills i reeixir en situacions quotidianes.
- g) Desenvolupar actituds positives envers la riquesa multilingüe i multicultural present en la societat, on conviuen el valencià i el castellà, a més d'altres llengües familiars.
- h) Desenvolupar les competències matemàtiques bàsiques i iniciar-se en la resolució de problemes que requereixen la realització d'operacions elementals de càlcul, coneixements geomètrics i estimacions, i també ser capaços d'aplicar-los a les situacions de la vida quotidiana.
- i) Conèixer els aspectes fonamentals de les ciències de la naturalesa, les ciències socials, la geografia, la història i la cultura, a través de l'assignatura de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural o en el desenvolupament de projectes interdisciplinaris.
- j) Desenvolupar les competències tecnològiques bàsiques i iniciar-se en el seu ús de cara a l'aprenentatge, i aleshores desenvolupar un esperit crític pel que fa al seu funcionament i als missatges que reben i elaboren.
- k) Utilitzar diferents representacions i expressions artístiques i iniciar-se en la construcció de propostes visuals i audiovisuals, i desenvolupar la sensibilitat estètica i potenciar la creació artística.
- l) Valorar la higiene i la salut, acceptar el propi cos i el dels altres, respectar les diferències i utilitzar l'educació física, l'esport i l'alimentació com a mitjans per a afavorir el desenvolupament personal i social.
- m) Desenvolupar actituds de respecte i cura cap a tots els animals, i posar especial atenció al desenvolupament de formes de comportament empàtiques i correctes amb els animals de companyia.
- n) Desenvolupar les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les relacions amb altres persones, i també una actitud contrària a la violència, als prejudicis de qualsevol tipus i als estereotips sexistes.
- o) Desenvolupar hàbits quotidians de mobilitat activa autònoma saludable, fomentant l'educació viària i actituds de respecte que incidisquen en la prevenció dels accidents de trànsit.
- p) Desenvolupar hàbits de consum responsable en el context de l'educació per a la sostenibilitat i la protecció del medi ambient, en el camí cap a la transició ecològica.
- q) Promoure actituds de respecte entre tots els membres de la comunitat educativa, i també la cooperació entre iguals.

1.2. Competències

La Recomanació del Consell de la Unió Europea de 2018 conceptualitza les competències com a combinacions complexes i dinàmiques de coneixements, destreses i actituds, en les quals:

- Els coneixements es componen de fets i xifres, conceptes, idees i teories que ja estan establerts i ajuden en la comprensió d'una àrea o un tema concrets.
- Les destreses es defineixen com l'habilitat per a dur a terme processos i utilitzar els coneixements que es tenen per a obtenir resultats.
- Les actituds descriuen la mentalitat i la disposició per a actuar o reaccionar davant les idees, les persones o les situacions.

Les competències clau

Les competències clau segons la Recomanació del Consell són «aquelles que totes les persones necessiten per a la realització i el desenvolupament personals, l'ocupabilitat, la integració social, un estil de vida sostenible, l'èxit en la vida en societats pacífiques, un mode de vida saludable i una ciutadania activa».

Les competències clau són transversals a totes les àrees i han d'orientar l'aprenentatge de l'alumnat. Es relacionen amb les competències específiques i amb els perfils d'eixida de les diferents àrees. La transversalitat és una condició inherent al perfil d'eixida, en el sentit que tots els sabers s'orienten cap a una mateixa finalitat i,

al seu torn, l'adquisició de cada competència contribueix a l'adquisició de totes les altres.

En la LOMLOE són competències clau les següents:

- Competència en comunicació lingüística (CCL).
- Competència plurilingüe (CP).
- Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (STEM, per les sigles en anglés).
- Competència digital (CD).
- Competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA).
- Competència ciutadana (CC).
- Competència emprenedora (CE).
- Competència en consciència i expressió culturals (CCEC).

Les competències específiques

Estan vinculades a les àrees, els àmbits o les matèries i es concreten mitjançant els descriptors operatius de les competències clau. De tal manera que, de l'avaluació d'aquestes competències, es puga inferir, de manera directa, el grau de consecució de les competències clau i dels objectius de l'etapa.

1.3. Situacions d'aprenentatge

Són contextos d'aprenentatge, tasques i activitats interdisciplinàries, significatives i rellevants que permeten vertebrar la programació d'aula i inserir-la en la vida del centre educatiu i de l'entorn per a convertir els estudiants en protagonistes del propi procés d'aprenentatge i desenvolupar la seua creativitat. Les característiques de les situacions d'aprenentatge són les següents:

- Connecten els diversos aprenentatges.
- Mobilitzen els sabers.
- Possibiliten noves adquisicions.
- Permeten l'aplicació a la vida real.

El currículum expressa literalment que «les situacions d'aprenentatge representen una eina eficaç per a integrar els elements curriculars de les diferents àrees mitjançant tasques i activitats significatives i rellevants per a resoldre problemes de manera creativa i cooperativa, reforçant l'autoestima, l'autonomia, la reflexió i la responsabilitat»

Una situació d'aprenentatge implica acomplir un conjunt d'activitats articulades que l'alumnat durà a terme per a aconseguir uns determinats fins o propòsits educatius en un lapse de temps i en un context específics, fet que suposa diversos tipus d'interaccions:

- Amb els integrants del grup i les persones externes.
- Amb la informació obtinguda de diverses fonts: bibliografia, entrevistes, observacions, vídeos, etc.
- En diversos tipus d'espais o escenaris: aula, laboratori, taller, empreses, institucions, organismes, obres de construcció, etc.

Aquestes situacions d'aprenentatge han de vincular-se a situacions reals de l'àmbit social o professional en les quals tenen lloc esdeveniments, fets, processos,

interaccions, fenòmens... l'observació i l'anàlisi dels quals resulten rellevants per a adquirir aprenentatges o en les quals es poden aplicar els aprenentatges que s'adquireixen al llarg del curs.

En les situacions d'aprenentatge l'alumnat es constitueix en l'objectiu i el protagonista i té un paper actiu i dinàmic en el procés d'aprenentatge propi.

Les claus per al disseny de les situacions d'aprenentatge són les següents:

- Integrar sabers (coneixements, destreses i actituds) que pertanyen a àmbits diferents.
- Promoure la transferència dels aprenentatges adquirits.
- Partir d'uns objectius clars i precisos.
- Proporcionar escenaris que afavorisquen diferents agrupaments, des del treball individual fins al treball en grups.
- Facilitar que l'alumnat vaja assumint responsabilitats personals progressivament i actue de manera cooperativa en la resolució creativa de reptes de diferent naturalesa.
- Implicar la producció i la interacció oral i incloure-hi l'ús de recursos autèntics en diferents suports i formats, tant analògics com digitals.
- Atendre aquells aspectes relacionats amb l'interés comú, la sostenibilitat o la convivència democràtica.

Finalment, hi ha una sèrie d'aspectes que han d'impregnar les situacions d'aprenentatge:

- Foment de la participació activa i raonada.
- Estímul de la lliure expressió d'idees.
- Desenvolupament del pensament crític i autònom.

- Estímul dels hàbits de vida saludables i sostenibles.
- Ús segur de les tecnologies.

1.4. Criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació s'estableixen en cada àrea per a cada cicle de l'etapa i permeten determinar el progrés en el grau d'adquisició de les competències específiques al llarg de l'etapa; és a dir, es concreten a partir d'aquestes competències específiques i han d'entendre's com a eines de diagnòstic i millora en relació amb el nivell d'acompliment que s'espera de l'adquisició d'aquelles.

- Interacció respectuosa i cooperativa entre iguals i amb l'entorn.
- Gestió assertiva de les emocions.

Aquests criteris es formulen d'una manera clarament competencial, atenent tant els productes finals esperats com els processos i les actituds que acompanyen la seua elaboració.

Per a dur a terme l'avaluació d'aquests criteris és necessari posar en marxa una varietat d'eines i instruments d'avaluació dotats de capacitat diagnòstica i de millora.

1.5. Perfil d'eixida de l'alumnat d'Educació Primària

Competències clau	Descriptors operatius
Competència en comunicació lingüística (CCL)	<p>CCL1. Expressa fets, conceptes, pensaments, opinions o sentiments de manera oral, escrita o signada, amb claredat i adequació a diferents contextos quotidians de l'entorn personal, social i educatiu, i participa en interaccions comunicatives amb actitud cooperativa i respectuosa, tant per a intercanviar informació i crear coneixement com per a construir vincles personals.</p> <p>CCL2. Comprén, interpreta i valora textos orals, signats, escrits o multimodals senzills dels àmbits personal, social i educatiu, amb acompanyament puntual, per a participar activament en contextos quotidians i per a construir coneixement.</p> <p>CCL3. Localitza, selecciona i contrasta, amb l'acompanyament pertinent, informació senzilla procedent de dues o més fonts, avaluant-ne la fiabilitat i utilitat en funció dels objectius de lectura, i la integra i transforma en coneixement per a comunicar-la adoptant un punt de vista creatiu i personal i alhora respectuós amb la propietat intel·lectual.</p> <p>CCL4. Llig obres diverses adequades per al seu desenvolupament i selecciona aquelles que s'ajusten millor als seus gustos i interessos; reconeix el patrimoni literari com a font de gaudi i aprenentatge individual i col·lectiu; mobilitza l'experiència personal i lectora per a construir i compartir la interpretació de les obres i per a crear textos d'intenció literària a partir de models senzills.</p> <p>CCL5. Posa les pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica, la gestió dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, i detecta els usos discriminatoris, així com els abusos de poder, per a afavorir l'ús no només eficaç sinó també ètic dels diferents sistemes de comunicació.</p>
Competència plurilingüe (CP).	<p>CP1. Utilitza, almenys, una llengua, a més de la llengua o les llengües familiars, per a respondre a les necessitats comunicatives senzilles i predictibles, de manera adequada tant al seu desenvolupament i interessos com a situacions i contextos quotidians dels àmbits personal, social i educatiu.</p> <p>CP2. A partir de les seues experiències, reconeix la diversitat de perfils lingüístics i experimenta estratègies que, de manera guiada, li permeten fer transferències senzilles entre diferents llengües per a comunicar-se en contextos quotidians i ampliar el seu repertori lingüístic individual.</p> <p>CP3. Coneix i respecta la diversitat lingüística i cultural present en el seu entorn, i reconeix i comprén el valor que té com a factor de diàleg per a millorar la convivència.</p>
Competència matemàtica i competència en ciència,	STEM1. Utilitza, de manera guiada, alguns mètodes inductius, deductius i lògics propis del raonament matemàtic en situacions conegudes; selecciona i fa servir algunes estratègies per a resoldre problemes, i reflexiona sobre les solucions obtingudes.

tecnologia i enginyeria (STEM).	<p>STEM2. Utilitza el pensament científic per a entendre i explicar alguns dels fenòmens que ocorren al seu voltant, confia en el coneixement com a motor de desenvolupament, utilitza eines i instruments adequats, es planteja preguntes i du a terme experiments senzills de forma guiada.</p> <p>STEM3. Elabora de manera guiada projectes en els quals dissenya, fabrica i avalua diferents prototips o models i s'adapta a la incertesa per a generar, en equip, un producte creatiu amb un objectiu concret, procurant que hi participe tot el grup i resolent pacíficament els conflictes que es puguin presentar.</p> <p>STEM4. Interpreta i transmet els elements més rellevants d'alguns mètodes i resultats científics, matemàtics i tecnològics de manera clara i veraç utilitzant la terminologia científica apropiada, en diferents formats (dibuixos, diagrames, gràfics, símbols...) i aprofitant de manera crítica, ètica i responsable la cultura digital per a compartir i construir coneixements nous.</p> <p>STEM5. Participa en accions fonamentades científicament per a promoure la salut i preservar el medi ambient i els éssers vius, aplicant principis d'ètica i seguretat i practicant el consum responsable.</p>
Competència digital (CD)	<p>CD1. Fa cerques guiades a internet i utilitza estratègies senzilles per al tractament digital de la informació (paraules clau, selecció d'informació rellevant, organització de dades...) amb una actitud crítica sobre els continguts obtinguts.</p> <p>CD2. Crea, integra i reelabora continguts digitals en diferents formats (text, taula, imatge, àudio, vídeo, programa informàtic...) mitjançant l'ús de diferents eines digitals per a expressar idees, sentiments i coneixements, respectant la propietat intel·lectual i els drets d'autor dels continguts que reutilitza.</p> <p>CD3. Participa en activitats i/o projectes escolars mitjançant l'ús d'eines o plataformes virtuals a fi de construir coneixements nous, comunicar-se, treballar cooperativament, compartir dades i continguts en entorns digitals restringits i supervisats de manera segura, amb una actitud oberta i responsable.</p> <p>CD4. Coneix els riscos i adopta, amb l'orientació del docent, mesures preventives a l'hora d'usar les tecnologies digitals per a protegir els dispositius, les dades personals, la salut i el medi ambient, i s'inicia en l'adopció d'hàbits d'ús crític, segur, saludable i sostenible d'aquestes tecnologies.</p> <p>CD5. S'inicia en el desenvolupament de solucions digitals senzilles i sostenibles (reutilització de materials tecnològics, programació informàtica per blocs, robòtica educativa...) per a resoldre problemes concrets o reptes proposats de manera creativa, i sol·licita ajuda quan ho necessita.</p>
Competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA)	<p>CPSAA1. És conscient de les pròpies emocions, idees i comportaments personals i fa servir estratègies per a gestionar-les en situacions de tensió o conflicte, adaptant-se als canvis i harmonitzant-los per a aconseguir els seus propis objectius.</p>

	<p>CPSAA2. Coneix els riscos més rellevants i els principals actius per a la salut, adopta estils de vida saludables per al seu benestar físic i mental, i detecta i busca ajuda davant situacions violentes o discriminatòries.</p> <p>CPSAA3. Reconeix i respecta les emocions i les experiències de les altres persones, participa activament en el treball en grup, assumeix les responsabilitats individuals assignades i utilitza estratègies cooperatives dirigides a la consecució d'objectius compartits.</p> <p>CPSAA4. Reconeix el valor de l'esforç i la dedicació personal per a la millora de l'aprenentatge i adopta postures crítiques quan es produeixen processos de reflexió guiats.</p> <p>CPSAA5. Planeja objectius a curt termini, utilitza estratègies d'aprenentatge autoregulat i participa en processos d'autoavaluació i coavaluació, en què reconeix les seues limitacions i sap buscar ajuda en el procés de construcció del coneixement.</p>
Competència ciutadana (CC)	<p>CC1. Entén els fets històrics i socials més rellevants pel que fa la pròpia identitat i cultura, reflexiona sobre les normes de convivència i les aplica de manera constructiva, dialogant i inclusiva en qualsevol context.</p> <p>CC2. Participa en activitats comunitàries, en la presa de decisions i en la resolució dels conflictes de forma dialogada i respectuosa amb els procediments democràtics, els principis i valors de la Unió Europea i la Constitució espanyola, els drets humans i de la infància, el valor de la diversitat i l'assoliment de la igualtat de gènere, la cohesió social i els objectius de desenvolupament sostenible.</p> <p>CC3. Reflexiona i dialoga sobre valors i problemes ètics d'actualitat comprenent la necessitat de respectar diferents cultures i creences, de cuidar l'entorn, de rebutjar prejudicis i estereotips i d'oposar-se a qualsevol forma de discriminació i violència.</p> <p>CC4. Comprén les relacions sistèmiques entre les accions humanes i l'entorn i s'inicia en l'adopció d'estils de vida sostenibles, per a contribuir a la conservació de la biodiversitat des d'una perspectiva tant local com global.</p>
Competència emprenedora (CE)	<p>CE1. Reconeix necessitats i reptes per afrontar i elabora idees originals utilitzant destreses creatives i prenent consciència de les conseqüències i els efectes que les idees puguen generar en l'entorn, per a proposar solucions valuoses que responguen a les necessitats detectades.</p> <p>CE2. Identifica fortaleses i febleses pròpies utilitzant estratègies d'autoconeixement i s'inicia en el coneixement d'elements econòmics i financers bàsics i els aplica a situacions i problemes de la vida quotidiana per a detectar aquells recursos que puguen portar a l'acció les idees originals i valuoses.</p> <p>CE3. Crea idees i solucions originals, planifica tasques, coopera amb d'altres en equip, valora el procés fet i el resultat obtingut per a dur a terme una iniciativa emprenedora considerant l'experiència com una oportunitat per a aprendre.</p>
Competència en consciència i	<p>CCEC1. Reconeix i aprecia els aspectes fonamentals del patrimoni cultural i artístic, comprenent les diferències entre diferents cultures i la</p>

expressions culturals (CCEC)	<p>necessitat de respectar-les.</p> <p>CCEC2. Reconeix s'interessa per les especificitats i intencionalitats de les manifestacions artístiques i culturals més destacades del patrimoni, identificant els mitjans i els suports i també els llenguatges i elements tècnics que les caracteritzen.</p> <p>CCEC3. Expressa idees, opinions, sentiments i emocions de forma creativa i amb una actitud oberta i inclusiva, amb diferents llenguatges artístics i culturals i amb el propi cos, interaccionant amb l'entorn i desenvolupant les seues capacitats afectives.</p> <p>CCEC4. Experimenta de manera creativa amb diferents mitjans i suports, i diverses tècniques plàstiques, visuals, audiovisuals, sonores o corporals, per a elaborar propostes artístiques i culturals.</p>
------------------------------	--

1.6. L'estructura curricular en primària

ELS OBJECTIUS GENERALS DE L'ETAPA SÓN UN GRAN PARAIGUA DAVALL DEL QUAL S'ARRECEREN ELS ELEMENTS DEL CURRÍCULUM.

LES COMPETÈNCIES CLAU SÓN LA BRÚIXOLA QUE ORIENTA EL CURRÍCULUM.

ES CONCRETEN EN

PERFIL D'EIXIDA I DESCRIPTORS OPERATIUS

ETAPA/
ENSENYAM
ENT BÀSIC

DONEN LLOC A

LES COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

ÀREA I
ETAPA

ES RECOLZEN EN

CRITERIS D'AVALUACIÓ

SABERS BÀSICS / CONTINGUTS

ÀREA I
CICLE

ÀREA I
CICLE

PER A DESENVOLUPAR

LA PROGRAMACIÓ ORGANITZADA A PARTIR DE LES SITUACIONS D'APRENTATGE

2. LA RESPONDA DEL PROJECTE A LA LOMLOE

- Abordar junts els reptes que planteja la LOMLOE.
- Contribuir a educar millors persones, amb ments despertes que avancen cap a un món millor.

Amb aquesta finalitat:

- I. Promovem una **educació integral** orientada a formar persones...
  - ✓ Indagadores i analítiques.
  - ✓ Informades i cultes.
  - ✓ Reflexives i crítiques.
  - ✓ Bones comunicadores.
  - ✓ Col·laboradores i participatives.
  - ✓ Compromeses i ètiques.
  - ✓ Creatives.
  - ✓ Respectuoses i amb mentalitat oberta.
- II. Plantegem un projecte amb el focus posat en el **desenvolupament sostenible** des del punt de vista mediambiental i social:
  - ✓ Pretenem educar ciutadans i ciutadanes globals, persones compromeses amb si mateixes, amb els altres i amb el planeta.
  - ✓ Les unitats didàctiques, les tasques, els projectes, les activitats... permeten que l'alumnat reflexione sobre els reptes del segle XXI i contribuïska a la construcció d'un món millor.
- III. Planifiquem un **projecte connectat amb la realitat que promou l'aprenentatge competencial**. Per això, cada unitat didàctica s'organitza entorn d'una situació d'aprenentatge, una experiència d'aprenentatge (problema, tema, repte...) motivadora, real i pròxima a l'alumnat. Les unitats segueixen una ruta didàctica en quatre frases:
  - ✓ Desvetllament de la curiositat de l'alumnat i presa de consciència de la situació-problema.
  - ✓ Aprenentatge dels sabers bàsics / continguts necessaris i desenvolupament de les habilitats de pensament.
  - ✓ Pas a l'acció: aplicació del que s'ha après en tasques complexes amb un fort sentit competencial i actitudinal.
  - ✓ Consolidació, valoració del que s'ha après i personalització.
- IV. Proporcionem eines per a avançar en l'**aprenentatge personalitzat**. és un projecte complet, que permet infinitat d'adaptacions perquè responga a les diferents realitats educatives.
- V. Oferim una completa bateria de recursos per a l'**avaluació formativa**. Un complet sistema d'avaluació que permet avaluar totes les fases del procés educatiu, amb una gran diversitat d'instruments, incloent-hi la participació de l'estudiant
- VI. Integrem l'**ensenyament digital** en el conjunt del projecte per a desenvolupar la competència digital de l'alumnat i també com una eina d'ensenyament i aprenentatge.
- VII. Li hem atorgat un **enfocament multidisciplinari**, ja que és un projecte per a totes les àrees de Primària i, encara que cada una d'aquestes té sentit propi, el projecte inclou dinàmiques interdisciplinàries que contribueixen a un aprenentatge profund i que permeten interrelacionar sabers i enfortir els aprenentatges de les àrees instrumentals.
- VIII. Hem **integrat els sabers nous de manera senzilla i natural**.
  - ✓ Alfabetització informacional.
  - ✓ Competències STEAM.

ÀREA DE MATEMÀTIQUES

CONTEXT CURRICULAR DE L'ÀREA DE MATEMÀTIQUES PER AL SEGON CICLE D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

2.1. Competències específiques-descriptors-criteris d'avaluació

Competències específiques	Criteris d'avaluació
	Per a 4t Curs d'Educació Primària
<p>CE1. Resolució de problemes. Resoldre problemes que tinguen relació amb situacions reals de l'entorn personal, social i educatiu utilitzant estratègies informals, representacions i conceptes concrets.</p>	<p>1.1. Identificar la informació rellevant i irrellevant d'un problema o d'una situació problemàtica de l'entorn personal i social de l'alumnat que en permeta l'abordatge i la resolució.</p> <p>1.2. Desenvolupar estratègies informals per a obtenir la solució correcta a un problema o una situació i sistematitzar procediments informals de resolució a nivell inicial.</p> <p>1.3. Comprovar si la solució obtinguda en el problema compleix les condicions o les exigències de l'enunciat.</p> <p>1.4. Extraure conseqüències de la situació problemàtica plantejada i obtenir eines i estratègies aplicables en l'àmbit personal o educatiu.</p>
<p>CE2. Raonament i connexions. Observar, formular, explorar i comprovar conjectures senzilles sobre propietats i relacions matemàtiques concretes, mitjançant el reconeixement i la connexió de procediments, patrons, regularitats i estructures.</p>	<p>2.1. Comprovar conjectures sobre relacions matemàtiques que permeten desenvolupar de manera intuïtiva nou contingut matemàtic de naturalesa numèrica, mètrica, espacial, geomètrica o estocàstica.</p> <p>2.2. Comprovar relacions matemàtiques mitjançant els procediments de raonament matemàtic intuïtiu.</p> <p>2.3. Reconèixer patrons o regularitats, construint intuïtivament contingut matemàtic de naturalesa numèrica, mètrica, espacial, geomètrica o estocàstica.</p> <p>2.4. Comparar distints procediments matemàtics relatius al càlcul, la mitjana, el sentit espacial i geomètric, el tractament de dades o els processos aleatoris, i utilitzar-los de manera flexible.</p>
<p>CE3. Modelització. Construir models matemàtics concrets i utilitzar conceptes i procediments matemàtics senzills per a abordar i interpretar situacions, fenòmens i problemes rellevants en l'àmbit personal, educatiu o social.</p>	<p>3.1. Identificar el contingut i les eines matemàtiques senzilles que permeten abordar situacions reals pròximes i rellevants, i fer possible la construcció de models matemàtics bàsics.</p> <p>3.2. Utilitzar models matemàtics bàsics que permeten interpretar una situació real senzilla i extraure'n conclusions.</p> <p>3.3. Comparar models matemàtics corresponents a situacions reals en contextos similars.</p>
<p>CE4. Pensament computacional. Construir i aplicar algoritmes senzills per a fer front a situacions i resoldre</p>	<p>4.1. Identificar regularitats en una seqüència de dades i predir resultats mitjançant el reconeixement de patrons</p>

<p>problemes rellevants de l'àmbit personal, educatiu o social a partir de l'organització de dades, la descomposició d'un problema en parts, el reconeixement de patrons i l'ús d'eines TIC.</p>	<p>senzills.</p> <p>4.2. Interpretar i reproduir algoritmes senzills mitjançant codis visuals.</p> <p>4.3. Aplicar algoritmes senzills mitjançant codis visuals i/o eines tecnològiques bàsiques per a resoldre situacions problemàtiques.</p> <p>4.4. Analitzar situacions senzilles per a definir i aconseguir estratègies guanyadores en jocs de lògica o jocs de tauler.</p>
<p>CE5. Representacions. Utilitzar amb correcció el simbolisme matemàtic amb transformacions i algunes conversions entre representacions iconicomaniulatives, numèriques, geomètriques i gràfiques, per a descriure i analitzar situacions rellevants de l'àmbit personal, educatiu o social.</p>	<p>5.1. Utilitzar correctament les representacions iconicomaniulatives d'objectes i processos matemàtics en situacions pròximes a l'alumnat respectant les regles bàsiques que les regeixen.</p> <p>5.2. Reconèixer representacions numèriques, geomètriques i gràfiques que descriuen objectes matemàtics elementals en contextos pròxims a l'alumnat.</p> <p>5.3. Utilitzar representacions numèriques, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics elementals en situacions pròximes a l'alumnat.</p>
<p>CE6. Comunicació. Comprendre i produir missatges orals i escrits concrets de manera informal, utilitzant un llenguatge matemàtic senzill per a comunicar i argumentar sobre característiques, conceptes, procediments i resultats relacionats amb situacions de l'àmbit personal, educatiu o social.</p>	<p>6.1. Recollir i comprendre missatges orals i escrits senzills que continguin llenguatge matemàtic bàsic.</p> <p>6.2. Comunicar de manera individual aspectes relacionats amb conceptes i procediments matemàtics senzills presents en contextos pròxims a l'alumnat.</p> <p>6.3. Justificar adequadament la validesa dels resultats que provenen de situacions problemàtiques de l'entorn personal o educatiu de l'alumnat, mitjançant comunicacions orals o escrites informals.</p> <p>6.4. Utilitzar un llenguatge matemàtic adequat per a defensar els propis raonaments de manera argumentada.</p>
<p>CE7. Rellevància social i cultural. Identificar fenòmens i problemes importants des del punt de vista cultural i social en què el coneixement matemàtic desenvolupa un paper decisiu.</p>	<p>7.1. Reconèixer el contingut matemàtic present en jocs, activitats socials i productes culturals pròxims a l'experiència de l'alumnat.</p> <p>7.2. Valorar la importància de les matemàtiques per a resoldre problemes de la vida quotidiana que inclouen aspectes com el càlcul aritmètic, la incertesa, el raonament lògic, el pensament computacional, l'ús i la interpretació de dades o el sentit geomètric i espacial.</p> <p>7.3. Apreciar el caràcter polivalent de les matemàtiques tant per la seua utilitat per a la resolució de problemes en</p>

	diferents àrees (instrumentalitat), com per a afavorir el desenvolupament intel·lectual, creatiu i cultural de les persones.
<p>CE8. Gestió de les emocions i les actituds. Gestionar les emocions i les actituds implicades en els processos matemàtics, acceptar la incertesa, les dificultats i els errors que aquests processos impliquen, i controlar l'atenció per aconseguir un aprenentatge significatiu i adaptable a diferents situacions.</p>	<p>8.1. Identificar i verbalitzar emocions i actituds en la resolució de problemes o en situacions d'aprenentatge relacionades amb les matemàtiques.</p> <p>8.2. Mostrar una actitud positiva i perseverant en el treball matemàtic, tant individual com col·laboratiu.</p> <p>8,3. Mostrar una disposició favorable a la superació i millora personal i del treball en equip en la realització de tasques i activitats relacionades amb les matemàtiques.</p>

2.2. Els sabers bàsics / continguts de l'àrea de Matemàtiques en segon cicle

Els sabers bàsics combinen els coneixements (saber), les destreses (saber fer) i les actituds (saber ser) necessaris per a l'adquisició de les competències específiques de l'àrea, i afavoreixen l'avaluació dels aprenentatges a través dels criteris d'avaluació. En l'àrea de Matemàtiques, els sabers bàsics s'organitzen de la manera següent:

NOTA SOBRE LA NOMENCLATURA DELS SABERS BÀSICS. En aquesta programació s'han afegit números i lletres (1.a; 2.c...) en els subepígrafs per a identificar clarament els sabers bàsics que s'aborden en cada secció; encara que *en el Reial decret 157/2002, de l'1 de març, pel qual s'estableixen l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'Educació Primària*, aquests subepígrafs no apareixen numerats.

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BÀSICS	CICLES		
			1r	2n	3r
BLOC 1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS	1. Números naturals	a. Recompte dels elements d'un conjunt. Cardinalitat.			
		b. Introducció a la desena.			
		c. Descomposicions i estructura del número, patrons i regularitats (parells, imparells).			
		d. Comprensió del sistema de numeració decimal: composició i descomposició en unitats, desenes i centenes.			
		e. Lectura, escriptura i representació de numerals superiors al miler.			
		f. Estratègies de representació. Recta numèrica. Comparació i ordenació.			
		g. Múltiples i divisors. Nombres primers i compostos. Propietats i criteris de divisibilitat.			
		h. Introducció al número negatiu: comparació i ordenació.			
		i. Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric, entés com una necessitat bàsica. Usos socials del sentit numèric.			
		j. Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb sentit numèric i l'àritmètica.			
	2. Operacions amb números naturals i les seues propietats	a. Significat de la suma i la resta; estratègies de solució i representació dels resultats de suma (afegir, combinar, comparar) i subtracció (detracció, diferència, escala ascendent, escala descendent).			

		b. Doble i meitat. Iniciació al significat de la multiplicació (suma reiterada, producte cartesà) i de la divisió (repartiments i agrupació).			
		c. Significat de la multiplicació i la divisió; estratègies de solució i representació dels resultats de productes i quocients (suma reiterada, partició, producte cartesà, diagrama d'arbre).			
		d. Significat i ús de la igualtat i la desigualtat en relacions i expressions aritmètiques senzilles.			
		e. Potències i la relació que tenen amb el producte. El quadrat, el cub i les potències de 10.			
		f. Relacions i propietats de les operacions. Propietat commutativa, associativa i distributiva.			
		g. Càlcul mental. Estimació i aproximació.			
		h. Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric amb la incorporació de la perspectiva de gènere.			
		i. Autonomia i tolerància a la frustració davant de dificultats relacionades amb les propietats numèriques.			
		3. Fraccions i decimals	a. La fracció com a mesura i com a expressió de la relació entre les parts i el tot.		
	b. Fracció decimal. Números decimals (dècimes, centèsimes i mil·lèsimes). Operacions bàsiques.				
	c. Aproximació i arredoniment de números decimals.				
	d. Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100 i 1000.				
	e. Comparació i ordenació de números naturals i fraccions.				
	f. Correspondència entre fraccions decimals i percentatges.				
	g. Fraccions equivalents.				
	h. Proporcionalitat directa.				
	i. Introducció a la suma i a la resta de dues fraccions.				
	j. Valoració de situacions en què és útil l'ús de fraccions i decimals.				
	k. Estratègies de millora en la perseverança en la resolució de problemes aritmètics.				

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BÀSICS	CICLES		
			1r	2n	3r
BLOC 2. SENTIT DE LA MESURA	1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats.	a. Unitats no convencionals per a mesurar i estimar les dimensions dels objectes pròxims i del propi cos.			
		b. Estratègies de mesura i estimació de temps, longitud, capacitat, volum i massa mitjançant unitats no convencionals en situacions reals.			
		c. Tria i utilització dels instruments adequats per a mesurar amb precisió magnituds diferents.			
		d. Experimentació i conceptualització de magnituds: temps, longitud, angles, massa, superfície, capacitat i volum, temperatura i monedes.			
		e. Unitats de magnitud convencionals. Relació, comparació directa, ordenació i conversió entre unitats de la mateixa magnitud. Valoració de resultats en mesures i estimacions fetes.			
		f. Contribució de la humanitat a la unificació de sistemes de mesura i magnituds, i valoració dels usos socials i científics.			
		g. Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb la mesura i l'estimació de magnituds.			

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BÀSICS	CICLES		
			1r	2n	3r
BLOC 3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA	1. Geometria plana i espacial	a. Localització i visualització d'objectes. Orientació bàsica en l'espai (dreta, esquerra, davant, darrere, dalt, baix, etc.)			
		b. Localització d'objectes (punts) sobre els eixos, el pla cartesià. Localització en mapes a partir de punts de referència, inclosos els punts cardinals.			
		c. Elements bàsics: vèrtex i costats. Polígons regulars.			
		d. Poliedres regulars. Vocabulari bàsic. Relació entre vèrtex, arestes i cares.			
		e. Línies rectes i corbes.			
		f. Intersecció, paral·lelisme i perpendicularitat. Posicions relatives de rectes en el pla.			
		g. Identificació i descripció de polígons diferents. Composició i descomposició.			
		h. Càlcul de perímetres i àrees de polígons.			
		i. La circumferència i el cercle. Elements i propietats.			
		j. Longitud de la circumferència i de l'àrea de cercle. Número π .			
		k. Angles, mesura i classificació d'angles. Classificació de triangles.			
		l. Transformacions: girs, translacions i simetries en situacions reals.			
		m. Semblança: identificació i generació a partir de patrons.			
		n. Concavitat i convexitat de figures planes.			
		o. Desenvolupament i classificació de prismes i piràmides.			
		p. Programes informàtics de geometria dinàmica.			
		q. Desenvolupament i usos de la geometria, en l'àmbit pràctic i estètic, amb la incorporació de la perspectiva.			
r. Estratègies d'aprenentatge de conceptes geomètrics i acceptació de dificultats.					

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BÀSICS	CICLES		
			1r	2n	3r
BLOC 4. INCERTESA I PROBABILITAT	1. Incertesa i probabilitat	a. Concepte de situació aleatòria i situació determinista. Incertesa. Contribució de la humanitat al coneixement de les lleis de l'atzar i la incertesa.			
		b. Idea intuïtiva de probabilitat: passa sempre, moltes vegades, algunes vegades, quasi mai, mai.			
		c. Concepte d'esdeveniment i esdeveniment elemental.			
		d. Espai mostral en experiments aleatoris simples senzills: concepte i determinació.			
		e. Ús de taules de contingència i diagrames d'arbres per a obtenir l'espai mostral en experiments compostos senzills.			
		f. Concepte de probabilitat com a mesura de la possibilitat que passi un determinat esdeveniment en un experiment aleatori senzill.			
		g. Estimació de probabilitats a partir de l'experimentació i la simulació.			
		h. Regla de Laplace en esdeveniments equiprobables.			
		i. Relació entre la Regla de Laplace i l'estimació de probabilitats en experiments senzills.			
		j. Gestió de les emocions i ús d'estratègies que permeten afrontar l'incertesa.			

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BÀSICS	CICLES		
			1r	2n	3r
BLOC 5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA	1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics	a. Elaboració de preguntes i enquestes senzilles per a obtenir dades.			
		b. Variables qualitatives i quantitatives discretes: recompte de casos i construcció de taules de freqüència.			
		c. Elaboració de diagrames de barres.			
		d. Representacions (pictogrames, diagrames de sectors, polígons de freqüències...). Ús d'eines tecnològiques per a generar diferents tipus de representacions.			
		e. Interpretació de dades a partir de diferents representacions (taules, gràfics), i anàlisi en casos senzills.			
		f. Significat i interpretació de les principals mesures centrals (moda, mediana i mitjana aritmètica).			
		g. Significat i interpretació de la idea de dispersió a partir de representacions gràfiques. Rang.			
		h. Diferència entre població i mostra. Comparació entre mostres de la mateixa població.			
		i. Introducció a les variables quantitatives contínues. Histogrames.			
		j. Contribució de la humanitat al desenvolupament i l'evolució estadística i el tractament de dades, incorporant-hi la perspectiva de gènere.			
		k. Respecte, sensibilitat i tolerància davant diferents interpretacions sobre resultats estadístics, i mostrar rebuig davant les actituds discriminatòries.			

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BÀSICS	CICLES		
			1r	2n	3r
BLOC 6. PENSAMENT COMPUTACIONAL	1. Pensament computacional	a. Identificació de regularitats, interpretació de rutines o instruccions amb passos ordenats. Predicció de termes en seqüències de figures o imatges o números.			
		b. Identificació de regularitats i predicció de termes de seqüències numèriques. Creació de patrons.			
		c. Interpretació, modificació i creació d'algoritmes senzills.			
		d. Interpretació i disseny d'algoritmes senzills en fulls de càlcul i amb la programació per blocs.			
		e. Cerca i anàlisi d'estratègies en jocs abstractes sense informació oculta ni presència de l'atzar: escacs, dames, etc.			
		f. Simbolització i obtenció de dades senzilles desconegudes en expressions amb igualtats.			
		g. Valoració de l'evolució del pensament computacional i la seua repercussió social, amb la incorporació de la perspectiva de gènere.			
		h. Treball cooperatiu en situacions que involucren el disseny i l'aplicació d'algoritmes. Estratègies d'aprenentatge específiques del pensament computacional.			

3. ELS MATERIALS I ELS RECURSOS DEL PROJECTE PER A L'ÀREA DE MATEMÀTIQUES.

Material de l'alumnat	Material d'aula	Material del professorat
<p>Libre de l'alumnat.</p> <p>Quaderns trimestrals.</p> <p>LibreMèdia.</p>	<p>Bossa de material manipulatiu.</p>	<p>PDA. Programació didàctica d'aula, ajustada als requeriments de la LOMLOE.</p> <p>Pas a pas, Matemàtiques 3, que conté programació abreviada, suggeriments metodològics i solucionari comentat.</p> <p>Avaluació 360º. Introducció sobre el sistema d'avaluació del projecte, més tots els elements i proves amb solucions i criteris de correcció. Conté elements per a:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Avaluació del diagnòstic. b. Avaluació contínua. c. Avaluació final d'unitat. d. Avaluació trimestral. <p>Personalització de l'aprenentatge. En aquest volum s'inclou una introducció teòrica i propostes de treball sobre el llibre de l'alumnat, a més dels elements següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Propostes per a la programació multinivell. ▪ Suggeriments per a la personalització del llibre de l'alumnat. ▪ Fitxes de reforç de l'aprenentatge. ▪ Reptes matemàtics i propostes d'ampliació. <p>Espurnes per a transformar l'aula. Idees per a construir i desenvolupar elements útils i senzills que poden tindre diferents usos a l'aula.</p>

Instruments per a l'avaluació

AVALUACIÓ DE DIAGNÒSTIC	Rutines de pensament.
	Avaluació inicial.
AVALUACIÓ CONTÍNUA I AVALUACIÓ DE LA UNITAT	Suggeriments per a l'elaboració del portafolis.
	Rúbrica del portafolis.
	Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.
	Rúbrica del programa <i>Laboratori de problemes</i> .
	Proves d'avaluació A i B per a la unitat.
AVALUACIÓ TRIMESTRAL	Proves d'avaluació A i B.
	Diana d'autoavaluació.
	Escala de valoració del repte trimestral.
	Escala de valoració del quadern de classe.
	Diana de valoració de les actituds.
	Escala de coavaluació.

Instruments per a la personalització de l'aprenentatge

PERSONALITZACIÓ DE L'APRENTATGE	Propostes de programació multinivell.
	Suggeriments de personalització del llibre de l'alumnat.
	Fitxes de reforç.
	Reptes matemàtics i tasques.

UNITATS DIDÀCTIQUES

UNITAT 1. NÚMEROS DE QUATRE XIFRES

Situació d'aprenentatge

En aquesta unitat, partim de la imatge d'una família i els membres que la formen per a arribar a la interpretació i l'elaboració d'arbres genealògics. Es tracta que l'alumnat reflexione sobre la seua família i, a mesura que avança en l'estudi de la unitat, aquesta situació d'aprenentatge li permetrà entendre i contextualitzar les matemàtiques com un recurs per a interpretar situacions diferents del seu entorn.

Des d'aquest context, es relacionen sabers com els següents:

- Interpretació de dades per a respondre a preguntes.
- Reflexió sobre situacions de la realitat per a preguntar i preguntar-se.
- Aplicació dels coneixements sobre numeració a l'estructura d'una família al llarg dels anys.
- Ús de gràfics i esquemes per a representar elements i dades de la realitat, per a relacionar aquestes dades i extraure'n conclusions.
- Capacitat de reflexionar sobre l'entorn, interpretar les dades que ofereix i representar-les amb l'ús de suports i llenguatges.

Pla de treball

En aquesta primera unitat del curs s'aborda la numeració com a organitzador de les activitats. Els aspectes en què s'incideix són els següents:

1. Els números cardinals i números ordinals.
2. El valor posicional de les xifres.
3. La utilitat dels números i la presència dels números en l'entorn.
4. Les aplicacions pràctiques del sistema de numeració.
5. Laboratori de problemes: identificar situacions problemàtiques.
6. Tractament de la informació: interpretar gràfics de barres.

Suggeriment de temporització. Dues últimes setmanes de setembre i primera setmana d'octubre.

Programació de la unitat didàctica

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t de Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats. Segon cicle de Primària
1.	<p>1.1. Identificar la informació rellevant i irrellevant d'un problema o d'una situació problemàtica de l'entorn personal i social de l'alumnat que en permeta l'abordatge i la resolució.</p> <p>1.2. Desenvolupar estratègies informals per a obtenir la solució correcta a un problema o una situació i sistematitzar procediments informals de resolució a nivell inicial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Connecta amb la realitat. Números de tres xifres, números de quatre xifres i números ordinals. • Laboratori de problemes. Identificar situacions problemàtiques. • Tractament de la informació. Interpretar gràfics de barres. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. • Situació d'aprenentatge. L'arbre genealògic de la meua família. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
2.	<p>2.1. Comprovar conjectures sobre relacions matemàtiques que permeten desenvolupar de manera intuïtiva nou contingut matemàtic de naturalesa numèrica, mètrica, espacial, geomètrica o estocàstica.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Amb les mans. Números de tres xifres i números de quatre xifres. • Matemàticament. Números de tres xifres i números ordinals. • Laboratori de problemes. Identificar situacions 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d.,</p>

	<p>2.2. Comprovar relacions matemàtiques mitjançant els procediments de raonament matemàtic intuïtiu.</p>	<p>problemàtiques.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. • Situació d'aprenentatge. L'arbre genealògic de la meua família. 	<p>1.g.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
3.	<p>3.1. Identificar el contingut i les eines matemàtiques senzilles que permeten abordar situacions reals pròximes i rellevants, i fer possible la construcció de models matemàtics bàsics.</p> <p>3.2. Utilitzar models matemàtics bàsics que permeten interpretar una situació real senzilla i extraure'n conclusions.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Connecta amb la realitat. Números de tres xifres, números de quatre xifres i números ordinals. • Amb les mans. Números de tres xifres i números de quatre xifres. • Matemàticament. Números de tres xifres i números ordinals. • Laboratori de problemes. Identificar situacions problemàtiques. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
4.	<p>4.1. Identificar regularitats en una seqüència de dades i predir resultats mitjançant el reconeixement de patrons senzills.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. Números de tres xifres, números de quatre xifres, números ordinals. • Connecta amb la realitat. Números de tres xifres, números de quatre xifres i números ordinals. • Amb les mans. Números de tres xifres i números de quatre xifres. • Matemàticament. Números de tres xifres i números ordinals. • Càlcul mental. Números de tres xifres, números 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

		<p>de quatre xifres i números ordinals.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afronta el desafiament. Ratllar parells. 	
5.	<p>5.1. Utilitzar correctament les representacions iconicomaniplatives d'objectes i processos matemàtics en situacions pròximes a l'alumnat respectant les regles bàsiques que les regeixen.</p> <p>5.2. Reconéixer representacions numèriques, geomètriques i gràfiques que descriuen objectes matemàtics elementals en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. Números de tres xifres, números de quatre xifres, números ordinals. • Connecta amb la realitat. Números de tres xifres, números de quatre xifres i números ordinals. • Amb les mans. Números de tres xifres i números de quatre xifres. • Matemàticament. Números de tres xifres i números ordinals. • Càlcul mental. Números de tres xifres, números de quatre xifres i números ordinals. • Comprova el teu progrés. • Afronta el desafiament. Ratllar parells. • Tractament de la informació. Interpretar gràfics de barres. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

		aprés.	
6.	<p>6.1. Recollir i comprendre missatges orals i escrits senzills que continguen llenguatge matemàtic bàsic.</p> <p>6.2. Comunicar de manera individual aspectes relacionats amb conceptes i procediments matemàtics senzills presents en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aprén. Números de tres xifres, números de quatre xifres, números ordinals. • Connecta amb la realitat. Números de tres xifres, números de quatre xifres i números ordinals. • Amb les mans. Números de tres xifres i números de quatre xifres. • Matemàticament. Números de tres xifres i números ordinals. • Tractament de la informació. Interpretar gràfics de barres. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
7.	<p>7.1. Reconéixer el contingut matemàtic present en jocs, activitats socials i productes culturals pròxims a l'experiència de l'alumnat.</p> <p>7.2. Valorar la importància de les matemàtiques per a resoldre problemes de la vida quotidiana que inclouen aspectes com el càlcul aritmètic, la incertesa, el raonament lògic, el pensament computacional, l'ús i la</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fes memòria. • Comparteix les teues preguntes. • El teu pla de treball. • Comprova el teu progrés. • Situació d'aprenentatge. L'arbre genealògic de la meua família. 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

	interpretació de dades o el sentit geomètric i espacial.		
8.	<p>8.1. Identificar i verbalitzar emocions i actituds en la resolució de problemes o en situacions d'aprenentatge relacionades amb les matemàtiques.</p> <p>8.2. Mostrar una actitud positiva i perseverant en el treball matemàtic, tant individual com col·laboratiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inici de la unitat. La família de Llúcia. • Situació d'aprenentatge. L'arbre genealògic de la meua família. 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació són models de concreció dels criteris d'avaluació per a cada situació d'aprenentatge o unitat. Els ítems d'avaluació de competències inclouen conductes observables que integren sabers de diferent tipus (coneixements, habilitats i destreses, i actituds) per a desenvolupar tasques de diferent grau de complexitat i poden ser valorats fent servir una gran varietat d'instruments d'avaluació.

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Escribe i llig els números de tres i de quatre xifres, aplica els coneixements sobre el valor posicional de les xifres i hi estableix relacions.
2. Coneix els números ordinals fins al vintí i els utilitza per a expressar ordre entre elements del seu entorn.
3. Reconeix i descriu la presència dels números de la vida quotidiana, compara dades numèriques, explica aquestes dades i les interpreta.
4. Comprén i interpreta taules i gràfics amb contingut matemàtic i extrau conclusions d'aquestes dades.
5. Comprén i analitza els enunciats dels problemes. Resol problemes plantejant diferents vies de raonament i establint diverses relacions entre les dades.
6. Mostra una actitud positiva per les matemàtiques i s'interessa pel raonament matemàtic.

UNITAT 2. SUMES I RESTES

Situació d'aprenentatge

La unitat s'inicia a partir de la presentació del grup d'estudiants voluntaris d'un centre. Aquest grup centra les seues tasques en el reciclatge i la reutilització de materials. A partir d'ací, s'aborden coneixements relacionats amb la suma i la resta que ofereixen eines a l'alumnat per a analitzar les tasques que es porten a terme en un centre que té com a objectiu millorar la pròpia sostenibilitat. En la situació d'aprenentatge, les matemàtiques es converteixen en un suport per a comprendre millor el context i les possibles accions orientades a complir aquest objectiu. En la situació d'aprenentatge, es posen en joc els sabers següents:

- Reconeixement de quines operacions senzilles (suma i resta) són útils per a resoldre situacions contextualitzades.
- Estimacions i aproximacions raonades de quantitats en contextos de resolució de problemes.
- Càlcul i estimació de quantitats (ingressos, despeses i estalvi).
- Coneixement d'estratègies per a la presa de decisions amb el foment del pensament crític i autònom.
- Reflexió sobre la presa de decisions per a promoure la compra responsable i la cura del medi ambient.

Pla de treball

En aquesta segona unitat del curs s'aborda el coneixement i la pràctica d'operacions simples (suma i resta) per a resoldre problemes quotidians. Els aspectes en què s'incideix són els següents:

1. El càlcul d'operacions simples.
2. L'estimació i l'aproximació de quantitats.
3. Els problemes de dos solucions.
4. La utilitat dels números i la seua presència en l'entorn.
5. Laboratori de problemes: relacionar les parts d'un problema.
6. Tractament de la informació: representar dades en gràfics de barres.
7. La valoració de la presència de les matemàtiques en l'entorn i de la seua importància per a la presa de decisions.

Suggeriment de temporització. Tres últimes setmanes d'octubre.

Programació de la unitat didàctica

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t de Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats. Segon cicle de Primària
1.	<p>1.1. Identificar la informació rellevant i irrellevant d'un problema o d'una situació problemàtica de l'entorn personal i social de l'alumnat que en permeta l'abordatge i la resolució.</p> <p>1.2. Desenvolupar estratègies informals per a obtenir la solució correcta a un problema o una situació i sistematitzar procediments informals de resolució a nivell inicial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Connecta amb la realitat. Aproximacions, estimacions de sumes i restes i problemes de dues operacions. • Laboratori de problemes. Relacionar les parts d'un problema. • Tractament de la informació. Representar dades en gràfics de barres. • Situació d'aprenentatge. Una escola que respecta el medi ambient. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j. 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
2.	<p>2.1. Comprovar conjetures sobre relacions matemàtiques que permeten desenvolupar de manera intuïtiva nou contingut matemàtic de naturalesa numèrica, mètrica, espacial, geomètrica o estocàstica.</p> <p>2.2. Comprovar relacions matemàtiques mitjançant els procediments de raonament matemàtic intuïtiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Amb les mans. Sumes, restes i aproximacions. • Matemàticament. Restes. • Descobreix, aprén, practica. Problemes de dues operacions. • Laboratori de problemes. Relacionar les parts d'un problema. • Situació d'aprenentatge. Una escola que respecta el medi ambient. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j. 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p>

			1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.
3.	3.1. Identificar el contingut i les eines matemàtiques senzilles que permeten abordar situacions reals pròximes i rellevants, i fer possible la construcció de models matemàtics bàsics.	<ul style="list-style-type: none"> • Connecta amb la realitat. Aproximacions, estimacions de sumes i restes i problemes de dues operacions. • Amb les mans. Sumes, restes i aproximacions. • Matemàticament. Inventa dades i les resol. • Laboratori de problemes. Relacionar les parts d'un problema. • Tractament de la informació. Representar dades en gràfics de barres. • Situació d'aprenentatge. Una escola que respecta el medi ambient. 	1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j. 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i. 2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b. 4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j. 5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k. 6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.
	3.2. Utilitzar models matemàtics bàsics que permeten interpretar una situació real senzilla i extraure'n conclusions.		
4.	4.1. Identificar regularitats en una seqüència de dades i predir resultats mitjançant el reconeixement de patrons senzills.	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. Sumes, restes, aproximacions, estimacions de sumes i restes i problemes de dues operacions. • Connecta amb la realitat. Aproximacions, estimacions de sumes i restes i problemes de dues operacions. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. • Matemàticament. Sumes i restes. 	1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j. 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i. 3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA 1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r. 4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j. 6. PENSAMENT COMPUTACIONAL

		<ul style="list-style-type: none"> • Afronta el desafiament. Els triangles màgics. 	1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.
5.	5.1. Utilitzar correctament les representacions iconicomaniplatives d'objectes i processos matemàtics en situacions pròximes a l'alumnat respectant les regles bàsiques que les regeixen.	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. Sumes, restes, aproximacions, estimacions de sumes i restes i problemes de dues operacions. • Connecta amb la realitat. Aproximacions, estimacions de sumes i restes i problemes de dues operacions. 	1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j. 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i. 2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b.

	<p>5.2. Reconéixer representacions numèriques, geomètriques i gràfiques que descriuen objectes matemàtics elementals en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Amb les mans. Sumes, restes i aproximacions. • Afronta el desafiament. Els triangles màgics. • Tractament de la informació. Representar dades en gràfics de barres. • Situació d'aprenentatge. Una escola que respecta el medi ambient. 	<p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
<p>6.</p>	<p>6.1. Recollir i comprendre missatges orals i escrits senzills que continguin llenguatge matemàtic bàsic.</p> <p>6.2. Comunicar de manera individual aspectes relacionats amb conceptes i procediments matemàtics senzills presents en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aprén. Sumes, restes, aproximacions, estimacions de sumes i restes i problemes de dues operacions. • Connecta amb la realitat. Aproximacions, estimacions de sumes i restes i problemes de dues operacions. • Amb les mans. Sumes, restes i aproximacions. • Matemàticament. • Laboratori de problemes. Relacionar les parts d'un problema. • Tractament de la informació. Representar dades en gràfics de barres. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

7.	<p>7.2. Valorar la importància de les matemàtiques per a resoldre problemes de la vida quotidiana que inclouen aspectes com el càlcul aritmètic, la incertesa, el raonament lògic, el pensament computacional, l'ús i la interpretació de dades o el sentit geomètric i espacial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Matemàticament. Inventa dades i les resol. • Afronta el desafiament. Els triangles màgics. • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. • Situació d'aprenentatge. Una escola que respecta el medi ambient. • Fes memòria. • Comparteix les teues preguntes. • El teu pla de treball. 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
8.	<p>8.2. Mostrar una actitud positiva i perseverant en el treball matemàtic, tant individual com col·laboratiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inici de la unitat. Estudiants voluntaris. • Situació d'aprenentatge. Una escola que respecta el medi ambient. 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Calcula sumes i restes de fins a quatre xifres tenint en compte el valor posicional de cada xifra (unitats, desenes, centenes i unitats de miler).
2. Fa aproximacions de números fins als milers i resol problemes amb estimacions de sumes i restes fins a tres xifres.
3. Coneix i utilitza les expressions matemàtiques treballades en la unitat: minuend, subtrahend, sumand, etc.
4. Reconeix la presència de números en la vida quotidiana, els interpreta segons el context i en valora la utilitat en el dia a dia.
5. Comprén i analitza els enunciats dels problemes i executa diverses operacions per tal de resoldre'ls.
6. Interpreta dades numèriques i/o escrites i les representa mitjançant el dibuix de gràfics de barres.
7. Valora l'error com a part del procés d'aprenentatge i té en compte les aportacions dels altres.

UNITAT 3. RECTES I ANGLES

Situació d'aprenentatge

La unitat s'inicia a partir d'un escenari en què cal interpretar un pla senzill per a fer una excursió. Aquest fet permet la reflexió prèvia i col·lectiva sobre la presència de la geometria en el nostre entorn. Els aprenentatges que es tracten a partir ací estan centrats a donar resposta a una situació d'aprenentatge en què es posa de relleu la utilitat de les nocions geomètriques per a llegir i interpretar plànols i mapes i prendre decisions adequades pel que fa a aquests suports. En aquest context es relacionen sabers com els següents:

- Interpretació de dades, plànols i mapes per a respondre a preguntes.
- Reflexió sobre situacions de la realitat per a preguntar i preguntar-se.
- Aplicació dels coneixements sobre geometria i mesura en l'elaboració de rutes i interpretació de mapes.
- Ús de gràfics i esquemes per a representar elements i dades de la realitat, per a relacionar aquestes dades i extraure'n conclusions.
- Capacitat de reflexionar sobre l'entorn, interpretar les dades que ofereix i representar-les amb l'ús de suports i llenguatges.
- Interés i curiositat per representar l'entorn amb la geometria i per interpretar aquestes representacions.

Pla de treball

En aquesta unitat s'aborden conceptes geomètrics i espacials i la mesura com a organitzadors de les activitats. Els aspectes en què s'incideix són els següents:

1. Els tipus de rectes i els segments.
2. Els angles. Els tipus d'angles.
3. La mesura d'angles.
4. La simetria i la translació.
5. La utilitat de la geometria i la mesura per a la interpretació de l'espai.
6. Aplicacions pràctiques de la geometria i la mesura.
7. Laboratori de problemes: identificació d'enunciats de problemes.
8. Tractament de la informació: interpretar gràfics lineals.
9. Interés per reflexionar sobre el procés d'aprenentatge propi.

Suggeriment de temporització. Tres setmanes de novembre.

Programació de la unitat didàctica

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t de Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats. Segon cicle de Primària
1.	<p>1.1. Identificar la informació rellevant i irrellevant d'un problema o d'una situació problemàtica de l'entorn personal i social de l'alumnat que en permeta l'abordatge i la resolució.</p> <p>1.2. Desenvolupar estratègies informals per a obtenir la solució correcta a un problema o una situació i sistematitzar procediments informals de resolució a nivell inicial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Practica. Tipus de rectes. Segments. Angles. Tipus d'angles. Mesura d'angles. Simetria i translació. • Laboratori de problemes. Ordenar frases d'un problema. • Tractament de la informació. Interpretar gràfics lineals. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. Afronta el desafiament. • Situació d'aprenentatge. D'excursió amb l'escola. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.g., 1.i.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p>
2.	<p>2.2. Comprovar relacions matemàtiques mitjançant els procediments de raonament matemàtic intuïtiu.</p> <p>2.3. Demostrar la correcció matemàtica de les solucions d'un problema i la seua coherència en el context plantejat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Matemàticament. Mesura d'angles. • Amb les mans. Simetria i translació. • Laboratori de problemes. Ordenar frases d'un problema. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. • Situació d'aprenentatge. D'excursió amb l'escola. 	<p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.g., 1.i.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Repassa el que saps. Problemes. 	
3.	<p>3.1. Identificar el contingut i les eines matemàtiques senzilles que permeten abordar situacions reals pròximes i rellevants, i fer possible la construcció de models matemàtics bàsics.</p> <p>3.2. Utilitzar models matemàtics bàsics que permeten interpretar una situació real senzilla i extraure'n conclusions.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Amb les mans. Simetria i translació. • Laboratori de problemes. Ordenar frases d'un problema. • Situació d'aprenentatge. D'excursió amb l'escola. 	<p>2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA 1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.g., 1.i.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
4.	<p>4.1. Identificar regularitats en una seqüència de dades i predir resultats mitjançant el reconeixement de patrons senzills.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. Tipus de rectes. Segments. Angles. Tipus d'angles. Mesura d'angles. Simetria i translació. • Amb les mans. Segments. Angles. Tipus d'angles. Mesura d'angles. Simetria i translació. • Càlcul mental. Calcular el que li falta a un número per a arribar a 10 i a 20. Sumar desenes. 	<p>2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA 1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.g., 1.i.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
5.	<p>5.1. Utilitzar correctament les representacions iconicomaniulatives d'objectes i processos matemàtics en situacions pròximes a l'alumnat respectant les regles bàsiques que les regeixen.</p> <p>5.2. Reconèixer representacions</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. Tipus de rectes. Segments. Angles. Tipus d'angles. Mesura d'angles. Simetria i translació. • Amb les mans. Segments. Angles. Tipus d'angles. Mesura d'angles. Simetria i translació. • Matemàticament. Mesura d'angles. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA 1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.g.,</p>

	<p>numèriques, geomètriques i gràfiques que descriuen objectes matemàtics elementals en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratori de problemes. Ordenar frases d'un problema. • Càlcul mental. Calcular el que li falta a un número per arribar a 10 i a 20. Sumar desenes. • Tractament de la informació. Interpretar gràfics lineals. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. • Afronta el desafiament. Il·lusions òptiques. • Situació d'aprenentatge. D'excursió amb l'escola. 	<p>1.i.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
<p>6.</p>	<p>6.1. Recollir i comprendre missatges orals i escrits senzills que continguin llenguatge matemàtic bàsic.</p> <p>6.2. Comunicar de manera individual aspectes relacionats amb conceptes i procediments matemàtics senzills presents en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aprén. Tipus de rectes. Segments. Angles. Tipus d'angles. Mesura d'angles. Simetria i translació. • Practica. Tipus de rectes. Segments. Angles. Tipus d'angles. Mesura d'angles. Simetria i translació. • Matemàticament. Mesura d'angles. • Tractament de la informació. Interpretar gràfics lineals. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. • Afronta el desafiament. Il·lusions òptiques. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.g., 1.i.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p>

			1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.
7.	<p>7.1. Reconéixer el contingut matemàtic present en jocs, activitats socials i productes culturals pròxims a l'experiència de l'alumnat.</p> <p>7.2. Valorar la importància de les matemàtiques per a resoldre problemes de la vida quotidiana que inclouen aspectes com el càlcul aritmètic, la incertesa, el raonament lògic, el pensament computacional, l'ús i la interpretació de dades o el sentit geomètric i espacial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fes memòria. • Comparteix les teues preguntes. • El teu pla de treball. • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. • Situació d'aprenentatge. D'excursió amb l'escola. 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

8.	<p>8.1. Identificar i verbalitzar emocions i actituds en la resolució de problemes o en situacions d'aprenentatge relacionades amb les matemàtiques.</p> <p>8.2. Mostrar una actitud positiva i perseverant en el treball matemàtic, tant individual com col·laboratiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inici de la unitat. El pla de la zona de l'excursió. • Situació d'aprenentatge. D'excursió amb l'escola. 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
----	---	---	--

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Reconeix i traça rectes paral·leles i secants.
2. Identifica segments en figures diferents.
3. Reconeix i dibuixa els elements dels angles i diferencia distints tipus d'angles i els mesura.
4. Comprén el concepte de simetria i identifica l'eix de la simetria.
5. Fa translacions de figures.
6. Interpreta plànols i mapes.
7. Reconeix i descriu la presència dels números de la vida quotidiana, compara dades numèriques, explica aquestes dades i les interpreta.
8. Comprén i analitza els enunciats dels problemes. Resol problemes plantejant diferents vies de raonament i establint diverses relacions entre les dades.
9. Mostra una actitud positiva per les matemàtiques i s'interessa pel raonament matemàtic.

UNITAT 4. MULTIPLICACIÓ

Situació d'aprenentatge

La unitat s'inicia a partir d'una situació de jocs i d'activitats diverses en grup. Durant la unitat, s'analitzen escenaris relacionats amb això des de diferents plantejaments. En la situació d'aprenentatge, es propicia la reflexió sobre la quantitat d'ingredients necessaris i el càlcul de sumes, restes i multiplicacions posterior per a poder elaborar una recepta d'ensalada de fruites. En aquest context es relacionen sabers com els següents:

- Interpretació de dades, gràfics i taules per a facilitar la comprensió i la resolució de problemes.
- Representació matemàtica en suports i llenguatges diferents com a estratègia i eina de resolució.
- Reconeixement de quines operacions simples (suma, resta, multiplicació) són útils per a resoldre situacions contextualitzades i la seua aplicació.
- Foment de l'autonomia per a la presa de decisions en situacions de resolució de problemes.

Pla de treball

En aquesta unitat es tracta la multiplicació, la relació que té amb la suma i alguns dels diferents contextos en què s'utilitza aquesta operació en situacions de la vida quotidiana. El pla de treball es desenvolupa de la manera següent:

1. La suma i la multiplicació.
2. Les multiplicacions sense portar-ne.
3. El doble i el triple.
4. Les taules de multiplicar (2-9).
5. El càlcul de multiplicacions ajudant-se en nombre de vegades, suma repetida i disposició en quadrícules.
6. Laboratori de problemes: identificació de les dades necessàries en enunciats de problemes.
7. Tractament de la informació: representar dades en gràfics lineals.
8. L'interés per reflexionar sobre el procés d'aprenentatge propi, i també sobre el treball grupal.

Suggeriment de temporització. Última setmana de novembre fins al final del trimestre.

Programació de la unitat didàctica

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t de Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats. Segon cicle de Primària
1.	<p>1.1. Identificar la informació rellevant i irrellevant d'un problema o d'una situació problemàtica de l'entorn personal i social de l'alumnat que en permeta l'abordatge i la resolució.</p> <p>1.2. Desenvolupar estratègies informals per a obtenir la solució correcta a un problema o una situació i sistematitzar procediments informals de resolució a nivell inicial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Practica. Suma i multiplicació. Les taules del 2 i del 5. Les taules del 3, del 4 i del 6. Les taules del 7, del 8 i del 9. Doble i triple. Multiplicacions sense portar-ne. • Laboratori de problemes. Identificar les dades necessàries. • Tractament de la informació. Representar dades en gràfics lineals. • Connecta amb la realitat. • Situació d'aprenentatge. Us convida a berenar. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 2.a., 2.c., 2.d., 2.f.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

2.	<p>2.1. Comprovar conjectures sobre relacions matemàtiques que permeten desenvolupar de manera intuïtiva nou contingut matemàtic de naturalesa numèrica, mètrica, espacial, geomètrica o estocàstica.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Amb les mans. Multiplicacions. Doble i triple. • Matemàticament. Multiplicacions. • Laboratori de problemes. Identificar les dades necessàries. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. • Situació d'aprenentatge. Us convida a berenar. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 2.a., 2.c., 2.d., 2.f.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
	<p>2.2. Comprovar relacions matemàtiques mitjançant els procediments de raonament matemàtic intuïtiu.</p>		
	<p>2.3. Demostrar la correcció matemàtica de les solucions d'un problema i la seua coherència en el context plantejat.</p>		
3.	<p>3.1. Identificar el contingut i les eines matemàtiques senzilles que permeten abordar situacions reals pròximes i rellevants, i fer possible la construcció de models matemàtics bàsics.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Amb les mans. Multiplicacions. Doble i triple. • Connecta amb la realitat. • Matemàticament. Multiplicacions. • Laboratori de problemes. Identificar les dades necessàries. • Situació d'aprenentatge. Us convida a berenar. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 2.a., 2.c., 2.d., 2.f.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
	<p>3.2. Utilitzar models matemàtics bàsics que permeten interpretar una situació real senzilla i extraure'n conclusions.</p>		

<p>4.</p>	<p>4.1. Identificar regularitats en una seqüència de dades i predir resultats mitjançant el reconeixement de patrons senzills.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. Suma i multiplicació. Les taules del 2 i del 5. Les taules del 3, del 4 i del 6. Les taules del 7, del 8 i del 9. Doble i triple. Multiplicacions sense portar-ne. • Amb les mans. Multiplicacions. Doble i triple. • Càlcul mental. Restar desenes. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 2.a., 2.c., 2.d., 2.f.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
<p>5.</p>	<p>5.1. Utilitzar correctament les representacions iconicomaniulatives d'objectes i processos matemàtics en situacions pròximes a l'alumnat respectant les regles bàsiques que les regeixen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. Suma i multiplicació. Les taules del 2 i del 5. Les taules del 3, del 4 i del 6. Les taules del 7, del 8 i del 9. Doble i triple. Multiplicacions sense portar-ne. • Amb les mans. Multiplicacions. Doble i triple. • Matemàticament. Multiplicacions. • Càlcul mental. Restar desenes. • Laboratori de problemes. Identificar les dades necessàries. • Tractament de la informació. Representar dades en gràfics lineals. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 2.a., 2.c., 2.d., 2.f.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p>

	<p>5.2. Reconéixer representacions numèriques, geomètriques i gràfiques que descriuen objectes matemàtics elementals en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. • Afronta el desafiament. Sumes repetides i multiplicació. • Situació d'aprenentatge. Us convida a berenar. 	<p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
<p>6.</p>	<p>6.1. Recollir i comprendre missatges orals i escrits senzills que continguin llenguatge matemàtic bàsic.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aprén. Suma i multiplicació. Les taules del 2 i del 5. Les taules del 3, del 4 i del 6. Les taules del 7, del 8 i del 9. Doble i triple. Multiplicacions sense portar-ne. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 2.a., 2.c., 2.d., 2.f.</p>

	<p>6.2. Comunicar de manera individual aspectes relacionats amb conceptes i procediments matemàtics senzills presents en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Practica. Suma i multiplicació. Les taules del 2 i del 5. Les taules del 3, del 4 i del 6. Les taules del 7, del 8 i del 9. Doble i triple. Multiplicacions sense portar-ne. • Matemàticament. Multiplicacions. • Laboratori de problemes. Identificar les dades necessàries. • Tractament de la informació. Representar dades en gràfics lineals. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. • Afronta el desafiament. Sumes repetides i multiplicació. • Situació d'aprenentatge. Us convida a berenar. 	<p>2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
<p>7.</p>	<p>7.1. Reconèixer el contingut matemàtic present en jocs, activitats socials i productes culturals pròxims a l'experiència de l'alumnat.</p> <p>7.2. Valorar la importància de les matemàtiques per a resoldre problemes de la vida quotidiana que inclouen aspectes com el càlcul aritmètic, la incertesa, el raonament lògic, el pensament computacional, l'ús i la</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. • Situació d'aprenentatge. Us convida a berenar. • Afronta el desafiament. Sumes repetides i multiplicació. 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

	interpretació de dades o el sentit geomètric i espacial.		
8.	8.1. Identificar i verbalitzar emocions i actituds en la resolució de problemes o en situacions d'aprenentatge relacionades amb les matemàtiques.	<ul style="list-style-type: none"> • Inici de la unitat. Comparteix les teues preguntes. • Amb les mans. Doble i triple. • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. • Situació d'aprenentatge. Us convida a berenar. 	6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c.
	8.2. Mostrar una actitud positiva i perseverant en el treball matemàtic, tant individual com col·laboratiu.		

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Comprén què és i per a què serveix la multiplicació.
2. Coneix les taules de multiplicar i les utilitza amb seguretat per a resoldre operacions.
3. Utilitza procediments diferents per a calcular multiplicacions: reglets, quadrícules i sumes repetides.
4. Utilitza el llenguatge matemàtic relacionat amb la unitat: desenes, unitats, factors, producte...
5. Calcula i representa amb dibuixos el doble i el triple de quantitats diferents.
6. Fa multiplicacions de números de diverses xifres per un altre d'una xifra.
7. Comprén i analitza els enunciats dels problemes per a afegir o llevar una informació rellevant per a la resolució.
8. Representa dades gràfiques lineals a partir de la informació recollida en taules.
9. Reconeix la presència dels números en la vida quotidiana i en valora la utilitat en situacions del dia a dia.
10. Reflexiona sobre el propi procés d'aprenentatge en la matèria.
11. Valora el seu treball quan l'executa en grup i determina possibles millores en les seues funcions.

FI DEL PRIMER TRIMESTRE. EL NOSTRE REPTE: *FAM ZERO*

Situació d'aprenentatge

Els reptes són situacions d'aprenentatge transversals que s'aborden en les diferents àrees des de la perspectiva pròpia de cada disciplina. D'aquesta manera, totes les àrees contribueixen, des dels seus punts de vista particulars, al plantejament global del projecte, integrant coneixements perquè l'alumnat avanci en les seues competències, relacione aprenentatges i que es convertisca en protagonista de la seua evolució.

Durant el repte s'aplicaran els coneixements adquirits en el trimestre per mitjà de diferents activitats en les diverses àrees i àmbits, que es combinaran i es modularan per a fer un treball cooperatiu i que permetran a l'alumnat aprendre a valorar els resultats del procés.

El repte d'aquest primer trimestre consisteix a reflexionar sobre els aliments i la seua distribució desigual al planeta, i també el problema que suposa el malbaratament del menjar. Hi ha dues línies d'anàlisi que enquadren el tema:

- Els països més desenvolupats tenen aliments de sobra per a tots els seus habitants. Malgrat aquesta abundància, hi ha persones allí que també pateixen l'escassetat i, encara que siga un contrasentit, una gran quantitat de menjar es llança al fem. A més, aquesta sobreproducció d'aliments necessita una gran quantitat d'aigua i d'energia i genera substàncies contaminants.
- Els països més pobres no tenen aliments suficients per a proveir tots els seus ciutadans.

A partir d'ací, l'alumnat estudiarà si en el seu entorn es malbaraten aliments i portarà a terme iniciatives per a canviar aquesta realitat. La sensibilització cap a aquest problema i l'anàlisi crítica de la situació orientarà els reptes en les àrees diferents.

Per a portar a terme aquesta anàlisi, es posen en joc aprenentatges que s'han adquirit durant el trimestre, com ara:

- Recollida de dades de l'entorn immediat, anàlisi d'aquestes dades i establiment de relacions entre aquestes.
- Lectura i interpretació de dades, taules i pictogrames per a facilitar la comprensió i la resolució de problemes.
- Elaboració d'informes breus sobre l'anàlisi de dades amb les conclusions.
- Apreciació de les matemàtiques com a instrument per a saber i valorar les dades que ofereix l'entorn.
- Desenvolupament de l'interés per utilitzar les matemàtiques en l'anàlisi de la realitat.
- Foment de l'autonomia per a la presa de decisions en situacions de resolució de problemes.

Pla de treball

Per a portar a terme el treball que es planteja en el repte del primer trimestre, es posen en joc coneixements com els següents:

1. L'ús de les operacions matemàtiques com a recurs per a extraure dades de l'entorn.
2. La recollida i el processament de la informació a partir de taules i gràfics.
3. La comparació i l'anàlisi de diferents dades a partir de la seua representació gràfica.
4. L'elaboració de conclusions personals a partir de dades.
5. La planificació d'accions concretes a partir de l'anàlisi de les dades.
6. La valoració de les matemàtiques com a instrument per a conèixer l'entorn.
7. La reflexió sobre els propis processos de treball.

Suggestiment de temporització. Final del primer trimestre.

Programació del repte

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t de Primària	Seccions del repte	Sabers bàsics / continguts relacionats. Segon cicle de Primària
1.	<p>1.1. Identificar la informació rellevant i irrellevant d'un problema o d'una situació problemàtica de l'entorn personal i social de l'alumnat que en permeta l'abordatge i la resolució.</p> <p>1.2. Desenvolupar estratègies informals per a obtenir la solució correcta a un problema o una situació i sistematitzar procediments informals de resolució a nivell inicial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fam zero. Presentació de dades: els aliments que es malbaraten, la fam al món, la responsabilitat personal. • En equip. Intercanvi d'idees. • El malbaratament d'aliments en la família. Recollida i anàlisi de dades. • Les tasques de casa. Reflexió sobre les dades i elaboració de plans d'acció. • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.b., 1.c.</p>

<p>2.</p>	<p>2.2. Comprovar relacions matemàtiques mitjançant els procediments de raonament matemàtic intuïtiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El malbaratament d'aliments en la família. Recollida i anàlisi de dades. • Les tasques de casa. Reflexió sobre les dades i elaboració de plans d'acció. • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	<p>2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
<p>3.</p>	<p>3.1. Identificar el contingut i les eines matemàtiques senzilles que permeten abordar situacions reals pròximes i rellevants, i fer possible la construcció de models matemàtics bàsics.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fam zero. Presentació de dades: els aliments que es malbaraten, la fam al món, la responsabilitat personal. • En equip. Intercanvi d'idees. • El malbaratament d'aliments en la família. Recollida i anàlisi de dades. • Les tasques de casa. Reflexió sobre les dades i elaboració de plans d'acció. • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
<p>3.2. Utilitzar models matemàtics bàsics que permeten interpretar una situació real senzilla i extraure'n conclusions.</p>			

<p>4.</p>	<p>4.1. Identificar regularitats en una seqüència de dades i predir resultats mitjançant el reconeixement de patrons senzills.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El malbaratament d'aliments en la família. Recollida i anàlisi de dades. • Les tasques de casa. Reflexió sobre les dades i elaboració de plans d'acció. • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
<p>5.</p>	<p>5.1. Utilitzar correctament les representacions iconicomaniulatives d'objectes i processos matemàtics en situacions pròximes a l'alumnat respectant les regles bàsiques que les regeixen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fam zero. Presentació de dades: els aliments que es malbaraten, la fam al món, la responsabilitat personal. • En equip. Intercanvi d'idees. • El malbaratament d'aliments en la família. Recollida i anàlisi de dades. • Les tasques de casa. Reflexió sobre les dades i 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p>

	<p>5.2. Reconéixer representacions numèriques, geomètriques i gràfiques que descriuen objectes matemàtics elementals en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<p>elaboració de plans d'acció.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	<p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
<p>6.</p>	<p>6.1. Recollir i comprendre missatges orals i escrits senzills que continguin llenguatge matemàtic bàsic.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fam zero. Presentació de dades: els aliments que es malbaraten, la fam al món, la responsabilitat personal. • En equip. Intercanvi d'idees. • El malbaratament d'aliments en la família. Recollida i anàlisi de dades. • Les tasques de casa. Reflexió sobre les dades i elaboració de plans d'acció. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
	<p>6.2. Comunicar de manera individual aspectes relacionats amb conceptes i procediments matemàtics senzills presents en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	

7.	<p>7.1. Reconéixer el contingut matemàtic present en jocs, activitats socials i productes culturals pròxims a l'experiència de l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fam zero. Presentació de dades: els aliments que es malbaraten, la fam al món, la responsabilitat personal. • En equip. Intercanvi d'idees. • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
	<p>7.2. Valorar la importància de les matemàtiques per a resoldre problemes de la vida quotidiana que inclouen aspectes com el càlcul aritmètic, la incertesa, el raonament lògic, el pensament computacional, l'ús i la interpretació de dades o el sentit geomètric i espacial.</p>		
8.	<p>8.1. Identificar i verbalitzar emocions i actituds en la resolució de problemes o en situacions d'aprenentatge relacionades amb les matemàtiques.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fam zero. Presentació de dades: els aliments que es malbaraten, la fam al món, la responsabilitat personal. • En equip. Intercanvi d'idees. • El malbaratament d'aliments en la família. Recollida i anàlisi de dades. • Les tasques de casa. Reflexió sobre les dades i 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

	<p>8.2. Mostrar una actitud positiva i perseverant en el treball matemàtic, tant individual com col·laboratiu.</p>	<p>elaboració de plans d'acció.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	
--	---	---	--

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquest repte són els següents:

1. Utilitza les operacions matemàtiques conegudes com a recurs per a extraure dades de l'entorn.
2. Recull i ordena dades de la realitat en taules i gràfics.
3. Compara i l'analitza dades a partir de la seua representació gràfica.
4. Elabora i explica les conclusions que extrau a partir de l'anàlisi de les dades.
5. Planifica accions concretes a partir de l'anàlisi de les dades.
6. Valora les matemàtiques com a instrument per a conèixer millor l'entorn.
7. Reflexiona sobre els propis processos de treball i n'adapta les accions.

UNITAT 5. PRÀCTICA DE LA MULTIPLICACIÓ

Situació d'aprenentatge

La unitat s'inicia a partir d'una situació quotidiana en què es plantegen diferents hipòtesis a l'hora de fer la compra d'un regal. A partir d'una sèrie de qüestions, es pretén promoure la reflexió per a decidir, d'una manera autònoma, quina operació és més convenient d'executar i de donar resposta. Aquesta situació d'aprenentatge permetrà a l'alumnat contextualitzar les matemàtiques i, alhora, fomentarà la pràctica de multiplicacions per a resoldre qüestions quotidianes. En aquest context es relacionen sabers com els següents:

- Lectura i interpretació de dades, taules i pictogrames per a facilitar la comprensió i la resolució de problemes.
- Raonament d'estimacions i d'aproximacions de quantitats en contextos de resolució de problemes.
- Iniciació del càlcul d'operacions matemàtiques amb instruments convencionals com la calculadora.
- Identificació i manifestació de les pròpies emocions davant les matemàtiques.
- Foment de l'autonomia per a la presa de decisions en situacions de resolució de problemes en treballs grupals.

Pla de treball

En aquesta unitat s'aborda la multiplicació com a eina clau per a saber valdre's en situacions quotidianes. Els aspectes en què s'incideix són els següents:

1. Les multiplicacions portant-ne.
2. Les estimacions de productes.
3. La resolució de problemes efectuant diverses operacions.
4. L'ús de la calculadora i les seues funcions.
5. Laboratori de problemes: identificar dades en taules.
6. Tractament de la informació: interpretar pictogrames.
7. La reflexió sobre els propis punts forts en la matèria.
8. Les matemàtiques com a vehicle per a resoldre problemes quotidians.

Suggeriment de temporització. Tres últimes setmanes de gener.

Programació de la unitat didàctica

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t de Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats. Segon cicle de Primària
1.	1.1. Identificar la informació rellevant i irrellevant d'un problema o d'una situació problemàtica de l'entorn personal i social de l'alumnat que permeta l'abordatge i la resolució.	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Practica. Multiplicacions portant-ne. Estimacions de productes. Problemes de diverses operacions. La calculadora. • Laboratori de problemes. Identificar dades en taules. • Tractament de la informació. Interpretar pictogrames. • Connecta amb la realitat. • Situació d'aprenentatge. El regal d'aniversari. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 2.a., 2.c., 2.d., 2.f.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
	1.2. Desenvolupar estratègies informals per a obtenir la solució correcta a un problema o una situació i sistematitzar procediments informals de resolució a nivell inicial.		
2.	2.2. Comprovar relacions matemàtiques mitjançant els procediments de raonament matemàtic intuïtiu.	<ul style="list-style-type: none"> • Amb les mans. • Matemàticament. • Tractament de la informació. Interpretar pictogrames. • Laboratori de problemes. Identificar dades en taules. • Situació d'aprenentatge. El regal d'aniversari. 	<p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
	2.3. Demostrar la correcció matemàtica de les solucions d'un problema i la seua coherència en el context plantejat.		
3.	3.1. Identificar el contingut i les eines	<ul style="list-style-type: none"> • Amb les mans. 	2. SENTIT DE LA MESURA

	<p>matemàtiques senzilles que permeten abordar situacions reals pròximes i rellevants, i fer possible la construcció de models matemàtics bàsics.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Connecta amb la realitat. • Matemàticament. • Laboratori de problemes. Identificar dades en taules. • Tractament de la informació. Interpretar pictogrames. • Situació d'aprenentatge. El regal d'aniversari. 	<p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
	<p>3.2. Utilitzar models matemàtics bàsics que permeten interpretar una situació real senzilla i extraure'n conclusions.</p>		
<p>4.</p>	<p>4.1. Identificar regularitats en una seqüència de dades i predir resultats mitjançant el reconeixement de patrons senzills.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. Multiplicacions portant-ne. Estimacions de productes. Problemes de diverses operacions. La calculadora. • Amb les mans. • Càlcul mental. Sumar 11. Restar 11. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 2.a., 2.c., 2.d., 2.f.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
	<p>4.2. Interpretar i reproduir algoritmes senzills mitjançant codis visuals.</p>		

5.	<p>5.1. Utilitzar correctament les representacions iconicomaniulatives d'objectes i processos matemàtics en situacions pròximes a l'alumnat respectant les regles bàsiques que les regeixen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. Multiplicacions portant-ne. Estimacions de productes. Problemes de diverses operacions. La calculadora. • Amb les mans. • Matemàticament. • Càlcul mental. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. • Afronta el desafiament. El major producte. • Laboratori de problemes. Identificar dades en taules. • Tractament de la informació. Interpretar pictogrames. • Situació d'aprenentatge. El regal d'aniversari. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 2.a., 2.c., 2.d., 2.f.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
6.	<p>6.1. Recollir i comprendre missatges orals i escrits senzills que continguen llenguatge matemàtic bàsic.</p> <p>6.2. Comunicar de manera individual aspectes relacionats amb conceptes i procediments matemàtics senzills presents en contextos pròxims a</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aprén. Multiplicacions portant-ne. Estimacions de productes. Problemes de diverses operacions. La calculadora. • Practica. Multiplicacions portant-ne. Estimacions de productes. Problemes de diverses operacions. La calculadora. • Matemàticament. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 2.a., 2.c., 2.d., 2.f.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p>

	l'alumnat.	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratori de problemes. Identificar dades en taules. • Tractament de la informació. Interpretar pictogrames. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. • Afronta el desafiament. El major producte. • Situació d'aprenentatge. El regal d'aniversari. 	<p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
7.	<p>7.1. Reconéixer el contingut matemàtic present en jocs, activitats socials i productes culturals pròxims a l'experiència de l'alumnat.</p> <p>7.2. Valorar la importància de les matemàtiques per a resoldre problemes de la vida quotidiana que inclouen aspectes com el càlcul aritmètic, la incertesa, el raonament lògic, el pensament computacional, l'ús i la interpretació de dades o el sentit geomètric i espacial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. • Tractament de la informació. Interpretar pictogrames. • Afronta el desafiament. El major producte. 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

8.	<p>8.1. Identificar i verbalitzar emocions i actituds en la resolució de problemes o en situacions d'aprenentatge relacionades amb les matemàtiques.</p> <p>8.2. Mostrar una actitud positiva i perseverant en el treball matemàtic, tant individual com col·laboratiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inici de la unitat. Comparteix les teues preguntes. • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. • Situació d'aprenentatge. El regal d'aniversari. 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
-----------	---	---	--

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Efectua multiplicacions entre números de diverses xifres.
2. Calcula estimacions de productes aproximant factors.
3. Resol problemes amb diverses operacions.
4. Coneix el funcionament de la calculadora i la utilitza per a fer comptes.
5. Identifica i interpreta dades en taules per a resoldre problemes.
6. Interpreta pictogrames i els analitza per a obtenir informació.
7. Posa en pràctica el que ha après per a trobar solució a situacions contextualitzades.
8. Reconeix i manifesta emocions positives vinculades a les matemàtiques.
9. Mostra autonomia en la presa de decisions en situacions de resolució de problemes en el treball en equip.

UNITAT 6. DIVISIÓ

Situació d'aprenentatge

Aquesta unitat s'inicia a partir d'un context en què s'ha de gestionar l'organització del campionat de bàsquet de l'escola. Inicialment, es presenten les dades informatives que s'han d'interpretar i analitzar per a acabar amb la planificació d'una situació de la vida real. Aquest punt de partida condueix a la situació d'aprenentatge que permetrà

als estudiants fomentar la presa de decisions autònoma en situacions de resolució de problemes. En aquest context es relacionen sabers com els següents:

- Coneixement de les propietats, les estratègies i les eines de resolució vinculades al procés de càlcul de les divisions.
- Càlcul de divisions de números naturals i l'aplicació corresponent en situacions contextualitzades.

- Predicció de termes i números per a completar de manera raonada enunciats de problemes matemàtics.
- Reconeixement d'estratègies d'identificació i manifestació de les pròpies emocions davant les matemàtiques: tolerància a la frustració.

Pla de treball

En aquesta unitat es planteja la divisió com a nucli central a través d'activitats explicatives i lúdiques. Els aspectes en què s'incideix són els següents:

1. Els repartiments i la divisió.
2. El càlcul de divisions.
3. La diferenciació entre les divisions exactes i les enteres.
4. La prova de la divisió com a comprovació.
5. Aplicacions pràctiques del càlcul de la meitat, un terç i un quart de quantitats i la seua utilitat.
6. Laboratori de problemes: completar enunciats.
7. Tractament de la informació: treballar amb coordenades en el pla.
8. La gestió emocional en l'aprenentatge de les matemàtiques.

Suggeriment de temporització. Primeres tres setmanes de febrer.

Programació de la unitat didàctica

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t de Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats. Segon cicle de Primària
1.	<p>1.1. Identificar la informació rellevant i irrellevant d'un problema o d'una situació problemàtica de l'entorn personal i social de l'alumnat que en permeta l'abordatge i la resolució.</p> <p>1.2. Desenvolupar estratègies informals per a obtenir la solució correcta a un problema o una situació i sistematitzar procediments informals de resolució a nivell inicial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Practica. Els repartiments i la divisió. El càlcul de divisions. Les divisions exactes i enteres. La prova de la divisió. Meitat, terç i quart. • Laboratori de problemes. Completar enunciats. • Tractament de la informació. Treballar amb coordenades en el pla. • Amb les mans. Meitat, terç i quart. • Connecta amb la realitat. • Situació d'aprenentatge. El campionat de bàsquet. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j. 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA 1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
2.	<p>2.1. Comprovar conjetures sobre relacions matemàtiques que permeten desenvolupar de manera intuïtiva nou contingut matemàtic de naturalesa numèrica, mètrica, espacial, geomètrica o estocàstica.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Practica. Els repartiments i la divisió. El càlcul de divisions. Les divisions exactes i enteres. La prova de la divisió. Meitat, terç i quart. • Càlcul mental. • Amb les mans. Meitat, terç i quart. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j. 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p>

	<p>2.2. Comprovar relacions matemàtiques mitjançant els procediments de raonament matemàtic intuïtiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratori de problemes. Completar enunciats. • Tractament de la informació. Treballar amb coordenades en el pla. • Situació d'aprenentatge. El campionat de bàsquet. 	<p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
	<p>2.3. Demostrar la correcció matemàtica de les solucions d'un problema i la seua coherència en el context plantejat.</p>		
<p>3.</p>	<p>3.1. Identificar el contingut i les eines matemàtiques senzilles que permeten abordar situacions reals pròximes i rellevants, i fer possible la construcció de models matemàtics bàsics.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Amb les mans. • Connecta amb la realitat. • Aprén. Els repartiments i la divisió. El càlcul de divisions. Les divisions exactes i enteres. La prova de la divisió. Meitat, terç i quart. • Càlcul mental. • Tractament de la informació. Treballar amb coordenades en el pla. • Situació d'aprenentatge. El campionat de bàsquet. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. 	<p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
	<p>3.2. Utilitzar models matemàtics bàsics que permeten interpretar una situació real senzilla i extraure'n conclusions.</p>		

<p>4.</p>	<p>4.1. Identificar regularitats en una seqüència de dades i predir resultats mitjançant el reconeixement de patrons senzills.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. Els repartiments i la divisió. El càlcul de divisions. Les divisions exactes i enteres. La prova de la divisió. Meitat, terç i quart. • Amb les mans. Les divisions exactes i enteres. • Càlcul mental. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>4. Relacions. 4.b., 4.c.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
<p>5.</p>	<p>5.1. Utilitzar correctament les representacions iconicomaniplatives d'objectes i processos matemàtics en situacions pròximes a l'alumnat respectant les regles bàsiques que les regeixen.</p> <p>5.2. Reconèixer representacions numèriques, geomètriques i gràfiques que descriuen objectes matemàtics elementals en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. Els repartiments i la divisió. El càlcul de divisions. Les divisions exactes i enteres. La prova de la divisió. Meitat, terç i quart. • Amb les mans. • Matemàticament. • Càlcul mental. • Afronta el desafiament. El collar. • Laboratori de problemes. Completar enunciats. • Tractament de la informació. Treballar amb coordenades en el pla. • Situació d'aprenentatge. El campionat de 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p>

		<p>bàsquet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
6.	<p>6.1. Recollir i comprendre missatges orals i escrits senzills que continguen llenguatge matemàtic bàsic.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aprén. Els repartiments i la divisió. El càlcul de divisions. Les divisions exactes i enteres. La prova de la divisió. Meitat, terç i quart. • Practica. Els repartiments i la substitueix. El càlcul de divisions. Les divisions exactes i enteres. La prova de la divisió. Meitat, terç i quart. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p>
	<p>6.2. Comunicar de manera individual aspectes relacionats amb conceptes i procediments matemàtics senzills presents en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratori de problemes. Completar enunciats. • Tractament de la informació. Treballar amb coordenades en el pla. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. • Afronta el desafiament. El collar. 	

		<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. El campionat de bàsquet. 	1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.
7.	7.1. Reconéixer el contingut matemàtic present en jocs, activitats socials i productes culturals pròxims a l'experiència de l'alumnat.	<ul style="list-style-type: none"> • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. • Amb les mans. Meitat, terç i quart. • Afronta el desafiament. El collar. 	6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.
	7.2. Valorar la importància de les matemàtiques per a resoldre problemes de la vida quotidiana que inclouen aspectes com el càlcul aritmètic, la incertesa, el raonament lògic, el pensament computacional, l'ús i la interpretació de dades o el sentit geomètric i espacial.		
8.	8.1. Identificar i verbalitzar emocions i actituds en la resolució de problemes o en situacions d'aprenentatge relacionades amb les matemàtiques.	<ul style="list-style-type: none"> • Inici de la unitat. Comparteix les teues preguntes. • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. • Situació d'aprenentatge. El campionat de bàsquet. 	6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.
	8.2. Mostrar una actitud positiva i perseverant en el treball matemàtic, tant individual com col·laboratiu.		

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Entén la divisió com un repartiment i reconeix els termes que la defineixen.
2. Calcula divisions simples sabent el procediment per a comprovar si el resultat és correcte.
3. Comprén i identifica les diferències entre la divisió exacta i l'entera i fa operacions per diferenciar-les.
4. Calcula la meitat, el terç i el quart de quantitats amb l'ús de diferents procediments, tècniques i materials.
5. Completa amb paraules i números enunciats de problemes matemàtics de manera raonada.
6. Interpreta les coordenades d'un pla amb eixos i sap representar informació fent servir aquest suport.
7. Completa de manera organitzada un quadre de doble entrada amb dades informatives extretes de mitjans diferents.
8. Reflexiona sobre el grau de tolerància que mostra davant els errors que sorgeixen durant el procés d'aprenentatge matemàtic.
9. Valora l'ajuda dels altres com un mitjà necessari per a formar-se millor en la matèria.

UNITAT 7. PRÀCTICA DE LA DIVISIÓ

Situació d'aprenentatge

En aquesta unitat es presenta una situació en què l'alumnat ha de calcular les quantitats necessàries per a fer una recepta de cuina. A partir de la interpretació de la informació donada i l'execució de càlculs pertinents, han de completar una taula concloent. Aquesta situació d'aprenentatge contextualitzada els permetrà, principalment, familiaritzar-se amb continguts relacionats amb l'estimació de mesures de massa. En aquest context es relacionen sabers com els següents:

- Càlcul de les divisions més complexes a partir d'un patró seqüencial segons l'ordre i la posició de les xifres.
- Comprensió i utilització de conceptes matemàtics relacionats amb "major que", "menor que" i "igual que" en el càlcul de les divisions.
- Resolució de problemes de dues o més operacions interpretant-ne els enunciats.
- Interpretació d'estratègies i modificació d'algoritmes senzills (regles de jocs i instruccions seqüencials).
- Descripció de la posició relativa d'objectes en l'espai i les representacions respectives utilitzant el vocabulari geomètric adequat (dreta, esquerra, dalt i baix).

- Estimació i càlcul de mesures de massa a partir d'una situació quotidiana.
- Reconeixement i comprensió de les emocions i experiències dels altres davant les matemàtiques.

Pla de treball

En aquesta unitat s'apliquen coneixements adquirits sobre la divisió a través d'activitats contextualitzades. Els aspectes en què s'incideix són els següents:

1. Les divisions amb divisor d'una xifra.
2. La comparació de quantitats.
3. Les divisions amb zeros en el quocient.
4. La resolució de problemes de dues o més operacions.
5. Laboratori de problemes: relacionar enunciat i pregunta.
6. Taller de programació: instruccions de moviment.
7. Estratègies d'intensificació d'emocions pròpies i alienes davant l'aprenentatge de les matemàtiques.
8. El valor de la divisió i la seua pràctica contextualitzada.

Suggeriment de temporització. Última setmana de febrer i dues primeres de març.

Programació de la unitat didàctica

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t de Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats. Segon cicle de Primària
1.	<p>1.1. Identificar la informació rellevant i irrellevant d'un problema o d'una situació problemàtica de l'entorn personal i social de l'alumnat que en permeta l'abordatge i la resolució.</p> <p>1.2. Desenvolupar estratègies informals per a obtenir la solució correcta a un problema o una situació i sistematitzar procediments informals de resolució a nivell inicial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Practica. Divisions amb divisor d'una xifra (dividend major o igual). Divisions amb divisor d'una xifra (dividend menor). Divisions amb zeros en el quocient. Problemes de dues o més operacions. • Amb les mans. • Taller de programació. Instruccions de moviment. • Laboratori de problemes. Relacionar enunciat i pregunta. • Connecta amb la realitat. • Situació d'aprenentatge. Hui cuine jo! 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j. 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA 1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
2.	<p>2.1. Comprovar conjetures sobre relacions matemàtiques que permeten desenvolupar de manera intuïtiva nou contingut matemàtic de naturalesa numèrica, mètrica, espacial, geomètrica o estocàstica.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Practica. Divisions amb divisor d'una xifra (dividend major o igual). Divisions amb divisor d'una xifra (dividend menor). Divisions amb zeros en el quocient. Problemes de dues o més operacions. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j. 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p>

	<p>2.2. Comprovar relacions matemàtiques mitjançant els procediments de raonament matemàtic intuïtiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Càlcul mental. • Amb les mans. • Laboratori de problemes. Relacionar enunciat i pregunta. • Taller de programació. Instruccions de moviment. • Situació d'aprenentatge. Hui cuine jo! 	<p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
	<p>2.3. Demostrar la correcció matemàtica de les solucions d'un problema i la seua coherència en el context plantejat.</p>		
<p>3.</p>	<p>3.1. Identificar el contingut i les eines matemàtiques senzilles que permeten abordar situacions reals pròximes i rellevants, i fer possible la construcció de models matemàtics bàsics.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Amb les mans. • Connecta amb la realitat. • Aprén. Divisions amb divisor d'una xifra (dividend major o igual). Divisions amb divisor d'una xifra (dividend menor). Divisions amb zeros en el quocient. Problemes de dues o més operacions. • Càlcul mental. • Taller de programació. Instruccions de moviment. • Situació d'aprenentatge. Hui cuine jo! • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. 	<p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
	<p>3.2. Utilitzar models matemàtics bàsics que permeten interpretar una situació real senzilla i extraure'n conclusions.</p>		

4	<p>4.1. Identificar regularitats en una seqüència de dades i predir resultats mitjançant el reconeixement de patrons senzills.</p> <p>4.2. Interpretar i reproduir algoritmes senzills mitjançant codis visuals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. Divisions amb divisor d'una xifra (dividend major o igual). Divisions amb divisor d'una xifra (dividend menor). Divisions amb zeros en el quocient. Problemes de dues o més operacions. • Amb les mans. Divisions amb divisor d'una xifra. • Càlcul mental. • Taller de programació. Instruccions de moviment. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c, 1.d., 1.e.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
5.	<p>5.1. Utilitzar correctament les representacions iconicomaniulatives d'objectes i processos matemàtics en situacions pròximes a l'alumnat respectant les regles bàsiques que les regeixen.</p> <p>5.2. Reconéixer representacions numèriques, geomètriques i gràfiques que descriuen objectes matemàtics elementals en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. Divisions amb divisor d'una xifra (dividend major o igual). Divisions amb divisor d'una xifra (dividend menor). Divisions amb zeros en el quocient. • Amb les mans. • Matemàticament. • Càlcul mental. • Afronta el desafiament. Repartint caramels. • Laboratori de problemes. Relacionar enunciat i pregunta. • Taller de programació. Instruccions de moviment. • Situació d'aprenentatge. Hui cuine jo! • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

<p>6.</p>	<p>6.1. Recollir i comprendre missatges orals i escrits senzills que continguin llenguatge matemàtic bàsic.</p> <p>6.2. Comunicar de manera individual aspectes relacionats amb conceptes i procediments matemàtics senzills presents en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aprén. Divisions amb divisor d'una xifra (dividend major o igual). Divisions amb divisor d'una xifra (dividend menor). Divisions amb zeros en el quocient. • Practica. Divisions amb divisor d'una xifra (dividend major o igual). Divisions amb divisor d'una xifra (dividend menor). Divisions amb zeros en el quocient. • Laboratori de problemes. Relacionar enunciat i pregunta. • Taller de programació. Instruccions de moviment. • Situació d'aprenentatge. Hui cuine jo! • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. • Afronta el desafiament. Repartint caramels. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
<p>7.</p>	<p>7.1. Reconéixer el contingut matemàtic present en jocs, activitats socials i productes culturals pròxims a l'experiència de l'alumnat.</p> <p>7.2. Valorar la importància de les matemàtiques per a resoldre problemes de la vida quotidiana que inclouen aspectes com el càlcul aritmètic, la incertesa, el raonament lògic, el pensament computacional, l'ús i la interpretació de dades o el sentit</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. • Amb les mans. • Taller de programació. Instruccions de moviment. • Afronta el desafiament. Repartint caramels. 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

	geomètric i espacial.		
8.	<p>8.1. Identificar i verbalitzar emocions i actituds en la resolució de problemes o en situacions d'aprenentatge relacionades amb les matemàtiques.</p> <p>8.2. Mostrar una actitud positiva i perseverant en el treball matemàtic, tant individual com col·laboratiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inici de la unitat. Comparteix les teues preguntes. • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. • Amb les mans. Jocs de targetes. • Situació d'aprenentatge. Hui cuine jo! 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Calcula divisions segons l'ordre i la posició de les xifres.
2. Expressa de manera raonada el procediment que cal seguir en el càlcul de divisions.
3. Comprén i utilitza el vocabulari matemàtic pertinent vinculat al càlcul de les divisions.
4. Resol problemes de dues o més operacions de manera autònoma.
5. Analitza i compara enunciats de problemes per a fer connexions i determinar una resposta.
6. Interpreta les instruccions d'un joc d'algoritmes senzills.
7. Descriu i representa amb precisió els moviments d'un objecte situat en un pla.
8. Estima i calcula mesures de massa a partir d'una situació contextualitzada com en una recepta de cuina.
9. Reconeix, comprén i valora les emocions i experiències dels altres davant les matemàtiques.

UNITAT 8. LES FIGURES PLANES

Situació d'aprenentatge

Aquesta unitat s'inicia a partir de la vinculació entre les figures geomètriques planes i la seua presència en el camp de l'art. Amb aquesta finalitat, es proposa l'organització d'una exposició d'obres pictòriques d'artistes reconeguts que tenen com a patró comú la presència d'elements geomètrics en els treballs. Aquesta situació d'aprenentatge contextualitzada propiciarà la identificació i la representació de figures geomètriques en la vida quotidiana. En aquest context es relacionen sabers com els següents:

- Identificació, classificació i comparació de polígons segons els seus elements i les relacions entre aquests.
- Ús de materials manipulables i instruments de dibuix (regle i compàs) per a representar i mesurar figures.
- Descripció verbal dels elements i les propietats de formes geomètriques senzilles.
- Anàlisi i relació d'enunciats i imatges per a determinar la resolució de problemes d'una manera correcta.
- Descripció verbal i interpretació de moviments d'objectes utilitzant vocabulari geomètric adequat (orientació espacial).
- Reconeixement de relacions geomètriques en camps aliens a la classe de matemàtiques, com ara l'art i la vida quotidiana.

- Autoavaluació en el procés d'aprenentatge de les matemàtiques.

Pla de treball

En aquesta unitat s'aborden conceptes geomètrics i la seua presència en el nostre entorn com a eix central de les activitats. Els aspectes en què s'incideix són els següents:

1. Els elements d'un polígon i la seua classificació.
2. La classificació de triangles i de quadrilàters segons els costats.
3. El perímetre d'un polígon, el seu càlcul i la mesura.
4. L'àrea d'una figura amb un quadrat com a unitat.
5. La circumferència i el cercle i els seus traçats amb un compàs.
6. Laboratori de problemes: trobar preguntes que es poden resoldre.
7. Taller de programació: instruccions de moviment.
8. La identificació d'emocions pròpies davant l'aprenentatge de les matemàtiques en el treball individual i grupal.

Suggeriment de temporització. Fins al final del segon trimestre.

Programació de la unitat didàctica

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t de Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats. Segon cicle de Primària
1.	<p>1.1. Identificar la informació rellevant i irrellevant d'un problema o d'una situació problemàtica de l'entorn personal i social de l'alumnat que en permeta l'abordatge i la resolució.</p> <p>1.2. Desenvolupar estratègies informals per a obtenir la solució correcta a un problema o una situació i sistematitzar procediments informals de resolució a nivell inicial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratori de problemes. Trobar preguntes que es poden resoldre. • Taller de programació. Instruccions de moviment. • Situació d'aprenentatge. Veniu a l'exposició! • Amb les mans. Elements d'un polígon i la seua classificació. • Connecta amb la realitat. Polígon: elements i classificació. Circumferència i cercle. • Descobreix/Practica. Polígon: elements i classificació. Classificació de triangles. Classificació de quadrilàters. Perímetre d'un polígon. Àrea d'una figura amb un quadrat com a unitat. Circumferència i cercle. 	<p>2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA 1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.g., 1.i.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
2.	<p>2.1. Comprovar conjetures sobre relacions matemàtiques que permeten desenvolupar de manera intuïtiva nou contingut matemàtic de naturalesa numèrica, mètrica, espacial, geomètrica o estocàstica.</p> <p>2.2. Comprovar relacions matemàtiques mitjançant els procediments de raonament matemàtic intuïtiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Practica. Polígon: elements i classificació. Classificació de triangles. Classificació de quadrilàters. Perímetre d'un polígon. Àrea d'una figura amb un quadrat com a unitat. Circumferència i cercle. • Càlcul mental. • Amb les mans. Classificació de quadrilàters. • Laboratori de problemes. Trobar preguntes 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA 1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.g.,</p>

	<p>2.3. Demostrar la correcció matemàtica de les solucions d'un problema i la seua coherència en el context plantejat.</p>	<p>que es poden resoldre.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Taller de programació. Instruccions de moviment. • Situació d'aprenentatge. Veniu a l'exposició! 	<p>1.i.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
<p>3.</p>	<p>3.1. Identificar el contingut i les eines matemàtiques senzilles que permeten abordar situacions reals pròximes i rellevants, i fer possible la construcció de models matemàtics bàsics.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Connecta amb la realitat. Polígon: elements i classificació. Circumferència i cercle. • Aprén. Polígon: elements i classificació. Classificació de triangles. Classificació de quadrilàters. Perímetre d'un polígon. Àrea d'una figura amb un quadrat com a unitat. Circumferència i cercle. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.g., 1.i.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
	<p>3.2. Utilitzar models matemàtics bàsics que permeten interpretar una situació real senzilla i extraure'n conclusions.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Càlcul mental. • Taller de programació. Instruccions de moviment. • Situació d'aprenentatge. Veniu a l'exposició! • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. 	

4.	<p>4.1. Identificar regularitats en una seqüència de dades i predir resultats mitjançant el reconeixement de patrons senzills.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. Polígon: elements i classificació. Classificació de triangles. Classificació de quadrilàters. Perímetre d'un polígon. Àrea d'una figura amb un quadrat com a unitat. Circumferència i cercle. • Connecta amb la realitat. Circumferència i cercle. • Càlcul mental. • Taller de programació. Instruccions de moviment. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.g., 1.i.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
	<p>4.2. Interpretar i reproduir algoritmes senzills mitjançant codis visuals.</p>		
5.	<p>5.1. Utilitzar correctament les representacions iconicomaniplatives d'objectes i processos matemàtics en situacions pròximes a l'alumnat respectant les regles bàsiques que les regeixen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. Polígon: elements i classificació. Classificació de triangles. Classificació de quadrilàters. Perímetre d'un polígon. Àrea d'una figura amb un quadrat com a unitat. Circumferència i cercle. 	<p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.g.,</p>

	<p>5.2. Reconéixer representacions numèriques, geomètriques i gràfiques que descriuen objectes matemàtics elementals en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Amb les mans. • Connecta amb la realitat. Polígon: elements i classificació. Circumferència i cercle. • Taller de programació. Instruccions de moviment. • Situació d'aprenentatge. Veniu a l'exposició! • Laboratori de problemes. Trobar preguntes que es poden resoldre. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. 	<p>1.i.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c, 1.d., 1.e.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
<p>6.</p>	<p>6.1. Recollir i comprendre missatges orals i escrits senzills que continguin llenguatge matemàtic bàsic.</p> <p>6.2. Comunicar de manera individual aspectes relacionats amb conceptes i procediments matemàtics senzills presents en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aprén. Polígon: elements i classificació. Classificació de triangles. Classificació de quadrilàters. Perímetre d'un polígon. Àrea d'una figura amb un quadrat com a unitat. Circumferència i cercle. • Practica. Polígon: elements i classificació. Classificació de triangles. Classificació de quadrilàters. Perímetre d'un polígon. Àrea d'una figura amb un quadrat com a unitat. Circumferència i cercle. • Laboratori de problemes. Trobar preguntes que es poden resoldre. • Taller de programació. Instruccions de moviment. • Situació d'aprenentatge. Veniu a l'exposició! • Comprova el teu progrés. Aplica el que has 	<p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.g., 1.i.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c, 1.d., 1.e.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

		<p>aprés.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afronta el desafiament. Sis furgadents. 	
7.	<p>7.1. Reconéixer el contingut matemàtic present en jocs, activitats socials i productes culturals pròxims a l'experiència de l'alumnat.</p> <p>7.2. Valorar la importància de les matemàtiques per a resoldre problemes de la vida quotidiana que inclouen aspectes com el càlcul aritmètic, la incertesa, el raonament lògic, el pensament computacional, l'ús i la interpretació de dades o el sentit geomètric i espacial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. • Taller de programació. Instruccions de moviment. • Afronta el desafiament. Sis furgadents. 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
8.	<p>8.1. Identificar i verbalitzar emocions i actituds en la resolució de problemes o en situacions d'aprenentatge relacionades amb les matemàtiques.</p> <p>8.2. Mostrar una actitud positiva i perseverant en el treball matemàtic, tant individual com col·laboratiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inici de la unitat. Comparteix les teues preguntes. • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. • Situació d'aprenentatge. Veniu a l'exposició! 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Identifica, diferencia i classifica polígons segons els seus elements.
2. Descriu els elements i les propietats de formes geomètriques senzilles.
3. Utilitza materials manipulables i instruments de dibuix (regle i compàs) per a representar figures.
4. Calcula el perímetre, l'àrea, el diàmetre o el radi de diverses figures geomètriques i n'explica el procediment.
5. Analitza enunciats de problemes per a relacionar-los amb les preguntes que determinen la seua solució.
6. Interpreta els moviments d'un objecte en un pla quadriculat i els descriu amb nocions espacials.
7. Reconeix i valora la presència de conceptes geomètric en altres àmbits com l'art i la vida quotidiana.
8. Reflexiona sobre el propi procés d'aprenentatge en matemàtiques, tant en tasques individuals com grupals.

FI DEL SEGON TRIMESTRE. EL NOSTRE REpte: *PROTEGIR LA VIDA*

Situació d'aprenentatge

Aquest repte posa el focus en el perill en què es troben un gran nombre d'animals i els seus hàbitats naturals. Els i les alumnes han d'estudiar aspectes com:

- Quins animals estan en aquesta situació:
- Quines amenaces pateixen.
- Com es distribueixen en les zones naturals del planeta i a quins problemes s'enfronten aquestes zones.
- Quines accions es poden portar a terme per tal de revertir el problema.

Així mateix, s'analitzarà la presència dels animals en l'entorn immediat, les seues necessitats, les accions encaminades per a protegir-los, la responsabilitat de les persones en el seu benestar i les tasques que porten a terme algunes associacions en aquest sentit.

L'anàlisi de les dades, la reflexió, la comunicació de les conclusions i la posada en marxa d'iniciatives per a atallar els problemes són les línies d'actuació d'aquest repte.

El repte s'inicia a partir de l'anàlisi d'una enquesta sobre les atencions dirigides a les mascotes, la representació de dades amb un gràfic de barres, la seua interpretació per tal de determinar conclusions i l'elaboració d'un mural amb tota la informació. Per a portar a terme aquesta anàlisi, es posen en joc aprenentatges que s'han adquirit durant el trimestre, com ara:

- Recollida de dades de l'entorn immediat, anàlisi d'aquestes dades i establiment de relacions entre aquestes.
- Lectura, interpretació i comparació de dades, taules i gràfics de barres per a facilitar la comprensió i la resolució de problemes.

- Elaboració d'un mural sobre l'anàlisi de dades i les conclusions corresponents.
- Apreciació de les matemàtiques com un instrument per al seu desenvolupament intel·lectual i la formació en valors.
- Desenvolupament de l'interés per utilitzar les matemàtiques en situacions quotidianes.
- Foment de l'expressió i la comunicació de raonaments i conclusions matemàtiques.

Pla de treball

Per a portar a terme el treball que es planteja en el repte del segon trimestre, es posen en joc sabers com els següents:

1. L'ús de les operacions matemàtiques com a recurs per a extraure dades de l'entorn.
2. La recollida i el processament de la informació a partir d'enquestes.
3. La representació i la comparació de dades en taules i gràfics de barres.
4. L'anàlisi de deduccions matemàtiques per tal d'interpretar la realitat.
5. L'exposició de conclusions personals utilitzant diversos suports.
6. La valoració de les matemàtiques com un instrument per al seu desenvolupament intel·lectual i l'adquisició de valors.
7. L'expressió raonada i amb sentit crític de les seues conclusions i resultats.

Suggeriment de temporització. Final del segon trimestre.

Programació del repte

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t de Primària	Seccions del repte	Sabers bàsics / continguts relacionats. Segon cicle de Primària
1.	<p>1.1. Identificar la informació rellevant i irrellevant d'un problema o d'una situació problemàtica de l'entorn personal i social de l'alumnat que en permeta l'abordatge i la resolució.</p> <p>1.2. Desenvolupar estratègies informals per a obtenir la solució correcta a un problema o una situació i sistematitzar procediments informals de resolució a nivell inicial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Protegir la vida. Presentació de dades: les mascotes que tenim a casa, les seues atencions i la nostra responsabilitat individual. • En equip. Intercanvi d'idees. • Protegir i cuidar les nostres mascotes. Recollida i anàlisi de dades. • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
2.	<p>2.2. Comprovar relacions matemàtiques mitjançant els procediments de raonament matemàtic intuïtiu.</p> <p>2.3. Demostrar la correcció matemàtica de les solucions d'un problema i la seua coherència en el context plantejat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Protegir i cuidar les nostres mascotes. Recollida i anàlisi de dades. • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	<p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
3.	<p>3.1. Identificar el contingut i les eines matemàtiques senzilles que permeten abordar situacions reals pròximes i rellevants, i fer possible la construcció</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Protegir la vida. Presentació de dades: les mascotes que tenim a casa, les seues atencions i la nostra responsabilitat individual. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p>

	de models matemàtics bàsics.	<ul style="list-style-type: none"> • En equip. Intercanvi d'idees. • Protegir i cuidar les nostres mascotes. Recollida i anàlisi de dades. • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	<p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
4.	4.1. Identificar regularitats en una seqüència de dades i predir resultats mitjançant el reconeixement de patrons senzills.	<ul style="list-style-type: none"> • Protegir i cuidar les nostres mascotes. Recollida i anàlisi de dades. • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j. 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
5.	5.1. Utilitzar correctament les representacions iconicomaniplatives d'objectes i processos matemàtics en situacions pròximes a l'alumnat respectant les regles bàsiques que les regeixen.	<ul style="list-style-type: none"> • Protegir la vida. Presentació de dades: les mascotes que tenim a casa, les seues atencions i la nostra responsabilitat individual. • En equip. Intercanvi d'idees. • Protegir i cuidar les nostres mascotes. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j. 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p>

	<p>5.2. Reconéixer representacions numèriques, geomètriques i gràfiques que descriuen objectes matemàtics elementals en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<p>Recollida i anàlisi de dades.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	<p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
6.	<p>6.1. Recollir i comprendre missatges orals i escrits senzills que continguin llenguatge matemàtic bàsic.</p> <p>6.2. Comunicar de manera individual aspectes relacionats amb conceptes i procediments matemàtics senzills presents en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Protegir la vida. Presentació de dades: les mascotes que tenim a casa, les seues atencions i la nostra responsabilitat individual. • En equip. Intercanvi d'idees. • Protegir i cuidar les nostres mascotes. Recollida i anàlisi de dades. • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
7.	<p>7.1. Reconéixer el contingut matemàtic present en jocs, activitats socials i productes culturals pròxims a l'experiència de l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Protegir la vida. Presentació de dades: les mascotes que tenim a casa, les seues atencions i la nostra responsabilitat individual. 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

	<p>7.2. Valorar la importància de les matemàtiques per a resoldre problemes de la vida quotidiana que inclouen aspectes com el càlcul aritmètic, la incertesa, el raonament lògic, el pensament computacional, l'ús i la interpretació de dades o el sentit geomètric i espacial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • En equip. Intercanvi d'idees. • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	
8.	<p>8.1. Identificar i verbalitzar emocions i actituds en la resolució de problemes o en situacions d'aprenentatge relacionades amb les matemàtiques.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Protegir la vida. Presentació de dades: les mascotes que tenim a casa, les seues atencions i la nostra responsabilitat individual. • Protegir i cuidar les nostres mascotes. Recollida i anàlisi de dades. • En equip. Intercanvi d'idees. • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
	<p>8.2. Mostrar una actitud positiva i perseverant en el treball matemàtic, tant individual com col·laboratiu.</p>		

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquest repte són els següents:

1. L'ús de les operacions matemàtiques conegudes com a recurs per a extraure dades de l'entorn.
2. Recull i processa informació a través de la participació i interpretació d'enquestes.
3. Representa dades en gràfics i taules i compara els resultats per tal d'extraure conclusions.
4. Explica les conclusions que extrau amb l'ús de diferents suports il·lustratius.
5. Interpreta la realitat i el seu entorn a partir de l'anàlisi de deduccions i hipòtesis matemàtiques.
6. Valora les matemàtiques com un instrument per a desenvolupar el seu intel·lecte i la formació en valors.
7. Expressa els seus raonaments matemàtics de manera plausible i amb sentit crític.

UNITAT 9. MESURES DE LONGITUD

Situació d'aprenentatge

En aquesta unitat es planteja una excursió en bicicleta fent etapa en diferents localitats i es proposa a l'alumnat que en determine el recorregut calculant les distàncies. A partir d'aquesta situació d'aprenentatge posaran en context totes les seues nocions sobre la longitud i les unitats, per tal d'estimar i avaluar una situació habitual del nostre dia a dia: un viatge. En aquest context es relacionen sabers com els següents:

- Reconeixement de les unitats convencionals bàsiques de longitud (cm, m, mm i km) i la seua expressió.
- Identificació d'estratègies per a mesurar amb instruments manipulatius i/o fer càlculs matemàtics.
- Comparació i ordenació de mesures de la mateixa magnitud, l'equivalència entre aquestes i la seua expressió en la mateixa unitat o en altres.
- Anàlisi i comparació d'enunciats i respostes de problemes i la seua relació per a determinar el càlcul necessari per a resoldre'ls.
- Descripció raonada de moviments d'objectes sobre un pla quadriculat seguint unes instruccions amb base en conceptes espacials simples.
- Valoració i utilitat de l'ús de nocions relacionades amb la longitud en situacions de la vida quotidiana.

- Identificació del grau de tolerància a la frustració davant l'error en l'aprenentatge matemàtic.
- Autoavaluació en les seues funcions en el treball en equip.

Pla de treball

En aquesta unitat s'aborden les mesures de longitud i les seues equivalències com a nucli central. Els aspectes en què s'incideix són els següents:

1. Les mesures convencionals de longitud bàsiques.
2. El centímetre i el metre.
3. Les equivalències entre les mesures de longitud.
4. El mil·límetre i el quilòmetre.
5. Els problemes amb unitats de longitud.
6. L'ordre de longituds de diverses distàncies expressades en diferents unitats.
7. Laboratori de problemes: determinar què s'ha de calcular.
8. Taller de programació: altres instruccions.
9. La gestió emocional en l'aprenentatge de les matemàtiques.

Suggeriment de temporització. Les tres primeres setmanes d'abril.

Programació de la unitat didàctica

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t de Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats. Segon cicle de Primària
1.	<p>1.1. Identificar la informació rellevant i irrellevant d'un problema o d'una situació problemàtica de l'entorn personal i social de l'alumnat que en permeta l'abordatge i la resolució.</p> <p>1.2. Desenvolupar estratègies informals per a obtenir la solució correcta a un problema o una situació i sistematitzar procediments informals de resolució a nivell inicial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Practica. El centímetre i el metre. El mil·límetre. El quilòmetre. Els problemes amb unitats de longitud. • Laboratori de problemes. Determinar què s'ha de calcular. • Taller de programació. Altres instruccions. • Situació d'aprenentatge. Una ruta en bicicleta. • Amb les mans. El centímetre i el metre. El mil·límetre. • Connecta amb la realitat. El centímetre i el metre. El mil·límetre. El quilòmetre. Els problemes amb unitats de longitud. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j. 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA 1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
2.	<p>2.1. Comprovar conjectures sobre relacions matemàtiques que permeten desenvolupar de manera intuïtiva nou contingut matemàtic de naturalesa numèrica, mètrica, espacial, geomètrica o estocàstica.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Practica. El centímetre i el metre. El mil·límetre. El quilòmetre. Els problemes amb unitats de longitud. • Càlcul mental. • Amb les mans. El centímetre i el metre. El 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j. 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d.,</p>

	<p>2.2. Comprovar relacions matemàtiques mitjançant els procediments de raonament matemàtic intuïtiu.</p>	<p>mil·límetre.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laboratori de problemes. Determinar què s'ha de calcular. 	<p>1.g.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r.</p>
	<p>2.3. Demostrar la correcció matemàtica de les solucions d'un problema i la seua coherència en el context plantejat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Taller de programació. Altres instruccions. • Situació d'aprenentatge. Una ruta en bicicleta. 	<p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c, 1.d., 1.e.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
<p>3.</p>	<p>3.1. Identificar el contingut i les eines matemàtiques senzilles que permeten abordar situacions reals pròximes i rellevants, i fer possible la construcció de models matemàtics bàsics.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aprén. El centímetre i el metre. El mil·límetre. El quilòmetre. Els problemes amb unitats de longitud. • Càlcul mental. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p>
	<p>3.2. Utilitzar models matemàtics bàsics que permeten interpretar una situació real senzilla i extraure'n conclusions.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Connecta amb la realitat. El centímetre i el metre. El mil·límetre. El quilòmetre. Els problemes amb unitats de longitud. • Taller de programació. Altres instruccions. • Situació d'aprenentatge. Una ruta en bicicleta. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. 	<p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c, 1.d., 1.e.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

4.	<p>4.1. Identificar regularitats en una seqüència de dades i predir resultats mitjançant el reconeixement de patrons senzills.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. El centímetre i el metre. El mil·límetre. El quilòmetre. Els problemes amb unitats de longitud. • Connecta amb la realitat. Circumferència i cercle. • Càlcul mental. • Taller de programació. Altres instruccions. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
	<p>4.2. Interpretar i reproduir algoritmes senzills mitjançant codis visuals.</p>		
5.	<p>5.1. Utilitzar correctament les representacions iconicomaniulatives d'objectes i processos matemàtics en situacions pròximes a l'alumnat respectant les regles bàsiques que les regeixen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. El centímetre i el metre. El mil·límetre. El quilòmetre. Els problemes amb unitats de longitud. • Amb les mans. El centímetre i el metre. El mil·límetre. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d.,</p>

	<p>5.2. Reconéixer representacions numèriques, geomètriques i gràfiques que descriuen objectes matemàtics elementals en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Connecta amb la realitat. El centímetre i el metre. El mil·límetre. El quilòmetre. Els problemes amb unitats de longitud. • Laboratori de problemes. Determinar què s'ha de calcular. • Taller de programació. Altres instruccions. • Situació d'aprenentatge. Una ruta en bicicleta. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. 	<p>1.g.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA 1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c, 1.d., 1.e.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
<p>6.</p>	<p>6.1. Recollir i comprendre missatges orals i escrits senzills que continguin llenguatge matemàtic bàsic.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aprén. El centímetre i el metre. El mil·límetre. El quilòmetre. Els problemes amb unitats de longitud. • Practica. El centímetre i el metre. El mil·límetre. El quilòmetre. Els problemes amb unitats de longitud. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j. 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p>
	<p>6.2. Comunicar de manera individual aspectes relacionats amb conceptes i procediments matemàtics senzills presents en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratori de problemes. Determinar què s'ha de calcular. • Matemàticament. • Taller de programació. Altres instruccions. • Situació d'aprenentatge. Una ruta en bicicleta. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. • Afronta el desafiament. L'abella atrapada. 	<p>2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA 1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c, 1.d., 1.e.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

7.	<p>7.1. Reconéixer el contingut matemàtic present en jocs, activitats socials i productes culturals pròxims a l'experiència de l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. • Taller de programació. Altres instruccions. • Afronta el desafiament. L'abella atrapada. 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
8.	<p>8.1. Identificar i verbalitzar emocions i actituds en la resolució de problemes o en situacions d'aprenentatge relacionades amb les matemàtiques.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inici de la unitat. Comparteix les teues preguntes. • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. • Situació d'aprenentatge. Una ruta en bicicleta. 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
	<p>8.2. Mostrar una actitud positiva i perseverant en el treball matemàtic, tant individual com col·laboratiu.</p>		

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Identifica i diferencia les unitats convencionals bàsiques de longitud (cm, m, mm i km).
2. Identifica estratègies per a mesurar amb instruments manipulatius i/o càlculs matemàtics.
3. Contrasta mesures de la mateixa magnitud, resol l'equivalència i ho expressa en la mateixa unitat o en altres.
4. Explica de manera raonada el perquè de l'ús contextualitzat de cada unitat de longitud i la seua utilitat en cada situació.
5. Analitza i compara enunciats i respostes i els relaciona per a determinar el càlcul necessari per a la resolució de problemes.
6. La descripció raonada de moviments d'objectes sobre un pla quadriculat seguint unes instruccions a partir d'uns conceptes espacials simples.
7. Reconeix, valora i explica l'ús de nocions de longitud en contextos pròxims i habituals.
8. Identifica i manifesta emocions per l'aprenentatge de les matemàtiques i reflexiona sobre estratègies per a la seua millora.

UNITAT 10. LA CAPACITAT I LA MASSA

Situació d'aprenentatge

Aquesta unitat s'inicia a partir de l'organització de l'equipatge necessari per a anar a un campament amb amics. La premissa clau és que l'alumnat ha de tindre en compte el pes de la motxilla i, per això, farà estimacions i càlculs amb la informació donada. A partir d'aquesta situació d'aprenentatge, es familiaritzaran amb els atributs mesurables d'objectes quotidians com són la massa i el volum. En aquest context es relacionen sabers com els següents:

- Identificació de les unitats convencionals bàsiques de massa i volum (kg, $\frac{1}{2}$ kg, $\frac{1}{4}$ kg, g, l, $\frac{1}{2}$ l, $\frac{1}{4}$ l, ml).
- Reconeixement d'estratègies i instruments manipulatius senzills per a pesar i resoldre la capacitat.
- Comparació i ordenació d'unitats de massa i la seua conversió a altres unitats de mesura diferents o iguals.
- Expressió d'unitats de capacitat, l'equivalència entre aquestes i altres maneres de representar-les.
- Anàlisi d'enunciats de problemes per a concretar quin és el càlcul adequat per a resoldre'ls.
- Interpretació de les regles d'un joc d'algoritmes i la seua representació en un pla.

- Interés i apreciació de l'ús de conceptes relacionats amb la massa i la capacitat en situacions quotidianes.
- Concepció de l'error com a part del procés d'aprenentatge de les matemàtiques.
- Presa de decisions per a la resolució de conflictes grupals sorgits en la matèria.

Pla de treball

En aquesta unitat es planteja el treball de conceptes de longitud i la capacitat com a elements fonamentals. Els aspectes en què s'incideix són els següents:

1. Les mesures de massa i les seues equivalències.
2. L'ús d'instruments manipulatius per a resoldre quantitats de capacitat i massa.
3. Les mesures de capacitat i les seues unitats.
4. Els problemes amb unitats de capacitat i massa.
5. Laboratori de problemes: explicar què es calcula.
6. Taller de programació: Aprofundir en les instruccions.
7. El valor de les matemàtiques per a desenvolupar un pensament independent.
8. L'error i la resolució de conflictes en les matemàtiques.

Suggeriment de temporització. Última setmana d'abril i dues primeres de maig.

Programació de la unitat didàctica

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t de Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats. Segon cicle de Primària
1.	<p>1.1. Identificar la informació rellevant i irrellevant d'un problema o d'una situació problemàtica de l'entorn personal i social de l'alumnat que en permeta l'abordatge i la resolució.</p> <p>1.2. Desenvolupar estratègies informals per a obtenir la solució correcta a un problema o una situació i sistematitzar procediments informals de resolució a nivell inicial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Practica. El quilo, el mig quilo i el quart de quilo. El gram. El litre, el mig litre i el quart de litre. El mil·lilitre. Els problemes amb unitats de capacitat i massa. • Laboratori de problemes. Explicar què es calcula. • Taller de programació. Aprofundir en les instruccions. • Situació d'aprenentatge. Preparem la motxilla. • Connecta amb la realitat. Problemes amb unitats de capacitat. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
2.	<p>2.1. Comprovar conjectures sobre relacions matemàtiques que permeten desenvolupar de manera intuïtiva nou contingut matemàtic de naturalesa numèrica, mètrica, espacial, geomètrica o estocàstica.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Practica. El quilo, el mig quilo i el quart de quilo. El gram. El litre, el mig litre i el quart de litre. El mil·lilitre. Els problemes amb unitats de capacitat i massa. • Càlcul mental. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d.,</p>

	<p>2.2. Comprovar relacions matemàtiques mitjançant els procediments de raonament matemàtic intuïtiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Matemàticament. Problemes amb la unitat de massa. • Amb les mans. El gram. • Laboratori de problemes. Explicar què es calcula. • Taller de programació. Aprofundir en les instruccions. • Situació d'aprenentatge. Preparam la motxilla. 	<p>1.g.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA 1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
	<p>2.3. Demostrar la correcció matemàtica de les solucions d'un problema i la seua coherència en el context plantejat.</p>		
<p>3.</p>	<p>3.1. Identificar el contingut i les eines matemàtiques senzilles que permeten abordar situacions reals pròximes i rellevants, i fer possible la construcció de models matemàtics bàsics.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aprén. El quilo, el mig quilo i el quart de quilo. El gram. El litre, el mig litre i el quart de litre. El mil·lilitre. Els problemes amb unitats de capacitat i massa. • Càlcul mental. • Connecta amb la realitat. Problemes amb unitats de capacitat. • Taller de programació. Aprofundir en les instruccions. • Situació d'aprenentatge. Preparam la motxilla. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j. 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA 1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
	<p>3.2. Utilitzar models matemàtics bàsics que permeten interpretar una situació real senzilla i extraure'n conclusions.</p>		

4.	<p>4.1. Identificar regularitats en una seqüència de dades i predir resultats mitjançant el reconeixement de patrons senzills.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. El quilo, el mig quilo i el quart de quilo. El gram. El litre, el mig litre i el quart de litre. El mil·lilitre. Els problemes amb unitats de capacitat i massa. • Connecta amb la realitat. Problemes amb unitats de capacitat. • Càlcul mental. • Taller de programació. Aprofundir en les instruccions. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
	<p>4.2. Interpretar i reproduir algoritmes senzills mitjançant codis visuals.</p>		
5.	<p>5.1. Utilitzar correctament les representacions iconicomaniulatives d'objectes i processos matemàtics en situacions pròximes a l'alumnat respectant les regles bàsiques que les regeixen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. El quilo, el mig quilo i el quart de quilo. El gram. El litre, el mig litre i el quart de litre. El mil·lilitre. Els problemes amb unitats de capacitat i massa. • Amb les mans. El gram. • Connecta amb la realitat. Problemes amb unitats de capacitat. • Laboratori de problemes. Explicar què es calcula. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p>

	<p>5.2. Reconéixer representacions numèriques, geomètriques i gràfiques que descriuen objectes matemàtics elementals en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Taller de programació. Aprofundir en les instruccions. • Situació d'aprenentatge. Preparem la motxilla. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. 	<p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
<p>6.</p>	<p>6.1. Recollir i comprendre missatges orals i escrits senzills que continguin llenguatge matemàtic bàsic.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aprén. El quilo, el mig quilo i el quart de quilo. El gram. El litre, el mig litre i el quart de litre. El mil·lilitre. Els problemes amb unitats de capacitat i massa. • Practica. El quilo, el mig quilo i el quart de quilo. El gram. El litre, el mig litre i el quart de litre. El mil·lilitre. Els problemes amb unitats de capacitat i massa. • Laboratori de problemes. Explicar què es calcula. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.p., 1.q., 1.r.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p>

	<p>6.2. Comunicar de manera individual aspectes relacionats amb conceptes i procediments matemàtics senzills presents en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Taller de programació. Aprofundir en les instruccions. • Situació d'aprenentatge. Preparem la motxilla. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. • Afronta el desafiament. Poals i aigua. 	<p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
7.	<p>7.1. Reconéixer el contingut matemàtic present en jocs, activitats socials i productes culturals pròxims a l'experiència de l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. • Taller de programació. Aprofundir en les instruccions. • Afronta el desafiament. Poals i aigua. 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
	<p>7.2. Valorar la importància de les matemàtiques per a resoldre problemes de la vida quotidiana que inclouen aspectes com el càlcul aritmètic, la incertesa, el raonament lògic, el pensament computacional, l'ús i la interpretació de dades o el sentit geomètric i espacial.</p>		
8.	<p>8.1. Identificar i verbalitzar emocions i actituds en la resolució de problemes o en situacions d'aprenentatge relacionades amb les matemàtiques.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inici de la unitat. Comparteix les teues preguntes. • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. • Amb les mans. El gram. 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

	<p>8.2. Mostrar una actitud positiva i perseverant en el treball matemàtic, tant individual com col·laboratiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. Preparem la motxilla.	
--	--	---	--

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Reconeix les unitats convencionals bàsiques de massa i volum (kg, $\frac{1}{2}$ kg, $\frac{1}{4}$ kg, g, l, $\frac{1}{2}$ l, $\frac{1}{4}$ l, ml) i les seues expressions.
2. Identifica estratègies, procediments i instruments per a estimar i calcular unitats de massa i capacitat.
3. Determina el pes i la capacitat d'objectes en diferents unitats segons les propietats i hi fa càlculs.
4. Mostra interès per aplicar en la vida quotidiana els conceptes apresos relacionats amb la massa i la capacitat i els valora.
5. Analitza enunciats de problemes i concreta l'operació matemàtica correcta per a la resoldre'ls.
6. Comprén i interpreta les instruccions d'un joc de representació i de moviment d'objectes en un pla (orientació espacial).
7. Gestiona les seues emocions i concep l'error com una part necessària per a l'aprenentatge de les matemàtiques.
8. Participa activament en les activitats matemàtiques grupals i es mostra resolutiu davant els conflictes que sorgisquen.

UNITAT 11. EL TEMPS I ELS DINERS

Situació d'aprenentatge

Aquesta unitat s'inicia a partir d'una sèrie d'activitats programades per a celebrar el festival de l'escola. La premissa clau és elaborar un horari tenint en compte el temps de duració de l'espectacle, i també de cada tasca individualment. A partir d'aquesta situació d'aprenentatge, l'alumnat es familiaritzarà amb les mesures del temps i el càlcul per a determinar la duració de períodes. En aquest context es relacionen sabers com els següents:

- Reconeixement de les parts i les funcions d'instruments manipulables destinats a representar el temps: rellotge d'agulles i rellotge digital.
- Representació d'unitats de temps en diferents formats.
- Comprensió de l'equivalència entre les hores i els minuts i la seua conversió.
- Identificació del valor dels diners, la seua expressió i càlcul de quantitats.
- Comprensió i anàlisi d'enunciats de problemes per a determinar la solució correcta tenint en compte diverses hipòtesis.
- Comprensió, interpretació i representació d'unes instruccions de joc i la seua posada en pràctica.
- Contextualització i valoració de les nocions vinculades amb el temps i els diners.
- Identificació i gestió d'emocions pròpies davant de contratemps en la matèria.

- Mostra de respecte, sensibilitat i valoració per les diferències individuals que hi ha a l'aula.

Pla de treball

En aquesta unitat s'aborden conceptes geomètrics i espacials i la mesura com organitzadors de les activitats. Els aspectes en què s'incideix són els següents:

1. La representació d'hores en un rellotge d'agulles.
2. L'expressió i interpretació de les hores en un rellotge digital.
3. L'equivalència entre hores i minuts.
4. Les monedes i els bitllets: expressió i càlcul.
5. Els problemes amb unitats de temps i diners.
6. Laboratori de problemes: determinar la solució correcta.
7. Taller de programació: bucles.
8. El valor del treball de cada integrant de l'equip en treballs cooperatius.
9. La gestió d'emocions davant l'aprenentatge matemàtic.

Suggeriment de temporització. Dues setmanes de maig.

Programació de la unitat didàctica

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t de Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats. Segon cicle de Primària
1.	<p>1.1. Identificar la informació rellevant i irrellevant d'un problema o d'una situació problemàtica de l'entorn personal i social de l'alumnat que en permeta l'abordatge i la resolució.</p> <p>1.2. Desenvolupar estratègies informals per a obtenir la solució correcta a un problema o una situació i sistematitzar procediments informals de resolució a nivell inicial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Practica. El rellotge d'agulles. El rellotge digital. L'equivalència entre hores i minuts. Monedes i bitllets. Problemes amb unitats de temps i diners. • Amb les mans. El rellotge d'agulles. El rellotge digital. • Connecta amb la realitat. El rellotge d'agulles. El rellotge digital. Problemes amb unitats de temps i diners. • Laboratori de problemes. Determinar la solució correcta. • Taller de programació. Bucles. • Situació d'aprenentatge. El festival de l'escola. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p>
2.	<p>2.1. Comprovar conjectures sobre relacions matemàtiques que permeten desenvolupar de manera intuïtiva nou contingut matemàtic de naturalesa numèrica, mètrica, espacial, geomètrica o estocàstica.</p> <p>2.2. Comprovar relacions matemàtiques mitjançant els procediments de raonament matemàtic intuïtiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Practica. El rellotge d'agulles. El rellotge digital. L'equivalència entre hores i minuts. Monedes i bitllets. Problemes amb unitats de temps i diners. • Càlcul mental. • Matemàticament. • Amb les mans. El rellotge d'agulles. El rellotge digital. Monedes i bitllets. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p>

	<p>2.3. Demostrar la correcció matemàtica de les solucions d'un problema i la seua coherència en el context plantejat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratori de problemes. Determinar la solució correcta. • Taller de programació. Bucles. • Situació d'aprenentatge. El festival de l'escola. 	<p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.j., 1.k.</p>
3.	<p>3.1. Identificar el contingut i les eines matemàtiques senzilles que permeten abordar situacions reals pròximes i rellevants, i fer possible la construcció de models matemàtics bàsics.</p> <p>3.2. Utilitzar models matemàtics bàsics que permeten interpretar una situació real senzilla i extraure'n conclusions.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aprén. El rellotge d'agulles. El rellotge digital. L'equivalència entre hores i minuts. Monedes i bitllets. Problemes amb unitats de temps i diners. • Càlcul mental. • Connecta amb la realitat. El rellotge d'agulles. El rellotge digital. Problemes amb unitats de temps i diners. • Taller de programació. Bucles. • Situació d'aprenentatge. El festival de l'escola. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p>
4.	<p>4.1. Identificar regularitats en una seqüència de dades i predir resultats mitjançant el reconeixement de patrons senzills.</p> <p>4.2. Interpretar i reproduir algoritmes senzills mitjançant codis visuals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. El rellotge d'agulles. El rellotge digital. L'equivalència entre hores i minuts. Monedes i bitllets. Problemes amb unitats de temps i diners. • Connecta amb la realitat. El rellotge d'agulles. El rellotge digital. Problemes amb unitats de temps i diners. • Càlcul mental. • Taller de programació. Bucles. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA</p> <p>1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d.,</p>

			1.e., 1.f., 1.j., 1.k.
5.	5.1. Utilitzar correctament les representacions iconicomaniulatives d'objectes i processos matemàtics en situacions pròximes a l'alumnat respectant les regles bàsiques que les regeixen.	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. El rellotge d'agulles. El rellotge digital. L'equivalència entre hores i minuts. Monedes i bitllets. Problemes amb unitats de temps i diners. • Amb les mans. El rellotge d'agulles. El rellotge digital. Monedes i bitllets. 	1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.
	5.2. Reconéixer representacions numèriques, geomètriques i gràfiques que descriuen objectes matemàtics elementals en contextos pròxims a l'alumnat.	<ul style="list-style-type: none"> • Connecta amb la realitat. El rellotge d'agulles. El rellotge digital. Problemes amb unitats de temps i diners. • Laboratori de problemes. Determinar la solució correcta. • Taller de programació. Bucles. • Situació d'aprenentatge. El festival de l'escola. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. 	2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g. 4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j. 5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.

<p>6.</p>	<p>6.1. Recollir i comprendre missatges orals i escrits senzills que continguin llenguatge matemàtic bàsic.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aprén. El rellotge d'agulles. El rellotge digital. L'equivalència entre hores i minuts. Monedes i bitllets. Problemes amb unitats de temps i diners. • Practica. El rellotge d'agulles. El rellotge digital. L'equivalència entre hores i minuts. Monedes i bitllets. Problemes amb unitats de temps i diners. • Laboratori de problemes. Determinar la solució correcta. • Taller de programació. Bucles. • Situació d'aprenentatge. El festival de l'escola. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. • Afronta el desafiament. En dotze hores. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p>
<p>7.</p>	<p>7.1. Reconéixer el contingut matemàtic present en jocs, activitats socials i productes culturals pròxims a l'experiència de l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. • Taller de programació. Bucles. • Afronta el desafiament. En dotze hores. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d.,</p>

	<p>7.2. Valorar la importància de les matemàtiques per a resoldre problemes de la vida quotidiana que inclouen aspectes com el càlcul aritmètic, la incertesa, el raonament lògic, el pensament computacional, l'ús i la interpretació de dades o el sentit geomètric i espacial.</p>		<p>1.g.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p>
8.	<p>8.1. Identificar i verbalitzar emocions i actituds en la resolució de problemes o en situacions d'aprenentatge relacionades amb les matemàtiques.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inici de la unitat. Comparteix les teues preguntes. • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. • Amb les mans. El rellotge d'agulles. • Situació d'aprenentatge. El festival de l'escola. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>2. SENTIT DE LA MESURA 1. Estimació i mesures. Magnituds i unitats. 1.b., 1.c., 1.d., 1.g.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p>
	<p>8.2. Mostrar una actitud positiva i perseverant en el treball matemàtic, tant individual com col·laboratiu.</p>		

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Identifica i diferencia les propietats i les característiques dels rellotges d'agulles i digitals.
2. Representa hores en diferents formats i suports.
3. Comprén l'equivalència entre les hores i els minuts i en fa la conversió.
4. Percep el valor dels diners, coneix les seues formes d'expressió i en fa al càlcul de quantitats.
5. Analitza i compara diferents hipòtesis per a determinar la solució correcta a la resolució de problemes.
6. Entén, representa i executa les regles que es recullen en unes instruccions de joc.
7. Valora les nocions vinculades amb el temps i els diners i les contextualitza en situacions pròximes.
8. Identifica i gestiona les pròpies emocions sorgides davant les adversitats en l'assignatura.
9. Mostra respecte i empatia per la individualitat que hi ha a l'aula i aprecia aquestes diferències.

UNITAT 12. ELS COSSOS GEOMÈTRICS

Situació d'aprenentatge

Aquesta unitat s'inicia a partir de la creació d'uns titelles amb formes geomètriques per a una funció de classe. Per a fer-ho, es proposa el disseny creatiu d'una figura amb l'ús de formes diferents per a les parts i, després, han de triar si el dibuixen o el representen amb plastilina. Aquesta situació d'aprenentatge aproxima i vincula familiarment determinats conceptes geomètrics amb el dia a dia de l'alumnat. En aquest context es relacionen sabers com els següents:

- Identificació, comparació i classificació (segons les seues bases) de figures poliedres.
- Descripció i representació de prismes i piràmides amb l'ús de diversos procediments i materials.
- Definició i representació de cossos redons i l'associació a objectes quotidians.
- Resolució de problemes i determinació si tenen una o diverses solucions.
- Interpretació i descripció de les instruccions d'un joc que representa moviments espacials sobre un pla quadriculat.
- Autoavaluació en el procés d'aprenentatge de les matemàtiques.
- Avaluació de les seues funcions i acompliment en el treball col·laboratiu en matemàtiques.

Pla de treball

En aquesta unitat s'aborden conceptes geomètrics i la seua representació en altres formats relacionats amb altres matèries com organitzadors de les activitats. Els aspectes en què s'incideix són els següents:

1. Poliedres: prismes i piràmides
2. La classificació de prismes i piràmides.
3. Els cossos redons i la seua superfície.
4. La representació i modelat de formes geomètriques amb l'ús de materials plàstics.
5. Laboratori de problemes: determinar si la solució és única.
6. Taller de programació: aprofundir en els bucles.
7. La geometria en el nostre entorn.
8. La identificació d'emocions positives vinculades amb l'aprenentatge de les matemàtiques.

Suggeriment de temporització. Fins al final del tercer trimestre.

Programació de la unitat didàctica

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t de Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats. Segon cicle de Primària
1.	<p>1.1. Identificar la informació rellevant i irrellevant d'un problema o d'una situació problemàtica de l'entorn personal i social de l'alumnat que en permeta l'abordatge i la resolució.</p> <p>1.2. Desenvolupar estratègies informals per a obtenir la solució correcta a un problema o una situació i sistematitzar procediments informals de resolució a nivell inicial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Practica. Poliedres: prismes i piràmides Classificació de prismes i piràmides. Cossos redons i la seua superfície. • Connecta amb la realitat. Poliedres: prismes i piràmides Classificació de prismes i piràmides. Cossos redons i la seua superfície. • Amb les mans. Poliedres: prismes i piràmides Classificació de prismes i piràmides. Cossos redons i la seua superfície. • Laboratori de problemes. Determinar si la solució és única. • Taller de programació. Aprofundir en els bucles. • Situació d'aprenentatge. Una funció de titelles. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j. 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA 1. Geometria plana i espacial. 1.b, 1.c, 1.d, 1.e, 1.f, 1.g, 1.h, 1.i., 1.k.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p>
2.	<p>2.1. Comprovar conjectures sobre relacions matemàtiques que permeten desenvolupar de manera intuïtiva nou contingut matemàtic de naturalesa numèrica, mètrica, espacial, geomètrica o estocàstica.</p> <p>2.2. Comprovar relacions matemàtiques mitjançant els procediments de raonament matemàtic intuïtiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Practica. Poliedres: prismes i piràmides Classificació de prismes i piràmides. Cossos redons i la seua superfície. • Càlcul mental. • Laboratori de problemes. Determinar si la solució és única. • Taller de programació. Aprofundir en els bucles. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j. 2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA 1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.g., 1.i.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p>

	<p>2.3. Demostrar la correcció matemàtica de les solucions d'un problema i la seua coherència en el context plantejat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. Una funció de titelles. 	<p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p>
3.	<p>3.1. Identificar el contingut i les eines matemàtiques senzilles que permeten abordar situacions reals pròximes i rellevants, i fer possible la construcció de models matemàtics bàsics.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aprén. Poliedres: prismes i piràmides Classificació de prismes i piràmides. Cossos redons i la seua superfície. • Connecta amb la realitat. Poliedres: prismes i piràmides Classificació de prismes i piràmides. Cossos redons i la seua superfície. • Càlcul mental. • Taller de programació. Aprofundir en els bucles. • Situació d'aprenentatge. Una funció de titelles. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.g., 1.i.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p>
	<p>3.2. Utilitzar models matemàtics bàsics que permeten interpretar una situació real senzilla i extraure'n conclusions.</p>		
4.	<p>4.1. Identificar regularitats en una seqüència de dades i predir resultats mitjançant el reconeixement de patrons senzills.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. Poliedres: prismes i piràmides Classificació de prismes i piràmides. Cossos redons i la seua superfície. • Càlcul mental. • Taller de programació. Aprofundir en els bucles. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>2. Operacions amb números naturals i les seues propietats. 1.a., 1.c., 1.d., 1.f., 1.g., 1.h., 1.i.</p> <p>3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA</p> <p>1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.g., 1.i.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p>
	<p>4.2. Interpretar i reproduir algoritmes senzills mitjançant codis visuals.</p>		

			1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.
5.	5.1. Utilitzar correctament les representacions iconicomaniulatives d'objectes i processos matemàtics en situacions pròximes a l'alumnat respectant les regles bàsiques que les regeixen.	<ul style="list-style-type: none"> • Descobreix/Aprén/Practica. Poliedres: prismes i piràmides Classificació de prismes i piràmides. Cossos redons i la seua superfície. • Connecta amb la realitat. Poliedres: prismes i piràmides Classificació de prismes i piràmides. Cossos redons i la seua superfície. 	3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA 1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.g., 1.i. 4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j. 5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.
	5.2. Reconéixer representacions numèriques, geomètriques i gràfiques que descriuen objectes matemàtics elementals en contextos pròxims a l'alumnat.	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratori de problemes. Determinar si la solució és única. • Taller de programació. Aprofundir en els bucles. • Situació d'aprenentatge. Una funció de titelles. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. 	
6.	6.1. Recollir i comprendre missatges orals i escrits senzills que continguen llenguatge matemàtic bàsic.	<ul style="list-style-type: none"> • Aprén. Poliedres: prismes i piràmides Classificació de prismes i piràmides. Cossos redons i la seua superfície. 	3. SENTIT ESPACIAL I GEOMETRIA 1. Geometria plana i espacial. 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.g., 1.i. 4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j. 5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.
	6.2. Comunicar de manera individual aspectes relacionats amb conceptes i procediments matemàtics senzills presents en contextos pròxims a l'alumnat.	<ul style="list-style-type: none"> • Practica. Poliedres: prismes i piràmides Classificació de prismes i piràmides. Cossos redons i la seua superfície. • Laboratori de problemes. Determinar si la solució és única. • Taller de programació. Aprofundir en els 	6. PENSAMENT COMPUTACIONAL

		<p>bucles.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. Una funció de titelles. • Comprova el teu progrés. Aplica el que has après. • Afronta el desafiament. L'escultura. 	1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.
7.	<p>7.1. Reconéixer el contingut matemàtic present en jocs, activitats socials i productes culturals pròxims a l'experiència de l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. • Taller de programació. Instruccions de moviment. • Afronta el desafiament. L'escultura. 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
	<p>7.2. Valorar la importància de les matemàtiques per a resoldre problemes de la vida quotidiana que inclouen aspectes com el càlcul aritmètic, la incertesa, el raonament lògic, el pensament computacional, l'ús i la interpretació de dades o el sentit geomètric i espacial.</p>		
8.	<p>8.1. Col·laborar activament i respectuosament en el treball en equip comunicant-se de manera adequada, respectant la diversitat del grup i establint relacions saludables basades en la tolerància, la igualtat i la resolució pacífica de conflictes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inici de la unitat. Comparteix les teues preguntes. • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. • Amb les mans. Poliedres: prismes i piràmides Classificació de prismes i piràmides. Cossos 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

	<p>8.2. Mostrar una actitud positiva i perseverant en el treball matemàtic, tant individual com col·laboratiu.</p>	<p>redons i la seua superfície.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Practica. Classificació de prismes i piràmides. • Situació d'aprenentatge. Una funció de titelles. 	
--	---	---	--

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Identifica, compara i cataloga les figures poliedres si tenim en compte les bases.
2. Descriu i classifica els tipus de prismes i piràmides i els representa utilitzant diversos procediments i materials.
3. Defineix i representa cossos redons i els relaciona amb objectes familiars.
4. Reconeix els cossos geomètrics en les matemàtiques i en altres camps amb què està familiaritzat.
5. Resol problemes i determina si tenen una o diverses solucions.
6. Interpreta les instruccions d'un joc per a representar sobre un pla el moviment d'objectes.
7. Reflexiona sobre la seua evolució durant el curs en l'aprenentatge de matemàtiques i el vincula amb alguna emoció positiva sentida.
8. Avalua la seua tasca durant les activitats matemàtiques col·laboratives i n'indica els beneficis.

FI DEL TERCER TRIMESTRE. EL NOSTRE REPTA: ASSOLIR LA IGUALTAT

Situació d'aprenentatge

En el tercer trimestre, les i els alumnes analitzaran les tasques que porten a terme homes i dones en diversos contextos, les diferències que hi ha entre les responsabilitats que uns i altres assumeixen, els prejudicis que encara es mantenen en un gran nombre d'activitats i la visibilitat desigual que durant el temps han aconseguit i aconsegueixen els seus assoliments. Des de la pròpia casa, els jocs i els esports, la presència en la història, en l'art o el context professional, l'alumnat haurà d'estudiar els rols que homes i dones han assumit i assumeixen i planificar accions concretes per tal avançar cap a la igualtat.

Aquestes línies d'estudi permetran a l'alumnat adoptar postures personals sobre els aspectes següents:

- La valoració de totes les persones, les seues opinions i els seus èxits sense discriminació per cap causa.
- La reflexió sobre els propis gustos i preferències i sobre la llibertat de triar el seu camí sense ser mediatitzat per prejudicis o opinions.

El repte s'inicia a partir de l'anàlisi del temps que cada membre de la família dedica a les tasques domèstiques. Cada estudiant farà una entrevista personal a les persones amb què conviu i registrarà les dades en una taula; després, les interpretarà en un gràfic de barres i elaborarà un horari igualitari amb les conclusions extretes. La finalitat última de la unitat és que l'alumnat valora la igualtat de gènere i interprete unes dades estadístiques i matemàtiques que determinarà a partir de la seua pròpia experiència. Per a portar a terme aquesta anàlisi, es posen en joc aprenentatges que s'han adquirit durant el trimestre, com ara:

- Recollida de dades de l'entorn immediat a partir d'una entrevista, anàlisi d'aquestes dades i establiment de relacions entre aquestes.
- Lectura, interpretació i comparació de dades, taules i gràfics de barres per a facilitar la comprensió i l'extracció de conclusions.

- Confecció d'un horari que reflectisca un temps igualitari en les tasques de casa a partir de la interpretació de les dades recollides.
- Apreciació de les matemàtiques com a instrument per a analitzar i estudiar situacions de la vida diària.
- Foment de l'expressió i la comunicació de raonaments i conclusions matemàtiques.
- Reflexió sobre el propi treball valorant-ne la utilitat en tots els àmbits de la seua vida.

Pla de treball

Per a portar a terme el treball que es planteja en el repte del tercer trimestre, es posen en joc coneixements com els següents:

1. L'ús de les operacions matemàtiques com a recurs per a extraure dades de l'entorn.
2. La recollida i el processament de la informació per mitjà d'entrevistes.
3. La representació i la comparació de dades en taules i gràfics de barres.
4. L'anàlisi de deduccions matemàtiques per tal d'interpretar la realitat.
5. L'exposició de conclusions personals utilitzant diversos suports.
6. La valoració de les matemàtiques com a instrument per a estudiar i analitzar situacions diàries.
7. L'expressió de les seues conclusions matemàtiques i el respecte per les dels altres.
8. La reflexió sobre el seu treball en la matèria i la interrelació amb altres aprenentatges.

Suggeriment de temporització. Final del tercer trimestre.

Programació del repte

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t de Primària	Seccions del repte	Sabers bàsics / continguts relacionats. Segon cicle de Primària
1.	1.1. Identificar la informació rellevant i irrellevant d'un problema o d'una situació problemàtica de l'entorn personal i social de l'alumnat que en permeta l'abordatge i la resolució.	<ul style="list-style-type: none"> • Assolir la igualtat. Presentació de dades: la igualtat entre homes i dones, el repartiment de tasques domèstiques i les possibles desigualtats. • En equip. Intercanvi d'idees. • Les tasques de casa. Recollida i anàlisi de dades. • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j. 4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j. 5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k. 6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.
	1.2. Desenvolupar estratègies informals per a obtenir la solució correcta a un problema o una situació i sistematitzar procediments informals de resolució a nivell inicial.		
2.	2.2. Comprovar relacions matemàtiques mitjançant els procediments de raonament matemàtic intuïtiu.	<ul style="list-style-type: none"> • Les tasques de casa. Recollida i anàlisi de dades. • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j. 5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k. 6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.
	2.3. Demostrar la correcció matemàtica de les solucions d'un problema i la seua coherència en el context plantejat.		
3.	3.1. Identificar el contingut i les eines matemàtiques senzilles que permeten abordar situacions reals pròximes i rellevants, i fer possible la construcció de models matemàtics bàsics.	<ul style="list-style-type: none"> • Assolir la igualtat. Presentació de dades: la igualtat entre homes i dones, el repartiment de tasques domèstiques i les possibles desigualtats. 	1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j. 4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j. 5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA

	<p>3.2. Utilitzar models matemàtics bàsics que permeten interpretar una situació real senzilla i extraure'n conclusions.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • En equip. Intercanvi d'idees. • Les tasques de casa. Recollida i anàlisi de dades. • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	<p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
4.	<p>4.1. Identificar regularitats en una seqüència de dades i predir resultats mitjançant el reconeixement de patrons senzills.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Les tasques de casa. Recollida i anàlisi de dades. • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
5.	<p>5.1. Utilitzar correctament les representacions iconicomaniulatives d'objectes i processos matemàtics en situacions pròximes a l'alumnat respectant les regles bàsiques que les regeixen.</p> <p>5.2. Reconèixer representacions numèriques, geomètriques i gràfiques que descriuen objectes matemàtics elementals en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Assolir la igualtat. Presentació de dades: la igualtat entre homes i dones, el repartiment de tasques domèstiques i les possibles desigualtats. • En equip. Intercanvi d'idees. • Les tasques de casa. Recollida i anàlisi de dades. • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS</p> <p>1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT</p> <p>1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA</p> <p>1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

<p>6.</p>	<p>6.1. Recollir i comprendre missatges orals i escrits senzills que continguin llenguatge matemàtic bàsic.</p> <p>6.2. Comunicar de manera individual aspectes relacionats amb conceptes i procediments matemàtics senzills presents en contextos pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Assolir la igualtat. Presentació de dades: la igualtat entre homes i dones, el repartiment de tasques domèstiques i les possibles desigualtats. • En equip. Intercanvi d'idees. • Les tasques de casa. Recollida i anàlisi de dades. • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	<p>1. SENTIT NUMÈRIC I DE LES OPERACIONS 1. Números naturals. 1.d., 1.e., 1.f., 1.j.</p> <p>4. INCERTESA I PROBABILITAT 1. Incertesa i probabilitat. 1.a., 1.b., 1.c., 1.j.</p> <p>5. ANÀLISI DE DADES I ESTADÍSTICA 1. Anàlisi de dades i càlculs estadístics. 1.a., 1.b., 1.c., 1.d., 1.e., 1.f., 1.j., 1.k.</p> <p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
<p>7.</p>	<p>7.1. Reconèixer el contingut matemàtic present en jocs, activitats socials i productes culturals pròxims a l'experiència de l'alumnat.</p> <p>7.2. Valorar la importància de les matemàtiques per a resoldre problemes de la vida quotidiana que inclouen aspectes com el càlcul aritmètic, la incertesa, el raonament lògic, el pensament computacional, l'ús i la interpretació de dades o el sentit geomètric i espacial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Assolir la igualtat. Presentació de dades: la igualtat entre homes i dones, el repartiment de tasques domèstiques i les possibles desigualtats. • En equip. Intercanvi d'idees. • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL 1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>

<p>8.</p>	<p>8.1. Identificar i verbalitzar emocions i actituds en la resolució de problemes o en situacions d'aprenentatge relacionades amb les matemàtiques.</p> <p>8.2. Mostrar una actitud positiva i perseverant en el treball matemàtic, tant individual com col·laboratiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Assolir la igualtat. Presentació de dades: la igualtat entre homes i dones, el repartiment de tasques domèstiques i les possibles desigualtats. • Les tasques de casa. Recollida i anàlisi de dades. • En equip. Intercanvi d'idees. • Com ho hem fet? Reflexió sobre el procés de treball. 	<p>6. PENSAMENT COMPUTACIONAL</p> <p>1. Pensament computacional. 1.a., 1.b., 1.c., 1.e., 1.f., 1.g.</p>
-----------	---	--	--

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquest repte són els següents:

1. Utilitza les operacions matemàtiques conegudes com a recurs per a extraure dades de l'entorn.
2. Recull i processa informació a partir de la realització d'entrevistes.
3. Representa i compara dades en gràfics de barres i en taules per tal d'extraure conclusions.
4. Analitza conclusions matemàtiques per interpretar la realitat.
5. Explica les conclusions que extrau amb l'ús de diferents suports il·lustratius.
6. Valora les matemàtiques com a instrument per a estudiar i analitzar situacions quotidianes que necessiten solucions.
7. Expressa de manera raonada les seues conclusions matemàtiques i mostra respecte per les alienes.
8. Reflexiona sobre el seu treball matemàtic i relaciona els seus aprenentatges amb els adquirits en altres àmbits i matèries.

ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI

3. CONTEXT CURRICULAR DE L'ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL PER A EDUCACIÓ PRIMÀRIA

Competències específiques-criteris d'avaluació

Competències específiques	Criteris d'avaluació Per a 4t Curs d'Educació Primària
<p>CE1. Utilitzar de forma guiada i delimitada dispositius i recursos digitals per a buscar informació i comunicar-se, col·laborar i crear contingut digital senzill amb seguretat i eficàcia.</p>	<p>1.1. Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interés personal.</p> <p>1.2. Usar dispositius senzills per a comunicar-se mitjançant el correu electrònic, aplicant-hi les normes de l'etiqueta.</p> <p>1.3. Crear textos digitals senzills utilitzant guies detallades.</p> <p>1.4. Identificar hàbits que afavoreixen una relació saludable i adequada amb l'ús de les tecnologies digitals.</p> <p>1.5. Identificar conductes segures i poc segures relacionades amb la informació personal (imatge, dades i contrasenyes) en l'ús de tecnologies digitals.</p>
<p>CE2. Desenvolupar projectes cooperatius delimitats i fer investigacions senzilles de naturalesa interdisciplinària amb la guia i ajuda del professorat i utilitzant estratègies.</p>	<p>2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills processos d'investigació.</p> <p>2.2. Proposar possibles solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'activitat quotidiana utilitzant tècniques senzilles de pensament de disseny i pensament computacional.</p> <p>2.3. Fer servir de manera segura les eines, els dispositius, les tècniques i els materials utilitzats habitualment en el desenvolupament de projectes i en l'elaboració de xicotetes investigacions.</p>
<p>CE3. Plantejar i respondre preguntes sobre qüestions de la vida quotidiana relatives a l'entorn natural, social i cultural aplicant, amb suport i guia de materials i del professorat, el raonament científic i l'experimentació.</p>	<p>3.1. Buscar i recopilar informació recurrent a diferents fonts segures i fiables sobre el medi natural, social i cultural pròxim.</p> <p>3.2. Dur a terme experiments senzills de forma guiada utilitzant les tècniques més apropiades per a la investigació que es fa.</p> <p>3.3. Usar de manera segura instruments i dispositius fent observacions i mesuraments precisos i registrar-los correctament.</p>

	<p>3.4. Interpretar la informació obtinguda com a resultat de l'elaboració d'un experiment.</p> <p>3.5. Presentar els resultats de xicotetes investigacions en forma d'esquemes visualment senzills utilitzant correctament un llenguatge científic bàsic i explicant els passos que s'han seguit en el procés.</p>
<p>CE4. Adoptar hàbits saludables de consum, alimentació, exercici i descans a partir del coneixement científic del cos des del punt de vista del benestar físic, mental i emocional.</p>	<p>4.1. Relacionar la pràctica habitual i autònoma d'hàbits saludables d'alimentació, exercici físic i descans amb el coneixement científic del cos i formular propostes de millora.</p> <p>4.2. Identificar emocions i sentiments propis i aliens i comportar-se de manera empàtica en les relacions amb les altres persones per a afavorir la convivència.</p> <p>4.3. Reconèixer i acceptar la identitat sexual i de gènere pròpies i rebutjar prejudicis i estereotips relacionats amb aquestes identitats.</p> <p>4.4. Assumir responsabilitats i tasques en els contextos escolar, familiar i comunitari pròxim superant els estereotips sexistes.</p>
<p>CE5. Identificar, analitzar i proposar solucions als problemes generats per l'acció humana en l'entorn, tant en l'àmbit local com globalment, derivats dels factors demogràfics, històrics, econòmics, tecnològics i ambientals.</p>	<p>5.1. Relacionar les accions que fan les persones en la vida quotidiana i el medi en què viuen tenint en compte els factors naturals i socials.</p> <p>5.2. Argumentar els avantatges i inconvenients d'una actuació humana rellevant i significativa amb un fort impacte en el medi ambient i el paisatge pròxim.</p> <p>5.3. Participar activament en l'elaboració i formulació de propostes d'actuació orientades a la solució de problemes ecològics presents en l'entorn pròxim.</p> <p>5.4. Reconèixer i establir les causes i conseqüències dels canvis produïts en un element del paisatge o d'un ecosistema amb el pas del temps i per l'acció dels agents que hi incideixen.</p> <p>5.5. Identificar les accions pròpies fetes diàriament en benefici del consum responsable de materials escolars, aliments, aigua i electricitat.</p>
<p>CE6. Situar cronològicament i espacialment els esdeveniments que marquen l'inici i el final dels grans períodes històrics mitjançant l'ús de diferents fonts històriques i unitats de temps i identificar i explicar els principals processos de canvi subjacents i la interrelació que</p>	<p>6.1. Reconèixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle, per a situar i ordenar cronològicament fets rellevants del passat.</p> <p>6.2. Ordenar cronològicament fets socials i les persones rellevants de la història recent utilitzant eines bàsiques de mesurament de temps i incorporant-hi la perspectiva de gènere.</p>

<p>hi ha.</p>	<p>6.3. Ordenar temporalment i espacialment alguns dels fets especialment rellevants de la història de la Comunitat Valenciana.</p> <p>6.4. Descriure algunes formes de vida representatives dels grans períodes històrics fins a l'edat antiga.</p> <p>6.5. Explicar i comparar les característiques principals dels diferents períodes històrics fins a l'edat antiga.</p>
<p>CE7. Reconéixer i descriure l'organització i l'estructura política i territorial municipal, de la Comunitat Valenciana, Espanya i Europa, així com les característiques més destacades de les seues principals institucions i funcions.</p>	<p>7.1. Identificar els principals òrgans de govern del municipi, província i Comunitat Valenciana i identificar-ne la funció i responsabilitat en la millora de la vida de les persones i de la convivència social.</p> <p>7.2. Distingir les característiques i el funcionament de l'estructura política i territorial del seu municipi, província i Comunitat Valenciana.</p> <p>7.3. Conèixer les funcions de l'administració del municipi destacant la importància i el valor que té per a la ciutadania i la participació ciutadana.</p>
<p>CE8. Reconéixer alguns elements destacats del patrimoni natural, històric i cultural de la Comunitat Valenciana i Espanya, i formular, explorar i formular propostes per a promoure'n el reconeixement i protecció.</p>	<p>8.1. Identificar i valorar alguns elements destacats del patrimoni natural, històric i cultural de la Comunitat Valenciana i descriure'n les característiques més destacades, incloent-hi la localització geogràfica i l'origen històric.</p> <p>8.2. Desenvolupar conductes de respecte, cura i manteniment del patrimoni natural, històric i cultural del municipi i de la Comunitat Valenciana i proposar accions per a conservar-les i difondre-les.</p>

3.1. Els sabers bàsics/continguts de l'àrea de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural Primària

Els sabers bàsics combinen els coneixements (saber), les destreses (saber fer) i les actituds (saber ser) necessaris per a l'adquisició de les competències específiques de l'àrea, i afavoreixen l'avaluació dels aprenentatges amb els criteris d'avaluació.

NOTA SOBRE LA NOMENCLATURA DELS SABERS BÀSICS. En aquesta programació s'han afegit números i lletres (1.a.; 2.c...) en els subepígrafs per a identificar clarament els sabers bàsics que s'aborden en cada secció; encara que en els decrets aquests subepígrafs no estan numerats.

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BÀSICS	CICLES		
			1r	2n	3r
BLOC 1. CULTURA CIENTÍFICA	1. Iniciació a l'activitat científica	G1. Fases del raonament científic i de l'experimentació			
		a. Curiositat per objectes, fets i fenòmens pròxims.			
		b. Elaboració de prediccions senzilles de forma guiada.			
		c. Estratègies d'utilització de la informació en diferents fonts fiables, pròximes i accessibles.			
		d. Ús d'instruments i dispositius apropiats per a l'observació i el mesurament.			
		e. Procediments i mètodes guiats per a l'experimentació.			
		f. Registre de les observacions.			
		g. Vocabulari científic bàsic per a comunicar de manera oral o gràfica el resultat de les investigacions.			
		h. Observació de fenòmens que succeeixen en el seu entorn natural, social i cultural pròxim, i elaboració de prediccions raonades.			
		i. Lèxic i vocabulari científic bàsic i utilització d'aquest en les investigacions relacionades amb el medi pròxim.			
		j. Elaboració d'experiments guiats utilitzant diferents tècniques d'indagació i emprant els instruments i dispositius adequats.			
		k. Comunicació dels resultats de les investigacions usant eines senzilles i un llenguatge científic bàsic adquirit.			

2. La vida al nostre planeta.	l. Estratègies d'utilització del pensament crític, aplicat als diferents resultats obtinguts.			
	m. Presentació i comunicació dels resultats de les investigacions elaborades en diferents formats, utilitzant el llenguatge científic bàsic adquirit.			
	G2. Professions científiques i tecnològiques amb perspectiva de gènere			
	a. Professions i avanços científics STEM des d'una perspectiva de gènere.			
	G1. Éssers vius			
	a. Els éssers vius i els objectes inerts.			
	b. Les plantes i els animals. Diferències bàsiques			
	c. L'hàbitat dels éssers vius en relació amb les seues necessitats bàsiques.			
	d. Valoració i respecte per l'hàbitat natural dels éssers vius.			
	e. La classificació dels éssers vius, els grans regnes de la naturalesa.			
	f. Les plantes. Classificació en subgrups segons les característiques d'adaptació al medi, obtenció d'energia, relació i reproducció.			
	g. Els animals. Classificació en subgrups segons les característiques d'adaptació al medi, obtenció d'energia, relació i reproducció.			
	H. La cèl·lula.			
	i. La cadena alimentària.			
	G2. Paisatges i ecosistemes			
a. Concepte d'ecologia, la cura i el respecte pels espais naturals, animals i plantes.				
b. Els ecosistemes. Factors biòtics i abiòtics. Equilibri i conservació.				
c. El paisatge, agents que el transformen, conscienciació sobre l'acció de l'home en el paisatge. Desenvolupament sostenible. La petjada ecològica dels éssers humans en l'entorn natural.				
d. L'extinció d'algunes espècies, valoració, causes i conseqüències.				

G3. Desenvolupament sostenible			
a. La cistella de la compra a casa i els béns de primera necessitat, hàbits de consum responsable.			
b. Accions per al consum responsable de béns i serveis.			
c. Petjada ecològica i sostenibilitat/no-sostenibilitat derivada del consum.			
d. Reutilització, reducció i reciclatge de materials.			
e. Corresponsabilitat en la protecció mediambiental.			
f. Equilibri entre el desenvolupament social i econòmic i la defensa del medi ambient.			
g. Drets, deures i responsabilitats de l'alumnat com a consumidor conscienciat ecològicament.			
h. La publicitat i l'etiquetatge dels productes que consumeix l'alumnat.			
G4. El cos humà			
a. El cos humà, les parts bàsiques: cap, tronc i extremitats. Els sentits			
b. Hàbits saludables, alimentació, descans, activitat física i higiene personal relacionats amb el benestar físic.			
c. La salut i les malalties més comunes.			
d. Morfologia del cos humà. Esquelet, musculatura i articulacions.			
e. Parts i òrgans principals del cos humà i funcions que fan.			
f. Relació entre el benestar i la pràctica de determinats hàbits: alimentació variada, higiene personal, exercici físic regulat sense excessos i descans diari.			
g. L'organització del cos humà. Sistemes, aparells i funcions. Equilibri i relació entre aquestes. Relació amb l'entorn i amb els altres.			
h. Hàbits per a la salut física, alimentació i nutrició, descans i activitat física com a elements per a la cura i respecte per un mateix i per l'entorn. Sostenibilitat.			
i. L'aparell reproductor i la sexualitat responsable.			

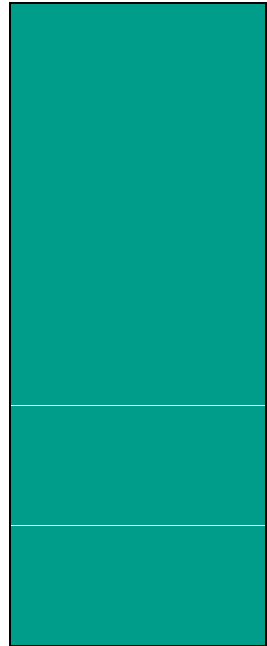
	G5. Educació emocional			
	a. Estratègies d'identificació i gestió de les emocions pròpies i alienes.			
	b. Acceptació de les diferències i semblances enfront de la diversitat a l'aula i l'entorn pròxim.			
	c. Treball de la dimensió afectiva i sexual.			
	d. Diferències i semblances entre les persones, empatia i respecte per les semblances i diferències amb els altres.			
	e. Reconeixement dels sentiments i les emocions pròpies i dels companys i companyes per a establir relacions socials adequades.			
	f. Coneixements bàsics sobre la sexualitat humana com a forma de relació i comunicació.			
	g. Establiment d'hàbits per a desenvolupar una salut emocional i mental equilibrades que fomenten l'autoestima i l'autoconcepte, l'empatia i el respecte pels altres.			
	h. Acceptació dels canvis físics i emocionals derivats de l'inici de l'adolescència i la pubertat que condicionen unes relacions socials i afectives sanes. Coneixement i acceptació d'un mateix i dels altres.			
	G1. Matèria			
	a. Les propietats dels materials en funció de l'ús habitual en la vida quotidiana.			
	b. Les propietats dels materials: duresa, flexibilitat, massa i volum. Materials naturals i artificials.			
	c. La matèria i les seues propietats. Massa, volum i densitat.			
	G2. Forces i energia			
	a. Formes d'energia pròximes, la llum i el so. Ús responsable en la vida quotidiana.			
b. Tipus d'energia, el so, la llum i la calor. L'energia elèctrica. Ús i consum responsable.				
c. Les forces i el moviment. Els efectes que produeixen les forces, deformacions i moviment. La velocitat i la gravetat.				
3. Matèries, força i energia.				

d. L'energia. Formes i propietats. La transformació de l'energia. Fonts d'energia renovables i no renovables, sostenibilitat.			
G3. Màquines i instruments			
a. Ús d'objectes de l'entorn amb eficàcia i seguretat.			
b. Construccions d'estructures a partir de simulacions i jocs de construccions amb materials diversos.			
c. Màquines simples.			
d. Aplicacions i usos en la vida quotidiana de màquines, aparells i estructures.			
e. Ús de balances i pesos com a instruments de mesura.			
f. Grans metes en la invenció de màquines, aparells o estructures que van canviar la humanitat des d'una perspectiva de gènere.			
g. El progrés de la ciència i la tecnologia cap a un desenvolupament sostenible.			
h. Ús d'instruments de mesura i de càlcul.			
i. Màquines i estructures. Elements que les componen.			
j. Valoració dels avanços científics i tecnològics i la relació que tenen amb la societat actual.			

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BÀSICS	CICLES		
			1r	2n	3r
BLOC 2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ.	1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge.	G1 Presència			
		a. Presència de la ciència i de la tecnologia en la societat, a escola, a casa, en la cultura ç i l'oci.			
		G2 Comunicació en la xarxa			
		a. Dispositius, programes i aplicacions informàtiques per a comunicar-se.			
		b. Coneixement i utilització de recursos i plataformes digitals restringides i segures per a comunicar-se amb altres persones: el correu electrònic.			
		c. Coneixement i utilització de recursos i plataformes digitals restringides i segures per a comunicar-se amb altres persones en xarxa: xat i fòrum.			
		d. L'etiqueta: regles bàsiques de cortesia i respecte en els correus electrònics: estructura i contingut del missatge (SPAM), ús de majúscules.			
		e. Etiqueta digital, regles bàsiques de cortesia i respecte i estratègies per a resoldre problemes en la comunicació digital mitjançant xats i fòrums: respecte a la temàtica, ús moderat de les icones, respecte cap a altres opinions.			
		G3. Dispositius, programes i aplicacions informàtiques			
		a. Cercadors.			
		b. Emmagatzematge de dades (imatges, documents, xifres...).			
		c. Presentació de la informació: document (diferents tipografies, inserció d'imatges...).			
		d. Presentació de la informació: presentacions i vídeos.			
		e. Estratègies bàsiques de mecanografia.			
f. Entorn personal d'aprenentatge.					
g. Problemes tècnics senzills en les aplicacions i dispositius TIC de forma guiada.					

		G4. Salut i seguretat				
		a. Estratègies per a un ús adequat de la tecnologia: benestar digital i salut per a previndre addiccions. Sensibilització sobre el ciberassetjament.				
		b. Estratègies per a fer un ús adequat de la tecnologia: ciberassetjament, empremta digital, propietat intel·lectual.				
		c. Estratègies per a fer un ús segur de la tecnologia: contrasenyes secretes, cessió d'imatges o informació personal.				
		d. Estratègies per a fer un ús segur de la tecnologia: "amics" d'internet, correus electrònics amb enllaços o descarregables dubtosos.				
	2. Projectes de disseny i pensament computacional.	G1. Projectes de disseny				
		a. Observació del medi natural o social; admiració d'un tema concret.				
		b. Identificació d'objectius, necessitats, dubtes o problemes.				
		c. Expressió de solucions o respostes diferents.				
		d. Selecció de l'aspecte que s'ha de desenvolupar.				
		e. Comprovació, disseny, elaboració del prototip i/o prova.				
		f. Presentació i comunicació.				
		g. Avaluació				
		G2. Pensament computacional				
		a. Abstracció				
		b. Pensament algorítmic				
		c. Descomposició				
		d. Identificació de patrons				
		e. Pensament lògic utilitzant variables que contenen dos valors (vertader/fals, sí/no)				

G3. Tecnologia			
a. Utilització de materials, eines i objectes d'ús escolar segur.			
b. Dispositius digitals segurs i adequats a la consecució d'un projecte: tauleta, telèfon intel·ligent, ordinador, etc.			
c. Operadors mecànics i màquines simples.			
d. Recursos digitals: realitat virtual, realitat augmentada, simuladors, impressores 3D...			
e. Circuits elèctrics bàsics: elements, efectes, ús quotidià.			
G4. Programació			
a. Programació per blocs amb elements manipulatiu no tecnològics.			
b. Programació per blocs mitjançant robots programables senzills.			
c. Programació per blocs en entorns digitals.			

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BÀSICS	CICLES		
			1r	2n	3r
BLOC 3. SOCIETATS I TERRITORIS	1. Reptes del món actual.	G1. Pensament crític			
		a. Estratègies per a l'emissió d'opinions senzilles.			
		b. Conjectures i planificació de tasques senzilles.			
		c. Estratègies per a l'emissió d'opinions senzilles a partir d'una informació donada.			
		d. Estratègies per a l'emissió d'opinions i judicis de valor a partir de diferents tipus de fonts.			
		e. Adquisició d'habilitats per a expressió de conclusions mitjançant textos expositius i elements gràfics.			
		f. Ús de fonts diverses com textos, fotografies, mapes, obres d'art, edificis històrics, documents audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació i altres fonts.			
		g. Acceptació d'altres punts de vista, assumpció de diversos rols, aportació d'idees pròpies constructives.			
		G2. Drets i llibertats			
		a. Noció de desigualtat.			
		b. Noció de desigualtat social i conflicte social.			
		c. Noció de diversitat cultural.			
		d. Noció de drets i llibertats.			
		e. Noció d'obligacions.			
	2. Lliçons del passat	G1. El pas del temps			
		a. Ús del temps i formes convencionals per a mesurar-lo.			
		b. Adquisició de nocions bàsiques de temps i unitats de mesura.			

	c. Cronologia històrica. Períodes cronològics i grans edats de la història. Unitats de mesura (dècada, segle).			
	d. Estratègies per a la representació del temps mitjançant línies del temps i el coneixement dels diferents períodes cronològics.			
	G2. Patrimoni			
	a. Identificació del patrimoni material com a element del municipi.			
	b. Propostes de cura del patrimoni a xicoteta escala.			
	c. Reconeixement de les dones com a subjectes individuals o col·lectius de la història i la seua aportació al patrimoni.			
	d. Reconeixement d'altres tipus de patrimoni (immaterial) i localització d'expressions culturals i històriques (patrimoni) més pròximes a la seua localitat i a escala nacional.			
	e. Tipologia, paper social i cultural del patrimoni.			
	f. Elements patrimonials aplicant-hi nocions temporals bàsiques.			
	g. Emissió de judicis de valor sobre l'origen del patrimoni i la seua relació amb els esdeveniments històrics.			
	G3. Societats i diversitat cultural			
	a. Biografia de personatges rellevants des d'una perspectiva coeducativa.			
	b. Identificació dels trets diferencials de les societats a través del temps.			
	c. Reconeixement de les característiques de la península Ibèrica en la prehistòria i l'edat antiga, així com els seus elements més destacables.			
	d. Coneixement de les característiques de la cultura grega i la romanització i anàlisi de l'herència que han deixat en la societat actual.			
	e. La societat de l'antic règim i revolució liberal, així com els canvis socials i econòmics produïts a Espanya.			

3. Alfabetització cívica	f. Aproximació a la memòria democràtica del nostre país (dictadura i transició).			
	G4. Interpretació històrica			
	a. Nocions de causa, conseqüència i empatia.			
	b. Nocions de causa, conseqüència, empatia, simultaneïtat i interpretació històrica.			
	c. Noció de canvi, continuïtat, simultaneïtat i duració i evidència.			
	G1. Organització social			
	a. La família i relació entre els membres: adquisició de responsabilitats domèstiques.			
	b. Economia domèstica: noció de diners, despeses i ingressos, estalvi, compte bancari, moneda i targeta de crèdit.			
	c. La família i relació entre els membres: adquisició de responsabilitats en l'entorn familiar.			
	d. Reconeixement de l'organització social, política i territorial: les comunitats autònomes i Espanya.			
	e. La Constitució Espanyola.			
	f. Identificació de l'organització social d'Espanya.			
	G2. Estructura política			
	a. Identificació i ús dels equipaments bàsics de l'entorn social: educatius, sanitaris i culturals.			
	b. Característiques del sector privat i del sector públic.			
c. Organització de l'Administració pública en la Generalitat.				
d. Institucions de govern municipals, autonòmiques i estatals.				
e. Aproximació a la Unió Europea: Institucions, competències i responsabilitats.				
f. Reconeixement de l'organització política i territorial d'Espanya.				

	g. La monarquia parlamentària.			
	h. Diferenciació de formes de govern: règims democràtics i autoritaris.			
	G3. Població			
	a. Medi urbà i rural. El medi urbà i rural de la Comunitat Valenciana.			
	b. Distribució de la població: natalitat i mortalitat.			
	c. Moviments migratoris i riscos naturals.			
	d. Moviments migratoris a la Comunitat Valenciana, Espanya i Europa.			
	e. Identificació de les característiques demogràfiques dels països desenvolupats i subdesenvolupats.			
	f. Reconeixement i respecte per la diversitat cultural i lingüística d'Espanya.			
	G1. Representació			
	a. Ús de plànols i mapes senzills.			
	b. La Terra en plànols i mapes senzills.			
	c. Representació cartogràfica.			
	G2. El clima			
a. El canvi estacional.				
b. Variables meteorològiques. Registre i representació de dades.				
c. L'oratge i el clima: característiques i diferències.				
d. El canvi climàtic: factors desencadenants i impacte sobre l'entorn natural.				
e. Factors climàtics.				
f. El canvi climàtic: presa de consciència de l'impacte en l'entorn.				
g. Factors climàtics: distribució dels climes.				

4. Consciència ecosocial.

h. El canvi climàtic: accions d'afrontament.			
G3. Responsabilitat ecosocial			
a. El sistema solar.			
b. Identificació dels estats de l'aigua.			
c. L'ús responsable de l'aigua com a recurs escàs i la seua conservació.			
d. Elements bàsics del relleu.			
e. Elements del relleu a escala local i nacional.			
f. Conservació i cura dels elements paisatgístics de l'entorn.			
g. Turisme sostenible.			
h. Elements del relleu a escala europea.			
i. Reconeixement dels paisatges agropecuaris i turístics.			
j. Xarxes de transport i comunicacions.			

4. ELS MATERIALS I RECURSOS DEL PROJECTE CONSTRUÏM MONS PER A L'ÀREA DE CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL

Material de l'alumnat	Material d'aula	Material del professorat
<p>Libre de l'alumnat.</p> <p>Diari d'aprenentatge.</p> <p>LibreMèdia.</p>	<p>Làmines d'aula.</p>	<p>PDA. Programació didàctica d'aula, ajustada als requeriments de la LOMLOE.</p> <p>Llibre anotat, Coneixement del Medi natural, Social i Cultural 3, que conté programació abreujada, ruta didàctica i reproducció del llibre de l'alumnat amb solucions i anotacions sobre les activitats.</p> <p>Avaluació 360º. Introducció sobre el sistema d'avaluació del projecte, més tots els elements i proves amb solucions i criteris de correcció. Conté elements per a:</p> <ul style="list-style-type: none"> e. Avaluació del diagnòstic. f. Avaluació contínua. g. Avaluació final d'unitat. h. Avaluació trimestral. <p>Personalització de l'aprenentatge. En aquest volum s'inclou una introducció teòrica i propostes de treball sobre el llibre de l'alumnat, a més dels elements següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Propostes per a la programació multinivell. ▪ Suggestiments per a la personalització del llibre de l'alumnat. ▪ Fitxes de reforç de l'aprenentatge. ▪ Tasques d'enriquiment. <p>Espurnes per a transformar l'aula. Idees d'elements útils i senzills que pugui «construir» el professorat.</p>

Instruments per a l'avaluació.

AVALUACIÓ DEL DIAGNÒSTIC	Rutines de pensament.
	Qüestionari per a l'àrea de Coneixement del Medi natural, Social i Cultural.
AVALUACIÓ CONTÍNUA I AVALUACIÓ DE LA UNITAT	Suggeriments per a l'elaboració del portafolis.
	Rúbrica del portafolis.
	Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.
	Rúbriques per a la valoració del treball per racons.
	Proves d'avaluació A i B, per a la unitat.
	Autoavaluació de tipus test.
AVALUACIÓ TRIMESTRAL.	Proves d'avaluació A i B.
	Diana d'autoavaluació.
	Escala de valoració del repte trimestral.
	Escala de valoració del quadern de classe.
	Diana de valoració de les actituds.
	Escala de coavaluació.

Instruments per a la personalització de l'aprenentatge

PERSONALITZACIÓ DE L'APRENTATGE	Propostes per a la programació multinivell.
	Suggeriments de personalització del llibre de l'alumnat.
	Fitxes de reforç.
	Tasques d'enriquiment.

5. UNITATS DIDÀCTIQUES

UNITAT 1. LES PERSONES SOM ÉSSERS VIUS

Situació d'aprenentatge i orientacions metodològiques

Per a començar el curs, es proposa com a temàtica per a la primera unitat un coneixement més exhaustiu dels éssers vius i els seus hàbits per a cuidar la salut. D'aquesta manera, es fomenta en l'alumnat la responsabilitat pròpia d'assumir rutines sanes i saludables. Les orientacions metodològiques més significatives d'aquesta unitat es refereixen a la vinculació de les ciències amb altres disciplines com les arts plàstiques, a partir de la creació d'elements científics, utilitzant materials reciclats i el dibuix de les parts del cos. A més, es proposa l'elaboració de diverses tasques amb diferents formes d'agrupacions perquè l'alumnat aprengui a gestionar els treballs i les emocions tenint experiències en situacions diverses.

Els aspectes metodològics rellevants en aquest cas són els següents:

- Interpretació de fotografies per a identificar emocions i exemplificar situacions reals.
- Cerca d'informació usant com a recurs les noves tecnologies.
- Anàlisi i interpretació d'un qüestionari per a extraure conclusions i reflexionar sobre el resultat.
- Mostra de responsabilitat i compromís per cuidar la pròpia salut i la dels altres.
- Construcció de materials científics reutilitzant materials de rebuig.
- Reflexió sobre la importància d'assumir hàbits saludables de diversa índole per a fomentar i mantindre la salut.

Pla de treball

En aquesta primera unitat del curs s'aborden les característiques principals dels éssers vius, així com la importància de mantindre una bona salut a partir de la pràctica d'hàbits saludables. Els aspectes en els quals s'incideix en les activitats són els següents:

7. Som éssers vius.
8. Com és el nostre cos.
9. Creixem i canviem.
10. Tenim hàbits saludables.
11. Avaluació i valoració dels propis hàbits saludables fent un qüestionari.
12. Construcció d'un fonendoscopi amb materials reciclats.
13. Lectura i reflexió sobre la rellevància de les vacunes.
14. Representació teatral treballant l'oratòria.
15. Redacció sobre la seua experiència en l'última consulta mèdica.
16. Valoració crítica dels aprenentatges adquirits.

Suggeriment de temporització. Les dues últimes setmanes de setembre i la primera d'octubre.

Programació de la unitat didàctica.

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t Curs d'Educació Primària	Seccions de la unitat didàctica.	Sabers bàsics / continguts relacionats
1.	1.1. Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interès personal.	<ul style="list-style-type: none"> • Científicament. <i>Investiga.</i> • Comprova el teu progrés. Ara tria tu. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
2.	2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills processos d'investigació.	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>Les persones som éssers vius.</i> • Científicament. <i>Pensa. Observa. Investiga.</i> • Som éssers vius. • Com és el nostre cos. • Creixem i canviem. • Tenim hàbits saludables. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p>
	2.2. Proposar possibles solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'activitat quotidiana utilitzant tècniques senzilles de pensament de disseny i pensament computacional.		

	<p>2.3. Fer servir de manera segura les eines, els dispositius, les tècniques i els materials utilitzats habitualment en el desenvolupament de projectes i en l'elaboració de xicotetes investigacions.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Taller científic. <i>Avaluar els nostres hàbits.</i> • Taller tecnològic. <i>Construir un fonendoscopi.</i> • El racó de la lectura. <i>Per què la vacunació és important?</i> • El racó de l'oratória. • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Organitza les idees. Aplica els coneixements. Valora el teu aprenentatge. Ara tria tu. 	<p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
<p>3.</p>	<p>3.1. Buscar i recopilar informació recurrent a diferents fonts segures i fiables sobre el medi natural, social i cultural pròxim.</p> <p>3.2. Dur a terme experiments senzills de forma guiada utilitzant les tècniques més apropiades per a la investigació que es fa.</p> <p>3.3. Usar de manera segura instruments i dispositius fent observacions i mesuraments precisos i registrar-los correctament.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Taller tecnològic. <i>Construir un fonendoscopi.</i> • Comprova el teu progrés. Ara tria tu. 	<p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
<p>4.</p>	<p>4.1. Relacionar la pràctica habitual i autònoma d'hàbits saludables d'alimentació, exercici físic i descans amb el coneixement científic del cos i formular propostes de millora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>Les persones som éssers vius.</i> • Científicament. <i>Observa.</i> • Som éssers vius. • Comprova el teu progrés. Aplica els coneixements. Ara tria tu. 	<p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>

<p>5.</p>	<p>5.1. Relacionar les accions que fan les persones en la vida quotidiana i el medi en què viuen tenint en compte els factors naturals i socials.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>Les persones som éssers vius.</i> • Científicament. <i>Pensa. Observa. Investiga.</i> • Som éssers vius. • Com és el nostre cos. • Creixem i canviem. • Tenim hàbits saludables. • Taller científic. <i>Avaluar els nostres hàbits.</i> • Taller tecnològic. <i>Construir un fonendoscopi.</i> • El racó de la lectura. <i>Per què és important la vacuna?</i> • El racó de l'oratoría. • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Organitza les idees. Aplica els coneixements. Valora el teu aprenentatge. Ara tria tu. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
<p>6.</p>	<p>6.1. Reconéixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets. Reconéixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets rellevants del passat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>Les persones som éssers vius.</i> • Científicament. <i>Pensa. Observa. Investiga.</i> • Som éssers vius. • Tenim hàbits saludables. • Taller científic. <i>Avaluar els nostres hàbits.</i> • El taller de lectura. <i>Per què la vacunació és important?</i> 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. Ara tria tu. 	
--	--	--	--

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació són models de concreció dels criteris d'avaluació per a cada situació d'aprenentatge o unitat. Els ítems d'avaluació de competències inclouen conductes observables que integren sabers de diferent tipus (coneixements, habilitats i destreses, i actituds) per a desenvolupar tasques de diferent grau de complexitat i poden ser valorats fent servir una gran varietat d'instruments d'avaluació.

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

7. Descriu les principals funcions dels éssers vius, assenjala les emocions i formes d'alimentació principals i ho exemplifica amb situacions de la vida diària.
8. Enumera les principals parts del cos dels éssers humans, n'especifica els òrgans interns i els representa en un dibuix.
9. Explica les característiques més significatives de les etapes per les quals passen les persones i les diferencia per edats.
10. Descriu els diversos hàbits saludables per a mantindre una bona salut i debat amb els companys i companyes sobre la importància que tenen per a la vida.
11. Avalua i valora la salubritat dels seus hàbits fent un qüestionari puntuat i fa una posada en comú grupal sobre els resultats obtinguts.
12. Construeix per parelles un fonendoscopi casolà utilitzant materials reciclats i en comprova en comú el funcionament per torns.
13. Llig i comprén un text sobre la vacunació i exposa les reflexions sobre la utilitat de les vacunes.
14. Participa en una representació en la qual s'imita diferents personatges per a transmetre un missatge.
15. Valora els aprenentatges adquirits per a aplicar-los, amb efectivitat, a situacions quotidianes que ho requerisquen.
16. Reflexiona sobre la seua pròpia responsabilitat per a assumir i practicar hàbits saludables que potencien la seua salut.

UNITAT 2. EL MÓN DELS ANIMALS

Situació d'aprenentatge i orientacions metodològiques

En el planeta hi ha una gran diversitat d'animals amb característiques i funcions pròpies. Conèixer-los i valorar-los és el primer pas perquè l'alumnat arribi a ser més conscient sobre la necessitat de protegir-los, independentment de l'espècie, l'origen i les particularitats. Per a generar l'interés i la curiositat perquè observen el que esdevé en el nostre entorn, se'ls proposarà que facen, pas a pas, un quadern de camp. Els aspectes metodològics més destacats en la unitat es refereixen a l'ús de mitjans tecnològics per a investigar curiositats i temes relacionats amb la matèria i a l'observació i exploració del nostre entorn natural.

Des del punt de vista metodològic, es posa l'accent en els aspectes següents:

- Iniciació a l'observació guiada dels elements principals de l'entorn natural.
- Construcció de models d'insectes fent ús de la seua creativitat i utilitzant materials reciclables.
- Participació activa en la conservació i millora de l'entorn i del món animal.
- Capacitat d'explicar amb criteris científics el funcionament dels éssers vius i la interacció d'aquests amb el medi natural.
- Manifestació d'actituds responsables sobre el medi ambient.

Pla de treball

En la unitat que ens ocupa es transmet el valor que tenen els animals i la necessitat de protegir-los per a mantindre la biodiversitat en els ecosistemes. Els aspectes en els quals s'incideix en les activitats són els següents:

1. Les funcions vitals dels animals.
2. Animals vertebrats i invertebrats.
3. Els mol·luscos són molt variats.
4. Els insectes són els més nombrosos.
5. Elaboració d'un quadern de camp.
6. Elaboració de models d'insectes amb materials reciclats.
7. Apreciació dels insectes i la funcionalitat que tenen per a la vida.
8. La labor dels professionals de l'entomologia.
9. Vinculació dels sabers previs sobre la matèria i els nous aprenentatges.
10. Valoració de la biodiversitat animal i la necessitat de protegir els animals.

Suggeriment de temporització. Les tres últimes setmanes d'octubre.

Programació de la unitat didàctica

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t Curs d'Educació Primària	Seccions de la unitat didàctica.	Sabers bàsics / continguts relacionats
1.	<p>1.1. Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interés personal.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Científicament. <i>Investiga.</i> • El racó de la lectura. <i>Dia Mundial de les Abelles.</i> • Comprova el teu progrés. Ara tria tu. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
2.	<p>2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills processos d'investigació.</p> <p>2.2. Proposar possibles solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'activitat quotidiana utilitzant tècniques senzilles de pensament de disseny i pensament computacional.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>El món dels animals.</i> • Les funcions vitals dels animals. • Científicament. <i>Pensa. Observa. Investiga.</i> • Animals vertebrats i invertebrats. • Els mol·luscos són molt variats. • Els insectes són els més nombrosos. • Taller científic. <i>Elaborar el meu quadern de</i> 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p>

	<p>2.3. Fer servir de manera segura les eines, els dispositius, les tècniques i els materials utilitzats habitualment en el desenvolupament de projectes i en l'elaboració de xicotetes investigacions.</p>	<p><i>camp.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Taller tecnològic. <i>Fer models d'insectes.</i> • El racó de la lectura. <i>Dia Mundial de les Abelles.</i> • El racó de l'oratória. • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Organitza les idees. Aplica els coneixements. Valora el teu aprenentatge. Ara tria tu. 	<p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
<p>3.</p>	<p>3.1. Buscar i recopilar informació recurrent a diferents fonts segures i fiables sobre el medi natural, social i cultural pròxim.</p> <p>3.2. Dur a terme experiments senzills de forma guiada utilitzant les tècniques més apropiades per a la investigació que es fa.</p> <p>3.3. Usar de manera segura instruments i dispositius fent observacions i mesuraments precisos i registrar-los correctament.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Taller tecnològic. <i>Fer models d'insectes.</i> • Comprova el teu progrés. Ara tria tu. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p> <p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4.</p>

			<p>1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
4.	<p>4.1. Relacionar la pràctica habitual i autònoma d'hàbits saludables d'alimentació, exercici físic i descans amb el coneixement científic del cos i formular propostes de millora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. La vida al nostre planeta. G1. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d.; G2. 2.a., 2.b., 2.c.; G3. 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G4. 2.d., 2.e., 2.f.; G5. 2.e., 2.f.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>1. Reptes del món actual. G1. 1.b., 1.c., 1.g.; G2. 1.b.</p> <p>2. Lliçons del passat. G1. 2.b., 2.c., 2.d. G2. 2.c., 2.d.; G3. 2.b., 2.c., 2.d.; G4. 2.b.</p> <p>3. Alfabetització cívica. G1. 3.c., 3.d.; G2. 3.b., 3.c.; G3. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
5.	<p>5.1. Relacionar les accions que fan les persones en la vida quotidiana i el medi en què viuen tenint en compte els factors naturals i socials.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>El món dels animals.</i> • Les funcions vitals dels animals. • Científicament. <i>Pensa. Observa. Investiga.</i> • Animals vertebrats i invertebrats. 	<p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>2. Projectes de disseny i pensament</p>

	<p>5.2. Argumentar els avantatges i inconvenients d'una actuació humana rellevant i significativa amb un fort impacte en el medi ambient i el paisatge pròxim.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Els mol·luscos són molt variats. • Els insectes són els més nombrosos. • Taller científic. <i>Elaborar el meu quadern de camp.</i> • Taller tecnològic. <i>Fer models d'insectes.</i> • El racó de la lectura. <i>Dia Mundial de les Abelles.</i> • El racó de l'oratória. • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Organitza les idees. Aplica els coneixements. Valora el teu aprenentatge. Ara tria tu. 	<p>computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
<p>6.</p>	<p>6.1. Reconéixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets. Reconéixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets rellevants del passat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>El món dels animals.</i> • El racó de la lectura. <i>Dia Mundial de les Abelles.</i> • El racó de l'oratória. • El racó de l'escriptura. 	<p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>1. Reptes del món actual. G1. 1.b., 1.c., 1.g.; G2. 1.b.</p> <p>2. Lliçons del passat. G1. 2.b., 2.c., 2.d. G2. 2.c., 2.d.; G3. 2.b., 2.c., 2.d.; G4. 2.b.</p> <p>3. Alfabetització cívica. G1. 3.c., 3.d.; G2. 3.b., 3.c.; G3. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Explica les funcions vitals dels animals i els classifica segons les característiques.
2. Observa i identifica els trets principals dels animals diferenciant si són vertebrats i invertebrats, i els agrupa en llistes.
3. Descriu les particularitats dels mol·luscos, assenjala els grups que els formen i en posa exemples rigorosos.
4. Coneix els trets principals propis dels insectes i mostra interès per investigar-los i ampliar-ne el seu coneixement.
5. Elabora un quadern de camp seguint un estil i un format determinats per a reunir-hi dades que arreblega de les observacions en la naturalesa.
6. Construeix models d'insectes usant materials reciclats i els posa en comú amb els companys i companyes explicant-ne les característiques.
7. Valora la vida dels insectes i altres invertebrats i reflexiona sobre la utilitat que tenen per a la vida d'altres éssers vius.
8. Mostra interès per conèixer i descobrir més sobre la labor i les funcions dels professionals de l'entomologia.
9. Reflexiona sobre el seu procés d'aprenentatge al llarg de la unitat valorant el que volia aprendre i la vinculació que té amb el que ha après.
10. Valora la riquesa i la diversitat animal present en el planeta i es planteja actuacions per a protegir els animals.

UNITAT 3. CONEIXEM ELS VERTEBRATS

Situació d'aprenentatge i orientacions metodològiques

La unitat que ens ocupa tracta com a tema principal el coneixement de les característiques i les formes de vida dels animals vertebrats. A partir d'ací, s'estableix una connexió amb els animals de companyia i es transmet la necessitat i el deure de prendre acció per a protegir-los i cuidar-los, apreciand-ne la utilitat per al medi ambient i per als éssers humans. En aquesta unitat es dona una importància especial al fet que l'alumnat aprenga de manera significativa proporcionant-li experiències directes amb el seu entorn. Mitjançant l'observació i la recollida de dades, l'alumnat s'iniciarà en el coneixement científic de manera activa. A més, es fomenta el treball cooperatiu perquè, entre altres aspectes, aprenguen a gestionar el repartiment i l'acompliment de tasques amb una finalitat comuna.

La metodologia posa l'accent en aspectes com:

- Explicació de conceptes amb les seues paraules.
- Ús del diccionari per a buscar termes científics més complexos.
- Interpretació de dades recollides a partir de l'observació de l'entorn natural pròxim.
- Posada en pràctica de valors vinculats amb les cures adequades als animals de companyia.
- Disseny i elaboració d'un guió per a fer una exposició oral detallada.
- Repartiment de tasques segons les habilitats personals en activitats cooperatives.

- Ús de materials reciclats per a elaborar projectes de ciències naturals fomentant la cura i el respecte pel medi ambient.

Pla de treball

En aquesta unitat es treballaran exhaustivament les característiques dels animals vertebrats vinculant-los amb la rellevant importància que tenen per al medi i les persones. Els aspectes en els quals s'incideix en les activitats són els següents:

1. Els mamífers.
2. Els ocells i els rèptils.
3. Els amfibis i els peixos.
4. La importància dels animals.
5. Identificació d'ocells en parcs i jardins.
6. Construcció d'una menjadora per a ocells usant materials reciclats.
7. Comprensió i anàlisi de notícies referents als animals de companyia i confecció d'un periòdic.
8. Correcció de treballs científics entre iguals.
9. Valoració de les accions encaminades a protegir els animals de companyia.
10. Reflexió sobre el propi aprenentatge.

Suggeriment de temporització. Les tres primeres setmanes de novembre.

Programació de la unitat didàctica

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t Curs d'Educació Primària	Seccions de la unitat didàctica.	Sabers bàsics / continguts relacionats
1.	1.1. Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interès personal.	<ul style="list-style-type: none"> • El racó de l'oratória. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
2.	<p>2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills processos d'investigació.</p> <p>2.2. Proposar possibles solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'activitat quotidiana utilitzant tècniques senzilles de pensament de disseny i pensament computacional.</p> <p>2.3. Fer servir de manera segura les eines, els dispositius, les tècniques i els materials utilitzats habitualment en el desenvolupament de projectes i en l'elaboració de xicotetes investigacions.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>Coneixem els vertebrats.</i> • Els mamífers. • Científicament. <i>Pensa. Observa. Decideix.</i> • Els ocells i els rèptils. • Els amfibis i els peixos. • La importància dels animals. • Taller científic. <i>Identificar ocells de parcs i jardins.</i> • Taller tecnològic. <i>Construir una menjadora d'ocells.</i> 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • El racó de la lectura. <i>Un xiquet de 9 anys salva la vida a més de mil gossos.</i> • El racó de l'oratòria. • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Organitza les idees. Aplica els coneixements. Ara tria tu. 	
3.	3.1. Buscar i recopilar informació recurrent a diferents fonts segures i fiables sobre el medi natural, social i cultural pròxim.	<ul style="list-style-type: none"> • Taller tecnològic. <i>Construir una menjadora d'ocells.</i> • Comprova el teu progrés. Ara tria tu. 	2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ 1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c. 2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b. 3. SOCIETATS I TERRITORIS 4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.
	3.2. Dur a terme experiments senzills de forma guiada utilitzant les tècniques més apropiades per a la investigació que es fa.		
	3.3. Usar de manera segura instruments i dispositius fent observacions i mesuraments precisos i registrar-los correctament.		
4.	4.1. Relacionar la pràctica habitual i autònoma d'hàbits saludables d'alimentació, exercici físic i descans amb el coneixement científic del cos i formular propostes de millora.	<ul style="list-style-type: none"> • Taller tecnològic. <i>Construir una menjadora d'ocells.</i> • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. 	3. SOCIETATS I TERRITORIS 1. Reptes del món actual. G1. 1.b., 1.c., 1.g.; G2. 1.b. 2. Lliçons del passat. G1. 2.b., 2.c., 2.d. G2. 2.c., 2.d.; G3. 2.b., 2.c., 2.d.; G4. 2.b. 3. Alfabetització cívica. G1. 3.c., 3.d.; G2. 3.b., 3.c.; G3. 3.a., 3.b., 3.c. 4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.

5.	<p>5.1. Relacionar les accions que fan les persones en la vida quotidiana i el medi en què viuen tenint en compte els factors naturals i socials.</p> <p>5.2. Argumentar els avantatges i inconvenients d'una actuació humana rellevant i significativa amb un fort impacte en el medi ambient i el paisatge pròxim.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>Coneixem els vertebrats.</i> • Els mamífers. • Científicament. <i>Pensa. Observa. Decideix.</i> • Els ocells i els rèptils. • Els amfibis i els peixos. • La importància dels animals. • Taller científic. <i>Identificar ocells de parcs i jardins.</i> • Taller tecnològic. <i>Construir una menjadora d'ocells.</i> • El racó de la lectura. <i>Un xiquet de 9 anys salva la vida a més de mil gossos.</i> • El racó de l'oratória. • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Organitza les idees. Aplica els coneixements. Ara tria tu. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. La vida al nostre planeta. G1. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d.; G2. 2.a., 2.b., 2.c.; G3. 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G4. 2.d., 2.e., 2.f.; G5. 2.e., 2.f.</p> <p>3. Matèria, forces i energia. G1. 3.b.; G2. 3.b.; G3. 3.c., 3.d., 3.e., 3.f., 3.g.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
6.	<p>6.1. Reconéixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets. Reconéixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets rellevants del passat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • La importància dels animals. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Explica les característiques principals dels mamífers assenyalant els grups que els formen.
2. Exposa les particularitats dels ocells i els rèptils definint-ne els tipus i formes de vida.
3. Coneix i compara els trets elementals que diferencien els amfibis i els peixos, i usa el diccionari si és necessari.
4. Descriu la importància que tenen els animals tant per al medi ambient com per als éssers humans i valora la utilitat que tenen.
5. Observa, interpreta i analitza les característiques dels ocells presents en l'entorn natural més pròxim.
6. Participa en un projecte grupal assumint tasques amb responsabilitat per a construir una menjadora per a ocells, anota les observacions sobre com es fa servir i determina conclusions.
7. Desenvolupa eines d'aprenentatge revisant els seus treballs científics entre iguals.
8. Valora les accions encaminades a la protecció dels animals de companyia i mostra iniciativa per posar-les en pràctica.
9. Mostra interès per interactuar directament amb l'entorn que l'envolta i aprendre a partir d'experiències significatives.
10. Reflexiona sobre els continguts apresos en la unitat i la practicitat per a aplicar-los en la vida quotidiana.

UNITAT 4. LA VIDA ALS ECOSISTEMES

Situació d'aprenentatge i orientacions metodològiques

L'ecosistema és el conjunt d'espècies d'una àrea determinada que interactuen entre elles i amb l'ambient. En cada ecosistema habita una gran comunitat d'éssers vius que es relacionen establint diversos processos. L'alumnat coneixerà en aquesta unitat les característiques representatives d'aquests hàbitats a partir del plantejament de qüestions que potenciarà el seu raonament lògic i hipotètic científic. A més, es transmetran valors ètics i morals perquè l'alumnat assumisca la iniciativa i la responsabilitat per protegir i cuidar l'entorn i els éssers vius que hi habiten.

L'enfocament metodològic posa el focus en els aspectes següents:

- Comprensió de textos de la matèria i elaboració d'esquemes detallats extraient-ne informació.
- Participació en diàlegs grupals complint les normes elementals que regeixen els intercanvis comunicatius.
- Vinculació de les ciències amb les arts plàstiques i creatives.
- Plantejament d'hipòtesis sobre fenòmens i experiències de la naturalesa per a reflexionar i emetre judicis coherents.
- Planificació, disseny i elaboració de projectes i presentació detallada d'informes d'estudi.

- Utilització de les noves tecnologies per a fer recerques científiques.

Pla de treball

En aquesta última unitat del primer trimestre el tema de referència són els ecosistemes, els éssers vius que hi habiten i la responsabilitat dels éssers humans de protegir-los. Els aspectes en els quals s'incideix en les activitats són els següents:

1. Què és un ecosistema?
2. Les relacions d'alimentació.
3. Altres relacions als ecosistemes.
4. Els principals ecosistemes.
5. Elaboració d'una fitxa detallada sobre un ecosistema.
6. Representació d'un ecosistema amb la creació d'un *collage*.
7. Ús d'internet per a fer investigacions senzilles.
8. Presa d'acció per a contribuir a la conservació dels ecosistemes.
9. Valoració dels aprenentatges adquirits determinant-ne el grau d'interés.

Suggeriment de temporització. L'última setmana de novembre i les dues primeres de desembre.

Programació de la unitat didàctica.

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t Curs d'Educació Primària	Seccions de la unitat didàctica.	Sabers bàsics / continguts relacionats
1.	<p>1.1. Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interès personal.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Científicament. <i>Investiga.</i> • Taller científic. <i>Fer la fitxa d'un ecosistema.</i> • El racó de la lectura. <i>Netegem els boscos, netegem el món!</i> • Comprova el teu progrés. Ara tria tu. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
2.	<p>2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills processos d'investigació.</p> <p>2.2. Proposar possibles solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'activitat quotidiana utilitzant tècniques senzilles de pensament de disseny i pensament computacional.</p> <p>2.3. Fer servir de manera segura les eines, els dispositius, les tècniques i els materials utilitzats habitualment en el desenvolupament de projectes i en l'elaboració de xicotetes investigacions.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>La vida als ecosistemes.</i> • Què és un ecosistema? • Les relacions d'alimentació. • Altres relacions als ecosistemes. • Els principals ecosistemes. • Científicament. <i>Pensa. Observa. Investiga.</i> • Taller científic. <i>Fer la fitxa d'un ecosistema.</i> • Taller tecnològic. <i>Representar un ecosistema amb collage.</i> • El racó de la lectura. <i>Residus abandonats en</i> 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>

		<p><i>la natura.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • El racó de l'oratória. • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Organitza les idees. Aplica els coneixements. Ara tria tu. 	
3.	3.1. Buscar i recopilar informació recurrent a diferents fonts segures i fiables sobre el medi natural, social i cultural pròxim.	<ul style="list-style-type: none"> • Taller científic. <i>Fer la fitxa d'un ecosistema.</i> • Taller tecnològic. <i>Representar un ecosistema amb collage.</i> • Comprova el teu progrés. Ara tria tu. 	<p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
	3.2. Dur a terme experiments senzills de forma guiada utilitzant les tècniques més apropiades per a la investigació que es fa.		
	3.3. Usar de manera segura instruments i dispositius fent observacions i mesuraments precisos i registrar-los correctament.		
4.	4.1. Relacionar la pràctica habitual i autònoma d'hàbits saludables d'alimentació, exercici físic i descans amb el coneixement científic del cos i formular propostes de millora.	<ul style="list-style-type: none"> • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. 	<p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
5.	5.1. Relacionar les accions que fan les persones en la vida quotidiana i el medi en què viuen tenint en compte els factors naturals i socials.	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>La vida als ecosistemes.</i> • Què és un ecosistema? • Les relacions d'alimentació. • Altres relacions als ecosistemes. • Els principals ecosistemes. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. La vida al nostre planeta. G1. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d.; G2. 2.a., 2.b., 2.c.; G3. 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G4. 2.d., 2.e., 2.f.; G5. 2.e., 2.f.</p>
	5.2. Argumentar els avantatges i inconvenients d'una actuació humana rellevant i significativa amb un fort impacte en el medi ambient i el paisatge pròxim.		

		<ul style="list-style-type: none"> • Científicament. <i>Pensa. Observa. Investiga.</i> • Taller científic. <i>Fer la fitxa d'un ecosistema.</i> • Taller tecnològic. <i>Representar un ecosistema amb collage.</i> • El racó de la lectura. <i>Netegem els boscos, netegem el món!</i> • El racó de l'oratòria. • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Organitza les idees. Aplica els coneixements. Ara tria tu. 	<p>3. Matèria, forces i energia. G1. 3.b.; G2. 3.b.; G3. 3.c., 3.d., 3.e., 3.f., 3.g.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
6.	<p>6.1. Reconéixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets. Reconéixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets rellevants del passat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>La vida als ecosistemes.</i> • El racó de la lectura. <i>Netegem els boscos, netegem el món!</i> • El racó de l'oratòria. • El racó de l'escriptura. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Descriu les característiques dels ecosistemes i n'assenyala els principals components.
2. Explica la relació que s'estableix entre els animals segons la manera d'alimentar-se i especifica les xarxes i cadenes alimentàries que es produeixen.

3. Exposa altres formes de relació dels éssers vius als ecosistemes i diferencia si es produeixen dins de la mateixa espècie o entre diferents.
4. Enumera i descriu els diferents tipus d'ecosistemes atesa la classificació de si és terrestre o aquàtic.
5. Elabora una fitxa detallada sobre un ecosistema recollint dades informatives i seguint un format i una seqüència determinada.
6. Representa un ecosistema creant un *collage* artístic, creatiu i sostenible utilitzant materials de rebuig i reciclables.
7. Participa activament en xarrades i debats d'aula desenvolupant les seues idees i opinions de manera clara i ordenada.
8. Fa un bon ús d'internet per a buscar i analitzar informació rellevant per als seus treballs artístics.
9. És conscient de la influència que exercim els éssers humans en els ecosistemes i de la necessitat d'actuar responsablement en relació amb aquests.
10. Dissenya un element publicitari per a promoure entre el seu entorn una campanya sobre la recollida de residus.
11. Reflexiona sobre els aprenentatges adquirits determinant-ne el grau d'interés que té.

FI DEL PRIMER TRIMESTRE. EL NOSTRE REPTE: *ALIMENTS PER A TOTS*

Situació d'aprenentatge i orientacions metodològiques

Els reptes són situacions d'aprenentatge transversals que s'aborden en les diferents àrees des de la perspectiva pròpia de cada disciplina. D'aquesta manera, totes les àrees contribueixen, des dels seus punts de vista particulars, al plantejament global del projecte, integrant coneixements perquè l'alumnat avanci en les seues competències, relacione aprenentatges i es convertisca en protagonista de la seua evolució.

Durant el repte s'aplicaran els coneixements adquirits en el trimestre per mitjà de diferents activitats en les diverses àrees i àmbits, que es combinaran i es modularan per a fer un treball cooperatiu i que permetran a l'alumnat aprendre a valorar els resultats del procés.

El repte d'aquest primer trimestre consisteix a reflexionar sobre els aliments i la seua distribució desigual al planeta, i també el problema que suposa el malbaratament del menjar. Hi ha dues línies d'anàlisi que emmarquen el tema:

- Els països més desenvolupats tenen aliments de sobra per a tots els seus habitants. Malgrat aquesta abundància, hi ha persones que també pateixen l'escassetat i, encara que siga un contrasentit, una gran quantitat de menjar es tira al fem. A més, aquesta sobreproducció d'aliments necessita una gran quantitat d'aigua i d'energia i genera substàncies contaminants.
- Els països més pobres no tenen aliments suficients per a abastir tots els ciutadans.

A partir d'ací, l'alumnat estudiarà si en el seu entorn es malbaraten aliments i portarà a terme iniciatives per a canviar aquesta realitat. La sensibilització cap a aquest problema i l'anàlisi crítica de la situació orientarà els reptes en les àrees diferents.

Concretament, en aquest apartat es pretén treballar tots aquests continguts a partir de la planificació i posada en pràctica d'un hort escolar seguint una sèrie d'indicacions i criteris.

Els aspectes metodològics essencials són:

- Participació en un debat d'aula com a mitjà per a avaluar i conèixer els coneixements previs i les expectatives.
- Recollida de dades de l'entorn immediat i anàlisi per a completar la informació necessària per al seu projecte.
- Experimentació directa amb l'entorn pròxim.
- Apreciació d'ajuda externa si la situació ho requereix.
- Participació activa i responsable en treballs cooperatius.

Pla de treball

Per a portar a terme el treball que es planteja en el repte del primer trimestre, es posen en joc sabers com els següents:

1. El debat sobre els coneixements previs sobre l'hort.
2. La recerca i organització d'informació sobre els cultius de temporada.
3. El disseny de l'hort detallant-ne l'organització de l'espai.
4. Elaboració de fitxes informatives sobre cada cultiu de l'hort.
5. Organització de les tasques i repartiment de treball grupal.
6. Reflexió en equips sobre l'experiència i els beneficis que té.
7. Valoració grupal del procés de treball cooperatiu.

Suggeriment de temporització. Fi del primer trimestre.

Programació del repte

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t Curs d'Educació Primària	Seccions del repte	Sabers bàsics / continguts relacionats
1.	1.1. Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interès personal.	<ul style="list-style-type: none"> • Dissenyem un hort escolar. Cerca d'informació sobre les necessitats dels horts i com es cuiden. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
2.	2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills processos d'investigació.	<ul style="list-style-type: none"> • Aliments per a tots. Debat. • Dissenyem un hort escolar. • Com ho hem fet? 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. La vida al nostre planeta. G1. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d.; G2. 2.a., 2.b., 2.c.; G3. 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G4. 2.d., 2.e., 2.f.; G5. 2.e., 2.f.</p> <p>3. Matèria, forces i energia. G1. 3.b.; G2. 3.b.; G3. 3.c., 3.d., 3.e., 3.f., 3.g.</p>
	2.2. Proposar possibles solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'activitat quotidiana utilitzant tècniques senzilles de pensament de disseny i pensament computacional.		

	<p>2.3. Fer servir de manera segura les eines, els dispositius, les tècniques i els materials utilitzats habitualment en el desenvolupament de projectes i en l'elaboració de xicotetes investigacions.</p>		<p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
3.	<p>3.1. Buscar i recopilar informació recurrent a diferents fonts segures i fiables sobre el medi natural, social i cultural pròxim.</p> <p>3.2. Dur a terme experiments senzills de forma guiada utilitzant les tècniques més apropiades per a la investigació que es fa.</p> <p>3.3. Usar de manera segura instruments i dispositius fent observacions i mesuraments precisos i registrar-los correctament.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dissenyem un hort escolar. 	<p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
4.	<p>4.1. Relacionar la pràctica habitual i autònoma d'hàbits saludables d'alimentació, exercici físic i descans amb el coneixement científic del cos i formular propostes de millora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dissenyem un hort escolar. Organització de les tasques. • Com ho hem fet? 	<p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>1. Reptes del món actual. G1. 1.b., 1.c., 1.g.; G2. 1.b.</p> <p>2. Lliçons del passat. G1. 2.b., 2.c., 2.d. G2. 2.c., 2.d.; G3. 2.b., 2.c., 2.d.; G4. 2.b.</p> <p>3. Alfabetització cívica. G1. 3.c., 3.d.; G2. 3.b., 3.c.; G3. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3.</p>

			4.e., 4.f., 4.g.
5.	5.1. Relacionar les accions que fan les persones en la vida quotidiana i el medi en què viuen tenint en compte els factors naturals i socials.	<ul style="list-style-type: none"> • Aliments per a tots. Debat. • Dissenyem un hort escolar. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
	5.2. Argumentar els avantatges i inconvenients d'una actuació humana rellevant i significativa amb un fort impacte en el medi ambient i el paisatge pròxim.		
6.	6.1. Reconèixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets. Reconèixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets rellevants del passat.	<ul style="list-style-type: none"> • Aliments per a tots. • Dissenyem un hort escolar. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquest repte són els següents:

1. Participa en un debat grupal respectant el torn de paraula i altres normes dels intercanvis comunicatius.

2. Valora la creació d'un hort per a obtenir aliments saludables i aprendre sobre plantes i altres cultius.
3. Busca i analitza informació sobre les orientacions i els requisits que requereix el cultiu d'un hort.
4. Coneix diferents plantes i cultius i en descriu les peculiaritats més representatives.
5. Participa en el repartiment i l'organització de tasques assumint amb responsabilitat el seu paper.
6. Desenvolupa les habilitats motrius quan fa l'exercici físic que requereix la creació de l'hort en la terra.
7. Reflexiona sobre possibles receptes amb els aliments collits i aprecia l'aportació de l'hort per a contribuir a millorar-ne l'alimentació.
8. Valora i avalua el treball cooperatiu durant l'elaboració del repte proposat.

UNITAT 5. DESCOBRIM ELS PAISATGES

Situació d'aprenentatge i orientacions metodològiques

El deteriorament ambiental és una de les amenaces més greus per al planeta i, molt sovint, els humans en som els principals responsables. En aquesta primera unitat del segon trimestre es planteja que l'alumnat conega els principals elements que defineixen els paisatges. D'aquesta manera, els resultarà més fàcil identificar els diversos factors que provoquen aquest desgast paisatgístic i, al seu torn, afavorirà la identificació correcta de mesures per a corregir els nostres hàbits i buscar solucions que mitiguen els danys. Els aspectes metodològics en els quals s'incideix més són la multidisciplinarietat dels continguts que es relacionen amb diversos àmbits i l'ajust de les activitats a les capacitats, els coneixements i les habilitats dels xiquets i xiquetes.

Des del punt de vista de la metodologia, es posa l'accent en:

- Interpretació d'imatges per a comprendre i definir conceptes.
- Extracció d'informació d'un mapa del relleu interpretant-ne els elements.
- Recreació d'un element paisatgístic fent ús de materials i tècniques creatives.
- Lectura i comprensió d'un text informatiu per a inferir conclusions.
- Participació en un debat entre equips seguint les regles bàsiques d'oratória.
- Elaboració de fitxes informatives detallades com a eina d'estudi i aprenentatge.

- Reflexió sobre l'entorn, assumint una responsabilitat individual en el seu manteniment i conservació.

Pla de treball

En aquesta primera unitat del segon trimestre s'aborda la conservació dels paisatges com a eix transversal de les activitats. Els aspectes en què s'incideix són els següents:

1. Com és la Terra?
2. Com són els paisatges de muntanya?
3. Com són els paisatges de plana?
4. Com són els paisatges de costa?
5. Lectura i interpretació d'un mapa.
6. Disseny i elaboració d'un paisatge utilitzant tècniques artístiques.
7. Els paisatges protegits i les seues normes de comportament.
8. Participació activa en diàlegs entre equips.
9. Reflexió sobre l'entorn natural i com es conserva..

Suggeriment de temporització. Les tres últimes setmanes de gener.

Programació de la unitat didàctica

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t Curs d'Educació Primària	Seccions de la unitat didàctica.	Sabers bàsics / continguts relacionats
2.	2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills processos d'investigació.	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>Descobrim els paisatges.</i> • Com és la Terra? • Com són els paisatges de muntanya? • Com són els paisatges de plana? • Com són els paisatges de costa? • Científicament. <i>Pensa. Observa.</i> • Taller de geografia. <i>Llegir un mapa.</i> • Taller de creativitat. <i>Dissenyar un paisatge.</i> • El racó de la lectura. <i>Un treball molt natural!</i> • El racó de l'oratòria. <i>Conèixer les normes d'un parc natural i debatre-hi.</i> • El racó de l'escriptura. <i>Descriure un espai natural.</i> • Comprova el teu progrés. Organitza les idees. Aplica els coneixements. Ara tria tu. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>1. Reptes del món actual. G1. 1.b., 1.c., 1.g.; G2. 1.b.</p> <p>2. Lliçons del passat. G1. 2.b., 2.c., 2.d. G2. 2.c., 2.d.; G3. 2.b., 2.c., 2.d.; G4. 2.b.</p> <p>3. Alfabetització cívica. G1. 3.c., 3.d.; G2. 3.b., 3.c.; G3. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
	2.2. Proposar possibles solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'activitat quotidiana utilitzant tècniques senzilles de pensament de disseny i pensament computacional.		
	2.3. Fer servir de manera segura les eines, els dispositius, les tècniques i els materials utilitzats habitualment en el desenvolupament de projectes i en l'elaboració de xicotetes investigacions.		
3.	3.1. Buscar i recopilar informació recurrent a diferents fonts segures i fiables sobre el medi natural, social i cultural pròxim.	<ul style="list-style-type: none"> • Taller de creativitat. <i>Dissenyar un paisatge.</i> • Comprova el teu progrés. Ara tria tu. 	<p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p>
	3.2. Dur a terme experiments senzills de forma guiada utilitzant les tècniques més apropiades per		

	a la investigació que es fa.		2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b. 3. SOCIETATS I TERRITORIS 4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.
	3.3. Usar de manera segura instruments i dispositius fent observacions i mesuraments precisos i registrar-los correctament.		
4.	4.1. Relacionar la pràctica habitual i autònoma d'hàbits saludables d'alimentació, exercici físic i descans amb el coneixement científic del cos i formular propostes de millora.	<ul style="list-style-type: none"> • El racó de l'oratória. <i>Conèixer les normes d'un parc natural i debatre-hi.</i> • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. 	3. SOCIETATS I TERRITORIS 1. Reptes del món actual. G1. 1.b., 1.c., 1.g.; G2. 1.b. 4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.
5.	5.1. Relacionar les accions que fan les persones en la vida quotidiana i el medi en què viuen tenint en compte els factors naturals i socials.	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>Descobrim els paisatges.</i> • Com és la Terra? • Com són els paisatges de muntanya? • Com són els paisatges de plana? • Com són els paisatges de costa? • Científicament. <i>Pensa. Observa.</i> • Taller de geografia. <i>Llegir un mapa.</i> • Taller de creativitat. <i>Dissenyar un paisatge.</i> • El racó de la lectura. <i>Un treball molt natural!</i> • El racó de l'oratória. <i>Conèixer les normes d'un parc natural i debatre-hi.</i> • El racó de l'escriptura. <i>Descriure un espai</i> 	1. CULTURA CIENTÍFICA 1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a. 2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ 1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c. 2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b. 3. SOCIETATS I TERRITORIS 4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.
	5.2. Argumentar els avantatges i inconvenients d'una actuació humana rellevant i significativa amb un fort impacte en el medi ambient i el paisatge pròxim.		
	5.3. Protegir el patrimoni natural i cultural i valorar-lo com un bé comú adoptant conductes respectuoses per a gaudir-ne i proposant accions per a conservar-lo i millorar-lo.		

		<p><i>natural.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Comprova el teu progrés. Organitza les idees. Aplica els coneixements. Ara tria tu. 	
6.	<p>6.1. Reconéixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets. Reconéixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets rellevants del passat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Com és la Terra? <i>Els paisatges protegits.</i> • El racó de la lectura. <i>Un treball molt natural!</i> • El racó de l'oratoría. <i>Conéixer les normes d'un parc natural i debatre-hi.</i> • El racó de l'escriptura. <i>Descriure un espai natural.</i> 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>1. Reptes del món actual. G1. 1.b., 1.c., 1.g.; G2. 1.b.</p> <p>2. Lliçons del passat. G1. 2.b., 2.c., 2.d. G2. 2.c., 2.d.; G3. 2.b., 2.c., 2.d.; G4. 2.b.</p> <p>3. Alfabetització cívica. G1. 3.c., 3.d.; G2. 3.b., 3.c.; G3. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Descriu els elements que formen la superfície de la Terra i explica les característiques principals dels paisatges.
2. Identifica i descriu els elements que formen part de diversos tipus de paisatges i defineix la vida en aquests segons les seues característiques.
3. Coneix diverses formes de relleu i les representa usant diferents suports.
4. Interpreta textos informatius i imatges i explica les conclusions que n'extrau.
5. Dedueix informació interpretant la llegenda, els textos i les icones d'un mapa del relleu.
6. Dissenya i confecciona un paisatge utilitzant una tècnica artística creativa.
7. Participa en un diàleg per equips sobre les normes en els espais naturals tenint en compte les regles bàsiques d'interacció.
8. Descriu les principals característiques dels espais naturals i n'elabora una fitxa informativa detallada.

9. Reflexiona sobre l'entorn i descriu una sèrie de pautes i normes per a conservar-lo.

10. Assumeix una responsabilitat individual per a contribuir a la protecció i la cura de l'ecosistema que l'envolta, principalment, els espais protegits.

UNITAT 6. NECESSITEM L'AIGUA PER A VIURE

Situació d'aprenentatge i orientacions metodològiques

L'aigua és l'element més important per a la vida dels éssers humans, les plantes i els animals. En canvi, les persones tendim a abusar d'aquest ric element i causem nombrosos perjudicis en l'entorn. A partir d'aquesta unitat didàctica, l'alumnat coneixerà més a fons continguts relacionats amb les extensions d'aigua presents en el planeta i les característiques que tenen. Quan finalitzen, es pretén que aconseguisquen assumir una consciència ètica sobre els usos que fem de l'aigua i reconeguen la necessitat de cuidar-la. L'aspecte metodològic més destacat és l'observació com a procediment perquè recullen informació sobre l'entorn i construeixen, de manera reflexiva i ordenada, nous coneixements.

La metodologia posa el focus en aspectes com els següents:

- Interpretació de textos, vídeos i imatges per a inferir conclusions.
- Aportació d'idees i opinions per a l'elaboració grupal d'un mural expositiu.
- Maneig del vocabulari i les expressions mediambientals amb coherència i de manera contextualitzada en els projectes.
- Interpretació d'un gràfic sobre els usos de l'aigua en la llar i la redacció d'una sèrie d'accions que en fomenten l'estalvi.
- La responsabilització per practicar i promoure accions dirigides a la gestió sostenible de l'aigua.

- Valoració per la diversitat de beneficis que es deriven de l'ús de l'aigua i presa de consciència dels privilegis que això té.

Pla de treball

En aquesta unitat s'aborda la vital importància que té l'aigua per als éssers vius i la necessitat de fer-ne un bon ús. Els aspectes en els quals s'incideix en les activitats són els següents:

1. Les aigües marines.
2. Com són els rius?
3. El recorregut d'un riu.
4. Altres aigües.
5. Elaboració grupal d'un mural d'un riu.
6. Reflexió sobre l'estalvi i la conservació de l'aigua.
7. El viatge de l'aigua fins a les cases.
8. Interpretació d'un gràfic estadístic i una enquesta sobre els usos de l'aigua en les cases.
9. El treball col·laboratiu i l'intercanvi d'aprenentatges entre iguals.

Suggeriment de temporització. Les tres primeres setmanes de febrer.

Programació de la unitat didàctica

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t Curs d'Educació Primària	Seccions de la unitat didàctica.	Sabers bàsics / continguts relacionats
1.	1.1. Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interès personal.	<ul style="list-style-type: none"> • Taller de pensament. <i>Valorar l'aigua potable.</i> 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
2.	<p>2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills processos d'investigació.</p> <p>2.2. Proposar possibles solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'activitat quotidiana utilitzant tècniques senzilles de pensament de disseny i pensament computacional.</p> <p>2.3. Fer servir de manera segura les eines, els dispositius, les tècniques i els materials utilitzats habitualment en el desenvolupament de projectes i en l'elaboració de xicotetes investigacions.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>Necessitem l'aigua per a viure.</i> • Les aigües marines. • Com són els rius? • El recorregut d'un riu. • Altres aigües. • Científicament. <i>Pensa. Observa.</i> • Taller de creativitat. <i>Fer un mural d'un riu.</i> • Taller de pensament. <i>Valorar l'aigua potable.</i> • El racó de la lectura. <i>El viatge de l'aigua fins a les nostres cases.</i> 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. La vida al nostre planeta. G1. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d.; G2. 2.a., 2.b., 2.c.; G3. 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G4. 2.d., 2.e., 2.f.; G5. 2.e., 2.f.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • El racó de les matemàtiques. • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Organitza les idees. Aplica els coneixements. Ara tria tu. 	4.e., 4.f., 4.g.
3.	3.1. Buscar i recopilar informació recurrent a diferents fonts segures i fiables sobre el medi natural, social i cultural pròxim.	<ul style="list-style-type: none"> • Taller de creativitat. <i>Fer un mural d'un riu.</i> • Comprova el teu progrés. Ara tria tu. 	2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ 1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c. 2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b. 3. SOCIETATS I TERRITORIS 4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.
	3.2. Dur a terme experiments senzills de forma guiada utilitzant les tècniques més apropiades per a la investigació que es fa.		
	3.3. Usar de manera segura instruments i dispositius fent observacions i mesuraments precisos i registrar-los correctament.		
4.	4.1. Relacionar la pràctica habitual i autònoma d'hàbits saludables d'alimentació, exercici físic i descans amb el coneixement científic del cos i formular propostes de millora.	<ul style="list-style-type: none"> • Taller de pensament. <i>Valorar l'aigua potable.</i> • Taller de creativitat. <i>Fer un mural d'un riu.</i> • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. 	3. SOCIETATS I TERRITORIS 4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.
5.	5.1. Relacionar les accions que fan les persones en la vida quotidiana i el medi en què viuen tenint en compte els factors naturals i socials.	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>Necessitem l'aigua per a viure.</i> • Les aigües marines. • Com són els rius? • El recorregut d'un riu. 	1. CULTURA CIENTÍFICA 1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a. 2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ 1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4.
	5.2. Argumentar els avantatges i inconvenients d'una actuació humana rellevant i significativa amb un fort impacte en el medi ambient i el paisatge pròxim.		

	<p>5.3. Protegir el patrimoni natural i cultural i valorar-lo com un bé comú adoptant conductes respectuoses per a gaudir-ne i proposant accions per a conservar-lo i millorar-lo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Altres aigües. • Científicament. <i>Pensa. Observa.</i> • Taller de creativitat. <i>Fer un mural d'un riu.</i> • Taller de pensament. <i>Valorar l'aigua potable.</i> • El racó de la lectura. <i>El viatge de l'aigua fins a les nostres cases.</i> • El racó de les matemàtiques. • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Organitza les idees. Aplica els coneixements. Ara tria tu. 	<p>1.a., 1.c.</p> <p>2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
<p>6.</p>	<p>6.1. Reconéixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets. Reconéixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets rellevants del passat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Les aigües marines. Contaminació de l'aigua. • Taller de pensament. <i>Valorar l'aigua potable.</i> • El racó de la lectura. <i>El viatge de l'aigua fins a les cases.</i> • El racó de les matemàtiques. • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Ara tria tu. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

1. Defineix les característiques dels mars i explica com se'n contaminen les aigües.

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

2. Descriu els elements dels rius i determina les diverses formes d'utilització de les seues aigües.
3. Relata el recorregut dels rius i diferencia els canvis de curs segons els trams pels quals discorren.
4. Reconeix, defineix i classifica altres tipus d'aigües que formen part del medi natural.
5. Confecciona grupalment el mural del curs d'un riu usant diversos materials i fonts d'informació.
6. Reflexiona sobre l'accés a l'aigua potable en diferents països a partir del visionat d'un vídeo i exposa les seues idees raonadament.
7. Interpreta imatges, enquestes, gràfics i textos sobre l'ús de l'aigua en casa per a extraure conclusions sobre accions que en promoguen l'estalvi.
8. Mostra compromís per reduir el consum d'aigua posant en marxa accions en les tasques diàries.
9. Valora el seu privilegi per l'accés fàcil que té als recursos hídrics i és conscient de la situació d'altres persones que no el tenen.
10. Participa en activitats grupals o en parella posant en pràctica habilitats socials i comunicatives basades en el respecte i l'escolta.

UNITAT 7. COM D'IMPORTANT ÉS L'AIRE!

Situació d'aprenentatge i orientacions metodològiques

La contaminació de l'aire representa un risc important per a la salut mediambiental i, des del col·legi, tenim una posició privilegiada per a transmetre, des d'edats molt primerenques, la necessitat de contribuir a millorar la qualitat de l'aire que respirem. La rellevància de l'estat de les capes de la Terra i conceptes relacionats amb la meteorologia són conceptes que es treballaran en aquesta unitat transversalment per a afavorir la comprensió de la importància de l'aire en les nostres vides i la seua contextualització. L'aspecte metodològic més representatiu d'aquesta unitat és l'aprenentatge de continguts gràcies a la proposta de temes vinculats amb l'entorn més pròxim que aporten coneixements útils per a la vida.

Els aspectes metodològics més destacats són els següents:

- Identificació i estudi dels dispositius que estudien el temps atmosfèric.
- Explicació de la influència del temps atmosfèric en els paisatges segons l'estació.
- Creació i anàlisi en grup d'una taula per a registrar el temps d'una zona determinada.
- Elaboració d'unes fitxes informatives incidint en la selecció coherent i acurada de tots els elements.
- Elaboració d'un projecte d'investigació sobre les accions que embruten l'aire i exposició per parelles a l'aula.

- Interés per ampliar el seu coneixement en la matèria i valoració de la utilitat que té en la vida quotidiana.

Pla de treball

En aquesta unitat del curs s'aborda la importància de l'aire i altres fenòmens atmosfèrics com a eix transversal de les activitats. Els aspectes en què s'incideix són els següents:

1. Com és l'atmosfera?
2. Per què plou?
3. Quin oratge fa?
4. L'oratge de cada estació.
5. Elaboració d'una taula del temps atmosfèric.
6. Elaboració d'unes fitxes sobre els climes de la Terra.
7. L'aire que respirem i la salut.
8. Identificació i exposició de les accions que embruten l'aire.
9. Valoració de les accions per a cuidar l'aire.
10. Apreciació de la utilitat d'aplicar els seus aprenentatges en les rutines.

Suggeriment de temporització. L'última setmana de febrer i les dues primeres de març.

Programació de la unitat didàctica

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t Curs d'Educació Primària	Seccions de la unitat didàctica.	Sabers bàsics / continguts relacionats
1.	<p>1.1. Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interès personal.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El racó de la lectura. <i>L'aire que respirem i la nostra salut.</i> • El racó de l'oratòria. • El racó de l'escriptura. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
2.	<p>2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills processos d'investigació.</p> <p>2.2. Proposar possibles solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'activitat quotidiana utilitzant tècniques senzilles de pensament de disseny i pensament computacional.</p> <p>2.3. Fer servir de manera segura les eines, els dispositius, les tècniques i els materials utilitzats habitualment en el desenvolupament de projectes i en l'elaboració de xicotetes investigacions.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>Com d'important és l'aire!</i> • Com és l'atmosfera? • Per què plou? • Quin oratge fa? • L'oratge de cada estació. • Científicament. <i>Observa.</i> • Taller de geografia. <i>Fer una taula del temps atmosfèric.</i> • Taller de creativitat. <i>Fer fitxes sobre els climes de la Terra.</i> 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. La vida al nostre planeta. G1. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d.; G2. 2.a., 2.b., 2.c.; G3. 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G4. 2.d., 2.e., 2.f.; G5. 2.e., 2.f.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • El racó de la lectura. <i>L'aire que respirem i la nostra salut.</i> • El racó de l'oratòria. • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Organitza les idees. Aplica els coneixements. Ara tria tu. 	4.e., 4.f., 4.g.
3.	3.1. Buscar i recopilar informació recurrent a diferents fonts segures i fiables sobre el medi natural, social i cultural pròxim.	<ul style="list-style-type: none"> • Taller de geografia. <i>Fer una taula del temps atmosfèric.</i> • Taller de creativitat. <i>Fer fitxes sobre els climes de la Terra.</i> • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Ara tria tu. 	2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ 1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c. 2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b. 3. SOCIETATS I TERRITORIS 4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.
	3.2. Dur a terme experiments senzills de forma guiada utilitzant les tècniques més apropiades per a la investigació que es fa.		
	3.3. Usar de manera segura instruments i dispositius fent observacions i mesuraments precisos i registrar-los correctament.		
4.	4.1. Relacionar la pràctica habitual i autònoma d'hàbits saludables d'alimentació, exercici físic i descans amb el coneixement científic del cos i formular propostes de millora.	<ul style="list-style-type: none"> • Científicament. Observa. L'oratge de cada estació. • Taller de geografia. <i>Fer una taula del temps atmosfèric.</i> • Taller de creativitat. <i>Fer fitxes sobre els climes de la Terra.</i> • El racó de l'oratòria. • Comprova el teu aprenentatge. Valora el teu aprenentatge. 	3. SOCIETATS I TERRITORIS 1. Reptes del món actual. G1. 1.b., 1.c., 1.g.; G2. 1.b. 2. Lliçons del passat. G1. 2.b., 2.c., 2.d. G2. 2.c., 2.d.; G3. 2.b., 2.c., 2.d.; G4. 2.b. 3. Alfabetització cívica. G1. 3.c., 3.d.; G2. 3.b., 3.c.; G3. 3.a., 3.b., 3.c. 4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.

5.	<p>5.1. Relacionar les accions que fan les persones en la vida quotidiana i el medi en què viuen tenint en compte els factors naturals i socials.</p> <p>5.2. Argumentar els avantatges i inconvenients d'una actuació humana rellevant i significativa amb un fort impacte en el medi ambient i el paisatge pròxim.</p> <p>5.3. Protegir el patrimoni natural i cultural i valorar-lo com un bé comú adoptant conductes respectuoses per a gaudir-ne i proposant accions per a conservar-lo i millorar-lo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>Com d'important és l'aire!</i> • Com és l'atmosfera? • Per què plou? • Quin oratge fa? • L'oratge de cada estació. • Científicament. <i>Observa.</i> • Taller de geografia. <i>Fer una taula del temps atmosfèric.</i> • Taller de creativitat. <i>Fer fitxes sobre els climes de la Terra.</i> • El racó de la lectura. <i>L'aire que respirem i la nostra salut.</i> • El racó de l'oratòria. • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Organitza les idees. Aplica els coneixements. Ara tria tu. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
6.	<p>6.1. Reconèixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets. Reconèixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets rellevants del passat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Com és l'atmosfera? <i>L'atmosfera contaminada.</i> • El racó de la lectura. <i>L'aire que respirem i la nostra salut.</i> • El racó de l'oratòria. • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Valora el teu 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p>

		aprenentatge.	3. SOCIETATS I TERRITORIS 4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.
--	--	---------------	--

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Descriu l'atmosfera, les capes que té i les causes per les quals es contamina.
2. Discrimina els diferents fenòmens atmosfèrics i descriu els aparells que estudien l'oratge i les funcions que fan.
3. Identifica i explica els canvis que es produeixen en el temps atmosfèric i en els paisatges segons cada estació.
4. Busca, analitza i organitza informació sobre les accions que embruten l'aire i, per parelles, en fan una exposició a l'aula.
4. Analitza i confecciona en grup una taula que registra l'oratge de la seua localitat, usant termes i simbologia vinculats amb la meteorologia.
5. Elaborada detalladament unes fitxes sobre els climes de la terra incidint en la selecció de les imatges i els textos adequats.
6. Comprén i interpreta un vídeo i un text informatiu per a l'elaboració d'un cartell que determine les accions per a cuidar l'aire.
9. Aprecia la importància per contribuir en el desenvolupament d'accions que promouen una millora en la qualitat de l'aire.
7. Mostra interès i curiositat per a ampliar el coneixement que té en la matèria.
10. Valora la contextualització dels seus aprenentatges en el dia a dia apreciand-ne la utilitat en situacions quotidianes.

UNITAT 8. DE QUÈ ESTAN FETES LES COSES?

Situació d'aprenentatge i orientacions metodològiques

Tots els elements que ens envolten estan formats per matèria que té unes propietats determinades i està subjecta a una sèrie de transformacions. Un dels descobriments més importats de la història va ser el foc, per la qual cosa, al llarg d'aquesta unitat, ens centrarem en la calor i la influència que té en les nostres vides. De la mateixa manera, es plantegen situacions en què es dona a conèixer la falta de recursos energètics que, encara hui dia, pateixen moltes famílies, i es planteja la reflexió de mesures per a estalviar electricitat i contribuir a frenar la contaminació. Els aspectes metodològics més ressenyables en aquesta unitat són la proposta d'experiments per a fomentar la curiositat i desenvolupar el pensament científic i les activitats dutes a terme en diferents agrupacions per a potenciar l'aprenentatge col·laboratiu i bidireccional.

La metodologia posa l'accent en els aspectes següents:

- Interpretació de fotografies i textos narratius per a extraure conclusions.
- Observació com a estratègia d'investigació i coneixement del corrent científic.
- Elaboració d'experiments i investigacions sobre els canvis en la matèria.
- Ús de materials plàstics i de rebuig per a la construcció d'un instrument de mesura calorífica.

- La mostra d'empatia cap a persones desfavorides amb falta de recursos energètics i el plantejament de solucions.
- El treball en equip com a mitjà per a realimentar els aprenentatges.

Pla de treball

En aquesta unitat del curs es donen a conèixer els canvis i les transformacions que pateix la matèria, així com la importància de la calor per a les nostres vides. Els aspectes en què s'incideix són els següents:

1. La matèria que ens envolta.
2. Fa calor!
3. La matèria canvia.
4. La comparació de materials com a aïllants de calor.
5. La construcció grupal d'un termòmetre casolà.
6. Debat sobre la importància de la calor en les nostres vides.
7. La falta de subministraments de famílies desfavorides i la mostra d'empatia.
8. Autoavaluació entre iguals com a eina d'aprenentatge.

Suggeriment de temporització. Les dues últimes setmanes de març i la primera setmana d'abril.

Programació de la unitat didàctica

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t Curs d'Educació Primària	Seccions de la unitat didàctica.	Sabers bàsics / continguts relacionats
1.	<p>1.1. Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interès personal.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • La matèria que ens envolta. • El racó de la lectura. <i>La llegenda de l'estrella de foc.</i> • Comprova el teu progrés. Ara tria tu. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
2.	<p>2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills processos d'investigació.</p> <p>2.2. Proposar possibles solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'activitat quotidiana utilitzant tècniques senzilles de pensament de disseny i pensament computacional.</p> <p>2.3. Fer servir de manera segura les eines, els dispositius, les tècniques i els materials utilitzats habitualment en el desenvolupament de projectes i en l'elaboració de xicotetes investigacions.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>De què estan fetes les coses?</i> • La matèria que ens envolta. • Científicament. <i>Pensa. Observa.</i> • Fa calor! • La matèria canvia. • Taller científic. <i>Comparar materials com a aïllants del calor.</i> • Taller tecnològic. <i>Construir un termòmetre casolà.</i> • El racó de la lectura. <i>La llegenda de l'estrella</i> 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>1. Reptes del món actual. G1. 1.b., 1.c., 1.g.; G2. 1.b.</p> <p>2. Lliçons del passat. G1. 2.b., 2.c., 2.d. G2. 2.c.,</p>

		<p><i>de foc.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • El racó de l'oratória. • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Organitza les idees. Aplica els coneixements. Valora el teu aprenentatge. Ara tria tu. 	<p>2.d.; G3. 2.b., 2.c., 2.d.; G4. 2.b.</p> <p>3. Alfabetització cívica. G1. 3.c., 3.d.; G2. 3.b., 3.c.; G3. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
3.	3.1. Buscar i recopilar informació recurrent a diferents fonts segures i fiables sobre el medi natural, social i cultural pròxim.	<ul style="list-style-type: none"> • Taller científic. <i>Comparar materials com a aïllants del calor.</i> • Taller tecnològic. <i>Construir un termòmetre casolà.</i> • Comprova el teu progrés. Ara tria tu. 	<p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
	3.2. Dur a terme experiments senzills de forma guiada utilitzant les tècniques més apropiades per a la investigació que es fa.		
	3.3. Usar de manera segura instruments i dispositius fent observacions i mesuraments precisos i registrar-los correctament.		
4.	4.1. Relacionar la pràctica habitual i autònoma d'hàbits saludables d'alimentació, exercici físic i descans amb el coneixement científic del cos i formular propostes de millora.	<ul style="list-style-type: none"> • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. 	<p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
5.	5.1. Relacionar les accions que fan les persones en la vida quotidiana i el medi en què viuen tenint en compte els factors naturals i socials.	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>De què estan fetes les coses?</i> • La matèria que ens envolta. • Científicament. <i>Pensa. Observa.</i> • Fa calor! 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal</p>
	5.2. Argumentar els avantatges i inconvenients d'una actuació humana rellevant i significativa amb un fort impacte en el medi ambient i el		

	paisatge pròxim.	<ul style="list-style-type: none"> • La matèria canvia. • Taller científic. <i>Comparar materials com a aïllants del calor.</i> • Taller tecnològic. <i>Construir un termòmetre casolà.</i> • El racó de la lectura. <i>La llegenda de l'estrella de foc.</i> • El racó de l'oratoría. • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Organitza les teues idees. Aplica els coneixements. Valora el teu aprenentatge. Ara tria tu. 	<p>d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
6.	6.1. Reconéixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets. Reconéixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets rellevants del passat.	<ul style="list-style-type: none"> • El racó de l'oratoría. • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Aplica els teus coneixements. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

- Explica la definició de matèria, descriu els tres estats en què es pot trobar i classifica elements de la vida quotidiana.
- Defineix els conceptes de calor i de temperatura i explica el procés de transformació de diferents objectes quan se sotmeten a una font de calor.
- Assenyala els diferents canvis que pot patir la matèria i en posa exemples amb objectes reals.

- d. Fa un experiment per a reflexionar i explicar el procés de transformació de diversos materials i compara els resultats amb els companys i companyes.
- e. Construeix seqüencialment un termòmetre casolà i anota els resultats d'observar-ne el funcionament.
- f. Participa en un debat sobre la rellevància de la calor en les nostres vides i les diferents formes que tenim per a obtindre'n.
- g. Mostra empatia davant de situacions de desfavoriment per la falta de recursos energètics i comprometís per proposar mesures encaminades a mitigar aquesta situació problemàtica.
- h. Té iniciativa i curiositat per participar en experiments i investigacions científiques.
- 9. Avalua el propi treball i el d'algun company o companya, i mostra coherència i objectivitat.

FI DEL SEGON TRIMESTRE. EL NOSTRE REPTE: *RESPECTAR ELS ANIMALS*

Situació d'aprenentatge i orientacions metodològiques

Aquest repte posa el focus en el perill en què es troba un gran nombre d'animals i els seus hàbitats naturals. Els i les alumnes han d'estudiar aspectes com:

- Quins animals estan en aquesta situació.
- Quines són les amenaces que pateixen.
- Com es distribueixen en les zones naturals del planeta i a quins problemes s'enfronten aquestes zones.
- Quines accions es poden portar a terme per a revertir el problema.

Així mateix, s'analitzarà la presència dels animals en l'entorn immediat, les seues necessitats, les accions encaminades a la seua protecció, la responsabilitat de les persones en el seu benestar i les tasques que porten a terme algunes associacions en aquest sentit.

L'anàlisi de dades, la reflexió, la comunicació de les conclusions i la posada en marxa d'iniciatives per a atallar els problemes són les línies d'actuació d'aquest repte.

El repte d'aquest trimestre planteja la importància de conèixer amb més detall la situació dels animals que es troben en perill d'extinció. A partir d'un treball de recerca, els estudiants elaboraran un mapamundi gegant que arreplegue multitud de dades rellevants que caracteritzen diversos animals amenaçats.

L'última finalitat és que siguin conscients de la imperiosa necessitat de cuidar de l'entorn natural i de protegir els éssers vius que en formen part, especialment, aquells que estan a punt de desaparèixer.

Els aspectes metodològics més destacats d'aquest projecte són els següents:

- Cerca, anàlisi i organització d'informació en un projecte d'investigació en equip.
- Comparació i relació de dades per a inferir conclusions que representa mitjançant símbols.

- Ús de diversos suports i materials plàstics per a presentar els treballs de manera creativa.
- Exposició oral dels projectes seguint les regles bàsiques d'interacció i comunicació.
- Participació en un debat com a mitjà per a demostrar i comprovar els seus coneixements sobre la temàtica proposada.
- Avaluació de la pràctica de treball, els fins obtinguts i els valors apresos.
- Participació en activitats cooperatives mostrant iniciativa i responsabilitat.
- Desenvolupament d'habilitats i competències que promouen la cura i respecte del medi ambient.

Pla de treball

Per a dur a terme el treball que es planteja en el repte del segon trimestre, es posen en joc sabers com els següents:

1. La interpretació de textos informatius, imatges i símbols i les relacions entre si.
2. L'elaboració d'un projecte cooperatiu d'investigació com a eina principal per a construir aprenentatges de manera significativa.
3. El maneig d'habilitats i estratègies per a respondre amb efectivitat a situacions problemàtiques del seu entorn físic i social.

4. La valoració de contextualitzar els aprenentatges i posar-los en pràctica per a afermar-los.
5. La presa de consciència ambiental i l'activisme per a contribuir a cuidar-se en primera persona.
6. La participació en un diàleg com a eina d'avaluació grupal.
7. La responsabilitat individual i la iniciativa en treballs cooperatius.
8. La reflexió sobre el procés i resultat dels aprenentatges valorant els seus progressos i assoliments.

Suggeriment de temporització. Fi del segon trimestre.

Programació del repte

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t Curs d'Educació Primària	Seccions del repte	Sabers bàsics / continguts relacionats
1.	1.1. Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interès personal.	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborarem un mapamundi d'animals en perill d'extinció. Informació sobre animals amenaçats. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
2.	<p>2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills processos d'investigació.</p> <p>2.2. Proposar possibles solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'activitat quotidiana utilitzant tècniques senzilles de pensament de disseny i pensament computacional.</p> <p>2.3. Fer servir de manera segura les eines, els dispositius, les tècniques i els materials utilitzats habitualment en el desenvolupament de projectes i en l'elaboració de xicotetes investigacions.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Respectar els animals. Qüestions inicials. • Un mapamundi d'animals en perill d'extinció. Procés de cerca, interpretació i anàlisi de la informació. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>

<p>3.</p>	<p>3.1. Buscar i recopilar informació recurrent a diferents fonts segures i fiables sobre el medi natural, social i cultural pròxim.</p> <p>3.2. Dur a terme experiments senzills de forma guiada utilitzant les tècniques més apropiades per a la investigació que es fa.</p> <p>3.3. Usar de manera segura instruments i dispositius fent observacions i mesuraments precisos i registrar-los correctament.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Un mapamundi d'animals en perill d'extinció. Elaboració del mapamundi. 	<p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>1. Reptes del món actual. G1. 1.b., 1.c., 1.g.; G2. 1.b.</p> <p>2. Lliçons del passat. G1. 2.b., 2.c., 2.d. G2. 2.c., 2.d.; G3. 2.b., 2.c., 2.d.; G4. 2.b.</p> <p>3. Alfabetització cívica. G1. 3.c., 3.d.; G2. 3.b., 3.c.; G3. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
<p>4.</p>	<p>4.1. Relacionar la pràctica habitual i autònoma d'hàbits saludables d'alimentació, exercici físic i descans amb el coneixement científic del cos i formular propostes de millora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Un mapamundi d'animals en perill d'extinció. Tasques cooperatives. • Com ho hem fet? 	<p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
<p>5.</p>	<p>5.1. Relacionar les accions que fan les persones en la vida quotidiana i el medi en què viuen tenint en compte els factors naturals i socials.</p> <p>5.2. Argumentar els avantatges i inconvenients d'una actuació humana rellevant i significativa amb un fort impacte en el medi ambient i el</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Respectar els animals. • Un mapamundi d'animals en perill d'extinció. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4.</p>

	paisatge pròxim.		<p>1.a., 1.c.</p> <p>2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
6.	<p>6.1. Reconéixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets. Reconéixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets rellevants del passat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Respectar els animals. Qüestions inicials. • Un mapamundi d'animals en perill d'extinció. Anàlisi dels perills que pateixen. • Com ho hem fet? Grau de coneixement de la problemàtica. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. La vida al nostre planeta. G1. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d.; G2. 2.a., 2.b., 2.c.; G3. 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G4. 2.d., 2.e., 2.f.; G5. 2.e., 2.f.</p> <p>3. Matèria, forces i energia. G1. 3.b.; G2. 3.b.; G3. 3.c., 3.d., 3.e., 3.f., 3.g.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquest repte són els següents:

1. Interpreta i relaciona imatges, textos i símbols per a inferir conclusions.
2. Fa un projecte cooperatiu d'investigació buscant, identificant i analitzant informació referent als animals en perill d'extinció.
3. Usa materials artístics i creatius per a confeccionar les presentacions dels treballs i perquè servisquen de suport a les seues exposicions.
4. Desenvolupa habilitats i estratègies per a resoldre problemàtiques ambientals del seu entorn assumint compromís i responsabilitat.

5. Contextualitza els aprenentatges posant en pràctica el que ha après en situacions quotidianes.
6. Participa amb iniciativa i autonomia en activitats cooperatives.
7. Autoavalua el seu procés d'aprenentatge atenent-ne tant el procés com el resultat, així com els valors i actituds assimilades.
8. Valora la importància de la cura dels animals i la protecció del seu entorn.
9. Participa en un diàleg, com a tancament d'activitat, per a avaluar els seus coneixements.

UNITAT 9. VIVIM JUNTS

Situació d'aprenentatge i orientacions metodològiques

El respecte als altres, la tolerància i la solidaritat són valors i normes socials que es desenvolupen en la nostra vida en societat. Perquè l'alumnat senta un compromís real per participar en la millora del seu entorn més pròxim, cal que conega amb anterioritat els elements que el formen i hi influeixen. Per això, en aquesta unitat es proposen continguts que promouen el desenvolupament d'experiències significatives i quotidianes i fomenten aquesta necessària consciència social respecte a la seua localitat i altres ambients. L'aspecte metodològic més destacat és la proposició d'activitats facilitadores de l'autonomia al llarg de tot el procés d'aprenentatge.

La metodologia incideix en els aspectes següents:

- Valoració dels avantatges i inconvenients dels diferents entorns per a viure mostrant respecte per la seua diversitat.
- Identificació i observació directa de les principals formes de govern i els serveis municipals de la seua localitat.
- Interpretació d'un pla tenint-ne en compte tots els elements representatius: llegenda, icones, colors i quadrícules.
- Elaboració d'un treball de recerca seguint uns passos seqüenciats i emprant diversos materials i suports.
- Organització d'un debat i participació en aquest tenint en compte les regles que regeixen les exposicions.

- Interés per participar i col·laborar en la millora de la seua localitat posant en pràctica diferents accions.

Pla de treball

L'eix conductor d'aquesta unitat són les normes i els valors democràtics, cívics i socials que determinen la vida en societat. Els aspectes en què s'incideix són els següents:

1. Com són els pobles?
2. Com són les ciutats?
3. Com es governa la localitat?
4. Quins serveis ens dona l'ajuntament?
5. Interpretació i lectura d'un plànol d'una ciutat.
6. Representació de les tasques d'un guia de turisme per un dia.
7. Participació i organització d'un debat seguint les regles bàsiques d'interacció.
8. Interpretació de textos, imatges i altres formats per a extraure conclusions.
9. Mostra de compromís per contribuir en la millora del seu entorn més pròxim.

Suggeriment de temporització. Les tres últimes setmanes d'abril.

Programació de la unitat didàctica

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t Curs d'Educació Primària	Seccions de la unitat didàctica.	Sabers bàsics / continguts relacionats
1.	1.1. Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interès personal.	<ul style="list-style-type: none"> • Comprova el teu progrés. Ara tria tu. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
2.	2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills processos d'investigació.	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>Vivim junts</i> • Com són els pobles? • Científicament. <i>Pensa. Decideix.</i> • Com són les ciutats? • Com es governa la localitat? • Quins serveis ens dona l'ajuntament? • Taller de geografia. <i>Llegir el plànol d'una</i> 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p>
	2.2. Proposar possibles solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'activitat quotidiana utilitzant tècniques senzilles de pensament de disseny i pensament computacional.		

	<p>2.3. Fer servir de manera segura les eines, els dispositius, les tècniques i els materials utilitzats habitualment en el desenvolupament de projectes i en l'elaboració de xicotetes investigacions.</p>	<p><i>ciutat.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Taller de creativitat. <i>Ser guia de turisme per un dia.</i> • El racó de la lectura. <i>Un programa de la ràdio local.</i> • El racó de l'oratòria. <i>Debatre propostes per a millorar la localitat.</i> • El racó de l'escriptura. <i>Escriure una carta.</i> • Comprova el teu progrés. Organitza les idees. Aplica els coneixements. Ara tria tu. 	<p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
<p>3.</p>	<p>3.1. Buscar i recopilar informació recurrent a diferents fonts segures i fiables sobre el medi natural, social i cultural pròxim.</p> <p>3.2. Dur a terme experiments senzills de forma guiada utilitzant les tècniques més apropiades per a la investigació que es fa.</p> <p>3.3. Usar de manera segura instruments i dispositius fent observacions i mesuraments precisos i registrar-los correctament.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Taller de creativitat. <i>Ser guia de turisme per un dia.</i> • El racó de l'escriptura. <i>Escriure una carta.</i> • Comprova el teu progrés. Ara tria tu. 	<p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
<p>4.</p>	<p>4.1. Relacionar la pràctica habitual i autònoma d'hàbits saludables d'alimentació, exercici físic i descans amb el coneixement científic del cos i formular propostes de millora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Taller de creativitat. <i>Ser guia de turisme per un dia.</i> • El racó de l'oratòria. <i>Debatre propostes per a millorar la localitat.</i> • El racó de l'escriptura. <i>Escriure una carta.</i> 	<p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. 	
5.	5.1. Relacionar les accions que fan les persones en la vida quotidiana i el medi en què viuen tenint en compte els factors naturals i socials.	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>Vivim junts</i> • Com són els pobles? • Com són les ciutats? • Com es governa la localitat? • Quins serveis ens dona l'ajuntament? • Científicament. Pensa. Decideix. • Taller de geografia. <i>Llegir el plànol d'una ciutat.</i> • Taller de creativitat. <i>Ser guia de turisme per un dia.</i> • El racó de la lectura. <i>Un programa de la ràdio local.</i> • El racó de l'oratoría. <i>Debatre propostes per a millorar la localitat.</i> • El racó de l'escriptura. <i>Escriure una carta.</i> • Comprova el teu progrés. Organitza les idees. Aplica els coneixements. Ara tria tu. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
	5.2. Argumentar els avantatges i inconvenients d'una actuació humana rellevant i significativa amb un fort impacte en el medi ambient i el paisatge pròxim.		
	5.3. Protegir el patrimoni natural i cultural i valorar-lo com un bé comú adoptant conductes respectuoses per a gaudir-ne i proposant accions per a conservar-lo i millorar-lo.		
6.	6.1. Reconéixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets. Reconéixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets rellevants del passat.	<ul style="list-style-type: none"> • Com es governa la localitat? <i>Col·laborem amb la nostra localitat.</i> • Quins serveis ens dona l'ajuntament? <i>Els serveis municipals són de tots.</i> • Científicament. Pensa. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • El racó de la lectura. <i>Un programa de la ràdio local.</i> • El racó de l'oratòria. <i>Debatre propostes per a millorar la localitat.</i> • El racó de l'escriptura. <i>Escriure una carta.</i> • Comprova el teu progrés. Aplica els teus coneixements. 	<p>d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
8.	<p>8.1. Contribuir al benestar individual i col·lectiu de la societat analitzant la importància demogràfica, cultural i econòmica de les migracions en l'actualitat, valorant la diversitat cultural i la igualtat de gènere i mostrant empatia i respecte per les ètnies i cultures.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Com es governa la localitat? <i>Col·laborem amb la nostra localitat.</i> • Quins serveis ens dona l'ajuntament? <i>Els serveis municipals són de tots.</i> • El racó de la lectura. <i>Un programa de la ràdio local.</i> • El racó de l'oratòria. <i>Debatre propostes per a millorar la localitat.</i> • El racó de l'escriptura. <i>Escriure una carta.</i> • Comprova el teu progrés. Aplica els coneixements. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>1. Reptes del món actual. G1. 1.b., 1.c., 1.g.; G2. 1.b.</p> <p>2. Lliçons del passat. G1. 2.b., 2.c., 2.d. G2. 2.c., 2.d.; G3. 2.b., 2.c., 2.d.; G4. 2.b.</p> <p>3. Alfabetització cívica. G1. 3.c., 3.d.; G2. 3.b., 3.c.; G3. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Defineix i identifica els elements i característiques principals dels pobles i les ciutats i n'assenyala els avantatges i inconvenients.
2. Reconeix les principals formes de govern d'una localitat i n'explica les funcions.
3. Descriu diverses formes de col·laboració ciutadana per a participar en la vida en societat amb tolerància i compromís.
4. Determina els serveis municipals que ofereixen els ajuntaments i explica el perquè del pagament d'impostos.
5. Interpreta el plànol quadriculat d'una ciutat tenint-ne en compte tots els elements representatius: llegenda, icones, colors i quadrícules.

UNITAT 10. QUANTS TREBALLS DIFERENTS!

Situació d'aprenentatge i orientacions metodològiques

Les professions són un tema que està molt vinculat a l'alumnat per la presència que tenen en la vida quotidiana i influència en el seu desenvolupament social. A aquestes edats els agrada imaginar i representar simbòlicament situacions futures, per la qual cosa, amb aquesta unitat i de manera transversal, se'ls transmetran unes habilitats i uns valors que contribuiran en el seu desenvolupament. El principal objectiu és fer veure a l'alumnat que cada treball representa una baula important en la cadena del funcionament del seu entorn i que, en el seu acompliment, ningú ha de patir mai cap classe de discriminació ni distinció. Els aspectes metodològics més representatius de la unitat són l'enfocament multidisciplinari de les activitats i temes proposats vinculant-lo amb altres disciplines, especialment amb les matemàtiques, i la transmissió de valors ètics i morals aplicables a les seues experiències reals.

Els aspectes metodològics essencials són els següents:

6. Fa un treball de recerca per a preparar una visita com a guia turística seguint unes pautes detallades i usant diversos materials per a exposar-lo.
7. Interpreta el contingut d'un programa de ràdio per a obtenir conclusions i qüestionar-les en grup.
8. Organitza amb detall i participa en un debat sobre les propostes de millora per a solucionar algun problema present en la seua localitat, tenint en compte les habilitats i normes de comunicació.
9. Agafa un paper actiu i responsable en les accions i propostes encaminades a potenciar el progrés de la seua localitat.

- Identificació i descripció de les característiques i les funcions que s'exerceixen en els oficis, i distinció segons el sector al qual pertanyen.
- Valoració de la utilitat i importància de tots els treballs, i desenvolupament dels valors d'igualtat de gènere i d'oportunitats.
- Elaboració en grup d'un pla d'empresa bàsic.
- Reflexió sobre la rellevància de les normes de seguretat viària i la interpretació del significat dels senyals.
- Interpretació i anàlisi de gràfics matemàtics sobre el treball d'homes i dones i extracció de conclusions.
- Presa de consciència de les qualitats i mèrits propis.

Pla de treball

La base en aquesta unitat és la transmissió de valors referents a la igualtat i el reconeixement de mèrits mitjançant activitats en què la temàtica principal són les professions. Els aspectes en què s'incideix són els següents:

1. Com s'organitzen els treballs?
2. La pesca.
3. Com són els treballs al camp?
4. Què és una fàbrica?

5. Necessitem els serveis.
6. Creació grupal d'una empresa i repartiment de tasques.
7. Reflexió sobre la seguretat viària.
8. La igualtat laboral en qüestió de gènere.
9. Interpretació de dades estadístiques recollides en gràfics i conclusions raonades.
10. Autovaloració conscient: limitacions i qualitats.

Suggeriment de temporització. L'última setmana d'abril i les dues primeres de maig.

Programació de la unitat didàctica

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t Curs d'Educació Primària	Seccions de la unitat didàctica.	Sabers bàsics / continguts relacionats
1.	1.1. Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interès personal.	<ul style="list-style-type: none"> • Comprova el teu progrés. Ara tria tu. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
2.	<p>2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills processos d'investigació.</p> <p>2.2. Proposar possibles solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'activitat quotidiana utilitzant tècniques senzilles de pensament de disseny i pensament computacional.</p> <p>2.3. Fer servir de manera segura les eines, els dispositius, les tècniques i els materials utilitzats habitualment en el desenvolupament de projectes i en l'elaboració de xicotetes investigacions.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>Quants treballs diferents!</i> • Com s'organitzen els treballs? • Científicament. • La pesca. • Com són els treballs al camp? • Què és una fàbrica? • Necessitem els serveis. • Taller de creativitat. <i>Crear una empresa.</i> • Taller de pensament. <i>Reflexionar sobre la seguretat viària.</i> 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. La vida al nostre planeta. G1. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d.; G2. 2.a., 2.b., 2.c.; G3. 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G4. 2.d., 2.e., 2.f.; G5. 2.e., 2.f.</p> <p>3. Matèria, forces i energia. G1. 3.b.; G2. 3.b.; G3. 3.c., 3.d., 3.e., 3.f., 3.g.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • El racó de la lectura. <i>Entrevista a una mare i un pare de l'escola.</i> • El racó de les matemàtiques. • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Organitza les idees. Aplica els coneixements. Ara tria tu. 	3. SOCIETATS I TERRITORIS 4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.
3.	3.1. Buscar i recopilar informació recurrent a diferents fonts segures i fiables sobre el medi natural, social i cultural pròxim.	<ul style="list-style-type: none"> • Taller de creativitat. <i>Crear una empresa.</i> • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Ara tria tu. 	2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ 1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c. 2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b. 3. SOCIETATS I TERRITORIS 4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.
	3.2. Dur a terme experiments senzills de forma guiada utilitzant les tècniques més apropiades per a la investigació que es fa.		
	3.3. Usar de manera segura instruments i dispositius fent observacions i mesuraments precisos i registrar-los correctament.		
4.	4.1. Relacionar la pràctica habitual i autònoma d'hàbits saludables d'alimentació, exercici físic i descans amb el coneixement científic del cos i formular propostes de millora.	<ul style="list-style-type: none"> • Taller de creativitat. <i>Crear una empresa.</i> • Taller de pensament. <i>Reflexionar sobre la seguretat viària.</i> • El racó de la lectura. <i>Entrevista a una mare i un pare de l'escola.</i> • El racó de les matemàtiques. • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Valora el teu aprenentatge. 	3. SOCIETATS I TERRITORIS 1. Reptes del món actual. G1. 1.b., 1.c., 1.g.; G2. 1.b. 2. Lliçons del passat. G1. 2.b., 2.c., 2.d. G2. 2.c., 2.d.; G3. 2.b., 2.c., 2.d.; G4. 2.b. 3. Alfabetització cívica. G1. 3.c., 3.d.; G2. 3.b., 3.c.; G3. 3.a., 3.b., 3.c. 4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.

5.	<p>5.1. Relacionar les accions que fan les persones en la vida quotidiana i el medi en què viuen tenint en compte els factors naturals i socials.</p> <p>5.2. Argumentar els avantatges i inconvenients d'una actuació humana rellevant i significativa amb un fort impacte en el medi ambient i el paisatge pròxim.</p> <p>5.3. Protegir el patrimoni natural i cultural i valorar-lo com un bé comú adoptant conductes respectuoses per a gaudir-ne i proposant accions per a conservar-lo i millorar-lo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>Quants treballs diferents!</i> • Com s'organitzen els treballs? • Científicament. • La pesca. • Com són els treballs al camp? • Què és una fàbrica? • Necessitem els serveis. • Taller de creativitat. <i>Crear una empresa.</i> • Taller de pensament. <i>Reflexionar sobre la seguretat viària.</i> • El racó de la lectura. <i>Entrevista a una mare i un pare de l'escola.</i> • El racó de les matemàtiques. • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Organitza les idees. Aplica els coneixements. Ara tria tu. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
6.	<p>6.1. Reconèixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets. Reconèixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets rellevants del passat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Taller de pensament. <i>Reflexionar sobre la seguretat viària.</i> • El racó de la lectura. <i>Entrevista a una mare i un pare de l'escola.</i> • El racó de les matemàtiques. • El racó de l'escriptura. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p>

			3. SOCIETATS I TERRITORIS 4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.
8.	8.1. Contribuir al benestar individual i col·lectiu de la societat analitzant la importància demogràfica, cultural i econòmica de les migracions en l'actualitat, valorant la diversitat cultural i la igualtat de gènere i mostrant empatia i respecte per les ètnies i cultures.	<ul style="list-style-type: none"> • El racó de la lectura. <i>Entrevista a una mare i un pare de l'escola.</i> • El racó de les matemàtiques. • El racó de l'escriptura. 	1. CULTURA CIENTÍFICA 1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a. 2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ 1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c. 3. SOCIETATS I TERRITORIS 4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Diferencia els tipus de treballs segons els tres sectors i explica les condicions que els determinen.
2. Descriu les característiques i les funcions que exerceixen les persones que es dediquen a la pesca, l'agricultura i la ramaderia.
3. Identifica i defineix els principals trets que defineixen els treballs vinculats amb el sector industrial: les fàbriques i la cadena de producció.
4. Reconeix les principals activitats relacionades amb el sector serveis i n'explica les funcions i utilitats.
5. Confecciona en grup un pla d'empresa incloent-hi els procediments i les estratègies que cal seguir de forma organitzada i detallada.
6. Reflexiona sobre la rellevància de les normes de seguretat viària i interioritza el significat dels senyals.
7. Interpreta i analitza les dades d'un gràfic estadístic sobre el treball d'homes i dones, i extrau conclusions consultant amb la parella.
8. Desenvolupa accions i opinions que promouen la igualtat de drets i oportunitats entre dones i homes.
9. Reflexiona sobre les seues qualitats i limitacions i valora els mèrits propis com a mitjà per a obtindre resultats.

UNITAT 11. ELS ORDINADORS EN LA NOSTRA VIDA

Situació d'aprenentatge i orientacions metodològiques

Hui dia, els ordinadors i internet són eines fonamentals per a poder valdre's en la vida en societat. És essencial que l'alumnat, des de molt prompte, conega les característiques i utilitats d'aquests instruments perquè en descobreisca la multitud d'avantatges i, al seu torn, en prenga consciència dels bons usos. Al llarg d'aquesta unitat, l'alumnat coneixerà diverses aplicacions i sistemes informàtics, reflexionarà sobre la finalitat d'ús que tenen i les utilitzarà per a executar tasques senzilles i significatives per a la quotidianitat. De la mateixa manera, es pretén transmetre una sèrie de valors ètics i morals perquè aprenga a identificar situacions problemàtiques vinculades amb el món digital i comprega la necessitat d'intervindre per a mitigar-les.

Des del punt de vista de la metodologia, es posa el focus en els aspectes següents:

- Adquisició de competències informàtiques i digitals mitjançant l'estudi i la pràctica.
- Reflexió crítica sobre els usos racionals d'internet i la identificació dels que no ho són.
- Desenvolupament del pensament computacional i matemàtic programant instruccions de moviment.
- Interpretació i representació de gràfics estadístics.

- Mostra d'empatia i iniciativa per intervindre en casos d'assetjament digital.
- Vinculació dels seus coneixements previs amb els aprenentatges adquirits.

Pla de treball

En aquesta unitat s'aborda el pas del temps i la rellevància del passat en la nostra cultura com a eix transversal de les activitats. Els aspectes en què s'incideix són els següents:

1. Un món digital: ordinadors i tauletes.
2. Les funcions dels ordinadors.
3. Internet i els seus usos.
4. Els riscos del món digital.
5. Participació en un debat sobre el ciberassetjament i les propostes d'ajuda.
6. Elaboració d'un projecte escrit usant correctament un processador de textos.
7. Programació d'instruccions de moviment seguint unes pautes.
8. Comprensió d'instruccions per a navegar amb seguretat per la xarxa.
9. Reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge i la consecució dels seus interessos.

Suggeriment de temporització. Les dues últimes setmanes de maig i la primera de juny.

Programació de la unitat didàctica.

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t Curs d'Educació Primària	Seccions de la unitat didàctica.	Sabers bàsics / continguts relacionats
1.	<p>1.1. Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interès personal.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Científicament. <i>Investiga.</i> • Els riscos del món digital. • Taller tecnològic. <i>Escriure un text.</i> • Taller de programació. <i>Programar instruccions de moviment.</i> • El racó de la lectura. <i>Instruccions per a navegar per internet amb seguretat.</i> • El racó de l'escriptura. <i>Escriure un missatge de correu electrònic.</i> • El racó de les matemàtiques. • Comprova el teu progrés. Aplica els coneixements. Ara tria tu. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
2.	<p>2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills processos d'investigació.</p> <p>2.2. Proposar possibles solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'activitat quotidiana utilitzant tècniques senzilles de pensament de disseny i pensament computacional.</p> <p>2.3. Fer servir de manera segura les eines, els</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>Els ordinadors en la nostra vida.</i> • Un món digital: ordinadors i tauletes. • Les funcions dels ordinadors. • Internet i els seus usos. • Els riscos del món digital. • Científicament. <i>Pensa. Investiga. Decideix.</i> • Taller tecnològic. <i>Escriure un text.</i> • Taller de programació. <i>Programar</i> 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. La vida al nostre planeta. G1. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d.; G2. 2.a., 2.b., 2.c.; G3. 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G4. 2.d., 2.e., 2.f.; G5. 2.e., 2.f.</p> <p>3. Matèria, forces i energia. G1. 3.b.; G2. 3.b.; G3. 3.c., 3.d., 3.e., 3.f., 3.g.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p>

	dispositius, les tècniques i els materials utilitzats habitualment en el desenvolupament de projectes i en l'elaboració de xicotetes investigacions.	<p><i>instruccions de moviment.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • El racó de la lectura. <i>Instruccions per a navegar per internet amb seguretat.</i> • El racó de l'escriptura. <i>Escriure un missatge de correu electrònic.</i> • El racó de les matemàtiques. • Comprova el teu progrés. Organitza les idees. Aplica els coneixements. Ara tria tu. 	<p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
3.	3.1. Buscar i recopilar informació recurrent a diferents fonts segures i fiables sobre el medi natural, social i cultural pròxim.	<ul style="list-style-type: none"> • Taller tecnològic. <i>Escriure un text.</i> • Taller de programació. <i>Programar instruccions de moviment.</i> • Comprova el teu progrés. Ara tria tu. 	<p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
	3.2. Dur a terme experiments senzills de forma guiada utilitzant les tècniques més apropiades per a la investigació que es fa.		
	3.3. Usar de manera segura instruments i dispositius fent observacions i mesuraments precisos i registrar-los correctament.		
4.	4.1. Relacionar la pràctica habitual i autònoma d'hàbits saludables d'alimentació, exercici físic i descans amb el coneixement científic del cos i formular propostes de millora.	<ul style="list-style-type: none"> • Els riscos del món digital. • Científicament. <i>Decideix.</i> • El racó de les matemàtiques. 	<p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>1. Reptes del món actual. G1. 1.b., 1.c., 1.g.; G2. 1.b.</p> <p>2. Lliçons del passat. G1. 2.b., 2.c., 2.d. G2. 2.c., 2.d.; G3. 2.b., 2.c., 2.d.; G4. 2.b.</p> <p>3. Alfabetització cívica. G1. 3.c., 3.d.; G2. 3.b., 3.c.; G3. 3.a., 3.b., 3.c.</p>

			4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.
5.	<p>5.2. Argumentar els avantatges i inconvenients d'una actuació humana rellevant i significativa amb un fort impacte en el medi ambient i el paisatge pròxim.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>Els ordinadors en la nostra vida.</i> • Un món digital: ordinadors i tauletes. • Les funcions dels ordinadors. • Internet i els seus usos. • Els riscos del món digital. • Científicament. <i>Pensa. Investiga. Decideix.</i> • Taller tecnològic. <i>Escriure un text.</i> • Taller de programació. <i>Programar instruccions de moviment.</i> • El racó de la lectura. <i>Instruccions per a navegar per internet amb seguretat.</i> • El racó de l'escriptura. <i>Escriure un missatge de correu electrònic.</i> • El racó de les matemàtiques. • Comprova el teu progrés. Organitza les idees. Aplica els coneixements. Ara tria tu. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Descriu i discrimina les propietats i elements que formen els ordinadors i les tauletes.
2. Enumera les funcions i tasques per les quals és útil utilitzar l'ordinador i l'aplica a situacions de la vida quotidiana.
3. Defineix el concepte d'internet i descriu els diversos usos avantatjats que se'n poden fer.
4. Investiga sobre el funcionament i la utilitat dels correus electrònics i en relata els avantatges i desavantatges.
5. Explica els problemes i perills vinculats amb l'ús de mitjans tecnològics i relata una sèrie de mesures i accions per a evitar-los.
6. Reflexiona sobre possibles mesures dirigides a ajudar a solucionar una situació de ciberassetjament i comparteix les deduccions que fa amb el grup a partir de la participació en un debat.
7. Utilitza un processador de textos seguint unes pautes determinades per a elaborar correctament un escrit.
8. S'inicia en la competència de programació tecnològica codificant unes instruccions de moviment.
9. Identifica i comprén una sèrie d'instruccions per a navegar amb seguretat per la xarxa i les aplica als usos tecnològics quotidians.
10. Mostra empatia i responsabilitat per a intervenir en situacions de perill i assetjament en les xarxes.
11. Té curiositat per indagar i descobrir nous progressos tecnològics i aplicar-los al seu context.
12. Reflexiona sobre el procés d'aprenentatge i relaciona els coneixements adquirits amb els que tenia prèviament.

UNITAT 12. MOLTES COSES ENS PARLEN DEL PASSAT

Situació d'aprenentatge i orientacions metodològiques

Entendre que el passat és la base sobre la qual es construeix el present i es planifica el futur és l'objecte principal d'aquesta unitat. Mitjançant els continguts i les activitats multidisciplinàries que s'hi recullen, es pretén generar en l'alumnat una curiositat perquè investigue i interprete la informació, aparentment invisible, de multitud d'objectes i detalls presents en la quotidianitat. Conèixer d'una forma més contextualitzada el concepte abstracte del temps, apreciar-ne les empremtes en l'actualitat i familiaritzar-se amb temes relacionats amb la història són la base per a l'aprenentatge en aquesta última unitat del curs.

Des del punt de vista de la metodologia, es posa l'accent en els aspectes següents:

- Reconeixement i definició de conceptes relacionats amb el temps i les seues formes de mesurament i representació.
- Identificació i descripció de les característiques elementals de diverses èpoques històriques clau i comparació entre elles.
- Elaboració, exposició i representació a l'aula per parelles de la biografia d'un personatge rellevant del passat.
- Planificació, documentació i organització per equips del disseny d'un museu d'objectes del passat.
- Interpretació de textos i fotografies sobre el passat i extracció de conclusions mostrant coherència i curiositat.
- Valoració i respecte per les tradicions pròpies i alienes concebut la diversitat cultural com a font enriquidora d'aprenentatge.

- Mostra d'interés per esbrinar i conèixer més informació sobre el passat valorant-ne la influència en els nostres dies.

Pla de treball

En aquesta unitat s'aborda el pas del temps i la rellevància del passat en la nostra cultura com a eix transversal de les activitats. Els aspectes en què s'incideix són els següents:

1. Com hem canviat!
2. L'inici de la història de la localitat.
3. La localitat canvia amb el pas del temps.
4. Quins testimonis conservem del passat?
5. Exposició d'una biografia d'una persona del passat.
6. Creació d'un museu a classe.
7. La investigació sobre les petjades del passat i la valoració de la influència que té en l'actualitat.
8. L'ús de diversos recursos i suports pluridisciplinaris per a emmagatzemar i comunicar els continguts treballats.
9. La iniciativa per indagar i ampliar el seu coneixement, tant de manera autònoma com col·laborativa.

Suggeriment de temporització. Fins a la fi del curs.

Programació de la unitat didàctica

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t Curs d'Educació Primària	Seccions de la unitat didàctica.	Sabers bàsics / continguts relacionats
1.	1.1. Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interès personal.	<ul style="list-style-type: none"> • Taller de creativitat. <i>Crear un museu a classe.</i> • Científicament. Investiga. • Quins testimonis conservem del passat? Esbrina. • Comprova el teu progrés. Ara tria tu. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
2.	<p>2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills processos d'investigació.</p> <p>2.2. Proposar possibles solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'activitat quotidiana utilitzant tècniques senzilles de pensament de disseny i pensament computacional.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>Moltes coses ens parlen del passat.</i> • Com hem canviat! • L'inici de la història de la localitat. • La localitat canvia amb el pas del temps. • Quins testimonis conservem del passat? • Científicament. Pensa. Observa. Investiga. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p>

	<p>2.3. Fer servir de manera segura les eines, els dispositius, les tècniques i els materials utilitzats habitualment en el desenvolupament de projectes i en l'elaboració de xicotetes investigacions.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Taller d'oratoria. <i>Contar la biografia d'una persona del passat.</i> • Taller de creativitat. <i>Crear un museu a classe.</i> • El racó de la lectura. <i>Quan els carrers parlen...</i> • El racó de l'oratoria. • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Organitza les idees. Aplica els coneixements. Ara tria tu. 	<p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
<p>3.</p>	<p>3.1. Buscar i recopilar informació recurrent a diferents fonts segures i fiables sobre el medi natural, social i cultural pròxim.</p> <p>3.2. Dur a terme experiments senzills de forma guiada utilitzant les tècniques més apropiades per a la investigació que es fa.</p> <p>3.3. Usar de manera segura instruments i dispositius fent observacions i mesuraments precisos i registrar-los correctament.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Taller d'oratoria. <i>Contar la biografia d'una persona del passat.</i> • Taller de creativitat. <i>Crear un museu a classe.</i> • El racó de la lectura. <i>Quan els carrers parlen...</i> • El racó de l'oratoria. • El racó de l'escriptura. 	<p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
<p>4.</p>	<p>4.1. Relacionar la pràctica habitual i autònoma d'hàbits saludables d'alimentació, exercici físic i descans amb el coneixement científic del cos i formular propostes de millora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • L'inici de la història de la localitat. • Quins testimonis conservem del passat? • Científicament. Pensa. • Taller d'oratoria. <i>Contar la biografia d'una persona del passat.</i> • Comprova el teu aprenentatge. Valora el teu 	<p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>1. Reptes del món actual. G1. 1.b., 1.c., 1.g.; G2. 1.b.</p> <p>2. Lliçons del passat. G1. 2.b., 2.c., 2.d. G2. 2.c., 2.d.; G3. 2.b., 2.c., 2.d.; G4. 2.b.</p> <p>3. Alfabetització cívica. G1. 3.c., 3.d.; G2. 3.b., 3.c.; G3. 3.a., 3.b., 3.c.</p>

		aprenentatge.	4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.
5.	5.1. Relacionar les accions que fan les persones en la vida quotidiana i el medi en què viuen tenint en compte els factors naturals i socials.	<ul style="list-style-type: none"> • Situació d'aprenentatge. <i>Moltes coses ens parlen del passat.</i> • Com hem canviat! • L'inici de la història de la localitat. • La localitat canvia amb el pas del temps. • Quins testimonis conservem del passat? • Científicament. Pensa. Observa. Investiga. • Taller d'oratòria. <i>Contar la biografia d'una persona del passat.</i> • Taller de creativitat. <i>Crear un museu a classe.</i> • El racó de la lectura. <i>Quan els carrers parlen...</i> • El racó de l'oratòria. • El racó de l'escriptura. • Comprova el teu progrés. Organitza les idees. Aplica els coneixements. Ara tria tu. 	1. CULTURA CIENTÍFICA 1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a. 2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ 1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c. 2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b.
	5.2. Argumentar els avantatges i inconvenients d'una actuació humana rellevant i significativa amb un fort impacte en el medi ambient i el paisatge pròxim.		
	5.3. Protegir el patrimoni natural i cultural i valorar-lo com un bé comú adoptant conductes respectuoses per a gaudir-ne i proposant accions per a conservar-lo i millorar-lo.		
6.	6.1. Reconèixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets. Reconèixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle per a situar i ordenar cronològicament fets rellevants del passat.	<ul style="list-style-type: none"> • Taller de creativitat. <i>Crear un museu a classe.</i> 	1. CULTURA CIENTÍFICA 1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a. 2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ 1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.

			3. SOCIETATS I TERRITORIS 4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.
7.	7.1. Identificar fets de l'entorn social i cultural des de la prehistòria fins a l'edat antiga emprant les nocions de causalitat, simultaneïtat i successió.	<ul style="list-style-type: none"> • L'inici de la història de la localitat. • La localitat canvia amb el pas del temps. • Quins testimonis conservem del passat? • Científicament. <i>Observa.</i> • Taller d'oratória. <i>Contar la biografia d'una persona del passat.</i> • Taller de creativitat. <i>Crear un museu a classe.</i> • El racó de la lectura. <i>Quan els carrers parlen...</i> • El racó de l'oratória. • El racó de l'escriptura. 	1. CULTURA CIENTÍFICA 1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a. 2. La vida al nostre planeta. G1. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d.; G2. 2.a., 2.b., 2.c.; G3. 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G4. 2.d., 2.e., 2.f.; G5. 2.e., 2.f. 2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ 1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c. 3. SOCIETATS I TERRITORIS 4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.
	7.2. Conèixer persones, grups socials rellevants i formes de vida de les societats des de la prehistòria fins a l'edat antiga incorporant la perspectiva de gènere.		
8.	8.1. Contribuir al benestar individual i col·lectiu de la societat analitzant la importància demogràfica, cultural i econòmica de les migracions en l'actualitat, valorant la diversitat cultural i la igualtat de gènere i mostrant empatia i respecte per les ètnies i cultures.	<ul style="list-style-type: none"> • L'inici de la història de la localitat. • La localitat canvia amb el pas del temps. • Quins testimonis conservem del passat? • Científicament. <i>Investiga.</i> • El racó de l'oratória. 	3. SOCIETATS I TERRITORIS 1. Reptes del món actual. G1. 1.b., 1.c., 1.g.; G2. 1.b. 2. Lliçons del passat. G1. 2.b., 2.c., 2.d. G2. 2.c., 2.d.; G3. 2.b., 2.c., 2.d.; G4. 2.b. 3. Alfabetització cívica. G1. 3.c., 3.d.; G2. 3.b., 3.c.;

		<ul style="list-style-type: none"> • El racó de l'escriptura.	G3. 3.a., 3.b., 3.c. 4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.
--	--	---	--

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Coneix i defineix les unitats, períodes, formes de representació i objectes destinats al mesurament i ordenació del temps.
2. Identifica i descriu les característiques elementals de diferents èpoques històriques des de la prehistòria fins a l'actualitat, comparant els canvis succeïts en el temps.
3. Enumeració i descripció de fets i personatges que ens informen sobre el passat.
4. Mostra respecte i interès per conèixer tradicions culturals de l'entorn i d'altres societats, valorant la seua diversitat.
5. Busca, selecciona, organitza i redacta dades informatives per a elaborar, en parelles, una biografia sobre un personatge rellevant del passat i l'exposa a l'aula.
6. Planifica per equips el disseny, muntatge i organització d'un museu d'objectes del passat.
7. Analitza i interpreta imatges, fotografies i textos per a inferir conclusions sobre la incidència del pas del temps en elements i fets del nostre entorn actual.
8. Valora els objectes, esdeveniments i personatges del passat com a fonts d'informació molt valuoses per a l'aprenentatge.
9. Mostra curiositat i iniciativa per investigar i esbrinar més dades sobre el passat i determinar la influència i repercussió que té en l'actualitat.

FI DEL TERCER TRIMESTRE. EL NOSTRE REPTA: **ACONSEGUIR LA IGUALTAT**

Situacions d'aprenentatge i orientacions metodològiques

En el tercer trimestre, l'alumnat analitzarà les tasques que duen a terme homes i dones en diversos contextos, les diferències que hi ha entre les responsabilitats que assumeixen, els prejudicis que encara es mantenen en un gran nombre d'activitats i la desigual visibilitat que al llarg del temps han aconseguit i aconsegueixen els seus assoliments. Des de la pròpia casa, els jocs i els esports, la presència en la història, en l'art o el context professional, l'alumnat haurà d'estudiar els rols que homes i dones han assumit i assumeixen i planificar accions concretes per tal avançar cap a la igualtat.

Aquestes línies d'estudi permetran a l'alumnat adoptar postures personals sobre els aspectes següents:

- La valoració de totes les persones, les seues opinions i els seus èxits sense discriminació per cap causa.
- La reflexió sobre els propis gustos i preferències i sobre la llibertat de triar el seu camí sense ser mediatitzat per prejudicis o opinions.

El repte de fi de curs planteja la importància de transmetre valors d'igualtat de gènere i d'oportunitats a partir de la temàtica de les professions. L'objectiu és que arrepleguen dades sobre les característiques de diferents oficis per a acabar dissenyant una presentació. Per a fer-ho, tindran accés a diverses fonts d'informació, recursos i suports i així poder exposar-la.

En aquesta unitat, se li dona una rellevància especial a tots els processos que incorren en els treballs cooperatius i la presa de decisions conjunta.

En aquest repte, els aspectes metodològics essencials són:

- Disseny i elaboració d'una presentació triant el tipus de suport: digital o tradicional valorant-ne els pros i els contres.
- Organització de tasques per equips assumint un paper actiu i dinàmic.

- Elaboració de fitxes informatives seguint un guió predeterminat com a eina per a organitzar i ordenar les dades.
- Participació en diàlegs grupals per a prendre decisions conjuntes sobre els objectius, necessitats, disseny i finalitats del treball comú.
- Preparació d'una exposició oral posant en pràctica les seues habilitats comunicatives i d'oratoría.
- Avaluació de la pràctica de treball, els fins obtinguts i els valors apresos.
- Desenvolupament d'habilitats i competències que promouen el respecte i la igualtat.

Pla de treball

Per a portar a terme el treball que es planteja en el repte del tercer trimestre, es posen en joc sabers com els següents:

1. La selecció, anàlisi i interpretació d'informació per a prendre decisions sobre el propi procés de treball.
2. La cerca i organització de dades mitjançant l'elaboració de fitxes informatives.
3. L'elaboració d'entrevistes per a complementar les seues investigacions.
4. L'anàlisi de necessitats per a establir, conjuntament, una sèrie de criteris comuns en el procés de treball.

5. El desenvolupament d'habilitats i estratègies per a gestionar amb destresa situacions contextualitzades del seu entorn físic i social.
6. La responsabilitat individual i iniciativa en treballs cooperatius.
7. La preparació d'una exposició oral, en format paper o digital, i uns tríptics com a suport addicional.
8. El compromís per promoure valors de respecte i igualtat en l'àmbit social i, particularment, en el laboral.
9. La reflexió sobre l'avaluació dels seus aprenentatges i el paper que tenen en aquest procés.

Suggeriment de temporització. Fi del tercer trimestre.

Programació del repte

Competències específiques	Criteris d'avaluació 4t Curs d'Educació Primària	Seccions del repte	Sabers bàsics / continguts relacionats
1.	<p>1.1. Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interès personal.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Una presentació sobre els treballs. Suport de presentació. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.</p>
2.	<p>2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills processos d'investigació.</p> <p>2.2. Proposar possibles solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'activitat quotidiana utilitzant tècniques senzilles de pensament de disseny i pensament computacional.</p> <p>2.3. Fer servir de manera segura les eines, els dispositius, les tècniques i els materials utilitzats habitualment en el desenvolupament de projectes i en l'elaboració de xicotetes investigacions.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aconseguir la igualtat. Entrevista inicial. • Una presentació sobre els treballs. Procés de selecció, interpretació i anàlisi de la informació. 	<p>1. CULTURA CIENTÍFICA</p> <p>1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a.</p> <p>2. La vida al nostre planeta. G1. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d.; G2. 2.a., 2.b., 2.c.; G3. 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G4. 2.d., 2.e., 2.f.; G5. 2.e., 2.f.</p> <p>2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ</p> <p>1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c.</p> <p>3. SOCIETATS I TERRITORIS</p> <p>4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3.</p>

			4.e., 4.f., 4.g.
3.	3.1. Buscar i recopilar informació recurrent a diferents fonts segures i fiables sobre el medi natural, social i cultural pròxim.	<ul style="list-style-type: none"> • Una presentació sobre els treballs. Elaboració de la presentació, tríptics, fitxes informatives, etc. 	2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ 1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c. 2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b. 3. SOCIETATS I TERRITORIS 4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.
	3.2. Dur a terme experiments senzills de forma guiada utilitzant les tècniques més apropiades per a la investigació que es fa.		
	3.3. Usar de manera segura instruments i dispositius fent observacions i mesuraments precisos i registrar-los correctament.		
4.	4.1. Relacionar la pràctica habitual i autònoma d'hàbits saludables d'alimentació, exercici físic i descans amb el coneixement científic del cos i formular propostes de millora.	<ul style="list-style-type: none"> • Una presentació sobre els treballs. Tasques cooperatives. • Com ho hem fet? 	3. SOCIETATS I TERRITORIS 4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.
5.	5.1. Relacionar les accions que fan les persones en la vida quotidiana i el medi en què viuen tenint en compte els factors naturals i socials.	<ul style="list-style-type: none"> • Aconseguir la igualtat. Entrevista inicial. • Una presentació sobre els treballs. Procés de selecció, interpretació i anàlisi de la informació. 	1. CULTURA CIENTÍFICA 1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a. 2. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ 1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. G2. 1.b., 1.d.; G3. 1.a., 1.c.; G4. 1.a., 1.c. 2. Projectes de disseny i pensament computacional. G1. 2.a., 2.b., 2.c.; G2. 2.a., 2.b., 2.c., 2.d., 2.e.; G3. 2.a., 2.b., 2.c.; G4. 2.a., 2.b.
	5.2. Argumentar els avantatges i inconvenients d'una actuació humana rellevant i significativa amb un fort impacte en el medi ambient i el paisatge pròxim.		

			3. SOCIETATS I TERRITORIS 4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.
8.	8.1. Contribuir al benestar individual i col·lectiu de la societat analitzant la importància demogràfica, cultural i econòmica de les migracions en l'actualitat, valorant la diversitat cultural i la igualtat de gènere i mostrant empatia i respecte per les ètnies i cultures.	<ul style="list-style-type: none"> • Aconseguir la igualtat. Text inicial. • Una presentació sobre els treballs. Opcions professionals. 	1. CULTURA CIENTÍFICA 1. Iniciació a l'activitat científica. G1. 1.h, 1.i, 1.j, 1.k, 1.l, 1.m.; G2. 1.a. 3. SOCIETATS I TERRITORIS 1. Reptes del món actual. G1. 1.b., 1.c., 1.g.; G2. 1.b. 2. Lliçons del passat. G1. 2.b., 2.c., 2.d. G2. 2.c., 2.d.; G3. 2.b., 2.c., 2.d.; G4. 2.b. 3. Alfabetització cívica. G1. 3.c., 3.d.; G2. 3.b., 3.c.; G3. 3.a., 3.b., 3.c. 4. Consciència ecosocial. G1. 4.c.; G2. 4.e., 4.f.; G3. 4.e., 4.f., 4.g.
	8.2. Valorar positivament les accions que fomenten la igualtat de gènere i les conductes no sexistes que reconeixen models positius al llarg de la història.		

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquest repte són els següents:

1. Selecciona i analitza dades de textos i infografies i les interpreta per a inferir conclusions.
2. Busca i organitza informació usant com a suport unes fitxes per al seu arxiu.
3. Fa entrevistes com a eina per a comunicar-se amb les persones de l'entorn i esbrinar informació sobre la seua professió.
4. Prepara i dissenya una exposició oral, en format paper o digital, i elabora uns tríptics com a suport addicional per a comunicar tot el que ha après.
5. Posa en pràctica estratègies per a deseixir-se'n amb més habilitat en situacions amb finalitats socials i culturals de l'entorn.
6. Mostra responsabilitat individual i iniciativa en les seues tasques encomanades durant el treball en equip.
7. Valora la igualtat de gènere i d'oportunitats com a valor essencial en la nostra cultura i actua i es comunica en conseqüència.
8. Avalua el seu propi procés d'aprenentatge i valora el seu acompliment en activitats grupals.

ÀREA DE VALENCIÀ

CONTEXT CURRICULAR DE L'ÀREA DE LLENGUA I LITERATURA PER AL SEGON CICLE D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

Competències específiques-criteris d'avaluació

Competència específica	Criteris d'avaluació
	4t Primària
<p>CE1. Multilingüisme i interculturalitat</p> <p>Reconèixer la diversitat lingüística i cultural de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i del món, a través del contacte amb les llengües de l'alumnat i de l'entorn, evitar prejudicis lingüístics i valorar aquesta diversitat com una riquesa cultural.</p>	<p>1.1. Identificar les varietats lingüístiques de l'entorn.</p> <p>1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en situacions comunicatives habituals.</p> <p>1.3. Mostrar interès i respecte per les varietats lingüístiques del seu entorn immediat, i identificar algunes expressions d'ús habitual.</p> <p>1.4. Identificar en contextos senzills, amb ajuda del docent, prejudicis i estereotips lingüístics freqüents, i reconèixer la pluralitat lingüística del seu entorn com una font de riquesa cultural.</p> <p>1.5. Amb l'ajuda del docent, reflexionar sobre aspectes bàsics del funcionament de la llengua, a partir de l'observació i la comparació de paraules i oracions de diferents llengües pròximes a l'alumnat.</p>
<p>CE2. Comprensió oral i multimodal</p> <p>Comprendre, interpretar i valorar, de manera guiada, textos orals i multimodals propis dels àmbits personal, social i educatiu, a través de l'escolta activa, l'aplicació d'estratègies de comprensió oral i la reflexió sobre el contingut i la forma.</p>	<p>2.1. Escoltar de manera activa i interpretar, amb l'ajuda del docent, textos orals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p> <p>2.2. Interpretar el sentit global i les idees principals de textos orals senzills sobre coneixements pròxims a l'alumnat, reconèixer la informació explícita i algunes informacions implícites senzilles, i progressar, de manera guiada, en la valoració crítica del contingut i dels elements no verbals elementals.</p> <p>2.3. Escoltar de manera activa i interpretar, amb l'ajuda del docent, textos multimodals senzills en mitjans digitals, de l'àmbit personal, social i educatiu.</p> <p>2.4. Interpretar el sentit global i les idees principals de textos multimodals senzills sobre coneixements pròxims a l'alumnat, reconeixent la informació explícita i algunes informacions implícites senzilles, i progressant, de manera guiada, en la valoració crítica del contingut i dels elements no verbals elementals.</p>
<p>CE3. Comprensió oral i multimodal</p> <p>Comprendre, interpretar i valorar, de manera guiada, textos escrits i multimodals propis dels àmbits personal, social i</p>	<p>3.1. Llegir amb bona fluïdesa, de manera silenciosa i en veu alta, i interpretar, amb ajuda del docent, textos escrits i multimodals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p> <p>3.2. Aplicar, de manera guiada, diferents estratègies per comprendre el sentit global i la informació específica,</p>

<p>educatiu, a través de la lectura de textos, l'aplicació d'estratègies de comprensió lectora i la reflexió sobre el contingut i la forma.</p>	<p>distingir les idees principals de les secundàries, inferir significats no explícits i fer algunes valoracions personals de textos escrits sobre coneixements pròxims a l'alumnat.</p> <p>3.3. Identificar el tipus de text i l'estructura principal dels textos, i valorar, de manera guiada, el contingut i els aspectes formals i no verbals elementals dels textos escrits i multimodals, i iniciar-se en l'avaluació de la seua fiabilitat.</p> <p>3.4. Localitzar, seleccionar i contrastar informació senzilla procedent d'una o dues fonts, de l'àmbit personal, social i educatiu, i avaluar-ne la utilitat en funció dels objectius de lectura en diferents textos multimodals senzills en mitjans digitals, amb l'ajuda del docent.</p> <p>3.5. Aplicar, amb ajuda del docent, diferents estratègies per a la cerca, la selecció i la gestió de la informació en diferents textos multimodals, per a ampliar coneixements de manera responsable i reconèixer que pot no ser fiable, iniciar-se en el contrast de la informació i utilitzar-la citant les referències bibliogràfiques.</p>
<p>CE4. Expressió oral</p> <p>Produir, de manera guiada, missatges orals senzills amb coherència, cohesió i adequació a través de situacions de comunicació de l'àmbit familiar, social i educatiu.</p>	<p>4.1. Produir, amb ajuda del docent, discursos orals senzills, amb sentit, sobre coneixements pròxims a l'alumne, de tipologia diversa i ajustats a situacions comunicatives habituals.</p> <p>4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació clara, un volum adequat i una postura corporal correcta, i iniciar-se en l'ús de suports audiovisuals.</p> <p>4.3. Realitzar produccions orals utilitzant un llenguatge no discriminatori, adaptat a la situació de comunicació i a l'interlocutor, amb un vocabulari bàsic i estructures morfosintàctiques senzilles.</p> <p>4.4. Localitzar i seleccionar informació en una o dues fonts, de manera acompanyada i compartir oralment els resultats citant-ne les fonts.</p>
<p>CE5. Comprensió oral i multimodal</p> <p>Produir, de manera guiada, textos escrits i multimodals adequats i coherents amb un vocabulari apropiat, utilitzant estratègies bàsiques de planificació, textualització, revisió i edició.</p>	<p>5.1. Produir, a partir d'exemples bàsics i amb ajuda del professorat, textos escrits i multimodals senzills que responguen a les característiques plantejades, amb una estructura coherent i utilitzant vocabulari no discriminatori bàsic d'ús freqüent.</p> <p>5.2. Utilitzar, amb suport i ajuda del professorat, els coneixements elementals d'ortografia i gramàtica necessaris en la situació d'aprenentatge.</p> <p>5.3. Planificar i revisar, de manera dialogada i acompanyada pel professorat, mitjançant instruments i estratègies elementals, com a part explícita del procés d'escriptura.</p>

	<p>5.4. Localitzar, seleccionar i gestionar, de manera acompanyada, la informació d'una o dues fonts i incloure les seues referències en compartir-la.</p>
<p>CE6. Interacció oral, escrita i multimodal</p> <p>Interactuar de manera oral, escrita i multimodal, a través de textos senzills dels àmbits personal, social i educatiu, utilitzant un llenguatge respectuós i estratègies bàsiques de comprensió, expressió i resolució dialogada de conflictes, de manera síncrona i asíncrona.</p>	<p>6.1. Interactuar oralment, amb l'acompanyament del docent, en situacions comunicatives habituals, utilitzant un vocabulari bàsic i no discriminatori, un ritme pausat i el llenguatge no verbal, i utilitzant estratègies d'escolta amb la finalitat de mantindre el tema i respectar les convencions establides.</p> <p>6.2. Utilitzar, de manera acompanyada, estratègies bàsiques per a la comunicació assertiva progressant en la gestió dialogada de conflictes.</p> <p>6.3. Identificar i rebutjar, de manera acompanyada, els usos lingüístics discriminatoris a través de la reflexió conjunta.</p> <p>6.4. Interactuar en textos escrits i multimodals, de manera asíncrona i guiada, mostrant empatia i respecte i utilitzant estratègies per a expressar missatges senzills estructurats amb un vocabulari bàsic d'ús freqüent i no discriminatori.</p>
<p>CE7. Mediació oral, escrita i multimodal</p> <p>Mediar entre interlocutors utilitzant estratègies d'adaptació i de simplificació del llenguatge per a processar i transmetre informació bàsica i senzilla, en situacions comunicatives predictibles d'àmbit personal, social i educatiu.</p>	<p>7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents sobre assumptes quotidians.</p> <p>7.2. Interpretar un missatge breu i senzill en L2 (valencià o castellà), i transmetre la informació bàsica o explicar conceptes en la seua L1 (valencià o castellà o una altra llengua), oralment, de manera guiada, facilitant la comprensió entre interlocutors sobre assumptes quotidians en el seu entorn més pròxim.</p> <p>7.3. Identificar i utilitzar, de manera acompanyada i molt bàsica, estratègies que faciliten la comprensió i l'expressió oral d'informació en diferents llengües del seu repertori (L1-L1, L2-L1), com ara l'ús del llenguatge no verbal, o simplificar o adaptar el missatge.</p>
<p>CE8. Lectura autònoma</p> <p>Llegir de manera autònoma obres i textos de caràcter divers, seleccionats segons els seus gustos i interessos i compartir les experiències de lectura.</p>	<p>8.1. Llegir de manera autònoma o guiada obres diverses adequades a la seua edat i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social i educatiu, seleccionar amb autonomia creixent els que millor s'ajusten als seus gustos i interessos i iniciar-se així en la construcció de la seua identitat lectora.</p> <p>8.2. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu.</p>
<p>CE9. Competència literària</p>	<p>9.1. Llegir i escoltar textos literaris senzills, propis de la tradició literària, adequats a l'edat i amb ajuda del docent.</p>

Llegir i produir textos amb intenció literària, senzills, amb llenguatge pròxim a l'alumne, contextualitzats en la cultura i la tradició, com a font de plaer i de coneixement.

9.2. Interpretar textos senzills de la tradició popular oral, literària, dins d'un context sociocultural pròxim.

9.3. Expressar l'opinió sobre textos de tradició literària, amb paraules pròpies de l'alumne i amb ajuda del docent.

9.4. Crear versions de textos literaris senzills i breus (contes, poemes, cançons, dramatitzacions), individualment i col·lectiva.

9.5. Participar en manifestacions literàries, recitals, representacions teatrals, partint de models i amb ajuda del docent.

3.2. Els sabers bàsics / continguts de l'àrea de Llengua distribuïts per cicles

Els sabers bàsics combinen els coneixements (saber), les destreses (saber fer) i les actituds (saber ser) necessaris per a l'adquisició de les competències específiques de l'àrea, i afavoreixen l'avaluació dels aprenentatges a través dels criteris d'avaluació. En l'àrea de Llengua, els sabers bàsics s'organitzen de la manera següent:

NOTA SOBRE LA NOMENCLATURA DELS SABERS BàSICS. En aquesta programació s'han afegit números i lletres (1.a.; 2.c...) en els subepígrafs per a identificar clarament els sabers bàsics que s'aborden en cada secció; encara que en el Decret aquests subepígrafs no apareixen numerats.

	Bloc	Sabers bàsics	CICLE		
			1r	2n	3r
BLOC 1: LLENGUA I ÚS	1. Les llengües i els parlants	a. Biografia lingüística personal			
		b. Mapa lingüístic de l'aula			
		c. Mapa lingüístic local i de l'entorn geogràfic			
		d. La variació lingüística			
		e. Prejudici i estereotips lingüístics			
		f. Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics			
		g. Llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències			
		h. Expressions pròpies de la llengua			

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BàSICS	CICLES		
			1r	2n	3r
BLOC 2: ESTRATÈGIES COMUNICATIVES	1 Sabers comuns	a. Estratègies per a adaptar el discurs a la intenció comunicativa, als participants i a la situació			
		b. Estratègies per a adaptar el discurs al propòsit comunicatiu i al canal			

		c. Estratègies per a adaptar el discurs al registre			
		d. Adequació textual a la situació comunicativa			
		e. Estructura del discurs: la coherència i la cohesió			
		f. Elements de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges)			
		g. Elements de contingut (inferències d'informació) i forma (tipografia)			
		h. Tipologies textuais i gèneres discursius			
		i. Elements de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori			
		j. Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció			
		k. Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació			
	2 Alfabetització informacional	a. Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses			
		b. Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats			
		c. Diferenciació entre fets i opinions			
		d. Detecció de la manipulació informativa			
		e. Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació			
		f. Propietat intel·lectual			
		g. Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals			
		h. Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació			
		i. Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals			
	3 Reflexió sobre la llengua	a. Diferències entre llengua oral i llengua escrita			
b. Consciència fonològica. Fonemes específics del valencià/castellà.					
c. Formulació i comprovació d'hipòtesis.					

	d. Generalitzacions sobre aspectes lingüístics.				
	e. Generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques.				
	f. Signes de puntuació.				
	g. Relacions de forma i significat entre les paraules				
	h. Relacions sintàctiques de les paraules.				
	i. Convencions del codi escrit en el marc de propostes de comprensió o producció de textos.				
	j. Estratègies per a la transferència entre les llengües				
	4 Comunicació i interacció oral	a. Estratègies de comprensió oral: informació i del sentit global del discurs			
		b. Estratègies de comprensió oral: reconèixer idees no explícites del discurs			
		c. Estratègies d'expressió oral: pronunciació i entonació adequades.			
d. Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de la comunicació no verbal.					
e. Planificació i producció de textos orals i multimodals.					
f. Estratègies d'escola activa i assertivitat, tenint en compte la perspectiva de gènere.					
g. Estratègies comunicatives per a la resolució dialogada de conflictes.					
h. Interaccions orals en situacions comunicatives					
i. Estratègies de cortesia lingüística					
5 Comprensió escrita	a. Lectura mecànica (desxifrar el codi)				
	b. Lectura amb velocitat, fluïdesa i entonació				
	c. Estratègies de comprensió abans de la lectura: activar els coneixements previs, establir objectius de lectura i formular hipòtesis a través d'informació paratextual i gràfica				
	d. Estratègies de comprensió durant la lectura: fer inferències a partir dels seus coneixements i experiències prèvies				

		e. Estratègies de comprensió durant la lectura: reformular hipòtesis, interpretar sentits figurats i significats no explícits en els textos			
		f. Estratègies de comprensió després de la lectura: informació del sentit global del text			
		g. Estratègies de comprensió després de la lectura: comprovar hipòtesis i extraure'n conclusions			
	6 Expressió escrita i multimodal	a. Aplicació de les normes ortogràfiques			
		b. Presentació acurada de les produccions escrites			
		c. Estratègies del procés d'escriptura: textualització i revisió			
		c. Estratègies del procés d'escriptura: planificació i correcció			
		e. Elements gràfics i paratextuals			

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BÀSICS	CICLES		
			1r	2n	3r
BLOC 3: LECTURA I LITERATURA	1 Hàbit lector	a. Identitat lectora: expressió de gustos i interessos			
		b. Identitat lectora: valoració crítica dels textos			
		c. La biblioteca de l'aula o del centre com a punt de trobada d'activitats literàries compartides Comunitats lectores.			
		d. Cura dels llibres i normes de funcionament de la biblioteca			
	2 Literatura	a. Obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil adequats als seus interessos i organitzats en itineraris lectors			
		b. Elements constitutius essencials de l'obra literària i dels diferents gèneres literaris			
		c. Estratègies per a la interpretació dels textos literaris			

	d. Vincles amb altres manifestacions artístiques i culturals			
	e. Planificació i producció de textos literaris			

4. ELS MATERIALS I RECURSOS DEL PROJECTE CONSTRUÏM MONS PER A L'ÀREA DE VALENCIÀ: LENGUA I LITERATURA

Material de l'alumnat	Material d'aula	Material del professorat
<p>Libre de l'alumnat, presentat en dos volums.</p> <p>Quadern amb propostes manipulatives i sobre amb làmines encunyades: <i>Amb les mans</i>.</p> <p>Quadern d'activitats.</p> <p>LibreMèdia.</p>	<p>Caixa de material manipulatiu de Llengua.</p>	<p>PDA. Programació didàctica d'aula, ajustada als requeriments de la LOMLOE.</p> <p>Llibre anotat <i>Primers Passos</i>, que conté la programació abreujada, notes sobre el treball a l'aula, la ruta didàctica i el solucionari.</p> <p>Avaluació 360º. Introducció sobre el sistema d'avaluació del projecte, més tots els elements i proves amb solucions i criteris de correcció. Conté elements per a:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Avaluació de diagnòstic. j. Avaluació contínua. k. Avaluació final d'unitat. l. Avaluació trimestral. <p>Personalització de l'aprenentatge. En aquest volum s'inclou una introducció teòrica i propostes de treball sobre el llibre de l'alumnat, a més dels elements següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Propostes per a la programació multinivell. ▪ Suggestiments per a la personalització del llibre de l'alumnat. ▪ Fitxes de reforç de l'aprenentatge. <p>Espurnes per a transformar l'aula. Idees per a construir i desenvolupar elements útils i senzills que poden tindre diferents usos a l'aula.</p>

Instruments per a l'avaluació.

AVALUACIÓ DE DIAGNÒSTIC	Rutines de pensament.
AVALUACIÓ CONTÍNUA I AVALUACIÓ DE LA UNITAT	Suggeriments per a l'elaboració del portafolis.
	Rúbrica del portafolis.
	Llista de comprovació per al treball en grup i cooperatiu.
	Escala de valoració <i>Passa a l'acció</i> .
	Rúbrica d'expressió oral.
	Proves d'avaluació A i B, per a la unitat.
AVALUACIÓ TRIMESTRAL	Proves d'avaluació A i B.
	Diana d'autoavaluació.
	Escala de valoració del repte trimestral.
	Escala de valoració del quadern de classe.
	Diana de valoració de les actituds.
	Escala de coavaluació.

Instruments per a la personalització de l'aprenentatge

PERSONALITZACIÓ DE L'APRENENTATGE	Propostes de programació multinivell.
	Suggeriments de personalització del llibre de l'alumnat.
	Fitxes de reforç.
	Tasques d'enriquiment.

5. UNITATS DIDÀCTIQUES

LLIBRE1

UNITAT 1. QUINA ESCOLA VOLEM?

Situació d'aprenentatge

En aquesta primera unitat es proposa començar amb una conversa sobre com és l'escola per a crear un bon clima des de l'inici de curs. La reflexió proposada sobre el nou curs i la confiança permetrà a l'alumnat expressar sentiments i compartir-los segons les normes bàsiques d'interacció. En aquest context s'aboldaran els aspectes següents:

- Participació en debats sobre l'escola i les relacions de confiança entre les persones.
- Lectura i comprensió de textos sobre l'escola i reflexió crítica sobre aquests.
- Presentació oral de persones.
- Expressió de sentiments.
- Reflexió sobre la importància de la comunicació en diferents situacions.

Pla de treball

1. Comunicació oral. L'amistat.
2. Comprensió lectora. *Un nou curs*.
3. La llengua. Els sons i les grafies. El llenguatge i les llengües.
4. La literatura. *Poemes sobre l'escola*.
5. L'elaboració d'acords per a millorar l'escola.
6. La diversitat lingüística com a riquesa cultural.
7. Reflexió sobre diferents codis de comunicació.
8. Expressió de gustos, sentiments i emocions.
9. Participació activa en activitats de comunicació i de jocs de llenguatge.
10. Reflexió sobre els aprenentatges propis.

Suggeriment de temporització. Les dues últimes setmanes de setembre i la primera d'octubre.

Programació de la unitat didàctica.

Competència específica	Criteris d'avaluació 4t Primària	Seccions de la unitat didàctica.	Sabers bàsics / continguts relacionats Segon cicle de Primària
9.	<p>1.1. Identificar les varietats lingüístiques de l'entorn.</p> <p>1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en situacions comunicatives habituals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Iniciar una conversa. • Competència lectora. Un conte. <i>Un nou curs.</i> • Vocabulari. El diccionari. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p>
10.	<p>2.1. Escoltar de manera activa i interpretar, amb l'ajuda del docent, textos orals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Iniciar una conversa. • Passaràs a l'acció. Arribar a acords per a millorar l'escola. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c., 1.d.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector. 1.a.</p>
11.	<p>3.1. Llegir amb bona fluïdesa, de manera silenciosa i en veu alta, i interpretar, amb ajuda del docent, textos escrits i multimodals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p> <p>3.2. Aplicar, de manera guiada, diferents estratègies per comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Iniciar una conversa. • Competència lectora. Un conte. <i>Un nou curs.</i> • Literatura. Poemes sobre l'escola. • Passaràs a l'acció. Arribar a acords per a millorar l'escola. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p>

	<p>de les secundàries, inferir significats no explícits i fer algunes valoracions personals de textos escrits sobre coneixements pròxims a l'alumnat.</p>		<p>2.b., 2.c., 2.d. 3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c. 4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e. 5. Comprensió escrita. 5.c. 6. Comprensió oral i multimodal. 6.b. 3. LECTURA I LITERATURA 1. Hàbit lector. 1.a. 2. Literatura. 2.a.</p>
<p>12.</p>	<p>4.1. Produir, amb ajuda del docent, discursos orals senzills, amb sentit, sobre coneixements pròxims a l'alumne, de tipologia diversa i ajustats a situacions comunicatives habituals.</p> <p>4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació clara, un volum adequat i una postura corporal correcta, i iniciar-se en l'ús de suports audiovisuals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Iniciar una conversa. • Competència lectora. Un conte. <i>Un nou curs</i>. • Literatura. Poemes sobre l'escola; El vers i l'estrofa. • Passaràs a l'acció. Arribar a acords per a millorar l'escola. 	<p>1. LENGUA I ÚS 1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h. 2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES 1. Sabers comuns. 1.a., 1.c. 2 Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p>

			<p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
13.	<p>5.1. Produir, a partir d'exemples bàsics i amb ajuda del professorat, textos escrits i multimodals senzills que responguen a les característiques plantejades, amb una estructura coherent i utilitzant vocabulari no discriminatori bàsic d'ús freqüent.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Competència lectora. Un conte. <i>Un nou curs</i>. • Vocabulari. El diccionari. • Ortografia. Els sons i les grafies. • Gramàtica. El llenguatge i les llengües. • Literatura. Poemes sobre l'escola; El vers i l'estrofa. • Passaràs a l'acció. Arribar a acords per a millorar l'escola. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c., 1.d.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p>

<p>14.</p>	<p>6.1. Interactuar oralment, amb l'acompanyament del docent, en situacions comunicatives habituals, utilitzant un vocabulari bàsic i no discriminatori, un ritme pausat i el llenguatge no verbal, i utilitzant estratègies d'escolta amb la finalitat de mantindre el tema i respectar les convencions establides.</p> <p>6.2. Utilitzar, de manera acompanyada, estratègies bàsiques per a la comunicació assertiva progressant en la gestió dialogada de conflictes.</p> <p>6.3. Identificar i rebutjar, de manera acompanyada, els usos lingüístics discriminatoris a través de la reflexió conjunta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Iniciar una conversa. • Competència lectora. Un conte. <i>Un nou curs.</i> • Vocabulari. El diccionari. • Ortografia. Els sons i les grafies. • Gramàtica. El llenguatge i les llengües. • Textos informatius. • Literatura. Poemes sobre l'escola; El vers i l'estrofa. • Passaràs a l'acció. Arribar a acords per a millorar l'escola. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita. 5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal. 6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector. 1.a.</p> <p>2. Literatura. 2.a.</p>
------------	---	---	---

15.	<p>7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents sobre assumptes quotidians.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Competència lectora. Un conte. <i>Un nou curs.</i> • Gramàtica. El llenguatge i les llengües. • Textos informatius. • Passaràs a l'acció. Arribar a acords per a millorar l'escola. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
16.	<p>8.1. Llegir de manera autònoma o</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Competència lectora. Un conte. <i>Un nou curs.</i> 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p>

	<p>guiada obres diverses adequades a la seua edat i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social i educatiu, seleccionar amb autonomia creixent els que millor s'ajusten als seus gustos i interessos i iniciar-se així en la construcció de la seua identitat lectora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ortografia. Els sons i les grafies. • Gramàtica. El llenguatge i les llengües. • Literatura. Poemes sobre l'escola; El vers i l'estrofa. • Passaràs a l'acció. Arribar a acords per a millorar l'escola. 	<p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c., 1.d.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector. 1.a.</p>
17.	<p>9.1. Llegir i escoltar textos literaris senzills, propis de la tradició literària, adequats a l'edat i amb ajuda del docent.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Competència lectora. Un conte. <i>Un nou curs.</i> • Literatura. Poemes sobre l'escola; El vers i l'estrofa. • Passaràs a l'acció. Arribar a acords per a millorar l'escola. 	<p>1. LLENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p>
	<p>9.2. Interpretar textos senzills de la tradició popular oral, literària, dins d'un context sociocultural pròxim.</p>		

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació són models de concreció dels criteris d'avaluació per a cada situació d'aprenentatge o unitat. Els ítems d'avaluació de competències inclouen conductes observables que integren sabers de diferent tipus (coneixements, habilitats i destreses, i actituds) per a desenvolupar tasques de diferent grau de complexitat i poden ser valorats fent servir una gran varietat d'instruments d'avaluació.

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

10. Participa activament en situacions de comunicació, lúdiques o formals, i observa les normes de l'intercanvi comunicatiu.
11. Llig i comprén textos adequats a la seua edat i en reflexiona sobre contingut.
12. Coneix i aplica les normes ortogràfiques d'escriptura.
13. Explora les possibilitats de gaudi que ofereix la literatura.
14. Valora la diversitat lingüística com a riquesa cultural.
15. Utilitza les paraules amb propietat i amb seguretat.
16. Expressa els seus sentiments, desitjos i emocions i té en compte els dels altres.

UNITAT 2. SOM EL QUE MENGEM

Situacions d'aprenentatge i orientacions metodològiques

Una vegada que ja ens coneixem, parlarem sobre l'alimentació sana en el nostre entorn i en la societat en general. De manera transversal, l'alumnat farà un treball d'investigació sobre els menús en les diferents parts del món. Per a fer-ho, accedirà a diverses fonts d'informació, en què destacarà la consulta guiada en pàgines web. Per a tancar la unitat, es posarà en pràctica el que han après per a elaborar, pas a pas, un catàleg sobre els diferents menjars al món.

Des del punt de vista metodològic, aquesta situació d'aprenentatge posa el focus en els aspectes següents:

- Expressió d'opinions i emocions en debats grupals.
- Respecte per les normes de comunicació en les exposicions: el torn de paraula.
- Ús d'un llenguatge inclusiu i no discriminatori.
- Elaboració d'un treball d'investigació sobre els aliments.
- Ús dels recursos digitals de l'aula.
- Valoració de la diversitat com a element enriquidor.

Pla de treball

1. Comunicació oral. La diversitat.
2. Comprensió lectora. *Espinacs amb julivert*.
3. La llengua. El so K. L'oració. Subjecte i predicat.
4. Textos informatius. *Una notícia. Els peus de foto*.
5. L'elaboració grupal d'un catàleg sobre els diferents menjars al món.
6. La diversitat com a font d'aprenentatge.
7. Recerca d'informació guiada en pàgines web.
8. Participació activa i respectuosa en activitats de treball cooperatiu.

Suggeriment de temporització. Les tres últimes setmanes d'octubre.

Programació de la unitat didàctica

Competència específica	Criteris d'avaluació 4t Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats Segon cicle de Primària
1.	<p>1.1. Identificar les varietats lingüístiques de l'entorn.</p> <p>1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en situacions comunicatives habituals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Explicar conceptes. • Competència lectora. Un conte. <i>Espinacs amb julivert.</i> 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p>
2.	<p>2.1. Escoltar de manera activa i interpretar, amb l'ajuda del docent, textos orals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Explicar conceptes. • Competència lectora. Un conte. <i>Espinacs amb julivert.</i> • Textos informatius. Una notícia. • 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c., 1.d.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector. 1.a.</p>
3.	<p>3.1. Llegir amb bona fluïdesa, de manera silenciosa i en veu alta, i interpretar, amb ajuda del docent, textos escrits i multimodals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p> <p>3.2. Aplicar, de manera guiada, diferents estratègies per comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Explicar conceptes. • Competència lectora. Un conte. <i>Espinacs amb julivert.</i> • Vocabulari. La informació del diccionari. • Textos informatius. Una notícia. LAB INFORMACIÓ. • Literatura. • Passaràs a l'acció. Elaborar un catàleg sobre 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p>

	de les secundàries, inferir significats no explícits i fer algunes valoracions personals de textos escrits sobre coneixements pròxims a l'alumnat.	menjars del món.	2.b., 2.c., 2.d. 3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c. 4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e. 5. Comprensió escrita. 5.c. 6. Comprensió oral i multimodal. 6.b. 3. LECTURA I LITERATURA 1. Hàbit lector. 1.a. 2. Literatura. 2.a.
4.	<p>4.1. Produir, amb ajuda del docent, discursos orals senzills, amb sentit, sobre coneixements pròxims a l'alumne, de tipologia diversa i ajustats a situacions comunicatives habituals.</p> <p>4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació clara, un volum adequat i una postura corporal correcta, i iniciar-se en l'ús de suports audiovisuals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Explicar conceptes. • Competència lectora. Un conte. <i>Espinacs amb julivert.</i> • Vocabulari. La informació del diccionari. • Gramàtica. Les paraules. Classes. • Textos informatius. Una notícia. LAB INFORMACIÓ. Els peus de foto • Passaràs a l'acció. Elaborar un catàleg sobre menjars del món. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c. 2 Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p>

			<p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
5.	<p>5.1. Produir, a partir d'exemples bàsics i amb ajuda del professorat, textos escrits i multimodals senzills que responguen a les característiques plantejades, amb una estructura coherent i utilitzant vocabulari no discriminatori bàsic d'ús freqüent.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Explicar conceptes. • Competència lectora. Un conte. <i>Espinacs amb julivert.</i> • Vocabulari. La informació del diccionari. • Ortografia. El so K • Gramàtica. Les paraules. Classes. • Textos informatius. Una notícia. LAB INFORMACIÓ. Els peus de foto • Literatura. • Passaràs a l'acció. Elaborar un catàleg sobre 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c., 1.d.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p>

		menjars del món.	
--	--	------------------	--

6.	<p>6.1. Interactuar oralment, amb l'acompanyament del docent, en situacions comunicatives habituals, utilitzant un vocabulari bàsic i no discriminatori, un ritme pausat i el llenguatge no verbal, i utilitzant estratègies d'escolta amb la finalitat de mantindre el tema i respectar les convencions establides.</p> <p>6.2. Utilitzar, de manera acompanyada, estratègies bàsiques per a la comunicació assertiva progressant en la gestió dialogada de conflictes.</p> <p>6.3. Identificar i rebutjar, de manera acompanyada, els usos lingüístics discriminatoris a través de la reflexió conjunta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Explicar conceptes. • Competència lectora. Un conte. <i>Espinacs amb julivert.</i> • Vocabulari. La informació del diccionari. • Ortografia. El so <i>K</i> • Gramàtica. Les paraules. Classes. • Textos informatius. Una notícia. LAB INFORMACIÓ. Els peus de foto • Literatura. 	<p>1. LLENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita. 5.c.</p>
-----------	---	--	---

			<p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
7.	<p>7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents sobre assumptes quotidians.</p> <p>7.2. Interpretar un missatge breu i senzill en L2 (valencià o castellà), i transmetre la informació bàsica o explicar conceptes en la seua L1 (valencià o castellà o una altra llengua), oralment, de manera guiada, facilitant la comprensió entre interlocutors sobre assumptes quotidians en el seu entorn més pròxim.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Explicar conceptes. • Competència lectora. Un conte. <i>Espinacs amb julivert.</i> • Vocabulari. La informació del diccionari. • Ortografia. El so <i>K</i> • Gramàtica. Les paraules. Classes. • Textos informatius. Una notícia. LAB INFORMACIÓ. Els peus de foto • Passaràs a l'acció. Elaborar un catàleg sobre menjars del món. 	<p>1. LLENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2. Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p>

			6.b. 3. LECTURA I LITERATURA 1. Hàbit lector. 1.a. 2. Literatura. 2.a.
8.	8.1. Llegir de manera autònoma o guiada obres diverses adequades a la seua edat i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social i educatiu, seleccionar amb autonomia creixent els que millor s'ajusten als seus gustos i interessos i iniciar-se així en la construcció de la seua identitat lectora.	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Explicar conceptes. • Competència lectora. Un conte. <i>Espinacs amb julivert.</i> • Vocabulari. La informació del diccionari. • Ortografia. El so K • Gramàtica. Les paraules. Classes. • Textos informatius. Una notícia. LAB INFORMACIÓ. Els peus de foto • Literatura. • Passaràs a l'acció. Elaborar un catàleg sobre menjars del món. 	2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES 1. Sabers comuns. 1.a., 1.c., 1.d. 3. LECTURA I LITERATURA 1. Hàbit lector. 1.a.
	8.2. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu.		
9.	9.1. Llegir i escoltar textos literaris senzills, propis de la tradició literària, adequats a l'edat i amb ajuda del docent.	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Explicar conceptes. • Competència lectora. Un conte. <i>Espinacs amb julivert.</i> • Vocabulari. La informació del diccionari. 	1. LLENGUA I ÚS 1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h. 2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES

	<p>9.2. Interpretar textos senzills de la tradició popular oral, literària, dins d'un context sociocultural pròxim.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ortografia. El so K • Gramàtica. Les paraules. Classes. • Textos informatius. Una notícia. LAB INFORMACIÓ. Els peus de foto • Literatura. • Passaràs a l'acció. Elaborar un catàleg sobre menjars del món. 	<p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p>
--	--	---	--

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Respecta i gestiona el torn de paraula en les seues intervencions orals a l'aula.
2. Coneix el conjunt de regles ortogràfiques d'escriptura (el so *K*) i el seu ús correcte en textos escrits.
3. Identifica i distingeix les paraules i les seues classes.
4. Comprén i explica el significat de les paraules i elabora frases en què les utilitza.
5. Busca, contrasta i ordena informació accedint, de manera guiada, a pàgines web.
6. Utilitza un llenguatge inclusiu i no discriminatori en les seues exposicions i treballs d'aula.
7. Elabora en grup un catàleg d'aliments assumint responsabilitat en la seua tasca i respecte per l'aliena.
8. Reflexiona sobre la diversitat i les diferències i el seu valor com a font d'aprenentatge.

UNITAT 3. IGUALS I DIFERENTS

Situació d'aprenentatge

Treballar l'empatia per a posar-se en el lloc dels altres és bàsic per a comprendre com se senten i com actuen. A través de les activitats proposades en aquesta unitat, es fomentarà el treball en equip i es promourà la companyonia a l'aula. Entendre que oferir i rebre ajuda és indispensable per a tots els àmbits de la vida perquè ajudarà l'alumnat a percebre-ho amb més naturalitat, com una eina d'aprenentatge indispensable. La planificació seqüencial d'un programa per a una entrevista a una persona d'un altre lloc tancarà la unitat. La situació d'aprenentatge aborda els aspectes següents:

- Participació en debats sobre la col·laboració entre persones i els sentiments que aquest fet genera.
- Expressió d'opinions amb educació i empatia.
- Lectura i comprensió de textos sobre la cooperació i reflexió crítica sobre aquests.
- Planificació, redacció i revisió d'un programa solidari.
- Presentació oral d'una entrevista.
- Valoració del *feedback* entre companys com a eina d'aprenentatge.

Pla de treball

1. Comunicació oral. Descripció d'una persona.
2. Comprensió lectora. *Una pluja meravellosa*.
3. La llengua. El so *G*.
4. La literatura. *Poemes sobre les persones. La rima*.
5. L'elaboració d'una entrevista i la seua revisió abans de fer-la.
6. Paraula polisèmiques.
7. La intel·ligència emocional a través de la literatura.
8. Reflexió sobre la companyonia i la cooperació entre iguals.
9. Participació col·laborativa i responsable en activitats lúdiques grupals.
10. Habilitat per a demanar ajuda quan ho necessite en l'aprenentatge.

Suggeriment de temporització. Les tres primeres setmanes de novembre.

Programació de la unitat didàctica

Competència específica	Criteris d'avaluació 4t Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats Segon cicle de Primària
1.	<p>1.1. Identificar les varietats lingüístiques de l'entorn.</p> <p>1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en situacions comunicatives habituals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Descriure una persona. • Competència lectora. Un conte: <i>Una pluja meravellosa</i>. • Passaràs a l'acció. Entrevistar una persona d'un altre lloc. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p>
2.	<p>2.1. Escoltar de manera activa i interpretar, amb l'ajuda del docent, textos orals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Descriure una persona. • Competència lectora. Un conte: <i>Una pluja meravellosa</i>. • Vocabulari. Paraules polisèmiques. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c., 1.d.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector. 1.a.</p>
3.	<p>3.1. Llegir amb bona fluïdesa, de manera silenciosa i en veu alta, i interpretar, amb ajuda del docent, textos escrits i multimodals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p> <p>3.2. Aplicar, de manera guiada, diferents estratègies per comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Descriure una persona. • Competència lectora. Un conte: <i>Una pluja meravellosa</i>. • Textos informatius. • Literatura. Poemes sobre les persones; La rima. • Passaràs a l'acció. Entrevistar una persona d'un altre lloc. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p>

	<p>de les secundàries, inferir significats no explícits i fer algunes valoracions personals de textos escrits sobre coneixements pròxims a l'alumnat.</p>		<p>2.b., 2.c., 2.d. 3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c. 4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e. 5. Comprensió escrita. 5.c. 6. Comprensió oral i multimodal. 6.b. 3. LECTURA I LITERATURA 1. Hàbit lector. 1.a. 2. Literatura. 2.a.</p>
<p>4.</p>	<p>4.1. Produir, amb ajuda del docent, discursos orals senzills, amb sentit, sobre coneixements pròxims a l'alumne, de tipologia diversa i ajustats a situacions comunicatives habituals.</p> <p>4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació clara, un volum adequat i una postura corporal correcta, i iniciar-se en l'ús de suports audiovisuals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Descriure una persona. • Competència lectora. Un conte: <i>Una pluja meravellosa</i>. • Vocabulari. Paraules polisèmiques. • Ortografia. El so <i>G</i>. • Gramàtica. El substantiu; Gènere i nombre. • Literatura. Poemes sobre les persones; La rima. • Passaràs a l'acció. Entrevistar una persona d'un 	<p>1. LENGUA I ÚS 1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h. 2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES 1. Sabers comuns. 1.a., 1.c. 2 Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p>

		altre lloc.	<p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
5.	5.1. Produir, a partir d'exemples bàsics i amb ajuda del professorat, textos escrits i multimodals senzills que responguen a les característiques plantejades, amb una estructura coherent i utilitzant vocabulari no discriminatori bàsic d'ús freqüent.	<ul style="list-style-type: none"> • Vocabulari. Paraules polisèmiques. • Ortografia. El so G. • Gramàtica. El substantiu; Gènere i nombre. • Textos informatius. • Literatura. Poemes sobre les persones; La rima. • Passaràs a l'acció. Entrevistar una persona d'un altre lloc. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c., 1.d.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p>

<p>6.</p>	<p>6.1. Interactuar oralment, amb l'acompanyament del docent, en situacions comunicatives habituals, utilitzant un vocabulari bàsic i no discriminatori, un ritme pausat i el llenguatge no verbal, i utilitzant estratègies d'escolta amb la finalitat de mantindre el tema i respectar les convencions establides.</p> <p>6.2. Utilitzar, de manera acompanyada, estratègies bàsiques per a la comunicació assertiva progressant en la gestió dialogada de conflictes.</p> <p>6.3. Identificar i rebutjar, de manera acompanyada, els usos lingüístics discriminatoris a través de la reflexió conjunta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Descriure una persona. • Competència lectora. Un conte: <i>Una pluja meravellosa</i>. • Vocabulari. Paraules polisèmiques. • Ortografia. El so <i>G</i>. • Literatura. Poemes sobre les persones; La rima. • Passaràs a l'acció. Entrevistar una persona d'un altre lloc. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2. Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita. 5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal. 6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector. 1.a.</p> <p>2. Literatura. 2.a.</p>
-----------	---	--	--

7.	<p>7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents sobre assumptes quotidians.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Descriure una persona. • Competència lectora. Un conte: <i>Una pluja meravellosa</i>. • Vocabulari. Paraules polisèmiques. • Ortografia. El so <i>G</i>. • Gramàtica. El substantiu; Gènere i nombre. • Textos informatius. • Literatura. Poemes sobre les persones; La rima. • Passaràs a l'acció. Entrevistar una persona d'un altre lloc. 	<p>1. LLENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2. Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita. 5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal. 6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector. 1.a.</p> <p>2. Literatura. 2.a.</p>
	<p>7.2. Interpretar un missatge breu i senzill en L2 (valencià o castellà), i transmetre la informació bàsica o explicar conceptes en la seua L1 (valencià o castellà o una altra llengua), oralment, de manera guiada, facilitant la comprensió entre interlocutors sobre assumptes quotidians en el seu entorn més pròxim.</p>		

<p>8.</p>	<p>8.1. Llegir de manera autònoma o guiada obres diverses adequades a la seua edat i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social i educatiu, seleccionar amb autonomia creixent els que millor s'ajusten als seus gustos i interessos i iniciar-se així en la construcció de la seua identitat lectora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Descriure una persona. • Competència lectora. Un conte: <i>Una pluja meravellosa</i>. • Vocabulari. Paraules polisèmiques. • Ortografia. El so <i>G</i>. • Gramàtica. El substantiu; Gènere i nombre. • Literatura. Poemes sobre les persones; La rima. • Passaràs a l'acció. Entrevistar una persona d'un altre lloc. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c., 1.d.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
<p>9.</p>	<p>9.1. Llegir i escoltar textos literaris senzills, propis de la tradició literària, adequats a l'edat i amb ajuda del docent.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Descriure una persona. • Competència lectora. Un conte: <i>Una pluja meravellosa</i>. • Vocabulari. Paraules polisèmiques. • Ortografia. El so <i>G</i>. • Gramàtica. El substantiu; Gènere i nombre. • Literatura. Poemes sobre les persones; La rima. • Passaràs a l'acció. Entrevistar una persona d'un altre lloc. 	<p>1. LLENGUA I ÚS</p> <p>1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2. Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p>
<p>9.2. Interpretar textos senzills de la tradició popular oral, literària, dins d'un context sociocultural pròxim.</p>			

			<p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p>
--	--	--	---

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Expressa la seua opinió de manera correcta i amb educació.
2. Llig i comprén fragments de poemes i tirallongues de literatura infantil i expressa els sentiments que li provoquen.
3. Coneix les normes ortogràfiques d'escriptura (el so *G*) i les aplica per a millorar l'expressió escrita.
4. Comprén el significat de les paraules polisèmiques i explica la influència que tenen en el llenguatge.
5. Identifica i distingeix les grafies i els sons que conformen l'abecedari.
6. Planifica, redacta i revisa l'edició de textos escrits.
7. Utilitza l'esborrany com a estratègia clau en aquest procés.
8. Assumeix responsabilitat i pren decisions en els treballs cooperatius.
9. Mostra iniciativa per oferir i demanar ajuda en l'aprenentatge.

UNITAT 4. COM ENS CUIDEM?

Situació d'aprenentatge

En aquesta unitat es planteja la importància dels hàbits saludables en les nostres vides i es formulen hipòtesis sobre situacions inventades amb la finalitat de fomentar la creativitat. De manera integrada, es proposa la lectura i la comprensió d'un conte i l'anàlisi d'un anunci vinculat amb el tema. Per acabar la unitat, els estudiants faran una enquesta sobre els hàbits saludables. En aquest context es relacionen sabers com els següents:

- Expressió clara i precisa en les exposicions.
- Lectura i comprensió de textos sobre com ens cuidem i reflexió crítica sobre aquests.
- Interpretació d'anuncis.
- Elaboració d'una enquesta sobre hàbits saludables.
- Explicació, amb les pròpies paraules, dels eslògans.
- Organització d'idees i de dades en l'elaboració d'un esborrany.

Pla de treball

1. Comunicació oral. Demanar informació.
2. Comprensió lectora. *L'horari màgic*.
3. La llengua. La dièresi. Paraules homònimes. L'adjectiu.
4. Text informatiu. *Un anunci*.
5. El guió i l'esborrany com a processos elementals en els treballs.
6. Interpretació i comprensió d'un eslògan.
7. Valoració crítica del propi aprenentatge.

Suggeriment de temporització. L'última setmana de novembre fins al final del trimestre.

Programació de la unitat didàctica

Competència específica	Criteris d'avaluació 4t Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats Segon cicle de Primària
1.	<p>1.1. Identificar les varietats lingüístiques de l'entorn.</p> <p>1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en situacions comunicatives habituals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Demanar informació. • Competència lectora. Un conte: <i>L'horari màgic</i>. • Vocabulari. Paraules homònimes. • Passaràs a l'acció. Fer una enquesta sobre hàbits saludables. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita. 5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal. 6.b.</p>
2.	<p>2.1. Escoltar de manera activa i interpretar, amb l'ajuda del docent, textos orals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Demanar informació. • Competència lectora. Un conte: <i>L'horari màgic</i>. • Vocabulari. Paraules homònimes. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Textos informatius. Un anunci. LAB INFORMACIÓ. Els eslògans. • Passaràs a l'acció. Fer una enquesta sobre hàbits saludables. 	<p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
3.	<p>3.1. Llegir amb bona fluïdesa, de manera silenciosa i en veu alta, i interpretar, amb ajuda del docent, textos escrits i multimodals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p> <p>3.2. Aplicar, de manera guiada, diferents estratègies per comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Demanar informació. • Competència lectora. Un conte: <i>L'horari màgic</i>. • Vocabulari. Paraules homònimes. • Ortografia. La dièresi. • Passaràs a l'acció. Fer una enquesta sobre hàbits saludables. 	<p>1. LLENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p>

	de les secundàries, inferir significats no explícits i fer algunes valoracions personals de textos escrits sobre coneixements pròxims a l'alumnat.		<p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
4.	<p>4.1. Produir, amb ajuda del docent, discursos orals senzills, amb sentit, sobre coneixements pròxims a l'alumne, de tipologia diversa i ajustats a situacions comunicatives habituals.</p> <p>4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació clara, un volum adequat i una postura corporal correcta, i iniciar-se en l'ús de suports audiovisuals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Demanar informació. • Competència lectora. Un conte: <i>L'horari màgic</i>. • Vocabulari. Paraules homònimes. • Ortografia. La dièresi. • Textos informatius. Un anunci. LAB INFORMACIÓ. Els eslògans. • Passaràs a l'acció. Fer una enquesta sobre hàbits saludables. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p>

			<p>3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita. 5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal. 6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector. 1.a.</p> <p>2. Literatura. 2.a.</p>
5.	<p>5.1. Produir, a partir d'exemples bàsics i amb ajuda del professorat, textos escrits i multimodals senzills que responguen a les característiques plantejades, amb una estructura coherent i utilitzant vocabulari no discriminatori bàsic d'ús freqüent.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vocabulari. Paraules homònimes. • Ortografia. La dièresi. • Gramàtica. L'adjectiu. • Textos informatius. Un anunci. LAB INFORMACIÓ. Els eslògans. • Literatura. • Passaràs a l'acció. Fer una enquesta sobre hàbits saludables. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c., 1.d.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector. 1.a.</p>
6.	<p>6.1. Interactuar oralment, amb l'acompanyament del docent, en</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Demanar informació. 	<p>1. LLENGUA I ÚS</p>

	<p>situacions comunicatives habituals, utilitzant un vocabulari bàsic i no discriminatori, un ritme pausat i el llenguatge no verbal, i utilitzant estratègies d'escolta amb la finalitat de mantindre el tema i respectar les convencions establides.</p> <p>6.2. Utilitzar, de manera acompanyada, estratègies bàsiques per a la comunicació assertiva progressant en la gestió dialogada de conflictes.</p> <p>6.3. Identificar i rebutjar, de manera acompanyada, els usos lingüístics discriminatoris a través de la reflexió conjunta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Competència lectora. Un conte: <i>L'horari màgic</i>. • Vocabulari. Paraules homònimes. • Ortografia. La dièresi. • Gramàtica. L'adjectiu. 	<p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita. 5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal. 6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector. 1.a.</p> <p>2. Literatura. 2.a.</p>
7.	<p>7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Demanar informació. • Competència lectora. Un conte: <i>L'horari màgic</i>. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p>

	<p>varietats lingüístiques diferents sobre assumptes quotidians.</p> <p>7.2. Interpretar un missatge breu i senzill en L2 (valencià o castellà), i transmetre la informació bàsica o explicar conceptes en la seua L1 (valencià o castellà o una altra llengua), oralment, de manera guiada, facilitant la comprensió entre interlocutors sobre assumptes quotidians en el seu entorn més pròxim.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vocabulari. Paraules homònimes. • Ortografia. La dièresi. • Gramàtica. L'adjectiu. • Textos informatius. Un anunci. LAB INFORMACIÓ. Els eslògans. • Literatura. • Passaràs a l'acció. Fer una enquesta sobre hàbits saludables. 	<p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
<p>8.</p>	<p>8.1. Llegir de manera autònoma o guiada obres diverses adequades a la seua edat i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social i educatiu,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Demanar informació. • Competència lectora. Un conte: <i>L'horari màgic</i>. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p>

	<p>seleccionar amb autonomia creixent els que millor s'ajusten als seus gustos i interessos i iniciar-se així en la construcció de la seua identitat lectora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vocabulari. Paraules homònimes. • Ortografia. La dièresi. • Gramàtica. L'adjectiu. • Textos informatius. Un anunci. LAB INFORMACIÓ. Els eslògans. • Literatura. • Passaràs a l'acció. Fer una enquesta sobre hàbits saludables. 	<p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
<p>9.</p>	<p>9.1. Llegir i escoltar textos literaris senzills, propis de la tradició literària, adequats a l'edat i amb ajuda del docent.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Demanar informació. • Competència lectora. Un conte: <i>L'horari màgic</i>. • Vocabulari. Paraules homònimes. • Ortografia. La dièresi. • Gramàtica. L'adjectiu. • Textos informatius. Un anunci. LAB INFORMACIÓ. Els eslògans. • Literatura. 	<p>1. LLENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p>
	<p>9.2. Interpretar textos senzills de la tradició popular oral, literària, dins d'un context sociocultural pròxim.</p>		

		<ul style="list-style-type: none"> • Passaràs a l'acció. Fer una enquesta sobre hàbits saludables.	
--	--	--	--

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. S'expressa amb claredat i s'esforça per millorar les habilitats comunicatives.
2. Coneix les normes ortogràfiques d'escriptura (la dièresi) i les utilitza correctament en les redaccions.
3. Defineix, comprén i classifica paraules homònimes per mitjà d'activitats lúdiques.
4. Utilitza estratègies bàsiques per a recopilar, organitzar i revisar informació: guió, esborrany, esquemes, etc.
5. Identifica en un text paraules homònimes i les utilitza de manera adequada segons el context.
6. Exposa els resultats d'una enquesta sobre hàbits saludables.
7. Explica les parts d'un anunci, els passos per a elaborar-lo i la seua intencionalitat.
8. Valora i gestiona el procés d'aprenentatge propi.

FI DEL PRIMER TRIMESTRE. EL NOSTRE REPTE: APROFITAR ELS ALIMENTS. UN COL·LOQUI SOBRE LA FAM AL MÓN

Situació d'aprenentatge.

Els reptes són situacions d'aprenentatge transversals que s'aborden en les diferents àrees des de la perspectiva pròpia de cada disciplina. D'aquesta manera, totes les àrees contribueixen, des dels seus punts de vista particulars, al plantejament global del projecte, integrant coneixements perquè l'alumnat avance en les seues competències, relacione aprenentatges i es convertisca en protagonista de la seua evolució.

Durant el repte s'aplicaran els coneixements adquirits en el trimestre per mitjà de diferents activitats en les diverses àrees i àmbits, que es combinaran i es modularan per a fer un treball cooperatiu i que permetran a l'alumnat aprendre a valorar els resultats del procés.

El repte d'aquest primer trimestre consisteix a reflexionar sobre els aliments i la seua distribució desigual al planeta, i també el problema que suposa el malbaratament del menjar. Hi ha dues línies d'anàlisi que emmarquen el tema:

- Els països més desenvolupats tenen aliments de sobra per a tots els seus habitants. Malgrat aquesta abundància, hi ha persones que també pateixen l'escassetat i, encara que siga un contrasentit, una gran quantitat de menjar es tira al fem. A més, aquesta sobreproducció d'aliments necessita una gran quantitat d'aigua i d'energia i genera substàncies contaminants.
- Els països més pobres no tenen aliments suficients per a abastir tots els ciutadans.

A partir d'ací, l'alumnat estudiarà si en el seu entorn es malbaraten aliments i portarà a terme iniciatives per a canviar aquesta realitat. La sensibilització cap a aquest problema i l'anàlisi crítica de la situació orientarà els reptes en les àrees diferents.

En l'àrea de València: Llengua i Literatura, el repte té com a objectiu la preparació de receptes per a aprofitar correctament el menjar i evitar d'aquesta manera el

malbaratament dels aliments. En aquesta unitat que tanca el trimestre, l'alumnat posarà en pràctica els coneixements apresos per a fer un treball d'investigació en equip sobre el problema de la fam al món. Per a portar a terme aquestes activitats, es posen en joc aprenentatges com els següents.

- Recollida de dades de l'entorn immediat amb la consulta de fonts escrites i mitjans tecnològics.
- Lectura i interpretació de textos generadors de pensament crític i creatiu.
- Elaboració d'un projecte d'investigació seguint uns passos concrets.
- Apreciació de la llengua com a instrument per a comunicar-se i relacionar-se amb l'entorn.
- Consulta d'una guia per a millorar les seues exposicions orals i la posada en pràctica.
- Desenvolupament de l'interés per ampliar el seu vocabulari i millorar les exposicions, escrites i orals.
- Participació activa en activitats cooperatives i el desenvolupament d'habilitats socials.

Pla de treball

Per a portar a terme el treball que es planteja en el repte del primer trimestre, es posen en joc sabers com els següents:

8. L'ús de les estructures lingüístiques, normes ortogràfiques i gramaticals per a elaborar textos escrits.
9. La lectura i comprensió de textos informatius i la seua interpretació.
10. La recerca, anàlisi i organització d'informació utilitzant fonts i recursos diferents.
11. La realització de projectes d'investigació que promoguen accions socials i l'adquisició de valors diferents.
12. L'elaboració de treballs i presentacions amb sentit estètic.
13. La valoració de la llengua com a instrument elemental per a desenvolupar-se en la nostra vida quotidiana.
14. El maneig d'habilitats i estratègies que faciliten la comunicació.
15. La reflexió sobre el seu treball en activitats grupals.

Suggeriment de temporització. Fi del primer trimestre.

Programació del repte del primer trimestre.

Competència específica	Criteris d'avaluació 4t Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats Segon cicle de Primària
1.	<p>1.1. Identificar les varietats lingüístiques de l'entorn.</p> <p>1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en situacions comunicatives habituals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Aprofitar els aliments.</i> 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p>
2.	<p>2.1. Escoltar de manera activa i interpretar, amb l'ajuda del docent, textos orals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Prendre consciència del greu problema de la fam al món.</i> 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita. 5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal. 6.b.</p>

			3. LECTURA I LITERATURA 1. Hàbit lector. 1.a. 2. Literatura. 2.a.
3.	<p>3.1. Llegir amb bona fluïdesa, de manera silenciosa i en veu alta, i interpretar, amb ajuda del docent, textos escrits i multimodals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p> <p>3.2. Aplicar, de manera guiada, diferents estratègies per comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, inferir significats no explícits i fer algunes valoracions personals de textos escrits sobre cortesia lingüística.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Aprofitar els aliments.</i> • <i>Prendre consciència del greu problema de la fam al món.</i> • Com ho hem fet? Hem contribuït a enriquir el col·loqui amb dades i punts de vista nous? 	1. LENGUA I ÚS 1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h. 2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES 1. Sabers comuns. 1.a., 1.c. 2 Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d. 3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c. 4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e. 5. Comprensió escrita. 5.c. 6. Comprensió oral i multimodal. 6.b. 3. LECTURA I LITERATURA

			<p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
4.	<p>4.1. Produir, amb ajuda del docent, discursos orals senzills, amb sentit, sobre coneixements pròxims a l'alumne, de tipologia diversa i ajustats a situacions comunicatives habituals.</p> <p>4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació clara, un volum adequat i una postura corporal correcta, i iniciar-se en l'ús de suports audiovisuals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Aprofitar els aliments.</i> • <i>Un problema global.</i> • Com ho hem fet? Què hem descobert sobre el problema de la fam al món que abans no sabíem? 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p>

			<p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
5.	<p>5.1. Produir, a partir d'exemples bàsics i amb ajuda del professorat, textos escrits i multimodals senzills que responguen a les característiques plantejades, amb una estructura coherent i utilitzant vocabulari no discriminatori bàsic d'ús freqüent.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Aprofitar els aliments.</i> • <i>Prendre consciència del greu problema de la fam al món.</i> • <i>Un problema global.</i> • Com ho hem fet? Hem contribuït a enriquir el col·loqui amb dades i punts de vista nous? 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
6.	<p>6.1. Interactuar oralment, amb</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Aprofitar els aliments.</i> 	<p>1. LLENGUA I ÚS</p>

	<p>l'acompanyament del docent, en situacions comunicatives habituals, utilitzant un vocabulari bàsic i no discriminatori, un ritme pausat i el llenguatge no verbal, i utilitzant estratègies d'escolta amb la finalitat de mantindre el tema i respectar les convencions establides.</p> <p>6.2. Utilitzar, de manera acompanyada, estratègies bàsiques per a la comunicació assertiva progressant en la gestió dialogada de conflictes.</p> <p>6.3. Identificar i rebutjar, de manera acompanyada, els usos lingüístics discriminatoris a través de la reflexió conjunta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Un problema global.</i> • Com ho hem fet? Hem contribuït a enriquir el col·loqui amb dades i punts de vista nous? 	<p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita. 5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal. 6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector. 1.a.</p> <p>2. Literatura. 2.a.</p>
7.	<p>7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Aprofitar els aliments.</i> • <i>Prendre consciència del greu problema de la fam</i> 	<p>1. LLENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p>

	<p>varietats lingüístiques diferents sobre assumptes quotidians.</p> <p>7.2. Interpretar un missatge breu i senzill en L2 (valencià o castellà), i transmetre la informació bàsica o explicar conceptes en la seua L1 (valencià o castellà o una altra llengua), oralment, de manera guiada, facilitant la comprensió entre interlocutors sobre assumptes quotidians en el seu entorn més pròxim.</p>	<p><i>al món.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Un problema global.</i> • Com ho hem fet? Hem contribuït a enriquir el col·loqui amb dades i punts de vista nous? 	<p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
<p>8.</p>	<p>8.1. Llegir de manera autònoma o guiada obres diverses adequades a la seua edat i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social i educatiu,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Aprofitar els aliments.</i> • <i>Prendre consciència del greu problema de la fam al món.</i> 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p>

	<p>seleccionar amb autonomia creixent els que millor s'ajusten als seus gustos i interessos i iniciar-se així en la construcció de la seua identitat lectora.</p> <p>8.2. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Un problema global.</i> • Com ho hem fet? Què hem descobert sobre el problema de la fam al món que abans no sabíem? 	<p>1.a., 1.c., 1.d.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p>
9.	<p>9.1. Llegir i escoltar textos literaris senzills, propis de la tradició literària, adequats a l'edat i amb ajuda del docent.</p> <p>9.2. Interpretar textos senzills de la tradició popular oral, literària, dins d'un context sociocultural pròxim.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Aprofitar els aliments.</i> • <i>Prendre consciència del greu problema de la fam al món.</i> • <i>Un problema global.</i> • Com ho hem fet? Què hem descobert sobre el problema de la fam al món que abans no sabíem? 	<p>1. LLENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p>

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquest repte són els següents:

- Utilitza les estructures lingüístiques, normes ortogràfiques i gramaticals per a elaborar correctament textos escrits.
- Llig, comprén i interpreta textos informatius.
- Fa un projecte cooperatiu d'investigació buscant, analitzant i planificant dades.
- Participa amb iniciativa en activitats que promouen accions amb finalitats socials i valors ètics.
- Elabora treballs i presentacions amb sentit estètic, utilitzant fonts i suports diversos.
- Valora la llengua com un instrument bàsic per a desenvolupar-se i interaccionar amb l'entorn.
- Mostra interès per manejar diverses habilitats i estratègies comunicatives seguint una guia orientativa.
- Reflexiona sobre el seu paper en activitats grupals i expressa els sentiments que li genera el treball en agrupacions diferents.

LLIBRE 2

UNITAT 5. ON VIVIM?

Situació d'aprenentatge

En aquesta unitat es planteja la reflexió i el debat sobre la importància que té el lloc on vivim i la influència que exerceixen les característiques de cada localitat en la nostra forma de vida. A través de les activitats proposades, es fomentarà l'interés i la curiositat perquè coneguen les diverses localitats, valorant tot el que n'aprenem. A través del diàleg, els estudiants contaràn anècdotes personals i expressaran els seus sentiments i emocions. Per a tancar la unitat, elaboraran i narraran un text descriptiu, sobre la localitat ideal, que propiciarà el treball transversal d'altres continguts. En aquest context es relacionen sabers com els següents:

- Participació en debats sobre les localitats on vivim.
- Escolta activa i assertiva en situacions dialogades.
- Recerca, anàlisi i organització d'informació sobre diferents llocs.
- Descripció de la localitat ideal.
- Identificació i expressió de sentiments propis.
- Respecte per les emocions i opinions alienes expressades.

Pla de treball

1. Comunicació oral. Descripció d'un lloc.
2. Comprensió lectora. *Mixet, el gat viatger*.
3. La llengua. El so *J*. Els articles.
4. La literatura. *Teatre sobre les ciutats; Els diàlegs*.
5. Elaboració d'un text descriptiu sobre la localitat ideal.
6. Lectura i dramatització d'un text teatral en grup.
7. El respecte i l'empatia per les opinions dels altres.

Suggeriment de temporització. Les tres últimes setmanes de gener.

Programació de la unitat didàctica

Competència específica	Criteris d'avaluació 4t Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats Segon cicle de Primària
1.	<p>1.1. Identificar les varietats lingüístiques de l'entorn.</p> <p>1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en situacions comunicatives habituals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Descriure un lloc. • Competència lectora. Un conte: <i>Mixet, el gat viatger</i>. • Passaràs a l'acció. Descriure la localitat ideal. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p>
2.	<p>2.1. Escoltar de manera activa i interpretar, amb l'ajuda del docent, textos orals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Descriure un lloc. • Competència lectora. Un conte: <i>Mixet, el gat viatger</i>. • Vocabulari. Paraules sinònimes. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p>

			<p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
3.	<p>3.1. Llegir amb bona fluïdesa, de manera silenciosa i en veu alta, i interpretar, amb ajuda del docent, textos escrits i multimodals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p> <p>3.2. Aplicar, de manera guiada, diferents estratègies per comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, inferir significats no explícits i fer algunes valoracions personals de textos escrits sobre coneixements pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Descriure un lloc. • Competència lectora. Un conte: <i>Mixet, el gat viatger</i>. • Vocabulari. Paraules sinònimes. • Ortografia. El so <i>J</i>. • Passaràs a l'acció. Descriure la localitat ideal. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>

<p>4.</p>	<p>4.1. Produir, amb ajuda del docent, discursos orals senzills, amb sentit, sobre coneixements pròxims a l'alumne, de tipologia diversa i ajustats a situacions comunicatives habituals.</p> <p>4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació clara, un volum adequat i una postura corporal correcta, i iniciar-se en l'ús de suports audiovisuals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Descriure un lloc. • Competència lectora. Un conte: <i>Mixet, el gat viatger</i>. • Vocabulari. Paraules sinònimes. • Literatura. Teatre sobre les ciutats; Els diàlegs. • Passaràs a l'acció. Descriure la localitat ideal. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2. Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector. 1.a.</p> <p>2. Literatura. 2.a.</p>
<p>5.</p>	<p>5.1. Produir, a partir d'exemples bàsics i amb ajuda del professorat, textos escrits i multimodals senzills que responguen a les característiques plantejades, amb una estructura coherent i utilitzant vocabulari no discriminatori bàsic d'ús freqüent.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ortografia. El so <i>J</i>. • Gramàtica. Els articles. • Literatura. Teatre sobre les ciutats; Els diàlegs. • Passaràs a l'acció. Descriure la localitat ideal. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>5. Comprensió escrita. 5.c.</p>

			6. Comprensió oral i multimodal. 6.b. 3. LECTURA I LITERATURA 1. Hàbit lector. 1.a.
6.	<p>6.1. Interactuar oralment, amb l'acompanyament del docent, en situacions comunicatives habituals, utilitzant un vocabulari bàsic i no discriminatori, un ritme pausat i el llenguatge no verbal, i utilitzant estratègies d'escolta amb la finalitat de mantindre el tema i respectar les convencions establides.</p> <p>6.2. Utilitzar, de manera acompanyada, estratègies bàsiques per a la comunicació assertiva progressant en la gestió dialogada de conflictes.</p> <p>6.3. Identificar i rebutjar, de manera acompanyada, els usos lingüístics discriminatoris a través de la reflexió conjunta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Descriure un lloc. • Competència lectora. Un conte: <i>Mixet, el gat viatger</i>. • Vocabulari. Paraules sinònimes. • Literatura. Teatre sobre les ciutats; Els diàlegs. • Passaràs a l'acció. Descriure la localitat ideal. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector. 1.a. 2. Literatura. 2.a.</p>
7.	<p>7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents sobre</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Descriure un lloc. • Competència lectora. Un conte: <i>Mixet, el gat viatger</i>. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p>

	<p>assumptes quotidians.</p> <p>7.2. Interpretar un missatge breu i senzill en L2 (valencià o castellà), i transmetre la informació bàsica o explicar conceptes en la seua L1 (valencià o castellà o una altra llengua), oralment, de manera guiada, facilitant la comprensió entre interlocutors sobre assumptes quotidians en el seu entorn més pròxim.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vocabulari. Paraules sinònimes. • Ortografia. El so <i>J</i>. • Gramàtica. Els articles. • Textos informatius. • Literatura. Teatre sobre les ciutats; Els diàlegs. • Passaràs a l'acció. Descriure la localitat ideal. 	<p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
<p>8.</p>	<p>8.1. Llegir de manera autònoma o guiada obres diverses adequades a la seua edat i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social i educatiu,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Descriure un lloc. • Competència lectora. Un conte: <i>Mixet, el gat viatger</i>. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p>

	<p>seleccionar amb autonomia creixent els que millor s'ajusten als seus gustos i interessos i iniciar-se així en la construcció de la seua identitat lectora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vocabulari. Paraules sinònimes. • Ortografia. El so <i>J</i>. • Gramàtica. Els articles. • Textos informatius. • Literatura. Teatre sobre les ciutats; Els diàlegs. • Passaràs a l'acció. Descriure la localitat ideal. 	<p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
9.	<p>9.1. Llegir i escoltar textos literaris senzills, propis de la tradició literària, adequats a l'edat i amb ajuda del docent.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Descriure un lloc. • Competència lectora. Un conte: <i>Mixet, el gat viatger</i>. • Vocabulari. Paraules sinònimes. • Ortografia. El so <i>J</i>. • Gramàtica. Els articles. • Textos informatius. • Literatura. Teatre sobre les ciutats; Els diàlegs. • Passaràs a l'acció. Descriure la localitat ideal. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p>
	<p>9.2. Interpretar textos senzills de la tradició popular oral, literària, dins d'un context sociocultural pròxim.</p>		

			<p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
--	--	--	--

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Utilitza estratègies d'escolta activa i assertivitat en debats i altres situacions dialogades a l'aula.
2. Llig, interpreta i dramatitza un text teatral, familiaritzant-se amb el vocabulari i altres aspectes bàsics relacionats amb aquest gènere literari.
3. Coneix i aplica el conjunt de normes ortogràfiques d'escriptura (el so J).
4. Reconeix i identifica en textos l'aparició dels articles com a mitjà per a enriquir la parla i augmentar el seu vocabulari.
5. Defineix, discrimina i classifica els articles, identificant-ne la funció i el significat en l'oració amb activitats lúdiques.
6. Elabora un text descriptiu sobre la localitat ideal.
7. Identifica emocions pròpies i dels altres i hi mostra una actitud de respecte i escolta.

UNITAT 6. CONVIVIM AMB ELS ANIMALS

Situació d'aprenentatge

Com a inici d'aquesta unitat es planteja un debat sobre la convivència amb els animals. Amb aquesta situació d'aprenentatge, l'alumnat serà conscient de la influència directa que fan els animals en les nostres vides i en les nostres experiències personals. En acabar la unitat se'ls proposa la creació d'eslògans a favor dels animals.

Els aspectes que s'hi aborden són:

- Participació en debat sobre la influència dels animals en la vida de les persones i viceversa.
- Atenció i escolta als interlocutors.
- Coneixement de diferents estratègies i mitjans utilitzats en la creació d'eslògans.
- Interpretació d'un eslògan i la seua intenció comunicativa.
- Realització d'un eslògan a favor dels animals.
- Comunicació, oral i escrita, a través de suports i mitjans accessibles i la seua valoració.

Pla de treball

1. Comunicació oral. Contar una experiència personal.
2. Comprensió lectora. *Te'n vens a la granja?*
3. La llengua. Paraules antònimes. El so S sorda. Els demostratius.
4. Text descriptiu. Els apartats.
5. La creació d'eslògans a favor dels animals.
6. La publicitat i els seus canals d'informació.
7. Ús de diversos mitjans i recursos per a completar els seus treballs d'investigació i exposicions.
8. Implicació en accions amb una finalitat social amb activitats lúdiques i motivadores.

Suggeriment de temporització. Les tres primeres setmanes de febrer.

Programació de la unitat didàctica

Competència específica	Criteris d'avaluació 4t Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats Segon cicle de Primària
1.	<p>1.1. Identificar les varietats lingüístiques de l'entorn.</p> <p>1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en situacions comunicatives habituals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Contar una experiència personal. • Competència lectora. Un conte: <i>Te'n vens a la granja?</i> 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p>
2.	<p>2.1. Escoltar de manera activa i interpretar, amb l'ajuda del docent, textos orals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Contar una experiència personal. • Competència lectora. Un conte: <i>Te'n vens a la granja?</i> • Vocabulari. Paraules antònimes. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p>

			<p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
3.	<p>3.1. Llegir amb bona fluïdesa, de manera silenciosa i en veu alta, i interpretar, amb ajuda del docent, textos escrits i multimodals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Contar una experiència personal. • Competència lectora. Un conte: <i>Te'n vens a la granja?</i> • Vocabulari. Paraules antònimes. • Passaràs a l'acció. Crear eslògans a favor dels animals. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2. Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
	<p>3.2. Aplicar, de manera guiada, diferents estratègies per comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, inferir significats no explícits i fer algunes valoracions personals de textos escrits sobre coneixements pròxims a l'alumnat.</p>		

4.	4.1. Produir, amb ajuda del docent, discursos orals senzills, amb sentit, sobre coneixements pròxims a l'alumne, de tipologia diversa i ajustats a situacions comunicatives habituals.	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Contar una experiència personal. • Competència lectora. Un conte: <i>Te'n vens a la granja?</i> • Vocabulari. Paraules antònimes. • Textos informatius. Un text descriptiu; LAB INFORMACIÓ: Els apartats. • Passaràs a l'acció. Crear eslògans a favor dels animals. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2. Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita. 5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal. 6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector. 1.a.</p> <p>2. Literatura. 2.a.</p>
	4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació clara, un volum adequat i una postura corporal correcta, i iniciar-se en l'ús de suports audiovisuals.		
5.	5.1. Produir, a partir d'exemples bàsics	<ul style="list-style-type: none"> • Vocabulari. Paraules antònimes. 	2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES

	<p>i amb ajuda del professorat, textos escrits i multimodals senzills que responguen a les característiques plantejades, amb una estructura coherent i utilitzant vocabulari no discriminatori bàsic d'ús freqüent.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ortografia. El so S sorda. • Gramàtica. Els demostratius. • Textos informatius. Un text descriptiu; LAB INFORMACIÓ: Els apartats. • Passaràs a l'acció. Crear eslògans a favor dels animals. 	<p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
<p>6.</p>	<p>6.1. Interactuar oralment, amb l'acompanyament del docent, en situacions comunicatives habituals, utilitzant un vocabulari bàsic i no discriminatori, un ritme pausat i el llenguatge no verbal, i utilitzant estratègies d'escolta amb la finalitat de</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Contar una experiència personal. • Competència lectora. Un conte: <i>Te'n vens a la granja?</i> • Vocabulari. Paraules antònimes. 	<p>1. LLENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p>

	<p>mantindre el tema i respectar les convencions establides.</p> <p>6.2. Utilitzar, de manera acompanyada, estratègies bàsiques per a la comunicació assertiva progressant en la gestió dialogada de conflictes.</p> <p>6.3. Identificar i rebutjar, de manera acompanyada, els usos lingüístics discriminatoris a través de la reflexió conjunta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ortografia. El so S sorda. • Gramàtica. Els demostratius. • Passaràs a l'acció. Crear eslògans a favor dels animals. 	<p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
<p>7.</p>	<p>7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents sobre assumptes quotidians.</p> <p>7.2. Interpretar un missatge breu i senzill en L2 (valencià o castellà), i transmetre la informació bàsica o</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Contar una experiència personal. • Competència lectora. Un conte: <i>Te'n vens a la granja?</i> • Vocabulari. Paraules antònimes. • Textos informatius. Un text descriptiu; LAB INFORMACIÓ: Els apartats. 	<p>1. LLENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p>

	<p>explicar conceptes en la seua L1 (valencià o castellà o una altra llengua), oralment, de manera guiada, facilitant la comprensió entre interlocutors sobre assumptes quotidians en el seu entorn més pròxim.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Passaràs a l'acció. Crear eslògans a favor dels animals. 	<p>2 Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d. 3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c. 4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e. 5. Comprensió escrita. 5.c. 6. Comprensió oral i multimodal. 6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector. 1.a. 2. Literatura. 2.a.</p>
<p>8.</p>	<p>8.1. Llegir de manera autònoma o guiada obres diverses adequades a la seua edat i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social i educatiu, seleccionar amb autonomia creixent els que millor s'ajusten als seus gustos i interessos i iniciar-se així en la construcció de la seua identitat lectora.</p> <p>8.2. Compartir les experiències de</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Contar una experiència personal. • Competència lectora. Un conte: <i>Te'n vens a la granja?</i> • Vocabulari. Paraules antònimes. • Ortografia. El so S sorda. • Gramàtica. Els demostratius. • Textos informatius. Un text descriptiu; LAB 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c. 4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e. 5. Comprensió escrita. 5.c.</p>

	lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu.	<p>INFORMACIÓ: Els apartats.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Literatura. • Passaràs a l'acció. Crear eslògans a favor dels animals. 	<p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
9.	9.1. Llegir i escoltar textos literaris senzills, propis de la tradició literària, adequats a l'edat i amb ajuda del docent.	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Contar una experiència personal. • Competència lectora. Un conte: <i>Te'n vens a la granja?</i> 	<p>1. LLENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p>
	9.2. Interpretar textos senzills de la tradició popular oral, literària, dins d'un context sociocultural pròxim.	<ul style="list-style-type: none"> • Vocabulari. Paraules antònimes. • Ortografia. El so S sorda. • Gramàtica. Els demostratius. • Textos informatius. Un text descriptiu; LAB <p>INFORMACIÓ: Els apartats.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Literatura. • Passaràs a l'acció. Crear eslògans a favor dels animals. 	

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Manté una actitud d'escolta activa i respectuosa durant les intervencions orals dels altres.
2. Coneix el conjunt de regles ortogràfiques d'escriptura (la S sorda) i les posa en pràctica en els seus textos i oracions.
3. Defineix els elements morfològics que componen els demostratius i construeix frases utilitzant-los.
4. Coneix diferents canals publicitaris i explica els seus objectius informatius.
5. Identifica i crea paraules antònimes que inclou de manera contextualitzada en oracions.
6. Confecciona eslògans creatius, tenint en compte la seqüenciació del procés i les parts que el conformen.
7. Mostra interès i motivació per comunicar informació variant l'ús de recursos i suports.
8. S'implica en accions amb finalitats socials a través del treball de les activitats proposades.

UNITAT 7. QUIN FUTUR TÉ EL PLANETA?

Situació d'aprenentatge

L'escola és el lloc idoni per a començar a desenvolupar i aprendre habilitats per a una convivència harmoniosa en el planeta. Aspectes clau com les competències de negociació, escolta i diàleg es convertiran, durant aquesta unitat, en eines d'aprenentatge imprescindibles per al desenvolupament de les activitats. Un bon clima a l'aula, a més, genera un rendiment millor i permet que es desenvolupen de manera integral. Per acabar, es posarà en pràctica tot allò après i es redactarà, seguint un esquema predeterminat, com es fan prediccions sobre el temps atmosfèric i el clima. Des del punt de vista de la situació d'aprenentatge, es posa el focus en els aspectes següents:

- Lectura i comprensió de contes sobre el futur del planeta.
- Desenvolupament d'habilitats comunicatives per a la resolució de problemes: escolta i diàleg.
- Interpretació i recreació de textos literaris a partir de models donats.
- Exposició sobre prediccions del temps atmosfèric i del clima.
- Reflexió sobre la intenció comunicativa de relats curs i el seu ensenyament.
- Autonomia en la presa de decisions.

Pla de treball

1. Comunicació oral. Aportar arguments.
2. Comprensió lectora. *L'arbre de les papallones*.
3. La llengua. El so S sonora. Els possessius.
4. La literatura. *Poemes sobre el medi ambient*. Els recursos literaris.
5. Narració per a fer prediccions sobre el temps atmosfèric i el clima.
6. Expressió d'emocions sorgides amb la literatura infantil.
7. Consolidació del pensament crític i autònom.

Suggeriment de temporització. L'última setmana de febrer i les dues primeres de març.

Programació de la unitat didàctica

Competència específica	Criteris d'avaluació 4t Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats Segon cicle de Primària
1.	<p>1.1. Identificar les varietats lingüístiques de l'entorn.</p> <p>1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en situacions comunicatives habituals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Aportar arguments. • Competència lectora. Una llegenda: <i>L'arbre de les papallones</i>. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p>
2.	<p>2.1. Escoltar de manera activa i interpretar, amb l'ajuda del docent, textos orals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Aportar arguments. • Competència lectora. Una llegenda: <i>L'arbre de les papallones</i>. • Vocabulari. Paraules onomatopèiques. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p>

			<p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
3.	<p>3.1. Llegir amb bona fluïdesa, de manera silenciosa i en veu alta, i interpretar, amb ajuda del docent, textos escrits i multimodals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p> <p>3.2. Aplicar, de manera guiada, diferents estratègies per comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, inferir significats no explícits i fer algunes valoracions personals de textos escrits sobre cortesia lingüística.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Aportar arguments. • Competència lectora. Una llegenda: <i>L'arbre de les papallones</i>. • Vocabulari. Paraules onomatopèiques. • Literatura. Poemes sobre el medi ambient; Els recursos literaris. • Passaràs a l'acció. Fer prediccions sobre el clima. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c., 1.d.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p>
4.	<p>4.1. Produir, amb ajuda del docent, discursos orals senzills, amb sentit, sobre coneixements pròxims a l'alumne, de tipologia diversa i ajustats a situacions comunicatives habituals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Aportar arguments. • Competència lectora. Una llegenda: <i>L'arbre de les papallones</i>. • Vocabulari. Paraules onomatopèiques. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p>

	<p>4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació clara, un volum adequat i una postura corporal correcta, i iniciar-se en l'ús de suports audiovisuals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ortografia. El so S sonora. • Passaràs a l'acció. Fer prediccions sobre el clima. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sabers comuns. <ol style="list-style-type: none"> 1.a., 1.c. 2 Alfabetització informacional. <ol style="list-style-type: none"> 2.b., 2.c., 2.d. 3. Reflexió sobre la llengua. <ol style="list-style-type: none"> 3.a., 3.b., 3.c. 4. Comunicació i interacció oral. <ol style="list-style-type: none"> 4.a., 4.c., 4.d., 4.e. 5. Comprensió escrita. <ol style="list-style-type: none"> 5.c. 6. Comprensió oral i multimodal. <ol style="list-style-type: none"> 6.b. <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hàbit lector. <ol style="list-style-type: none"> 1.a. 2. Literatura. <ol style="list-style-type: none"> 2.a.
<p>5.</p>	<p>5.1. Produir, a partir d'exemples bàsics i amb ajuda del professorat, textos escrits i multimodals senzills que responguen a les característiques plantejades, amb una estructura coherent i utilitzant vocabulari no</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vocabulari. Paraules onomatopèiques. • Ortografia. El so S sonora. • Gramàtica. Els possessius. • Literatura. Poemes sobre el medi ambient; Els 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sabers comuns. <ol style="list-style-type: none"> 1.a., 1.c. 2 Alfabetització informacional.

	discriminatori bàsic d'ús freqüent.	<p>recursos literaris.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Passaràs a l'acció. Fer prediccions sobre el clima. 	<p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
6.	<p>6.1. Interactuar oralment, amb l'acompanyament del docent, en situacions comunicatives habituals, utilitzant un vocabulari bàsic i no discriminatori, un ritme pausat i el llenguatge no verbal, i utilitzant estratègies d'escolta amb la finalitat de mantindre el tema i respectar les convencions establides.</p> <p>6.2. Utilitzar, de manera acompanyada, estratègies bàsiques</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Aportar arguments. • Competència lectora. Una llegenda: <i>L'arbre de les papallones</i>. • Vocabulari. Paraules onomatopeïques. • Ortografia. El so S sonora. • Gramàtica. Els possessius. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p>

	<p>per a la comunicació assertiva progressant en la gestió dialogada de conflictes.</p> <p>6.3. Identificar i rebutjar, de manera acompanyada, els usos lingüístics discriminatoris a través de la reflexió conjunta.</p>		<p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
7.	<p>7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents sobre assumptes quotidians.</p> <p>7.2. Interpretar un missatge breu i senzill en L2 (valencià o castellà), i transmetre la informació bàsica o explicar conceptes en la seua L1 (valencià o castellà o una altra llengua), oralment, de manera guiada, facilitant la comprensió entre</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Aportar arguments. • Competència lectora. Una llegenda: <i>L'arbre de les papallones</i>. • Vocabulari. Paraules onomatopèiques. • Ortografia. El so S sonora. • Gramàtica. Els possessius. • Textos informatius. • Literatura. Poemes sobre el medi ambient; Els recursos literaris. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p>

	interlocutors sobre assumptes quotidians en el seu entorn més pròxim.	<ul style="list-style-type: none"> • Passaràs a l'acció. Fer prediccions sobre el clima. 	<p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
8.	<p>8.1. Llegir de manera autònoma o guiada obres diverses adequades a la seua edat i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social i educatiu, seleccionar amb autonomia creixent els que millor s'ajusten als seus gustos i interessos i iniciar-se així en la construcció de la seua identitat lectora.</p> <p>8.2. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Aportar arguments. • Competència lectora. Una llegenda: <i>L'arbre de les papallones</i>. • Vocabulari. Paraules onomatopèiques. • Ortografia. El so S sonora. • Gramàtica. Els possessius. • Textos informatius. • Literatura. Poemes sobre el medi ambient; Els recursos literaris. • Passaràs a l'acció. Fer prediccions sobre el clima. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c., 1.d.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p>

9.	9.1. Llegir i escoltar textos literaris senzills, propis de la tradició literària, adequats a l'edat i amb ajuda del docent.	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Aportar arguments. • Competència lectora. Una llegenda: <i>L'arbre de les papallones</i>. • Vocabulari. Paraules onomatopèiques. • Ortografia. El so S sonora. • Gramàtica. Els possessius. • Textos informatius. • Literatura. Poemes sobre el medi ambient; Els recursos literaris. • Passaràs a l'acció. Fer prediccions sobre el clima. 	1. LENGUA I ÚS 1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h. 2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES 1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.
	9.2. Interpretar textos senzills de la tradició popular oral, literària, dins d'un context sociocultural pròxim.		

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Reconeix les competències bàsiques de negociació per a la resolució de conflictes: escolta i diàleg, i les posa en pràctica.
2. Comprén i recita poemes sobre el medi ambient. Utilitza correctament els recursos literaris.
3. Coneix les normes ortogràfiques d'escriptura (la S sonora) i les utilitza correctament en els textos escrits.
4. Identifica paraules onomatopèiques.
5. Identifica els possessius i els escriu reconeixent-ne la manera correcta segons el context en la frase.
6. Escriu un text explicatiu sobre com es fan prediccions sobre el temps atmosfèric i el clima amb un esquema predeterminat.
7. Descriu emocions i sentiments originats per la lectura de textos literaris infantils.
8. Desenvolupa i aplica eines per a enfrontar-se a conflictes de manera positiva i empàtica.
9. Mostra, progressivament, més autonomia i crítica en la presa de decisions.

UNITAT 8. SALVEM ELS ANIMALS I LES PLANTES

Situació d'aprenentatge

Els animals i les plantes són conceptes amb què l'alumnat està molt familiaritzat hui en dia. En aquesta unitat reflexionaran i debatran sobre la protecció de les espècies. A partir d'aquest plantejament, coneixeran una sèrie de mitjans i suports comunicatius accessibles per a ells i els utilitzaran per a transmetre missatges. Per a sintetitzar tot el que han après, se'ls proposa la redacció de notícies sobre espècies en extinció en què tots els elements han d'estar interconnectats: imatges, text i objectiu comunicatiu. Es posa l'atenció en els aspectes següents:

- Estratègies bàsiques de cortesia lingüística: pensar abans de comunicar alguna cosa.
- Interrelació entre les imatges, el text i la intenció comunicativa dels seus projectes.
- Lectura i comprensió de contes i textos informatius sobre els animals i les plantes.
- Anàlisi i interpretació de continguts instructius.
- Cerca guiada d'informació en Internet.
- Relació entre els textos llegits i altres manifestacions artístiques i culturals.

Pla de treball

1. Comunicació oral. Donar una notícia.
2. Comprensió lectora. *Un dinosaure de butxaca*.
3. La llengua. Paraules compostes. L'apòstrof.
4. Text informatiu. *Un text instructiu*.
5. Elaboració de notícies sobre espècies en extinció.
6. Relació coherent entre les imatges i el text informatiu.
7. Accés a mitjans tecnològics i digitals per tal d'ampliar el seu coneixement sobre un tema.
8. El consum responsable i conscient.

Suggeriment de temporització. Les dues últimes setmanes de març fins a la fi del trimestre.

Programació de la unitat didàctica

Competència específica	Criteris d'avaluació 4t Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats Segon cicle de Primària
1.	<p>1.1. Identificar les varietats lingüístiques de l'entorn.</p> <p>1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en situacions comunicatives habituals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Donar una notícia. • Competència lectora. Un conte: <i>Un dinosaure de butxaca</i>. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p>
2.	<p>2.1. Escoltar de manera activa i interpretar, amb l'ajuda del docent, textos orals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Donar una notícia.. • Competència lectora. Un conte: <i>Un dinosaure de butxaca</i>. • Vocabulari. Paraules compostes. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p>

			<p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
3.	<p>3.1. Llegir amb bona fluïdesa, de manera silenciosa i en veu alta, i interpretar, amb ajuda del docent, textos escrits i multimodals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p> <p>3.2. Aplicar, de manera guiada, diferents estratègies per comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, inferir significats no explícits i fer algunes valoracions personals de textos escrits sobre cortesia lingüística.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Donar una notícia. • Competència lectora. Un conte: <i>Un dinosaure de butxaca</i> • Vocabulari. Paraules compostes • Textos informatius. Un text instructiu; LAB INFORMACIÓ: Les imatges 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c., 1.d.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p>
4.	<p>4.1. Produir, amb ajuda del docent, discursos orals senzills, amb sentit, sobre coneixements pròxims a l'alumne, de tipologia diversa i ajustats a situacions comunicatives habituals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Donar una notícia. • Competència lectora. Un conte: <i>Un dinosaure de butxaca</i> • Vocabulari. Paraules compostes 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p>

	<p>4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació clara, un volum adequat i una postura corporal correcta, i iniciar-se en l'ús de suports audiovisuals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Literatura. Escriure notícies sobre espècies en extinció • Passaràs a l'acció. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
<p>5.</p>	<p>5.1. Produir, a partir d'exemples bàsics i amb ajuda del professorat, textos escrits i multimodals senzills que responguen a les característiques plantejades, amb una estructura coherent i utilitzant vocabulari no</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vocabulari. Paraules compostes • Ortografia. L'apòstrof • Gramàtica. Els numerals i els indefinits • Textos informatius. Un text instructiu; LAB 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p>

	discriminatori bàsic d'ús freqüent.	<p>INFORMACIÓ: Les imatges</p> <ul style="list-style-type: none"> • Literatura. Escriure notícies sobre espècies en extinció • Passaràs a l'acció. 	<p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
6.	<p>6.1. Interactuar oralment, amb l'acompanyament del docent, en situacions comunicatives habituals, utilitzant un vocabulari bàsic i no discriminatori, un ritme pausat i el llenguatge no verbal, i utilitzant estratègies d'escolta amb la finalitat de mantindre el tema i respectar les convencions establides.</p> <p>6.2. Utilitzar, de manera acompanyada, estratègies bàsiques per a la</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Donar una notícia. • Competència lectora. Un conte: <i>Un dinosaure de butxaca</i> • Vocabulari. Paraules compostes • Ortografia. L'apòstrof • Gramàtica. Els numerals i els indefinits • Textos informatius. Un text instructiu; LAB <p>INFORMACIÓ: Les imatges.</p>	<p>1. LLENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p>

	<p>comunicació assertiva progressant en la gestió dialogada de conflictes.</p> <p>6.3. Identificar i rebutjar, de manera acompanyada, els usos lingüístics discriminatoris a través de la reflexió conjunta.</p>		<p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
<p>7.</p>	<p>7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents sobre assumptes quotidians.</p> <p>7.2. Interpretar un missatge breu i senzill en L2 (valencià o castellà), i transmetre la informació bàsica o explicar conceptes en la seua L1 (valencià o castellà o una altra llengua), oralment, de manera guiada, facilitant la comprensió entre interlocutors sobre</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Donar una notícia. • Competència lectora. Un conte: <i>Un dinosaure de butxaca</i> • Vocabulari. Paraules compostes • Ortografia. L'apòstrof • Gramàtica. Els numerals i els indefinits • Textos informatius. Un text instructiu; LAB INFORMACIÓ: Les imatges • Literatura. Escriure notícies sobre espècies en extinció 	<p>1. LLENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p>

	<p>assumptes quotidians en el seu entorn més pròxim.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Passaràs a l'acció. 	<p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
<p>8.</p>	<p>8.1. Llegir de manera autònoma o guiada obres diverses adequades a la seua edat i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social i educatiu, seleccionar amb autonomia creixent els que millor s'ajusten als seus gustos i interessos i iniciar-se així en la construcció de la seua identitat lectora.</p> <p>8.2. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Donar una notícia. • Competència lectora. Un conte: <i>Un dinosaure de butxaca</i> • Vocabulari. Paraules compostes • Ortografia. L'apòstrof • Gramàtica. Els numerals i els indefinits • Textos informatius. Un text instructiu; LAB INFORMACIÓ: Les imatges • Literatura. Escriure notícies sobre espècies en extinció • Passaràs a l'acció. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2. Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p>

			<p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
9.	<p>9.1. Llegir i escoltar textos literaris senzills, propis de la tradició literària, adequats a l'edat i amb ajuda del docent.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Donar una notícia. • Competència lectora. Un conte: <i>Un dinosaure de butxaca</i> • Vocabulari. Paraules compostes • Ortografia. L'apòstrof • Gramàtica. Els numerals i els indefinits • Textos informatius. Un text instructiu; LAB INFORMACIÓ: Les imatges • Literatura. Escriure notícies sobre espècies en extinció • Passaràs a l'acció. 	<p>1. LLENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p>
	<p>9.2. Interpretar textos senzills de la tradició popular oral, literària, dins d'un context sociocultural pròxim.</p>		

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Mostra més consciència de les seues paraules i reconeix la influència que exerceixen en les seues relacions interpersonals.
2. Coneix el conjunt de regles ortogràfiques d'escriptura (paraules compostes i l'apòstrof) i les aplica.
3. Defineix les paraules compostes, les classifica segons la tipologia i escriu notícies utilitzant-les.
4. Reconeix el valor informatiu de les imatges i n'identifica la correlació amb la informació escrita.
5. Manifesta interès per buscar i recopilar informació mitjançant Internet.
6. Identifica i crea paraules compostes per a incloure-les, de manera contextualitzada, en oracions.
7. Elabora notícies sobre espècies en extinció.
8. Reflexiona sobre la cura de les plantes i dels animals.

FI DEL SEGON TRIMESTRE. EL NOSTRE REPTA: PROTEGIR ELS ANIMALS. UNES NORMES PER A PROTEGIR ELS ANIMALS SALVATGES

Situació d'aprenentatge.

Aquest repte posa el focus en el perill en què es troba un gran nombre d'animals i els seus hàbitats naturals. Els i les alumnes han d'estudiar aspectes com:

- Quins animals estan en aquesta situació.
- Quines són les amenaces que pateixen.
- Com es distribueixen en les zones naturals del planeta i a quins problemes s'enfronten aquestes zones.
- Quines accions es poden portar a terme per a revertir el problema.

Així mateix, s'analitzarà la presència dels animals en l'entorn immediat, les seues necessitats, les accions encaminades a la seua protecció, la responsabilitat de les persones en el seu benestar i les tasques que porten a terme algunes associacions en aquest sentit.

L'anàlisi de dades, la reflexió, la comunicació de les conclusions i la posada en marxa d'iniciatives per a atallar els problemes són les línies d'actuació d'aquest repte.

En l'àrea de València: Llengua i Literatura es planteja la importància de cuidar els animals amb què vivim i, especialment, a aquells que estan a punt de desaparèixer. L'objectiu que es proposa és que els i les alumnes investiguen en Internet sobre aquest tema, amb ajuda d'un adult, i recopilen dades sobre una associació per a la protecció d'animals. Per a finalitzar, ho exposaran a classe utilitzant un cartell informatiu com a suport. Per a portar a terme aquest projecte, s'interrelacionen els aprenentatges següents:

- Apreciació de la llengua com a instrument per a comunicar missatges transcendents.
- Cerca d'informació fent ús de les noves tecnologies amb l'ajuda d'un adult.
- Respecte per les normes de comunicació en qualsevol context: no interrompre, mantindre un contacte visual amb els interlocutors, escolta atenta...
- Reflexió sobre el grau de consecució dels objectius proposats en el repte.

Pla de treball

Per a portar a terme el treball que es planteja en el repte del segon trimestre, es posen en joc sabers com els següents:

1. L'accés guiat en Internet per a buscar, recopilar i contrastar informació.
2. La realització d'un projecte d'investigació que promoga accions socials i l'adquisició de valors.
3. Elaboració de normes de comportament per a contribuir a la protecció dels animals salvatges que viuen en els paratges naturals pròxims.
4. La valoració de la llengua com a instrument comunicatiu amb impacte moral i social.
5. El respecte per les regles de comunicació bàsiques i la seua aplicació en contextos diferents.
6. L'avaluació del propi aprenentatge i la reflexió sobre la consecució dels objectius.

Suggeriment de temporització. Fi del segon trimestre.

Programació del repte del segon trimestre

Competència	Criteris d'avaluació	Seccions del repte	Sabers bàsics / continguts relacionats
-------------	----------------------	--------------------	--

específica	4t Primària		Segon cicle de Primària
1	1.1. Identificar les varietats lingüístiques de l'entorn.	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Protegir els animals.</i> • <i>Unes normes per a protegir els animals salvatges.</i> 	1. LLENGUA I ÚS 1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h. 2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES 1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.
	1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en situacions comunicatives habituals.		
2	2.1. Escoltar de manera activa i interpretar, amb l'ajuda del docent, textos orals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Protegir els animals.</i> 	2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES 1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.
3	3.1. Llegir amb bona fluïdesa, de manera silenciosa i en veu alta, i interpretar, amb ajuda del docent, textos escrits i multimodals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Protegir els animals.</i> • <i>Heu anat d'excursió a un paratge natural recentment?</i> 	2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES 1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.
	3.2. Aplicar, de manera guiada, diferents estratègies per comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, inferir significats no explícits i fer algunes valoracions personals de textos escrits sobre cortesia lingüística.		
4	4.1. Produir, amb ajuda del docent, discursos orals senzills, amb sentit,	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Protegir els animals.</i> 	2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES

	<p>sobre coneixements pròxims a l'alumne, de tipologia diversa i ajustats a situacions comunicatives habituals.</p> <p>4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació clara, un volum adequat i una postura corporal correcta, i iniciar-se en l'ús de suports audiovisuals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Unes normes per a protegir els animals salvatges.</i> • <i>Heu anat d'excursió a un paratge natural recentment?</i> 	<p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p>
5	<p>5.1. Produir, a partir d'exemples bàsics i amb ajuda del professorat, textos escrits i multimodals senzills que responguen a les característiques plantejades, amb una estructura coherent i utilitzant vocabulari no discriminatori bàsic d'ús freqüent.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Protegir els animals.</i> • <i>Unes normes per a protegir els animals salvatges.</i> • <i>Heu anat d'excursió a un paratge natural recentment?</i> • Com ho hem fet? Hem identificat les accions que perjudiquen els animals salvatges? 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p>
6	<p>6.1. Interactuar oralment, amb l'acompanyament del docent, en situacions comunicatives habituals, utilitzant un vocabulari bàsic i no discriminatori, un ritme pausat i el llenguatge no verbal, i utilitzant estratègies d'escolta amb la finalitat de mantindre el tema i respectar les convencions establides.</p> <p>6.2. Utilitzar, de manera acompanyada, estratègies bàsiques per a la comunicació assertiva progressant en la gestió dialogada de conflictes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Protegir els animals.</i> • <i>Unes normes per a protegir els animals salvatges.</i> • <i>Heu anat d'excursió a un paratge natural recentment?</i> • Com ho hem fet? Hem redactat les normes d'acord amb la llista que ens ha tocat? 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c., 1.d.</p>

	<p>6.3. Identificar i rebutjar, de manera acompanyada, els usos lingüístics discriminatoris a través de la reflexió conjunta.</p>		
7	<p>7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents sobre assumptes quotidians.</p> <p>7.2. Interpretar un missatge breu i senzill en L2 (valencià o castellà), i transmetre la informació bàsica o explicar conceptes en la seua L1 (valencià o castellà o una altra llengua), oralment, de manera guiada, facilitant la comprensió entre interlocutors sobre assumptes quotidians en el seu entorn més pròxim.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Protegir els animals.</i> • <i>Unes normes per a protegir els animals salvatges.</i> • <i>Heu anat d'excursió a un paratge natural recentment?</i> • Com ho hem fet? Hem acordat les decisions i hem participat totes i tots igual? 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c., 1.d.</p>
8	<p>8.1. Llegir de manera autònoma o guiada obres diverses adequades a la seua edat i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social i educatiu, seleccionar amb autonomia creixent els que millor s'ajusten als seus gustos i interessos i iniciar-se així en la construcció de la seua identitat lectora.</p> <p>8.2. Compartir les experiències de</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Protegir els animals.</i> • <i>Unes normes per a protegir els animals salvatges.</i> • <i>Heu anat d'excursió a un paratge natural recentment?</i> • Com ho hem fet? Les nostres explicacions han sigut clares i entenedores? 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p>

	lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu.		4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e. 5. Comprensió escrita. 5.c. 6. Comprensió oral i multimodal. 6.b.
9	9.1. Llegir i escoltar textos literaris senzills, propis de la tradició literària, adequats a l'edat i amb ajuda del docent.	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Protegir els animals.</i> • <i>Unes normes per a protegir els animals salvatges.</i> • Com ho hem fet? Hem identificat les accions que perjudiquen els animals salvatges? Hem redactat les normes d'acord amb la llista que ens ha tocat? Hem acordat les decisions i hem participat totes i tots igual? Les nostres explicacions han sigut clares i entenedores? 	2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES 1. Sabers comuns. 1.a., 1.c. 2. Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d. 3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c. 4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e. 5. Comprensió escrita. 5.c. 6. Comprensió oral i multimodal. 6.b.
	9.2. Interpretar textos senzills de la tradició popular oral, literària, dins d'un context sociocultural pròxim.		

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquest repte final del segon trimestre són els següents:

1. Utilitza les estructures lingüístiques, normes ortogràfiques i gramaticals per a elaborar correctament textos escrits.
2. Coneix algunes pautes bàsiques per al bon ús d'Internet i l'ha utilitzat, acompanyat/acompanyada, per a buscar, recopilar i contrastar informació.
3. Fa un treball d'investigació que promou accions socials orientades a la cura dels animals.
4. Exposa normes de comportament per a contribuir a la protecció dels animals salvatges que viuen en els paratges naturals pròxims.
5. Valora la llengua com a vehicle de difusió social de gran abast i transcendència.
6. Respecta les regles de comunicació bàsiques i les aplica en contextos diferents.
7. Avalua el grau d'adquisició de les metes proposades i reflexiona sobre el seu treball personal per a aconseguir-les.

LLIBRE 3

UNITAT 9. COM ENS DIVERTIM?

Situació d'aprenentatge

En aquesta unitat, es treballaran totes les activitats a partir del coneixement de formes sanes de diversió, lectura i comprensió d'un conte, textos i activitats de llengua, etc. Per a tancar la unitat, redactaran instruccions per a un joc inclusiu. En aquest context es relacionen sabers com els següents:

- Participació en debats mantenint un contacte visual amb els interlocutors.
- Lectura i comprensió d'un conte sobre el parc d'atraccions
- Elaboració d'instruccions per a un joc inclusiu segons els elements bàsics de forma.
- Elaboració d'anàlisis de textos sobre formes sanes de diversió.

Pla de treball

En aquesta primera unitat del tercer trimestre s'aborden les formes sanes de diversió com a tema transversal per a totes les activitats que es recullen. Els aspectes en què s'incideix són els següents:

1. Comunicació oral. Contar acudits.
2. Comprensió lectora. *Un dia al parc d'atraccions.*
3. La llengua. Paraules derivades. La contracció. Els pronoms personals.
4. La literatura. *Romanç sobre els jocs. Els romanços.*
5. Disseny i elaboració d'instruccions per a un joc inclusiu.
6. Improvisació de rimes i jocs de paraules.
7. Lectura de textos com a font d'informació, de diversió i gaudi.
8. Proximitat i atenció en interaccions orals.

Suggeriment de temporització. Les tres primeres setmanes d'abril.

Programació de la unitat didàctica

Competència específica	Criteris d'avaluació 4t Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats Segon cicle de Primària
1	<p>1.1. Identificar les varietats lingüístiques de l'entorn.</p> <p>1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en situacions comunicatives habituals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Contar acudits. • Competència lectora. Un conte: <i>Un dia al parc d'atraccions</i>. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p>
2	<p>2.1. Escoltar de manera activa i interpretar, amb l'ajuda del docent, textos orals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Contar acudits. • Competència lectora. Un conte: <i>Un dia al parc d'atraccions</i>. • Vocabulari. Paraules derivades. • Passaràs a l'acció. Donar instruccions per a un joc inclusiu. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p>

			<p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
3	<p>3.1. Llegir amb bona fluïdesa, de manera silenciosa i en veu alta, i interpretar, amb ajuda del docent, textos escrits i multimodals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p> <p>3.2. Aplicar, de manera guiada, diferents estratègies per comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, inferir significats no explícits i fer algunes valoracions personals de textos escrits sobre coneixements pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Contar acudits. • Competència lectora. Un conte: <i>Un dia al parc d'atraccions</i>. • Vocabulari. Paraules derivades. • Passaràs a l'acció. Donar instruccions per a un joc inclusiu. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>

4	<p>4.1. Produir, amb ajuda del docent, discursos orals senzills, amb sentit, sobre coneixements pròxims a l'alumne, de tipologia diversa i ajustats a situacions comunicatives habituals.</p> <p>4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació clara, un volum adequat i una postura corporal correcta, i iniciar-se en l'ús de suports audiovisuals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Contar acudits. • Competència lectora. Un conte: <i>Un dia al parc d'atraccions</i>. • Vocabulari. Paraules derivades. • Textos informatius. • Literatura. Romanç sobre els jocs; Els romanços. • Passaràs a l'acció. Donar instruccions per a un joc inclusiu. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector. 1.a.</p> <p>2. Literatura. 2.a.</p>
5	<p>5.1. Produir, a partir d'exemples bàsics i amb ajuda del professorat, textos escrits i multimodals senzills que responguen a les característiques plantejades, amb una estructura coherent i utilitzant vocabulari no discriminatori bàsic d'ús freqüent.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Contar acudits. • Competència lectora. Un conte: <i>Un dia al parc d'atraccions</i>. • Vocabulari. Paraules derivades. • Ortografia. La contracció. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>5. Comprensió escrita. 5.c.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Gramàtica. Els pronoms personals. • Passaràs a l'acció. Donar instruccions per a un joc inclusiu. 	<p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p>
6	<p>6.1. Interactuar oralment, amb l'acompanyament del docent, en situacions comunicatives habituals, utilitzant un vocabulari bàsic i no discriminatori, un ritme pausat i el llenguatge no verbal, i utilitzant estratègies d'escolta amb la finalitat de mantindre el tema i respectar les convencions establides.</p> <p>6.2. Utilitzar, de manera acompanyada, estratègies bàsiques per a la comunicació assertiva progressant en la gestió dialogada de conflictes.</p> <p>6.3. Identificar i rebutjar, de manera acompanyada, els usos lingüístics discriminatoris a través de la reflexió conjunta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Contar acudits. • Competència lectora. Un conte: <i>Un dia al parc d'atraccions</i>. • Vocabulari. Paraules derivades. • Literatura. Romanç sobre els jocs; Els romanços. • Passaràs a l'acció. Donar instruccions per a un joc inclusiu. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
7	<p>7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Contar acudits. • Competència lectora. Un conte: <i>Un dia al parc</i> 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p>

	<p>varietats lingüístiques diferents sobre assumptes quotidians.</p> <p>7.2. Interpretar un missatge breu i senzill en L2 (valencià o castellà), i transmetre la informació bàsica o explicar conceptes en la seua L1 (valencià o castellà o una altra llengua), oralment, de manera guiada, facilitant la comprensió entre interlocutors sobre assumptes quotidians en el seu entorn més pròxim.</p>	<p><i>d'atraccions.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vocabulari. Paraules derivades. • Ortografia. La contracció. • Gramàtica. Els pronoms personals. • Textos informatius. • Literatura. Romanç sobre els jocs; Els romanços. • Passaràs a l'acció. Donar instruccions per a un joc inclusiu. 	<p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informativa.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
<p>8</p>	<p>8.1. Llegir de manera autònoma o guiada obres diverses adequades a la seua edat i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social i educatiu,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Contar acudits. • Competència lectora. Un conte: <i>Un dia al parc d'atraccions.</i> 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p>

	<p>seleccionar amb autonomia creixent els que millor s'ajusten als seus gustos i interessos i iniciar-se així en la construcció de la seua identitat lectora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vocabulari. Paraules derivades. • Ortografia. La contracció. • Gramàtica. Els pronoms personals. • Textos informatius. • Literatura. Romanç sobre els jocs; Els romanços. • Passaràs a l'acció. Donar instruccions per a un joc inclusiu. 	<p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
9	<p>9.1. Llegir i escoltar textos literaris senzills, propis de la tradició literària, adequats a l'edat i amb ajuda del docent.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Contar acudits. • Competència lectora. Un conte: <i>Un dia al parc d'atraccions</i>. • Vocabulari. Paraules derivades. • Ortografia. La contracció. • Gramàtica. Els pronoms personals. • Textos informatius. • Literatura. Romanç sobre els jocs; Els romanços. • Passaràs a l'acció. Donar instruccions per a un joc inclusiu. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p>
<p>9.2. Interpretar textos senzills de la tradició popular oral, literària, dins d'un context sociocultural pròxim.</p>			

			<p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
--	--	--	--

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Utilitza estratègies bàsiques de cortesia lingüística en les interaccions orals: contacte visual amb els interlocutors per a mostrar proximitat i atenció.
2. Gaudeix amb la lectura i l'audició de contes. *Un dia al parc d'atraccions.*
3. Coneix el conjunt de regles ortogràfiques d'escriptura (la contracció) i les utilitza en els textos escrits.
4. Defineix el concepte de pronom personal i el relaciona amb el lloc que li correspon.
5. Identifica i determina les formes de paraules derivades, la contracció i els pronoms personals (gènere i nombre); analitza textos en què apareixen i els utilitza correctament per a crear oracions.
6. Escriu i recita poemes de la literatura infantil canviant-ne i inventant paraules.
7. Elabora una llista d'instruccions per a un joc inclusiu, segons els elements bàsics de forma.
8. Valora la redacció d'un esborrany, la revisió i la reescriptura quan fa determinats projectes i activitats de llengua.

UNITAT 10. CIÈNCIA A L'ABAST

Situació d'aprenentatge

La nostra reflexió i coneixement sobre la ciència i les conseqüències que suposen els avenços científics seran el focus principal en aquesta unitat. Mitjançant aquesta situació d'aprenentatge, l'alumnat es familiaritzarà amb elements comunicatius molt presents en la nostra quotidianitat. Amb aquesta finalitat, es proposa un treball d'investigació exhaustiu per a elaborar un fitxer de dones científiques. Els aspectes que s'hi aborden són:

- Participació en debats sobre la ciència, formulant hipòtesis i moderant els temps d'intervenció.
- Lectura i comprensió d'un conte relacionat amb la ciència.
- Interpretació de línies del temps i els seus símbols.
- Elaboració de fitxes de dones científiques utilitzant els signes de puntuació correctes.
- Anàlisi de la informació d'un text explicatiu i la seua interpretació.
- Investigació en grup per a elaborar un fitxer de dones científiques.

Pla de treball

1. Comunicació oral. Formular hipòtesis.
2. Comprensió lectora. *Una barca de plastilina*.
3. La llengua. Diminutius i augmentatius. La partició de paraules. El verb.
4. El text explicatiu. *Les línies del temps*.
5. Elaboració grupal de fitxes de dones científiques.
6. Reflexió i exposició oral sobre el desenvolupament sostenible i la seua influència en el medi ambient.
7. Realització i gestió d'activitats cooperatives.

Suggeriment de temporització. L'última setmana d'abril i la primera setmana de maig.

Programació de la unitat didàctica

Competència específica	Criteris d'avaluació 4t Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats Segon cicle de Primària
1	<p>1.1. Identificar les varietats lingüístiques de l'entorn.</p> <p>1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en situacions comunicatives habituals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Formular hipòtesis. • Competència lectora. Un conte: <i>Una barca de plastilina</i>. • Vocabulari. Diminutius i augmentatius. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p>
2	<p>2.1. Escoltar de manera activa i interpretar, amb l'ajuda del docent, textos orals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Formular hipòtesis. • Competència lectora. Un conte: <i>Una barca de plastilina</i>. • Vocabulari. Diminutius i augmentatius. • Passaràs a l'acció. Elaborar fitxes de dones científiques. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p>

			<p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
3	<p>3.1. Llegir amb bona fluïdesa, de manera silenciosa i en veu alta, i interpretar, amb ajuda del docent, textos escrits i multimodals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p> <p>3.2. Aplicar, de manera guiada, diferents estratègies per comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, inferir significats no explícits i fer algunes valoracions personals de textos escrits sobre coneixements pròxims a l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Formular hipòtesis. • Competència lectora. Un conte: <i>Una barca de plastilina</i>. • Vocabulari. Diminutius i augmentatius. • Textos informatius. • Literatura. Un text explicatiu; LAB INFORMACIÓ: les línies del temps. • Passaràs a l'acció. Elaborar fitxes de dones científiques. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>

4	<p>4.1. Produir, amb ajuda del docent, discursos orals senzills, amb sentit, sobre coneixements pròxims a l'alumne, de tipologia diversa i ajustats a situacions comunicatives habituals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Formular hipòtesis. • Competència lectora. Un conte: <i>Una barca de plastilina</i>. • Vocabulari. Diminutius i augmentatius. • Literatura. Un text explicatiu; LAB INFORMACIÓ: les línies del temps. • Passaràs a l'acció. Elaborar fitxes de dones científiques. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita. 5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal. 6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector. 1.a.</p> <p>2. Literatura. 2.a.</p>
	<p>4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació clara, un volum adequat i una postura corporal correcta, i iniciar-se en l'ús de suports audiovisuals.</p>		
5	<p>5.1. Produir, a partir d'exemples bàsics</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Competència lectora. Un conte: <i>Una barca de</i> 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p>

	<p>i amb ajuda del professorat, textos escrits i multimodals senzills que responguen a les característiques plantejades, amb una estructura coherent i utilitzant vocabulari no discriminatori bàsic d'ús freqüent.</p>	<p><i>plastilina.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vocabulari. Diminutius i augmentatius. • Ortografia. La partició de paraules. • Gramàtica. El verb. • Passaràs a l'acció. Elaborar fitxes de dones científiques. 	<p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita. 5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal. 6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector. 1.a.</p> <p>2. Literatura. 2.a.</p>
<p>6</p>	<p>6.1. Interactuar oralment, amb l'acompanyament del docent, en situacions comunicatives habituals, utilitzant un vocabulari bàsic i no discriminatori, un ritme pausat i el llenguatge no verbal, i utilitzant estratègies d'escolta amb la finalitat de</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Formular hipòtesis. • Competència lectora. Un conte: <i>Una barca de plastilina.</i> • Vocabulari. Diminutius i augmentatius. • Passaràs a l'acció. Elaborar fitxes de dones 	<p>1. LLENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p>

	<p>mantindre el tema i respectar les convencions establides.</p> <p>6.2. Utilitzar, de manera acompanyada, estratègies bàsiques per a la comunicació assertiva progressant en la gestió dialogada de conflictes.</p> <p>6.3. Identificar i rebutjar, de manera acompanyada, els usos lingüístics discriminatoris a través de la reflexió conjunta.</p>	<p>científiques.</p>	<p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
7	<p>7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents sobre assumptes quotidians.</p> <p>7.2. Interpretar un missatge breu i senzill en L2 (valencià o castellà), i transmetre la informació bàsica o</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Formular hipòtesis. • Competència lectora. Un conte: <i>Una barca de plastilina</i>. • Vocabulari. Diminutius i augmentatius. • Ortografia. La partició de paraules. • Gramàtica. El verb. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p>

	<p>explicar conceptes en la seua L1 (valencià o castellà o una altra llengua), oralment, de manera guiada, facilitant la comprensió entre interlocutors sobre assumptes quotidians en el seu entorn més pròxim.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Textos informatius. • Literatura. Un text explicatiu; LAB INFORMACIÓ: les línies del temps. • Passaràs a l'acció. Elaborar fitxes de dones científiques. 	<p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
8	<p>8.1. Llegir de manera autònoma o guiada obres diverses adequades a la seua edat i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social i educatiu, seleccionar amb autonomia creixent els que millor s'ajusten als seus gustos i interessos i iniciar-se així en la construcció de la seua identitat lectora.</p> <p>8.2. Compartir les experiències de</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Formular hipòtesis. • Competència lectora. Un conte: <i>Una barca de plastilina</i>. • Vocabulari. Diminutius i augmentatius. • Ortografia. La partició de paraules. • Gramàtica. El verb. • Textos informatius. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p>

	lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu.	<ul style="list-style-type: none"> • Literatura. Un text explicatiu; LAB INFORMACIÓ: les línies del temps. • Passaràs a l'acció. Elaborar fitxes de dones científiques. 	<p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
9	9.1. Llegir i escoltar textos literaris senzills, propis de la tradició literària, adequats a l'edat i amb ajuda del docent.	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Formular hipòtesis. • Competència lectora. Un conte: <i>Una barca de plastilina</i>. • Vocabulari. Diminutius i augmentatius. • Ortografia. La partició de paraules. • Gramàtica. El verb. • Textos informatius. • Literatura. Un text explicatiu; LAB INFORMACIÓ: les línies del temps. • Passaràs a l'acció. Elaborar fitxes de dones científiques. 	<p>1. LLENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p>
	9.2. Interpretar textos senzills de la tradició popular oral, literària, dins d'un context sociocultural pròxim.		

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Respecta les estratègies bàsiques de cortesia incidint en la moderació dels temps durant les seues intervencions.

2. Coneix i interpreta textos explicatius i elabora fitxes de dones científiques.

3. Utilitza correctament els diminutius i augmentatius.

4. Defineix el concepte de verb, l'identifica en una oració i l'utilitza per a expressar accions.
5. Millora i amplia el seu vocabulari identificant augmentatius.
6. Reconeix el valor de les línies del temps, explica la utilitat que tenen i n'elabora una de pròpia seguint un esquema.

UNITAT 11. REALITAT O FICCIÓ?

Situació d'aprenentatge

En aquesta unitat es planteja un debat sobre les situacions reals i les de ficció i es proposa la reflexió sobre accions o activitats encaminades a mitigar o erradicar la desigualtat. Paral·lelament, s'incidirà en la importància que l'alumnat forge un pensament crític autònom i expresse la seua opinió amb raonaments. Per a tancar la unitat, els estudiants recomanaran llibres o pel·lícules per la igualtat. Els aspectes que aborda la situació d'aprenentatge són els següents:

- Participació en un debat sobre les mesures encaminades a aconseguir un món més just i la seua acció davant aquestes.
- Expressió d'opinions fonamentades i raonades.
- Lectura i comprensió d'un conte relacionat amb un conte popular.
- Valoració crítica dels valors i missatges transmesos per un text.
- Elaboració de recomanacions de llibres o pel·lícules per la igualtat.
- Valoració de les aportacions dels altres.

7. Investiga i organitza informació per a col·laborar en l'elaboració grupal d'un fitxer de dones científiques.
8. Participa activament i amb responsabilitat en activitats grupals.

Pla de treball

1. Comunicació oral. Interpretar un personatge.
2. Comprensió lectora. *La Blancaneu no vol ser princesa*.
3. La llengua. Gentilicis. Signes que tanquen les oracions. L'oració. Subjecte i predicat.
4. La literatura. *Teatre sobre els contes. Les indicacions*.
5. Redacció de recomanacions sobre llibres o pel·lícules per la igualtat.
6. El treball cooperatiu: la responsabilitat individual per a aconseguir un objectiu comú.
7. Reflexió sobre la justícia, la solidaritat i la seua acció envers aquestes.
8. Expressió d'emocions literàries.
9. Respecte per les aportacions i opinions alienes.

Suggeriment de temporització. Les tres últimes setmanes de maig.

Programació de la unitat didàctica

Competència específica	Criteris d'avaluació 4t Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats Segon cicle de Primària
1	<p>1.1. Identificar les varietats lingüístiques de l'entorn.</p> <p>1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en situacions comunicatives habituals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Interpretar un personatge. • Competència lectora. Un conte: <i>La Blancaneu no vol ser princesa</i>. • Vocabulari. Gentilicis. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p>
2	<p>2.1. Escoltar de manera activa i interpretar, amb l'ajuda del docent, textos orals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Interpretar un personatge. • Competència lectora. Un conte: <i>La Blancaneu no vol ser princesa</i>. • Vocabulari. Gentilicis. • Passaràs a l'acció. Recomanar llibres o pel·lícules per la igualtat. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p>

			<p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
3	<p>3.1. Llegir amb bona fluïdesa, de manera silenciosa i en veu alta, i interpretar, amb ajuda del docent, textos escrits i multimodals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p> <p>3.2. Aplicar, de manera guiada, diferents estratègies per comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, inferir significats no explícits i fer algunes valoracions personals de textos escrits sobre cortesia lingüística.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Interpretar un personatge. • Competència lectora. Un conte: <i>La Blancaneu no vol ser princesa</i>. • Vocabulari. Gentilicis. • Literatura. Teatre sobre els contes; Les indicacions. • Passaràs a l'acció. Recomanar llibres o pel·lícules per la igualtat. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c., 1.d.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p>
4	<p>4.1. Produir, amb ajuda del docent, discursos orals senzills, amb sentit, sobre coneixements pròxims a l'alumne, de tipologia diversa i ajustats a situacions comunicatives habituals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Interpretar un personatge. • Competència lectora. Un conte: <i>La Blancaneu no vol ser princesa</i>. • Vocabulari. Gentilicis. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p>

	<p>4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació clara, un volum adequat i una postura corporal correcta, i iniciar-se en l'ús de suports audiovisuals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Literatura. Teatre sobre els contes; Les indicacions. • Passaràs a l'acció. Recomanar llibres o pel·lícules per la igualtat. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
<p>5</p>	<p>5.1. Produir, a partir d'exemples bàsics i amb ajuda del professorat, textos escrits i multimodals senzills que responguen a les característiques plantejades, amb una estructura coherent i utilitzant vocabulari no</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Competència lectora. Un conte: <i>La Blancaneu no vol ser princesa</i>. • Vocabulari. Gentilicis. • Ortografia. Signes que tanquen les oracions. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p>

	discriminatori bàsic d'ús freqüent.	<ul style="list-style-type: none"> • Gramàtica. L'oració. Subjecte i predicat. • Literatura. Teatre sobre els contes; Les indicacions. • Passaràs a l'acció. Recomanar llibres o pel·lícules per la igualtat. 	<p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
6	<p>6.1. Interactuar oralment, amb l'acompanyament del docent, en situacions comunicatives habituals, utilitzant un vocabulari bàsic i no discriminatori, un ritme pausat i el llenguatge no verbal, i utilitzant estratègies d'escolta amb la finalitat de mantindre el tema i respectar les convencions establides.</p> <p>6.2. Utilitzar, de manera acompanyada, estratègies bàsiques per a la</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Interpretar un personatge. • Competència lectora. Un conte: <i>La Blancaneu no vol ser princesa</i>. • Vocabulari. Gentilicis. • Textos informatius. • Literatura. Teatre sobre els contes; Les indicacions. • Passaràs a l'acció. Recomanar llibres o pel·lícules per la igualtat. 	<p>1. LLENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p>

	<p>comunicació assertiva progressant en la gestió dialogada de conflictes.</p> <p>6.3. Identificar i rebutjar, de manera acompanyada, els usos lingüístics discriminatoris a través de la reflexió conjunta.</p>		<p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
7	<p>7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents sobre assumptes quotidians.</p> <p>7.2. Interpretar un missatge breu i senzill en L2 (valencià o castellà), i transmetre la informació bàsica o explicar conceptes en la seua L1 (valencià o castellà o una altra llengua), oralment, de manera guiada, facilitant la comprensió entre interlocutors sobre</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Interpretar un personatge. • Competència lectora. Un conte: <i>La Blancaneu no vol ser princesa</i>. • Vocabulari. Gentilicis. • Ortografia. Signes que tanquen les oracions. • Gramàtica. L'oració. Subjecte i predicat. • Textos informatius. • Literatura. Teatre sobre els contes; Les indicacions. • Passaràs a l'acció. Recomanar llibres o pel·lícules 	<p>1. LLENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p>

	assumptes quotidians en el seu entorn més pròxim.	per la igualtat.	<p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
8	<p>8.1. Llegir de manera autònoma o guiada obres diverses adequades a la seua edat i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social i educatiu, seleccionar amb autonomia creixent els que millor s'ajusten als seus gustos i interessos i iniciar-se així en la construcció de la seua identitat lectora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Interpretar un personatge. • Competència lectora. Un conte: <i>La Blancaneu no vol ser princesa.</i> • Vocabulari. Gentilicis. • Ortografia. Signes que tanquen les oracions. • Gramàtica. L'oració. Subjecte i predicat. • Textos informatius. • Literatura. Teatre sobre els contes; Les indicacions. • Passaràs a l'acció. Recomanar llibres o pel·lícules per la igualtat. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c., 1.d.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p>
	<p>8.2. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu.</p>		

9	9.1. Llegir i escoltar textos literaris senzills, propis de la tradició literària, adequats a l'edat i amb ajuda del docent.	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Interpretar un personatge. • Competència lectora. Un conte: <i>La Blancaneu no vol ser princesa</i>. • Vocabulari. Gentilicis. • Ortografia. Signes que tanquen les oracions. • Gramàtica. L'oració. Subjecte i predicat. • Textos informatius. • Literatura. Teatre sobre els contes; Les indicacions. • Passaràs a l'acció. Recomanar llibres o pel·lícules per la igualtat. 	1. LLENGUA I ÚS 1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h. 2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES 1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.
	9.2. Interpretar textos senzills de la tradició popular oral, literària, dins d'un context sociocultural pròxim.		

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Manifesta les seues opinions amb raonaments i escolta amb atenció i respecte les dels altres per tal d'aprendre'n.
2. Llig i escolta la narració d'un conte i explica, amb les seues paraules, el que ha interpretat del missatge.
3. Defineix el concepte de gentilici.
4. Utilitza els signes que tanquen les oracions, segons el context, en textos escrits.
5. Defineix el subjecte i el predicat i completa oracions utilitzant-los.
6. Descriu i expressa les emocions que li genera la interpretació de textos literaris (teatre), en contextualitza el contingut i el relaciona amb situacions de la seua vida quotidiana.
7. Selecciona i analitza les aportacions grupals per tal d'elaborar recomanacions de llibres o pel·lícules per la igualtat amb propostes per a contribuir a crear un món millor.
8. Completa i enriqueix els seus treballs apreciand i respectant les idees dels altres.

UNITAT 12. FEM-NOS SENTIR

Situació d'aprenentatge

Per a acabar el curs, es proposa la realització d'un mural sobre els nostres drets i deures. Amb aquesta finalitat, l'alumnat s'ajudarà de diferents suports i mitjans tenint una cura especial amb la veracitat i l'objectivitat de les dades recollides. En aquesta unitat, de manera transversal, debatran sobre l'ús d'una pàgina web i de buscadors. Els aspectes en què s'incideix són:

- Interacció oral adequada en situacions d'aula: posar exemples per a raonar les seues exposicions.
- Ús de famílies de paraules.
- Lectura comprensiva d'una faula.
- Elaboració d'un mural sobre els nostres drets i deures seguint uns passos seqüenciats i utilitzant diverses eines.
- Utilització de recursos digitals d'aula i del centre per a elaborar els seus projectes.
- Exposició oral en parelles de l'entrevista confeccionada.

Pla de treball

1. Comunicació oral. Les opinions.
2. Comprensió lectora. *La gallina i el teuladí.*
3. La llengua. Família de paraules. La coma. Les classes d'oracions.
4. Text informatiu. *Una pàgina web. Els buscadors.*
5. Elaboració d'un mural sobre els nostres drets i deures.
6. La investigació en Internet per tal de contrastar i comprovar la veracitat de les dades.
7. Explicació d'exemples per a refermar els propis arguments.

Suggeriment de temporització. Fins a la fi del curs.

Programació de la unitat didàctica

Competència específica	Criteris d'avaluació 4t Primària	Seccions de la unitat didàctica	Sabers bàsics / continguts relacionats Segon cicle de Primària
1	<p>1.1. Identificar les varietats lingüístiques de l'entorn.</p> <p>1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en situacions comunicatives habituals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Expressar l'opinió. • Competència lectora. Una faula: <i>La gallina i el teuladí.</i> 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p>
2	<p>2.1. Escoltar de manera activa i interpretar, amb l'ajuda del docent, textos orals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Expressar l'opinió. • Competència lectora. Una faula: <i>La gallina i el teuladí.</i> • Vocabulari. Família de paraules. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional. 2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua. 3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral. 4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p>

			<p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
3	<p>3.1. Llegir amb bona fluïdesa, de manera silenciosa i en veu alta, i interpretar, amb ajuda del docent, textos escrits i multimodals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.</p> <p>3.2. Aplicar, de manera guiada, diferents estratègies per comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, inferir significats no explícits i fer algunes valoracions personals de textos escrits sobre cortesia lingüística.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Expressar l'opinió. • Competència lectora. Una faula: <i>La gallina i el teuladí.</i> • Vocabulari. Família de paraules. • Passaràs a l'acció. Fer un mural sobre els nostres drets i deures. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c., 1.d.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p>
4	<p>4.1. Produir, amb ajuda del docent, discursos orals senzills, amb sentit, sobre coneixements pròxims a l'alumne, de tipologia diversa i ajustats a situacions comunicatives habituals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Expressar l'opinió. • Competència lectora. Una faula: <i>La gallina i el teuladí.</i> • Vocabulari. Família de paraules. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p>

	<p>4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació clara, un volum adequat i una postura corporal correcta, i iniciar-se en l'ús de suports audiovisuals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Textos informatius. Una pàgina web; LAB INFORMACIÓ: Els buscadors. • Passaràs a l'acció. Fer un mural sobre els nostres drets i deures. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
<p>5</p>	<p>5.1. Produir, a partir d'exemples bàsics i amb ajuda del professorat, textos escrits i multimodals senzills que responguen a les característiques plantejades, amb una estructura coherent i utilitzant vocabulari no</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vocabulari. Família de paraules. • Ortografia. La coma. • Gramàtica. Les classes d'oracions. • Textos informatius. Una pàgina web; LAB 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p>

	discriminatori bàsic d'ús freqüent.	<p>INFORMACIÓ: Els buscadors.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Passaràs a l'acció. Fer un mural sobre els nostres drets i deures. 	<p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
6	<p>6.1. Interactuar oralment, amb l'acompanyament del docent, en situacions comunicatives habituals, utilitzant un vocabulari bàsic i no discriminatori, un ritme pausat i el llenguatge no verbal, i utilitzant estratègies d'escolta amb la finalitat de mantindre el tema i respectar les convencions establides.</p> <p>6.2. Utilitzar, de manera acompanyada, estratègies bàsiques per a la</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Expressar l'opinió. • Competència lectora. Una faula: <i>La gallina i el teuladí.</i> • Vocabulari. Família de paraules. • Textos informatius. Una pàgina web; LAB <p>INFORMACIÓ: Els buscadors.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Literatura. • Passaràs a l'acció. Fer un mural sobre els nostres drets i deures. 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p>

	<p>comunicació assertiva progressant en la gestió dialogada de conflictes.</p> <p>6.3. Identificar i rebutjar, de manera acompanyada, els usos lingüístics discriminatoris a través de la reflexió conjunta.</p>		<p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
7	<p>7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents sobre assumptes quotidians.</p> <p>7.2. Interpretar un missatge breu i senzill en L2 (valencià o castellà), i transmetre la informació bàsica o explicar conceptes en la seua L1 (valencià o castellà o una altra llengua), oralment, de manera guiada, facilitant la comprensió entre interlocutors sobre</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Expressar l'opinió. • Competència lectora. Una faula: <i>La gallina i el teuladí.</i> • Vocabulari. Família de paraules. • Ortografia. La coma. • Gramàtica. Les classes d'oracions. • Textos informatius. Una pàgina web; LAB INFORMACIÓ: Els buscadors. • Literatura. • Passaràs a l'acció. Fer un mural sobre els nostres 	<p>1. LLENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p>

	assumptes quotidians en el seu entorn més pròxim.	drets i deures.	<p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
8	<p>8.1. Llegir de manera autònoma o guiada obres diverses adequades a la seua edat i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social i educatiu, seleccionar amb autonomia creixent els que millor s'ajusten als seus gustos i interessos i iniciar-se així en la construcció de la seua identitat lectora.</p> <p>8.2. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Expressar l'opinió. • Competència lectora. Una faula: <i>La gallina i el teuladí.</i> • Vocabulari. Família de paraules. • Ortografia. La coma. • Gramàtica. Les classes d'oracions. • Textos informatius. Una pàgina web; LAB INFORMACIÓ: Els buscadors. • Literatura. • Passaràs a l'acció. Fer un mural sobre els nostres drets i deures. 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2. Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p>

			<p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p> <p>3. LECTURA I LITERATURA</p> <p>1. Hàbit lector.</p> <p>1.a.</p> <p>2. Literatura.</p> <p>2.a.</p>
9	<p>9.1. Llegir i escoltar textos literaris senzills, propis de la tradició literària, adequats a l'edat i amb ajuda del docent.</p> <p>9.2. Interpretar textos senzills de la tradició popular oral, literària, dins d'un context sociocultural pròxim.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació oral. Expressar l'opinió. • Competència lectora. Una faula: <i>La gallina i el teuladí.</i> • Vocabulari. Família de paraules. • Ortografia. La coma. • Gramàtica. Les classes d'oracions. • Textos informatius. Una pàgina web; LAB INFORMACIÓ: Els buscadors. • Literatura. • Passaràs a l'acció. Fer un mural sobre els nostres drets i deures. 	<p>1. LLENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p>

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquesta unitat són els següents:

1. Respecta les estratègies bàsiques de cortesia incidint en la moderació dels temps d'intervenció.

2. Coneix i explica les característiques bàsiques de la pàgina web i dels buscadors.
3. Utilitza la coma per a organitzar els textos, enumerar i fer llistes.
4. Defineix el concepte de família de paraules i escriu oracions utilitzant-ne.
5. Identifica diverses frases fetes i les relaciona amb el seu significat.
6. Utilitza eines visuals per a ordenar i explicar cronològicament processos o esdeveniments que recull un text.
7. Fa un mural sobre els seus drets i deures.
8. Descriu les característiques i els passos per a elaborar un mural i valora la seua funció comunicativa social.
9. Exposa oralment, amb un altre company o companya, el mural creat.

FI DEL TERCER TRIMESTRE. EL NOSTRE REPTA: ACONSEGUIR LA IGUALTAT. UN CÒMIC SOBRE LES DESIGUALTATS ENTRE XIQUETS I XIQUETES

Situació d'aprenentatge.

En el tercer trimestre, les i els alumnes analitzaran les tasques que porten a terme homes i dones en diversos contextos, les diferències que hi ha entre les responsabilitats que uns i altres assumeixen, els prejudicis que encara es mantenen en un gran nombre d'activitats i la visibilitat desigual que durant el temps han aconseguit i aconsegueixen els seus assoliments. Des de la pròpia casa, els jocs i els esports, la presència en la història, en l'art o el context professional, l'alumnat haurà d'estudiar els rols que homes i dones han assumit i assumeixen i planificar accions concretes per tal avançar cap a la igualtat.

Aquestes línies d'estudi permetran a l'alumnat adoptar postures personals sobre els aspectes següents:

- La valoració de totes les persones, les seues opinions i els seus èxits sense discriminació per cap causa.
- La reflexió sobre els propis gustos i preferències i sobre la llibertat de triar el seu camí sense ser mediatitzat per prejudicis o opinions.

En aquest últim repte del curs es planteja l'organització completa d'un debat sobre un tema amb què l'alumnat està molt familiaritzat i és del seu interès: el joc segregat per gèneres. L'alumnat determinarà l'estructura i les regles del debat i, al seu torn de manera transversal, es promou el seu pensament crític, adquireixen valors personals i socials i desenvolupen habilitats comunicatives essencials. Per a portar a terme aquestes activitats, es posen en joc aprenentatges com els següents.

- Exposició de les seues idees i defensa de les seues opinions i interessos.
- Respecte a la diversitat i empatia envers l'altre en els seus intercanvis comunicatius.

- Descripció dels elements i característiques dels debats i la determinació de les tasques i funcions dels seus participants.
- Ús d'un llenguatge inclusiu de gènere no discriminatori.
- Elaboració d'un còmic sobre les desigualtats entre xiquets i xiquetes.
- Consulta de recomanacions per a escriure bé un resum i la seua posada en pràctica.
- Reflexiona sobre les seues destreses d'oratória.

Pla de treball

Per a portar a terme el treball que es planteja en el repte del tercer trimestre, es posen en joc sabers com els següents:

1. L'ús d'un llenguatge inclusiu i no estereotipat en les pròpies intervencions.
2. L'exposició respectuosa i empàtica d'idees i opinions amb judici personal.
3. La planificació detallada d'un debat a l'aula segons els seus elements i característiques.
4. La interpretació d'un còmic sobre les desigualtats entre xiquets i xiquetes.
5. El valor de reflexionar abans d'intervindre en una interacció oral a l'aula.
6. La reflexió sobre les pròpies capacitats i habilitats d'oratória.
7. La consecució dels passos per a fer un bon resum consultant una guia i la seua execució.

Suggeriment de temporització. Fi de curs.

Programació del repte del tercer trimestre

Competència específica	Criteris d'avaluació 4t Primària	Seccions del repte	Sabers bàsics / continguts relacionats Segon cicle de Primària
1	1.1. Identificar les varietats lingüístiques de l'entorn.	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Aconseguir la igualtat.</i> 	1. LENGUA I ÚS 1. 1. Les llengües i els parlants 1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h. 2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES 1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.
	1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en situacions comunicatives habituals.		
2	2.1. Escoltar de manera activa i interpretar, amb l'ajuda del docent, textos orals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Aconseguir la igualtat.</i> • <i>Un còmic sobre les desigualtats entre xiquetes i xiquets.</i> 	2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES 1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.
3	3.1. Llegir amb bona fluïdesa, de manera silenciosa i en veu alta, i interpretar, amb ajuda del docent, textos escrits i multimodals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Aconseguir la igualtat.</i> • <i>Completar la història.</i> 	2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES 1. Sabers comuns. 1.a., 1.c.
	3.2. Aplicar, de manera guiada, diferents estratègies per comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, inferir significats no explícits i fer algunes valoracions personals de textos escrits sobre cortesia lingüística.		

4	<p>4.1. Produir, amb ajuda del docent, discursos orals senzills, amb sentit, sobre coneixements pròxims a l'alumne, de tipologia diversa i ajustats a situacions comunicatives habituals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Aconseguir la igualtat.</i> • <i>Un còmic sobre les desigualtats entre xiquetes i xiquets.</i> • <i>Completar la història.</i> 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p>
	<p>4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació clara, un volum adequat i una postura corporal correcta, i iniciar-se en l'ús de suports audiovisuals.</p>		
5	<p>5.1. Produir, a partir d'exemples bàsics i amb ajuda del professorat, textos escrits i multimodals senzills que responguen a les característiques plantejades, amb una estructura coherent i utilitzant vocabulari no discriminatori bàsic d'ús freqüent.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Aconseguir la igualtat.</i> • <i>Un còmic sobre les desigualtats entre xiquetes i xiquets.</i> • Com ho hem fet? Hem participat en les decisions del grup i hem aportat idees noves? 	<p>1. LENGUA I ÚS</p> <p>1. 1. Les llengües i els parlants</p> <p>1.a., 1.d., 1.e., 1.g., 1.h.</p> <p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p>
6	<p>6.1. Interactuar oralment, amb l'acompanyament del docent, en situacions comunicatives habituals, utilitzant un vocabulari bàsic i no discriminatori, un ritme pausat i el llenguatge no verbal, i utilitzant estratègies d'escolta amb la finalitat de mantindre el tema i respectar les convencions establides.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Aconseguir la igualtat.</i> • <i>Completar la història.</i> • Com ho hem fet? Hem participat en les decisions del grup i hem aportat idees noves? 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c., 1.d.</p>
	<p>6.2. Utilitzar, de manera acompanyada, estratègies bàsiques per a la comunicació assertiva</p>		

	<p>progressant en la gestió dialogada de conflictes.</p> <p>6.3. Identificar i rebutjar, de manera acompanyada, els usos lingüístics discriminatoris a través de la reflexió conjunta.</p>		
7	<p>7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents sobre assumptes quotidians.</p> <p>7.2. Interpretar un missatge breu i senzill en L2 (valencià o castellà), i transmetre la informació bàsica o explicar conceptes en la seua L1 (valencià o castellà o una altra llengua), oralment, de manera guiada, facilitant la comprensió entre interlocutors sobre assumptes quotidians en el seu entorn més pròxim.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Aconseguir la igualtat.</i> • <i>Un còmic sobre les desigualtats entre xiquetes i xiquets.</i> • <i>Completar la història.</i> • Com ho hem fet? Hem participat en les decisions del grup i hem aportat idees noves? 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c., 1.d.</p>
8	<p>8.1. Llegir de manera autònoma o guiada obres diverses adequades a la seua edat i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social i educatiu, seleccionar amb autonomia creixent els que millor s'ajusten als seus gustos i interessos i iniciar-se així en la construcció de la seua identitat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Aconseguir la igualtat.</i> • <i>Un còmic sobre les desigualtats entre xiquetes i xiquets.</i> • <i>Completar la història.</i> • Com ho hem fet? Hem resolt la continuació de la història d'acord amb la resolució triada? 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p>

	<p>lectora.</p> <p>8.2. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu.</p>		<p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p>
<p>9</p>	<p>9.1. Llegir i escoltar textos literaris senzills, propis de la tradició literària, adequats a l'edat i amb ajuda del docent.</p> <p>9.2. Interpretar textos senzills de la tradició popular oral, literària, dins d'un context sociocultural pròxim.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El nostre repte. <i>Aconseguir la igualtat.</i> • <i>Un còmic sobre les desigualtats entre xiquetes i xiquets.</i> • <i>Completar la història.</i> • Com ho hem fet? Hem participat en les decisions del grup i hem aportat idees noves? Hem resolt la continuació de la història d'acord amb la resolució triada? 	<p>2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES</p> <p>1. Sabers comuns.</p> <p>1.a., 1.c.</p> <p>2 Alfabetització informacional.</p> <p>2.b., 2.c., 2.d.</p> <p>3. Reflexió sobre la llengua.</p> <p>3.a., 3.b., 3.c.</p> <p>4. Comunicació i interacció oral.</p> <p>4.a., 4.c., 4.d., 4.e.</p> <p>5. Comprensió escrita.</p> <p>5.c.</p> <p>6. Comprensió oral i multimodal.</p> <p>6.b.</p>

Avaluació

Ítems per a l'avaluació de competències

Els ítems per a l'avaluació de competències en aquest repte són els següents:

1. Utilitza en les seues intervencions un llenguatge inclusiu que atén la diversitat i desterra els estereotips sexistes.
2. Exposa respectuosament les seues idees i opinions oferint un judici de valor moral i, progressivament, un discurs més crític.
3. Atén i considera les aportacions i opinions dels altres i respecta les que no són iguals que les seues.
4. Planifica en equip l'estructura detallada d'un debat segons els seus principals elements.
5. Interpreta un còmic sobre les desigualtats entre xiquetes i xiquets per a extraure'n dades informatives.
6. Mostra més consciència del valor de les seues paraules reflexionant abans de participar en una interacció oral.
7. Reflexiona sobre les seues habilitats d'oratòria i posa en pràctica diverses tècniques per tal de millorar-la.
8. Aconsegueix els passos per a fer un bon resum consultant una guia i ho executa.
9. Valora la llengua com a vehicle transmissor de valors i actituds.

ÁREA DE CASTELLANO

6. CONTEXTO CURRICULAR DEL ÁREA DE LENGUA CASTELLANA Y LITERATURA PARA EL SEGUNDO CICLO DE EDUCACIÓN PRIMARIA

6.1. Competencias específicas-descriptores-criterios de evaluación

Competencias específicas	Descriptores del perfil de salida	Criterios de evaluación del 2.º ciclo de Primaria
<p>1. Reconocer la diversidad lingüística del mundo a partir de la identificación de las lenguas del alumnado y de la realidad plurilingüe y multicultural de España para favorecer la reflexión interlingüística, para identificar y rechazar estereotipos y prejuicios lingüísticos, y para valorar dicha diversidad como fuente de riqueza cultural.</p>	<p>CCL1, CCL5, CP2, CP3, CC1, CC2, CCEC1, CCEC3.</p>	<p>1.1. Mostrar interés y respeto a las distintas lenguas y variedades dialectales de su entorno, identificando algunas expresiones de uso cotidiano.</p> <p>1.2. Identificar, con cierta autonomía y en contextos próximos, prejuicios y estereotipos lingüísticos frecuentes, aportando alternativas y reconociendo la diversidad lingüística de su entorno como una fuente de riqueza cultural.</p>
<p>2. Comprender e interpretar textos orales y multimodales, identificando el sentido general y la información más relevante y valorando con ayuda aspectos formales y de contenido básicos, para construir conocimiento y responder a diferentes necesidades comunicativas.</p>	<p>CCL2, CP2, STEM1, CD3, CPSAA3, CC3</p>	<p>2.1. Comprender el sentido de textos orales y multimodales sencillos, reconociendo las ideas principales, los mensajes explícitos y los mensajes implícitos más sencillos, y progresando, de manera acompañada, en la valoración crítica del contenido y de los elementos no verbales elementales.</p>
<p>3. Producir textos orales y multimodales, con coherencia, claridad y registro adecuados, para expresar ideas, sentimientos y conceptos; construir conocimiento; establecer vínculos personales; y participar con autonomía y una actitud cooperativa y empática en interacciones orales variadas.</p>	<p>CCL1, CCL3, CCL5, CP2, STEM1, CD2, CD3, CC2, CE1.</p>	<p>3.1. Producir textos orales y multimodales coherentes, con planificación acompañada, ajustando el discurso a la situación comunicativa y utilizando recursos no verbales básicos.</p> <p>3.2. Participar en interacciones orales espontáneas o regladas, incorporando estrategias básicas de escucha activa y cortesía lingüística.</p>

Competencias específicas	Descriptorios del perfil de salida	Criterios de evaluación del 2.º ciclo de Primaria
<p>4. Comprender e interpretar textos escritos y multimodales, reconociendo el sentido global, las ideas principales y la información explícita e implícita, y realizando con ayuda reflexiones elementales sobre aspectos formales y de contenido, para adquirir y construir conocimiento y para responder a necesidades e intereses comunicativos diversos.</p>	<p>CCL2, CCL3, CCL5, CP2, STEM1, CD1, CPSAA4, CPSAA5.</p>	<p>4.1. Comprender el sentido global y la información relevante de textos sencillos, escritos y multimodales, realizando inferencias a partir de estrategias básicas de comprensión antes, durante y después de la lectura.</p> <p>4.2. Analizar, de manera acompañada, el contenido y aspectos formales y no formales elementales de textos escritos y multimodales, valorando su contenido y estructura e iniciándose en la evaluación de su fiabilidad.</p>
<p>5. Producir textos escritos y multimodales, con corrección gramatical y ortográfica básicas, secuenciando correctamente los contenidos y aplicando estrategias elementales de planificación, textualización, revisión y edición, para construir conocimiento y para dar respuesta a demandas comunicativas concretas.</p>	<p>CCL1, CCL3, CCL5, STEM1, CD2, CD3, CPSAA5, CC2.</p>	<p>5.1. Producir textos escritos y multimodales sencillos, con coherencia y adecuación, en distintos soportes, iniciándose en el uso de las normas gramaticales y ortográficas más sencillas al servicio de la cohesión y progresando, de manera acompañada, en la movilización de estrategias sencillas, individuales o grupales, de planificación, textualización y revisión.</p>
<p>6. Buscar, seleccionar y contrastar información procedente de dos o más fuentes, de forma planificada y con el debido acompañamiento, evaluando su fiabilidad y reconociendo algunos riesgos de manipulación y desinformación, para transformarla en conocimiento y para comunicarla de manera creativa, adoptando un punto de vista personal y respetuoso con la propiedad intelectual.</p>	<p>CCL3, CD1, CD2, CD3, CD4, CPSAA5, CC2, CE3.</p>	<p>6.1. Localizar, seleccionar y contrastar información de distintas fuentes, incluidas las digitales, citándolas y recreándolas mediante la adaptación creativa de modelos dados.</p> <p>6.2. Compartir los resultados de un proceso de investigación sencillo, individual o grupal, sobre algún tema de interés personal o ecosocial, realizado de manera acompañada.</p> <p>6.3. Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sostenible y saludable de las tecnologías digitales en relación con la búsqueda y la comunicación de la información.</p>

Competencias específicas	Descriptorios del perfil de salida	Criterios de evaluación del 2.º ciclo de Primaria
--------------------------	------------------------------------	---

<p>7. Leer de manera autónoma obras diversas seleccionadas atendiendo a sus gustos e intereses, compartiendo las experiencias de lectura, para iniciar la construcción de la identidad lectora, fomentar el gusto por la lectura como fuente de placer y para disfrutar de su dimensión social.</p>	<p>CCL1, CCL4, CD3, CPSAA1, CCEC1, CCEC2, CCEC3.</p>	<p>7.1. Leer de manera autónoma o acompañada textos de diversos autores y autoras, ajustados a sus gustos e intereses y seleccionados con creciente autonomía, avanzando en la construcción de su identidad lectora.</p> <p>7.2. Compartir la experiencia de lectura, en soportes diversos, participando en comunidades lectoras en el ámbito escolar.</p>
<p>8. Leer, interpretar y analizar, de manera acompañada, obras o fragmentos literarios adecuados a su desarrollo, estableciendo relaciones entre ellos e identificando el género literario y sus convenciones fundamentales, para iniciarse en el reconocimiento de la literatura como manifestación artística y fuente de placer, conocimiento e inspiración para crear textos de intención literaria.</p>	<p>CCL1, CCL2, CCL4, CCEC1, CCEC2, CCEC3, CCEC4.</p>	<p>8.1. Escuchar y leer textos variados de la literatura infantil universal, que recojan diversidad de autores y autoras, relacionándolos en función de temas y aspectos elementales del género literario, e interpretándolos y relacionándolos con otras manifestaciones artísticas o culturales de manera acompañada.</p> <p>8.2. Producir, de manera acompañada, textos sencillos individuales o colectivos con intención literaria, recreando de manera personal los modelos dados, en distintos soportes y complementándolos con otros lenguajes artísticos.</p>
<p>9. Reflexionar de forma guiada sobre el lenguaje a partir de procesos de producción y comprensión de textos en contextos significativos, utilizando la terminología elemental adecuada para iniciarse en el desarrollo de la conciencia lingüística y para mejorar las destrezas de producción y comprensión oral y escrita.</p>	<p>CCL1, CCL2, CP2, STEM1, STEM2, CPSAA5.</p>	<p>9.1. Formular conclusiones elementales sobre el funcionamiento de la lengua, prestando especial atención a la relación entre el sujeto y el verbo, a partir de la observación, comparación y manipulación de palabras, enunciados y textos, en un proceso acompañado de producción o comprensión de textos en contextos significativos.</p> <p>9.2. Revisar y mejorar los textos propios y ajenos y subsanar algunos problemas de comprensión lectora, de manera acompañada, a partir de la reflexión metalingüística y usando la terminología básica adecuada.</p>

Competencias específicas	Descriptores del perfil de salida	Criterios de evaluación del 2.º ciclo de Primaria
<p>10. Poner las propias prácticas comunicativas al servicio de la convivencia democrática utilizando un lenguaje no discriminatorio y detectando y rechazando los abusos de poder a través de la palabra, para favorecer un uso no solo</p>	<p>CCL1, CCL5, CP3, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC3.</p>	<p>10.1. Rechazar los usos lingüísticos discriminatorios e identificar los abusos de poder a través de la palabra a partir de la reflexión grupal acompañada sobre los aspectos básicos, verbales y no verbales, de la comunicación, teniendo en cuenta una perspectiva de género.</p>

eficaz sino también ético del lenguaje.		10.2. Movilizar, con la planificación y el acompañamiento necesarios, estrategias básicas para la comunicación asertiva y el consenso, progresando en la gestión dialogada de conflictos.
---	--	--

6.2. Los Saberes básicos/contenidos del área de Lengua Castellana y Literatura en segundo ciclo

Los saberes básicos aúnan los conocimientos (saber), las destrezas (saber hacer) y las actitudes (saber ser) necesarios para la adquisición de las competencias específicas del área, y favorecen la evaluación de los aprendizajes a través de los criterios de evaluación.

NOTA SOBRE LA NOMENCLATURA DE LOS SABERES BÁSICOS. En esta programación se han añadido números y letras (1.a; 2.c...) en los subepígrafes para identificar claramente los saberes básicos que se abordan en cada sección; aunque en el *Real Decreto 157/2022, de 1 de marzo, por el que se establecen la ordenación y las enseñanzas mínimas de la Educación Primaria*, estos subepígrafes no aparecen numerados.

A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES	<ul style="list-style-type: none"> a. Biografía lingüística personal y mapa lingüístico local. b. La diversidad etnocultural y lingüística como riqueza y herramienta de reflexión interlingüística. c. Identificación de prejuicios y estereotipos lingüísticos. d. Uso de un lenguaje no discriminatorio y respetuoso con las diferencias.
B. COMUNICACIÓN	<ul style="list-style-type: none"> 1. Contexto<ul style="list-style-type: none"> a. Incidencia de los componentes (situación, participantes, propósito comunicativo, canal) en el acto comunicativo. 2. Generos discursivos<ul style="list-style-type: none"> a. Tipologías textuales: la narración, la descripción, el diálogo y la exposición. b. Propiedades textuales: estrategias básicas para la coherencia y la cohesión. c. Géneros discursivos propios del ámbito personal, social y educativo. Contenido y forma. 3. Procesos<ul style="list-style-type: none"> a. Interacción oral: interacción oral adecuada en contextos formales e informales, escucha activa, asertividad, resolución dialogada de conflictos y cortesía lingüística. La expresión y escucha empática de necesidades, vivencias y emociones propias y ajenas. b. Comprensión oral: identificación de las ideas más relevantes e interpretación del sentido global realizando las inferencias necesarias. Detección de posibles usos discriminatorios del lenguaje verbal y no verbal. c. Producción oral: elementos básicos de la prosodia y de la comunicación no verbal. Construcción, comunicación y valoración de conocimiento mediante la planificación y producción de textos orales y multimodales. d. Comprensión lectora: estrategias de comprensión lectora antes, durante y después de la lectura. Identificación de las ideas más relevantes e

	<p>interpretación del sentido global realizando las inferencias necesarias. Identificación de elementos gráficos y paratextuales al servicio de la comprensión. Lectura compartida y entonada. Detección de posibles usos discriminatorios del lenguaje verbal y no verbal.</p> <p>e. Producción escrita: convenciones del código escrito y ortografía reglada básica. Coherencia y cohesión textual. Estrategias básicas, individuales o grupales, de planificación, textualización, revisión y autocorrección. Uso de elementos gráficos y paratextuales básicos al servicio de la comprensión. Escritura en soporte digital acompañada.</p> <p>f. Alfabetización mediática e informacional: estrategias básicas para la búsqueda guiada de información en fuentes documentales variadas y con distintos soportes y formatos. Reconocimiento de autoría. Comparación y comunicación creativa de la información. Uso de la biblioteca, así como de recursos digitales del aula.</p>
<p>C. EDUCACIÓN LITERARIA</p>	<p>a. Lectura acompañada de obras o fragmentos variados y diversos de la literatura infantil, adecuados a sus intereses y organizados en itinerarios lectores.</p> <p>b. Estrategias básicas para la interpretación acompañada y compartida de las obras a través de conversaciones literarias.</p> <p>c. Relación, de manera acompañada, entre los elementos constitutivos esenciales de la obra literaria (tema, protagonistas, personajes secundarios, argumento, espacio) y la construcción del sentido de la obra.</p> <p>d. Análisis guiado de los recursos expresivos y sus efectos en la recepción del texto.</p> <p>e. Relación entre los textos leídos y otras manifestaciones artísticas y culturales.</p> <p>f. Construcción de la identidad lectora. Estrategias para la expresión de gustos e intereses e iniciación a la valoración argumentada de las obras.</p> <p>g. Lectura expresiva, dramatización o interpretación de fragmentos atendiendo a los procesos de comprensión y al nivel de desarrollo.</p> <p>h. Creación de textos de intención literaria de manera libre, a partir de modelos dados o recreando textos literarios.</p> <p>i. Uso acompañado de la biblioteca de aula o de centro como escenario de actividades literarias compartidas.</p>
<p>D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS EN EL MARCO DE PROPUESTAS DE PRODUCCIÓN Y COMPRENSIÓN DE TEXTOS ORALES,</p>	<p>a. Establecimiento de generalizaciones sobre aspectos lingüísticos elementales a partir de la observación, comparación y transformación de enunciados, prestando especial atención a las relaciones que se establecen entre sustantivos, adjetivos y verbos.</p> <p>b. Aproximación a la lengua como sistema con distintos niveles: sonidos y letras, palabras, oraciones y textos. Observación y comparación de unidades comunicativas básicas.</p> <p>c. Procedimientos elementales de adquisición de vocabulario. Similitudes y diferencias de forma y significado entre palabras de la misma familia léxica o semántica.</p>

**ESCRITOS O
MULTIMODALES**

- d. Relación entre intención comunicativa y modalidad oracional.
- e. Mecanismos elementales de coherencia y cohesión, con especial atención a las repeticiones y sinónimos, y al orden de oraciones y párrafos.
- f. Los signos de puntuación como mecanismos para organizar el texto escrito y para expresar la intención comunicativa.
- g. Estrategias elementales para el uso guiado de diccionarios, en distintos soportes.

7. LOS MATERIALES Y RECURSOS DEL PROYECTO CONSTRUYENDO MUNDOS PARA EL ÁREA DE LENGUA CASTELLANA Y LITERATURA

Material del alumno	Material de aula	Material del profesorado
<p>Libro del alumnado.</p> <p>Cuadernos trimestrales de actividades.</p> <p>LibroMedia.</p>	<p><i>Flashcards</i> de lengua.</p>	<p>PDA. Programación didáctica de aula, ajustada a los requerimientos de la LOMLOE.</p> <p>Libro anotado, que contiene programación abreviada, notas sobre el trabajo en el aula, ruta didáctica y solucionario.</p> <p>Evaluación 360º. Introducción sobre el sistema de evaluación del proyecto, más todos los elementos y pruebas con soluciones y criterios de corrección. Contiene elementos para:</p> <ul style="list-style-type: none"> m. Evaluación de diagnóstico. n. Evaluación continua. o. Evaluación final de unidad. p. Evaluación trimestral <p>Personalización del aprendizaje. En este volumen se incluye una introducción teórica y propuestas de trabajo sobre el libro del alumnado, además de los siguientes elementos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Propuestas para la programación multinivel. ▪ Sugerencias para la personalización del libro del alumnado. ▪ Fichas de refuerzo del aprendizaje. ▪ Tareas de enriquecimiento.

Instrumentos para la evaluación

EVALUACIÓN DE DIAGNÓSTICO	Rutinas de pensamiento.
	Evaluación inicial.
EVALUACIÓN CONTINUA Y EVALUACIÓN DE LA UNIDAD	Sugerencias para la elaboración del porfolio.
	Rúbrica del porfolio.
	Lista de cotejo para el trabajo en grupo y cooperativo.
	Escala de valoración del programa <i>Pasa a la acción</i> .
	Rúbrica de expresión oral.
	Pruebas de evaluación A y B, para la unidad.
EVALUACIÓN TRIMESTRAL	Pruebas de evaluación A y B.
	Diana de autoevaluación.
	Escala de valoración del reto trimestral.
	Escala de valoración del cuaderno de clase.
	Diana de valoración de las actitudes.
	Escala de coevaluación.

Instrumentos para la personalización del aprendizaje

PERSONALIZACIÓN DEL APRENDIZAJE	Propuestas programación multinivel.
	Sugerencias de personalización del libro del alumnado.
	Fichas de refuerzo.
	Tareas de enriquecimiento.

8. UNIDADES DIDÁCTICAS

UNIDAD 1. ¿TE PRESENTO A MI AMIGA?

Situación de aprendizaje

En esta primera unidad se propone comenzar con una presentación detallada de un amigo o una amiga como dinámica para conocerse y crear un buen clima desde el inicio de curso. La reflexión propuesta sobre la amistad y la confianza va a permitir al alumnado expresar sentimientos y compartirlos teniendo en cuenta las normas básicas de interacción. En este contexto se abordan los siguientes aspectos:

- Participación en debates sobre la amistad y las relaciones de confianza entre las personas.
- Lectura y comprensión de textos sobre la amistad y reflexión crítica sobre los mismos.
- Presentación oral de personas.
- Expresión de sentimientos.
- Reflexión sobre la importancia de la comunicación en diferentes situaciones.

Plan de trabajo

11. Comunicación oral. La amistad.
12. Comprensión lectora. *El gorro colorado*.
13. La lengua. El sonido K. El lenguaje y las lenguas.
14. La literatura. *Poemas para jugar*.
15. La presentación de un amigo o una amiga y la descripción de sus características más destacadas.
16. La diversidad lingüística como riqueza cultural.
17. Reflexión sobre diferentes códigos de comunicación.
18. Expresión de gustos, sentimientos y emociones.
19. Participación activa en actividades de comunicación y juegos de lenguaje.
20. Reflexión sobre los propios aprendizajes.

Sugerencia de temporalización. Dos últimas semanas de septiembre y primera de octubre.

Programación de la unidad didáctica

Competencias específicas	Criterios de evaluación	Secciones de la unidad didáctica	Saberes básicos/contenidos relacionados
18.	1.1. Mostrar interés y respeto a las distintas lenguas y variedades dialectales de su entorno, identificando algunas expresiones de uso cotidiano.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Te presento a mi amiga?</i> • Herramientas de lengua. La comunicación y el lenguaje. • Pasa a la acción. Una presentación. 	1. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES c; d. B. COMUNICACIÓN 1. Contexto. 1.a. 2. Géneros discursivos. 2.a, 2.c.
	1.2. Identificar, con cierta autonomía y en contextos próximos, prejuicios y estereotipos lingüísticos frecuentes, aportando alternativas y reconociendo la diversidad lingüística de su entorno como una fuente de riqueza cultural.		
19.	2.1. Comprender el sentido de textos orales y multimodales sencillos, reconociendo las ideas principales, los mensajes explícitos y los mensajes implícitos más sencillos, y progresando, de manera acompañada, en la valoración crítica del contenido y de los elementos no verbales elementales.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Te presento a mi amiga?</i> • Comprendo el cuento. <i>Un gorro colorado.</i> • Poemas para jugar. • Pasa a la acción. Una presentación. 	B. COMUNICACIÓN 2. géneros discursivos. 2.b. 3. Procesos. 3.b. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, c.
20.	3.1. Producir textos orales y multimodales coherentes, con planificación acompañada, ajustando el discurso a la situación comunicativa y utilizando recursos no verbales básicos.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Te presento a mi amiga?</i> • Leo un cuento. Jugad con el texto. • Taller de creatividad. <i>Lluvia de ideas.</i> • Herramientas de lengua. La comunicación y el lenguaje. • Conecta con la realidad. 	B. COMUNICACIÓN 1. Contexto. 1.a. 2. géneros discursivos. 2.c. 3. Procesos. 3.a, 3.c. C. EDUCACIÓN LITERARIA f, g.
	3.2. Participar en interacciones orales espontáneas o regladas, incorporando estrategias básicas de escucha activa y cortesía lingüística.		

		<ul style="list-style-type: none"> • Juegos de lengua: <i>Sin palabras.</i> • Descubre tus emociones. 	
21.	<p>4.1. Comprender el sentido global y la información relevante de textos sencillos, escritos y multimodales, realizando inferencias a partir de estrategias básicas de comprensión antes, durante y después de la lectura.</p> <p>4.2. Analizar, de manera acompañada, el contenido y aspectos formales y no formales elementales de textos escritos y multimodales, valorando su contenido y estructura e iniciándose en la evaluación de su fiabilidad.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>Un gorro colorado.</i> • Comprendo el cuento. <i>Un gorro colorado.</i> • Pistas para. Escribir cuentos. Escribir poemas. • Herramientas de lengua. El sonido K. • Poemas para jugar. • Pasa a la acción. Una presentación. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.b, 3.d.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA a, c, f, g.</p>
22.	<p>5.1. Producir textos escritos y multimodales sencillos, con coherencia y adecuación, en distintos soportes, iniciándose en el uso de las normas gramaticales y ortográficas más sencillas al servicio de la cohesión y progresando, de manera acompañada, en la movilización de estrategias sencillas, individuales o grupales, de planificación, textualización y revisión.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo el cuento. <i>Un gorro colorado.</i> • Herramientas de lengua. El sonido K. • Herramientas de lengua. La comunicación y el lenguaje. • Vocabulario: los sinónimos. • Pistas para. Escribir cuentos. Escribir poemas. • Poemas para jugar. • Taller de creatividad. <i>El escondite.</i> • Pasa a la acción. Una presentación. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>3. Procesos. 3.e.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA h.</p> <p>D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... a, b, c, e.</p>

7.	<p>7.1. Leer de manera autónoma o acompañada textos de diversos autores y autoras, ajustados a sus gustos e intereses y seleccionados con creciente autonomía, avanzando en la construcción de su identidad lectora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>Un gorro colorado.</i> • Comprendo el cuento. <i>Un gorro colorado.</i> • Poemas para jugar. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.b.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA a, b, f</p>
8.	<p>8.1. Escuchar y leer textos variados de la literatura infantil universal, que recojan diversidad de autores y autoras, relacionándolos en función de temas y aspectos elementales del género literario, e interpretándolos y relacionándolos con otras manifestaciones artísticas o culturales de manera acompañada.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>Un gorro colorado.</i> • Comprendo el cuento. <i>Un gorro colorado.</i> • Poemas para jugar. • Herramientas de lengua. El sonido K. • Juegos de lengua: <i>Sin palabras.</i> 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.d, 3.e.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA a, b, e, h.</p>
9.	<p>9.2. Revisar y mejorar los textos propios y ajenos y subsanar algunos problemas de comprensión lectora, de manera acompañada, a partir de la reflexión metalingüística y usando la terminología básica adecuada.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo el cuento. <i>Un gorro colorado.</i> • Pasa a la acción. Una presentación. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.d.</p> <p>D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... a, c.</p>

10.	<p>10.2. Movilizar, con la planificación y el acompañamiento necesarios, estrategias básicas para la comunicación asertiva y el consenso, progresando en la gestión dialogada de conflictos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Te presento a mi amiga?</i> • Leo un cuento. Jugad con el texto. • Taller de creatividad. <i>Lluvia de ideas.</i> • Juegos de lengua: <i>Sin palabras.</i> • Herramientas de lengua. La comunicación y el lenguaje. • Descubre tus emociones. • Pasa a la acción. Una presentación. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Contexto. 1.a. 2. Géneros discursivos. 2.c. 3. Procesos. 3.a, 3.b, 3.c.
-----	---	--	--

Evaluación

Ítems para la evaluación de competencias

Los ítems para la evaluación son modelos de concreción de los criterios de evaluación para cada situación de aprendizaje o unidad. Los ítems de evaluación de competencias recogen conductas observables que integran saberes de distinto tipo (conocimientos, habilidades y destrezas, y actitudes) para desarrollar tareas de diferente grado de complejidad, y pueden ser valorados utilizando una gran variedad de instrumentos de evaluación.

Los ítems para la evaluación de competencias en esta unidad son los siguientes:

17. Participa activamente en situaciones comunicación, lúdicas o formales, y observa las normas del intercambio comunicativo.

18. Lee y comprende textos adecuados a su edad y reflexiona sobre el contenido de estos.

19. Conoce y aplica las normas ortográficas de escritura (el sonido K).

20. Explora las posibilidades de disfrute que ofrece la literatura.

21. Valora la diversidad lingüística como riqueza cultural.

22. Sabe lo que son las palabras sinónimas y las utiliza con seguridad.

23. Expresa sus sentimientos, deseos y emociones y tiene en cuenta los de los demás.

UNIDAD 2. ¿SOMOS IGUALES?

Situación de aprendizaje y orientaciones metodológicas

Una vez que ya nos conocemos, vamos a hablar sobre la diversidad existente en nuestra clase y en la sociedad en general. De forma transversal, el alumnado realizará

un trabajo de investigación sobre la forma de comunicación alternativa que emplean las personas que presentan una dificultad visual. Para ello, se accederá a diversas fuentes de información, destacando la consulta guiada en páginas web. Para cerrar la

unidad, se pondrá en práctica lo aprendido para elaborar, paso a paso, un cartel sobre la igualdad utilizando un lenguaje inclusivo.

Desde el punto de vista metodológico, esta situación de aprendizaje pone el acento en los siguientes aspectos:

- Expresión de opiniones y emociones en debates grupales.
- Respeto por las normas de comunicación en sus exposiciones: el turno de palabra.
- Empleo de un lenguaje inclusivo y no discriminatorio.
- Realización de un trabajo de investigación sobre sistemas de comunicación alternativos.
- Utilización de los recursos digitales del aula.
- Valoración de la diversidad como elemento enriquecedor.

Plan de trabajo

9. Comunicación oral. La diversidad.
10. Comprensión lectora. *Todo es valioso*.
11. La lengua. El sonido G suave. La oración. Sujeto y predicado.
12. Texto informativo. *Mucho más que un amigo*.
13. La elaboración grupal de un cartel sobre la igualdad.
14. La diversidad como fuente de aprendizaje.
15. Búsqueda de información guiada en páginas web.
16. Participación activa y respetuosa en actividades de trabajo cooperativo.

Sugerencia de temporalización. Tres últimas semanas de octubre.

Programación de la unidad didáctica

Competencias específicas	Criterios de evaluación	Secciones de la unidad didáctica	Saberes básicos/contenidos relacionados
1.	1.1. Mostrar interés y respeto a las distintas lenguas y variedades dialectales de su entorno, identificando algunas expresiones de uso cotidiano.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Somos iguales?</i> • Taller de creatividad. <i>Qué pasaría si...</i> • Pasa a la acción. Un cartel sobre la igualdad. 	A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES b, c, d. B. COMUNICACIÓN 1. Contexto. 1.a. 2. Géneros discursivos. 2.a, 2.c.
	1.2. Identificar, con cierta autonomía y en contextos próximos, prejuicios y estereotipos lingüísticos frecuentes, aportando alternativas y reconociendo la diversidad lingüística de su entorno como una fuente de riqueza cultural.		
2.	2.1. Comprender el sentido de textos orales y multimodales sencillos, reconociendo las ideas principales, los mensajes explícitos y los mensajes implícitos más sencillos, y progresando, de manera acompañada, en la valoración crítica del contenido y de los elementos no verbales elementales.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Somos iguales?</i> • Comprendo el cuento. <i>Todo es valioso.</i> • Texto informativo. <i>Mucho más que un amigo.</i> • Laboratorio de información. Las páginas web. • Pasa a la acción. Un cartel sobre la igualdad. 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.a, 2.b. 3. Procesos. 3.b. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, c.
3.	3.1. Producir textos orales y multimodales coherentes, con planificación acompañada, ajustando el discurso a la situación comunicativa y utilizando recursos no verbales básicos.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Somos iguales?</i> • Leo un cuento. Jugad con el texto. • Herramientas de lengua. El sonido G suave. Conecta con la realidad. • Herramientas de lengua. La oración. Sujeto y predicado. Conecta con la realidad. • Laboratorio de información. Las páginas web. 	A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES d. B. COMUNICACIÓN 1. Contexto. 1.a. 2. géneros discursivos. 2.c. 3. Procesos. 3.a, 3.c.
	3.2. Participar en interacciones orales espontáneas o regladas, incorporando estrategias básicas de escucha activa y cortesía lingüística.		

4.	<p>4.1. Comprender el sentido global y la información relevante de textos sencillos, escritos y multimodales, realizando inferencias a partir de estrategias básicas de comprensión antes, durante y después de la lectura.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>Todo es valioso.</i> • Comprendo el cuento. <i>Todo es valioso.</i> • Pistas para. Escribir cuentos. • Herramientas de lengua. El sonido G suave. • Texto informativo. <i>Mucho más que un amigo.</i> • Pasa a la acción. Un cartel sobre la igualdad. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.b, 3.d.</p>
5.	<p>5.1. Producir textos escritos y multimodales sencillos, con coherencia y adecuación, en distintos soportes, iniciándose en el uso de las normas gramaticales y ortográficas más sencillas al servicio de la cohesión y progresando, de manera acompañada, en la movilización de estrategias sencillas, individuales o grupales, de planificación, textualización y revisión.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo el cuento. <i>Todo es valioso.</i> • Herramientas de lengua. El sonido G suave. • Vocabulario: los antónimos. • Herramientas de lengua. La oración. Sujeto y predicado. • Pasa a la acción. Un cartel sobre la igualdad. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>3. Procesos. 3.e.</p> <p>D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... a, b, c, e.</p>
6.	<p>6.1. Localizar, seleccionar y contrastar información de distintas fuentes, incluidas las digitales, citándolas y recreándolas mediante la adaptación creativa de modelos dados.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratorio de información. Las páginas web. 	<p>A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES c, d.</p> <p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>3. Procesos. 3. f.</p>
	<p>6.2. Compartir los resultados de un proceso de investigación sencillo, individual o grupal, sobre algún tema de interés personal o ecosocial, realizado de manera acompañada.</p>		
	<p>6.3. Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sostenible y saludable de las tecnologías</p>		

	digitales en relación con la búsqueda y la comunicación de la información.		
7.	7.1. Leer de manera autónoma o acompañada textos de diversos autores y autoras, ajustados a sus gustos e intereses y seleccionados con creciente autonomía, avanzando en la construcción de su identidad lectora.	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>Todo es valioso.</i> 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.b. 3. Procesos. 3.b. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, b, f
8.	8.1. Escuchar y leer textos variados de la literatura infantil universal, que recojan diversidad de autores y autoras, relacionándolos en función de temas y aspectos elementales del género literario, e interpretándolos y relacionándolos con otras manifestaciones artísticas o culturales de manera acompañada.	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>Todo es valioso.</i> • Herramientas de lengua. El sonido G suave. • Comprendo el cuento. <i>Todo es valioso.</i> 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.b. 3. Procesos. 3.d, 3.e. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, b, e, h.
	8.2. Producir, de manera acompañada, textos sencillos individuales o colectivos con intención literaria, recreando de manera personal los modelos dados, en distintos soportes y complementándolos con otros lenguajes artísticos.		
9.	9.1. Formular conclusiones elementales sobre el funcionamiento de la lengua, prestando especial atención a la relación entre el sujeto y el verbo, a partir de la observación, comparación y manipulación de palabras, enunciados y textos, en un proceso acompañado de producción o comprensión de textos en contextos significativos.	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo el cuento. <i>Todo es valioso.</i> • Herramientas de lengua. La oración. Sujeto y predicado. • Juegos de lengua: <i>Puzle de oraciones.</i> • Pasa a la acción. Un cartel sobre la igualdad. 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.c. 3. Procesos. 3.d. D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... a.

	9.2. Revisar y mejorar los textos propios y ajenos y subsanar algunos problemas de comprensión lectora, de manera acompañada, a partir de la reflexión metalingüística y usando la terminología básica adecuada.		
10.	10.1. Rechazar los usos lingüísticos discriminatorios e identificar los abusos de poder a través de la palabra a partir de la reflexión grupal acompañada sobre los aspectos básicos, verbales y no verbales, de la comunicación, teniendo en cuenta una perspectiva de género.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Somos iguales?</i> • Leo un cuento. Jugad con el texto. • Taller de creatividad. <i>Qué pasaría si...</i> • Juegos de lengua: <i>Puzle de oraciones.</i> • Texto informativo. <i>Mucho más que un amigo.</i> • Laboratorio de información. Las páginas web. • Pasa a la acción. Un cartel sobre la igualdad. 	A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES c, d. B. COMUNICACIÓN 1. Contexto. 1.a. 2. Géneros discursivos. 2.c. 3. Procesos. 3.a, 3.b, 3.c.
	10.2. Movilizar, con la planificación y el acompañamiento necesarios, estrategias básicas para la comunicación asertiva y el consenso, progresando en la gestión dialogada de conflictos.		

Evaluación

Ítems para la evaluación de competencias

Los ítems para la evaluación de competencias en esta unidad son los siguientes:

9. Respetar y gestionar el turno de palabra en sus intervenciones orales en el aula.
10. Conocer el conjunto de reglas ortográficas de escritura (el sonido G suave) y su correcto uso en textos escritos.
11. Identificar y distinguir el sujeto y el predicado en oraciones.
12. Comprender y explicar el significado de las palabras antónimas y elaborar frases empleándolas.

13. Buscar, contrastar y ordenar información accediendo, de forma guiada, a páginas web.
14. Utilizar un lenguaje inclusivo y no discriminatorio en sus exposiciones y trabajos de aula.
15. Elaborar en grupo un cartel informativo sobre la igualdad asumiendo responsabilidad en su tarea y respeto por la ajena.
16. Reflexionar sobre la diversidad y las diferencias y su valor como fuente de aprendizaje.

UNIDAD 3. ¿ME ECHAS UNA MANO?

Situación de aprendizaje

Trabajar la empatía para ponerse en el lugar de los demás es esencial para comprender cómo se sienten y cómo actúan. A través de las actividades propuestas en esta unidad, se va a fomentar el trabajo en equipo y se promoverá el compañerismo en el aula. Entender que ofrecer y recibir ayuda es indispensable para todos los ámbitos de la vida ayudará al alumnado a percibirlo, con más naturalidad, como una herramienta de aprendizaje indispensable. La planificación secuencial de un programa para una fiesta solidaria cerrará la unidad. La situación de aprendizaje aborda los siguientes aspectos:

- Participación en debates sobre la colaboración entre personas y los sentimientos que esto genera.
- Expresión de opiniones con educación y empatía.
- Lectura y comprensión de textos sobre la cooperación y reflexión crítica sobre los mismos.
- Planificación, redacción y revisión de un programa solidario.
- Presentación oral de un programa festivo.
- Valoración del *feedback* entre compañeros como herramienta de aprendizaje.

Plan de trabajo

11. Comunicación oral. La ayuda.
12. Comprensión lectora. *El guerrero terrible*.
13. La lengua. El sonido J. Sonidos y letras.
14. La literatura. *Poemas encadenados*.
15. La elaboración de un programa secuenciado para una fiesta con fines solidarios y su revisión antes de presentarlo.
16. El abecedario.
17. La inteligencia emocional a través de la literatura.
18. Reflexión sobre el compañerismo y la cooperación entre iguales.
19. Participación colaborativa y responsable en actividades lúdicas grupales.
20. Habilidad para pedir ayuda cuando lo necesite en su aprendizaje.

Sugerencia de temporalización. Tres primeras semanas de noviembre.

Programación de la unidad didáctica

Competencias específicas	Criterios de evaluación	Secciones de la unidad didáctica	Saberes básicos/contenidos relacionados
1.	1.1. Mostrar interés y respeto a las distintas lenguas y variedades dialectales de su entorno, identificando algunas expresiones de uso cotidiano.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Me echas una mano?</i> • Conecta con la realidad. Pasamos lista. • Pasa a la acción. El programa de una fiesta solidaria. 	A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES d. B. COMUNICACIÓN 1. Contexto. 1.a. 2. Géneros discursivos. 2.a, 2.c.
	1.2. Identificar, con cierta autonomía y en contextos próximos, prejuicios y estereotipos lingüísticos frecuentes, aportando alternativas y reconociendo la diversidad lingüística de su entorno como una fuente de riqueza cultural.		
2.	2.1. Comprender el sentido de textos orales y multimodales sencillos, reconociendo las ideas principales, los mensajes explícitos y los mensajes implícitos más sencillos, y progresando, de manera acompañada, en la valoración crítica del contenido y de los elementos no verbales elementales.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Me echas una mano?</i> • Comprendo el cuento. <i>El guerrero terrible.</i> • Poemas encadenados. • Pasa a la acción. El programa de una fiesta solidaria. 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.a, 2.b. 3. Procesos. 3.b. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, c.
3.	3.1. Producir textos orales y multimodales coherentes, con planificación acompañada, ajustando el discurso a la situación comunicativa y utilizando recursos no verbales básicos.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Me echas una mano?</i> • Leo un cuento. Jugad con el texto. • Taller de creatividad. <i>Qué pasaría si...</i> • Herramientas de lengua. Sonidos y letras. Conecta con la realidad. • Juegos de lengua: <i>Palabras escondidas.</i> 	B. COMUNICACIÓN 1. Contexto. 1.a. 2. géneros discursivos. 2.c. 3. Procesos. 3.a, 3.c. C. EDUCACIÓN LITERARIA f, g.
	3.2. Participar en interacciones orales espontáneas o regladas, incorporando estrategias básicas de escucha activa y cortesía lingüística.		

		<ul style="list-style-type: none"> • Descubre tus emociones. 	
4.	4.1. Comprender el sentido global y la información relevante de textos sencillos, escritos y multimodales, realizando inferencias a partir de estrategias básicas de comprensión antes, durante y después de la lectura.	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>El guerrero terrible.</i> • Comprendo el cuento. <i>El guerrero terrible.</i> • Pistas para. Escribir cuentos. Escribir poemas. • Herramientas de lengua. El sonido J. • Herramientas de lengua. Sonidos y letras. • Poemas encadenados. • Pasa a la acción. El programa de una fiesta solidaria. 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.b. 3. Procesos. 3.b, 3.d. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, c, f, g.
	4.2. Analizar, de manera acompañada, el contenido y aspectos formales y no formales elementales de textos escritos y multimodales, valorando su contenido y estructura e iniciándose en la evaluación de su fiabilidad.		
5.	5.1. Producir textos escritos y multimodales sencillos, con coherencia y adecuación, en distintos soportes, iniciándose en el uso de las normas gramaticales y ortográficas más sencillas al servicio de la cohesión y progresando, de manera acompañada, en la movilización de estrategias sencillas, individuales o grupales, de planificación, textualización y revisión.	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo el cuento. <i>El guerrero terrible.</i> • Herramientas de lengua. El sonido J. • Herramientas de lengua. Sonidos y letras. • Vocabulario: las palabras polisémicas. • Poemas encadenados. • Pistas para. Escribir cuentos. Escribir poemas. • Pasa a la acción. El programa de una fiesta solidaria. 	B. COMUNICACIÓN 3. Procesos. 3.e. C. EDUCACIÓN LITERARIA h. D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... b, c, e.
7.	7.1. Leer de manera autónoma o acompañada textos de diversos autores y autoras, ajustados a sus gustos e intereses y seleccionados con creciente autonomía, avanzando en la construcción de su identidad lectora.	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>El guerrero terrible.</i> • Comprendo el cuento. <i>El guerrero terrible.</i> • Poemas encadenados. 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.b. 3. Procesos. 3.b.

	<p>7.2. Compartir la experiencia de lectura, en soportes diversos, participando en comunidades lectoras en el ámbito escolar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Taller de creatividad. <i>En imágenes.</i> 	<p>C. EDUCACIÓN LITERARIA a, b, f</p>
8.	<p>8.1. Escuchar y leer textos variados de la literatura infantil universal, que recojan diversidad de autores y autoras, relacionándolos en función de temas y aspectos elementales del género literario, e interpretándolos y relacionándolos con otras manifestaciones artísticas o culturales de manera acompañada.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>El guerrero terrible.</i> • Comprendo el cuento. <i>El guerrero terrible.</i> • Poemas encadenados. • Herramientas de lengua. El sonido J. • Juegos de lengua: <i>Palabras escondidas.</i> 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.d, 3.e.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA a, b, e, h.</p>
	<p>8.2. Producir, de manera acompañada, textos sencillos individuales o colectivos con intención literaria, recreando de manera personal los modelos dados, en distintos soportes y complementándolos con otros lenguajes artísticos.</p>		
9.	<p>9.1. Formular conclusiones elementales sobre el funcionamiento de la lengua, prestando especial atención a la relación entre el sujeto y el verbo, a partir de la observación, comparación y manipulación de palabras, enunciados y textos, en un proceso acompañado de producción o comprensión de textos en contextos significativos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo el cuento. <i>El guerrero terrible.</i> • Herramientas de lengua. Sonidos y letras. • Pasa a la acción. El programa de una fiesta solidaria. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.d.</p> <p>D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... b.</p>
	<p>9.2. Revisar y mejorar los textos propios y ajenos y subsanar algunos problemas de comprensión lectora, de manera acompañada, a partir de la reflexión metalingüística y usando la</p>		

	terminología básica adecuada.		
10.	10.2. Movilizar, con la planificación y el acompañamiento necesarios, estrategias básicas para la comunicación asertiva y el consenso, progresando en la gestión dialogada de conflictos.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Me echas una mano?</i> • Leo un cuento. Jugad con el texto. • Taller de creatividad. <i>Qué pasaría si...</i> • Juegos de lengua: <i>Palabras escondidas.</i> • Herramientas de lengua. Sonidos y letras. • Descubre tus emociones. • Pasa a la acción. El programa de una fiesta solidaria. 	A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES d. B. COMUNICACIÓN 1. Contexto. 1.a. 2. Géneros discursivos. 2.c. 3. Procesos. 3.a, 3.b, 3.c.

Evaluación

Ítems para la evaluación de competencias

Los ítems para la evaluación de competencias en esta unidad son los siguientes:

10. Expresa su opinión de forma correcta y con educación.
11. Lee y comprende fragmentos de poemas y retahílas de la literatura infantil y expresa los sentimientos que le generan.
12. Conoce las normas ortográficas de escritura (el sonido J) y las aplica para mejorar su expresión escrita.
13. Comprende el significado de las palabras polisémicas y explica su influencia en el lenguaje.
14. Identifica y distingue las grafías y los sonidos que conforman el abecedario.
15. Planifica, redacta y revisa la edición de textos escritos.
16. Utiliza el borrador como estrategia clave en este proceso.
17. Asume responsabilidad y toma decisiones en sus trabajos cooperativos.
18. Muestra iniciativa por ofrecer y pedir ayuda en su aprendizaje.

UNIDAD 4. ¿EL TIEMPO ESTÁ LOCO?

Situación de aprendizaje

En esta unidad se plantea la influencia de la meteorología en nuestras vidas y se formulan hipótesis sobre situaciones inventadas con el fin de fomentar la creatividad. De forma integrada, se propone la lectura y comprensión de un cuento y el análisis de una noticia informativa vinculada con el tema. Para finalizar la unidad, los estudiantes van a elaborar un borrador y, posteriormente, explicarán el pronóstico del tiempo utilizando un mapa como soporte. En este contexto se relacionan saberes como los siguientes:

- Expresión clara y precisa en sus exposiciones.
- Lectura y comprensión de textos sobre el tiempo y reflexión crítica sobre los mismos.
- Interpretación de mapas y sus símbolos.
- Elaboración de un guion para elaborar una noticia.
- Explicación, con sus propias palabras, de un parte meteorológico.
- Organización de ideas y datos elaborando un borrador.

Plan de trabajo

8. Comunicación oral. El clima.
9. Comprensión lectora. *El trocito de sol*.
10. La lengua. El sonido R fuerte. La sílaba. Clases de sílabas.
11. Texto informativo. *Una noticia*.
12. La exposición de un parte meteorológico utilizando un mapa como soporte.
13. El guion y el borrador como procesos elementales en sus trabajos.
14. Interpretación y comprensión de una noticia informativa.
15. Valoración crítica de su propio aprendizaje.

Sugerencia de temporalización. Última semana de noviembre hasta fin de trimestre.

Programación de la unidad didáctica

Competencias específicas	Criterios de evaluación	Secciones de la unidad didáctica	Saberes básicos/contenidos relacionados
1.	1.1. Mostrar interés y respeto a las distintas lenguas y variedades dialectales de su entorno, identificando algunas expresiones de uso cotidiano.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿El tiempo está loco?</i> • Texto informativo. <i>Una noticia.</i> • Laboratorio de información. Las noticias. • Pasa a la acción. Un pronóstico del tiempo. 	A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES b. B. COMUNICACIÓN 1. Contexto. 1.a. 2. Géneros discursivos. 2.a, 2.c.
	1.2. Identificar, con cierta autonomía y en contextos próximos, prejuicios y estereotipos lingüísticos frecuentes, aportando alternativas y reconociendo la diversidad lingüística de su entorno como una fuente de riqueza cultural.		
2.	2.1. Comprender el sentido de textos orales y multimodales sencillos, reconociendo las ideas principales, los mensajes explícitos y los mensajes implícitos más sencillos, y progresando, de manera acompañada, en la valoración crítica del contenido y de los elementos no verbales elementales.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿El tiempo está loco?</i> • Comprendo el cuento. <i>El trocito de sol.</i> • Texto informativo. <i>Una noticia.</i> • Laboratorio de información. Las noticias. • Pasa a la acción. Un pronóstico del tiempo. 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.a, 2.b. 3. Procesos. 3.b. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, c.
3.	3.1. Producir textos orales y multimodales coherentes, con planificación acompañada, ajustando el discurso a la situación comunicativa y utilizando recursos no verbales básicos.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿El tiempo está loco?</i> • Leo un cuento. Jugad con el texto. • Herramientas de lengua. El sonido R fuerte. Conecta con la realidad. • Herramientas de lengua. La sílaba. Clases de sílabas. Conecta con la realidad. • Laboratorio de información. Las noticias. 	B. COMUNICACIÓN 1. Contexto. 1.a. 2. géneros discursivos. 2.a, 2.b, 2.c. 3. Procesos. 3.a, 3.c.
	3.2. Participar en interacciones orales espontáneas o regladas, incorporando estrategias básicas de escucha activa y cortesía lingüística.		

4.	<p>4.1. Comprender el sentido global y la información relevante de textos sencillos, escritos y multimodales, realizando inferencias a partir de estrategias básicas de comprensión antes, durante y después de la lectura.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>El trocito de sol.</i> • Comprendo el cuento. <i>El trocito de sol.</i> • Pistas para. Escribir cuentos. • Herramientas de lengua. El sonido R fuerte. • Texto informativo. <i>Una noticia.</i> • Pasa a la acción. Las noticias. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.a, 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.b, 3.d.</p>
5.	<p>5.1. Producir textos escritos y multimodales sencillos, con coherencia y adecuación, en distintos soportes, iniciándose en el uso de las normas gramaticales y ortográficas más sencillas al servicio de la cohesión y progresando, de manera acompañada, en la movilización de estrategias sencillas, individuales o grupales, de planificación, textualización y revisión.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo el cuento. <i>El trocito de sol.</i> • Herramientas de lengua. El sonido R fuerte. • Vocabulario: palabras colectivas. • Herramientas de lengua. La sílaba. Clases de sílabas. • Juegos de lengua: <i>Contrarreloj de sílabas.</i> • Pasa a la acción. Un pronóstico del tiempo. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>3. Procesos. 3.e.</p> <p>D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... b, c.</p>
6.	<p>6.1. Localizar, seleccionar y contrastar información de distintas fuentes, incluidas las digitales, citándolas y recreándolas mediante la adaptación creativa de modelos dados.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratorio de información. Las noticias. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>3. Procesos. 3. f.</p>
	<p>6.2. Compartir los resultados de un proceso de investigación sencillo, individual o grupal, sobre algún tema de interés personal o ecosocial, realizado de manera acompañada.</p>		

	6.3. Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sostenible y saludable de las tecnologías digitales en relación con la búsqueda y la comunicación de la información.		
7.	7.1. Leer de manera autónoma o acompañada textos de diversos autores y autoras, ajustados a sus gustos e intereses y seleccionados con creciente autonomía, avanzando en la construcción de su identidad lectora.	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>El trocito de sol.</i> 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.b. 3. Procesos. 3.b. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, f
8.	8.1. Escuchar y leer textos variados de la literatura infantil universal, que recojan diversidad de autores y autoras, relacionándolos en función de temas y aspectos elementales del género literario, e interpretándolos y relacionándolos con otras manifestaciones artísticas o culturales de manera acompañada. 8.2. Producir, de manera acompañada, textos sencillos individuales o colectivos con intención literaria, recreando de manera personal los modelos dados, en distintos soportes y complementándolos con otros lenguajes artísticos.	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>El trocito de sol.</i> • Herramientas de lengua. El sonido R fuerte. • Comprendo el cuento. <i>El trocito de sol.</i> 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.b. 3. Procesos. 3.d, 3.e. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, b, e, h.
9.	9.1. Formular conclusiones elementales sobre el funcionamiento de la lengua, prestando especial atención a la relación entre el sujeto y el verbo, a partir de la observación, comparación y manipulación de palabras, enunciados y textos, en un proceso acompañado de producción o	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo el cuento. <i>El trocito de sol.</i> • Herramientas de lengua. La sílaba. Clases de sílabas. • Juegos de lengua: <i>Contrarreloj de sílabas.</i> 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.c. 3. Procesos. 3.d. D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS...

	comprensión de textos en contextos significativos.	<ul style="list-style-type: none"> • Pasa a la acción. Un pronóstico del tiempo. 	b.
	9.2. Revisar y mejorar los textos propios y ajenos y subsanar algunos problemas de comprensión lectora, de manera acompañada, a partir de la reflexión metalingüística y usando la terminología básica adecuada.		
10.	10.1. Rechazar los usos lingüísticos discriminatorios e identificar los abusos de poder a través de la palabra a partir de la reflexión grupal acompañada sobre los aspectos básicos, verbales y no verbales, de la comunicación, teniendo en cuenta una perspectiva de género.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿El tiempo está loco?</i> • Leo un cuento. Jugad con el texto. • Juegos de lengua: <i>Contrarreloj de sílabas.</i> • Texto informativo. <i>Una noticia.</i> • Laboratorio de información. Las noticias. • Pasa a la acción. Un pronóstico del tiempo. 	A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES d. B. COMUNICACIÓN 1. Contexto. 1.a. 2. Géneros discursivos. 2.c. 3. Procesos. 3.a, 3.b, 3.c.
	10.2. Movilizar, con la planificación y el acompañamiento necesarios, estrategias básicas para la comunicación asertiva y el consenso, progresando en la gestión dialogada de conflictos.		

Evaluación

Ítems para la evaluación de competencias

Los ítems para la evaluación de competencias en esta unidad son los siguientes:

9. Se expresa con claridad y se esfuerza por mejorar sus habilidades comunicativas.

10. Conoce las normas ortográficas de escritura (el sonido R fuerte) y lo usa correctamente en sus redacciones.

11. Define, comprende y clasifica sílabas y discrimina sus partes por medio de actividades lúdicas.
12. Utiliza estrategias básicas para recopilar, organizar y revisar información: guion, borrador, esquemas, etc.
13. Identifica en un texto las palabras colectivas y las emplea de forma adecuada según el contexto.
14. Expone un pronóstico del tiempo empleando sus propias palabras y utiliza un mapa como guía.
15. Explica las partes de una noticia, los pasos para su elaboración y su intencionalidad.
16. Valora y gestiona su propio proceso de aprendizaje.

FIN DEL PRIMER TRIMESTRE. NUESTRO RETO: *APROVECHAR ALIMENTOS*

Situación de aprendizaje.

Los retos son situaciones de aprendizaje transversales que se abordan en las diferentes áreas desde la perspectiva propia de cada disciplina. De este modo, todas las áreas contribuyen, desde sus enfoques particulares, al planteamiento global del proyecto, integrando saberes para que el alumnado avance en sus competencias, relacione aprendizajes y se convierta en protagonista de su evolución.

Durante el reto se aplicarán los conocimientos adquiridos en el trimestre a través de diferentes actividades en las distintas áreas y ámbitos, que se conjugarán y modularán para realizar un trabajo cooperativo y que permitirán al alumnado aprender a valorar los resultados del proceso.

El reto de este primer trimestre consiste en la reflexión sobre los alimentos y su desigual distribución en el planeta, así como el problema que supone el desperdicio de comida. Existen dos líneas de análisis que encuadran el tema:

- Los países más desarrollados tienen alimentos de sobra para todos sus habitantes. Pese a esta abundancia, hay personas en ellos que también sufren la escasez y, aunque sea un contrasentido, una gran cantidad de comida se tira a la basura. Además, esta sobreproducción de alimentos precisa una gran cantidad de agua y de energía y genera sustancias contaminantes.
- Los países más pobres no disponen de alimentos suficientes para abastecer a todos sus ciudadanos.

A partir de aquí, el alumnado estudiará si en su entorno se desperdician alimentos y llevará a cabo iniciativas para cambiar esta realidad. La sensibilización hacia este problema y el análisis crítico de la situación orientarán los retos en las diferentes áreas.

En el área de Lengua castellana y Literatura, el reto tiene como objetivo la preparación de recetas para aprovechar correctamente la comida y evitar así el desperdicio de los alimentos. En esta unidad que cierra el trimestre, los alumnos y

alumnas van a poner en práctica los conocimientos aprendidos para realizar un trabajo de investigación en equipo: una receta, y van a poner en práctica las habilidades de oratoria recogidas en un guion secuencial. Para llevar a cabo estas actividades, se ponen en juego aprendizajes como los siguientes.

- Recogida de datos del entorno inmediato consultando fuentes escritas y medios tecnológicos.
- Lectura e interpretación de textos generadores de pensamiento crítico y creativo.
- Elaboración de un proyecto de investigación siguiendo unos pasos concretos.
- Apreciación de la lengua como instrumento para comunicarse y relacionarse con su entorno.
- Consulta de una guía para mejorar sus exposiciones orales y su puesta en práctica.
- Desarrollo del interés por ampliar su vocabulario y mejorar sus exposiciones, escritas y orales.
- Participación activa en actividades cooperativas y el desarrollo de habilidades sociales.

Plan de trabajo

Para llevar a cabo el trabajo que se plantea en el reto del primer trimestre, se ponen en juego saberes como los siguientes:

16. El uso de las estructuras lingüísticas, normas ortográficas y gramaticales para elaborar textos escritos.
17. La lectura y comprensión de textos informativos y su interpretación.
18. La búsqueda, análisis y organización de información empleando distintas fuentes y recursos.
19. La realización de proyectos de investigación que promueven acciones sociales y la adquisición de distintos valores.
20. La elaboración de trabajos y presentaciones con sentido estético.
21. La valoración de la lengua como instrumento elemental para desenvolverse en nuestra vida cotidiana.
22. El manejo de habilidades y estrategias que facilitan la comunicación.
23. La reflexión sobre su trabajo en actividades grupales.

Sugerencia de temporalización. Final del primer trimestre.

Programación del reto del primer trimestre

Competencias específicas	Criterios de evaluación	Secciones del reto	Saberes básicos/contenidos relacionados
1.	<p>1.1. Mostrar interés y respeto a las distintas lenguas y variedades dialectales de su entorno, identificando algunas expresiones de uso cotidiano.</p> <p>1.2. Identificar, con cierta autonomía y en contextos próximos, prejuicios y estereotipos lingüísticos frecuentes, aportando alternativas y reconociendo la diversidad lingüística de su entorno como una fuente de riqueza cultural.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nuestro reto: <i>Aprovechar alimentos.</i> 	<p>A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES d.</p> <p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>1. Contexto. 1.a.</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.a, 2.c.</p>
2.	<p>2.1. Comprender el sentido de textos orales y multimodales sencillos, reconociendo las ideas principales, los mensajes explícitos y los mensajes implícitos más sencillos, y progresando, de manera acompañada, en la valoración crítica del contenido y de los elementos no verbales elementales.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Guía para hacer una exposición oral.</i> 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.a, 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.b.</p>
3.	<p>3.1. Producir textos orales y multimodales coherentes, con planificación acompañada, ajustando el discurso a la situación comunicativa y utilizando recursos no verbales básicos.</p> <p>3.2. Participar en interacciones orales espontáneas o regladas, incorporando estrategias básicas de escucha activa y cortesía lingüística.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nuestro reto: <i>Aprovechar alimentos.</i> Oratoria. • <i>Guía para hacer una exposición oral.</i> • ¿Cómo lo hemos hecho? Reflexión sobre el propio trabajo. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>1. Contexto. 1.a.</p> <p>2. géneros discursivos. 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.a, 3.c.</p>

4.	<p>4.2. Analizar, de manera acompañada, el contenido y aspectos formales y no formales elementales de textos escritos y multimodales, valorando su contenido y estructura e iniciándose en la evaluación de su fiabilidad.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nuestro reto: <i>Aprovechar alimentos.</i> 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.a, 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.b, 3.d.</p>
5.	<p>5.1. Producir textos escritos y multimodales sencillos, con coherencia y adecuación, en distintos soportes, iniciándose en el uso de las normas gramaticales y ortográficas más sencillas al servicio de la cohesión y progresando, de manera acompañada, en la movilización de estrategias sencillas, individuales o grupales, de planificación, textualización y revisión.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nuestro reto: <i>Aprovechar alimentos.</i> 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>3. Procesos. 3.e.</p> <p>D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... b, c, e.</p>
6.	<p>6.1. Localizar, seleccionar y contrastar información de distintas fuentes, incluidas las digitales, citándolas y recreándolas mediante la adaptación creativa de modelos dados.</p> <p>6.2. Compartir los resultados de un proceso de investigación sencillo, individual o grupal, sobre algún tema de interés personal o ecosocial, realizado de manera acompañada.</p> <p>6.3. Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sostenible y saludable de las tecnologías digitales en relación con la búsqueda y la comunicación de la información.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nuestro reto: <i>Aprovechar alimentos.</i> • <i>Guía para hacer una exposición oral.</i> 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>3. Procesos. 3.a, 3.c, 3. f.</p>

<p>9.</p>	<p>9.1. Formular conclusiones elementales sobre el funcionamiento de la lengua, prestando especial atención a la relación entre el sujeto y el verbo, a partir de la observación, comparación y manipulación de palabras, enunciados y textos, en un proceso acompañado de producción o comprensión de textos en contextos significativos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nuestro reto: <i>Aprovechar alimentos.</i> • ¿Cómo lo hemos hecho? Reflexión sobre el propio trabajo. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.d.</p> <p>D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... b.</p>
<p>9.2. Revisar y mejorar los textos propios y ajenos y subsanar algunos problemas de comprensión lectora, de manera acompañada, a partir de la reflexión metalingüística y usando la terminología básica adecuada.</p>	<p>A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES d.</p> <p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>1. Contexto. 1.a.</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.a, 3.b, 3.c.</p>		
<p>10.</p>	<p>10.2. Movilizar, con la planificación y el acompañamiento necesarios, estrategias básicas para la comunicación asertiva y el consenso, progresando en la gestión dialogada de conflictos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nuestro reto: <i>Aprovechar alimentos.</i> 	<p>A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES d.</p> <p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>1. Contexto. 1.a.</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.a, 3.b, 3.c.</p>

Evaluación

Items para la evaluación de competencias

Los ítems para la evaluación de competencias de este reto son los siguientes:

16. Emplea las estructuras lingüísticas, normas ortográficas y gramaticales para confeccionar correctamente textos escritos.
17. Lee, comprende e interpreta textos informativos.
18. Realiza un proyecto cooperativo de investigación buscando, analizando y planificando datos.
19. Participa con iniciativa en actividades que promueven acciones con fines sociales y valores éticos.
20. Elabora trabajos y presentaciones con sentido estético, empleando diversas fuentes y soportes.
21. Valora la lengua como instrumento fundamental para desarrollarse e interactuar con su entorno.
22. Muestra interés por manejar diversas habilidades y estrategias comunicativas siguiendo una guía orientativa.
23. Reflexiona sobre su papel en actividades grupales y expresa los sentimientos que le genera el trabajo en diferentes agrupaciones.

UNIDAD 5. ¿CUIDAMOS A LOS MAYORES?

Situación de aprendizaje

En esta unidad se plantea la reflexión y el debate sobre la importancia que tienen las personas mayores y la influencia que ejercen en nuestra sociedad. A través de las actividades propuestas, se va a fomentar el interés y la curiosidad por que conozcan más sobre sus antepasados valorando todo lo que aprendemos de ellos. A través del diálogo, los estudiantes van a contar anécdotas personales y a expresar sus sentimientos y emociones. Para cerrar la unidad, elaborarán y narrarán un texto biográfico que propiciará el trabajo transversal de otros contenidos. En este contexto se relacionan saberes como los siguientes:

- Participación en debates sobre las personas mayores y su valor en nuestra sociedad.
- Escucha activa y asertiva en situaciones dialogadas.
- Búsqueda, análisis y organización de información sobre una persona.
- Narración de un texto biográfico sobre un familiar.
- Identificación y expresión de sentimientos propios.
- Respeto por las emociones y opiniones ajenas expresadas.

Plan de trabajo

8. Comunicación oral. Las personas mayores.
9. Comprensión lectora. *Un anciano sabio*.
10. La lengua. Palabras con *mb* y *mp*. El sustantivo.
11. La literatura. *Poemas dibujados*.
12. La elaboración de un texto biográfico con información detallada sobre sus abuelos o una persona mayor.
13. Lectura y dramatización de un texto teatral en grupo.
14. Representación de versos en caligramas.
15. El respeto y la empatía por las opiniones de los demás.

Sugerencia de temporalización. Tres últimas semanas de enero.

Programación de la unidad didáctica

Competencias específicas	Criterios de evaluación	Secciones de la unidad didáctica	Saberes básicos/contenidos relacionados
1.	1.1. Mostrar interés y respeto a las distintas lenguas y variedades dialectales de su entorno, identificando algunas expresiones de uso cotidiano.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Cuidamos a los mayores?</i> • Poemas dibujados. Los caligramas. • Pasa a la acción. Una biografía. 	A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES d. B. COMUNICACIÓN 1. Contexto. 1.a. 2. Géneros discursivos. 2.a, 2.c.
	1.2. Identificar, con cierta autonomía y en contextos próximos, prejuicios y estereotipos lingüísticos frecuentes, aportando alternativas y reconociendo la diversidad lingüística de su entorno como una fuente de riqueza cultural.		
2.	2.1. Comprender el sentido de textos orales y multimodales sencillos, reconociendo las ideas principales, los mensajes explícitos y los mensajes implícitos más sencillos, y progresando, de manera acompañada, en la valoración crítica del contenido y de los elementos no verbales elementales.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Cuidamos a los mayores?</i> • Comprendo el texto. <i>Un anciano sabio.</i> • Poemas dibujados. • Pasa a la acción. Una biografía. 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.a, 2.b. 3. Procesos. 3.b. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, c.
3.	3.1. Producir textos orales y multimodales coherentes, con planificación acompañada, ajustando el discurso a la situación comunicativa y utilizando recursos no verbales básicos.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Cuidamos a los mayores?</i> • Taller de creatividad. <i>Dramatización. Lluvia de ideas.</i> • Juegos de lengua: <i>La rueda de los sustantivos.</i> • Descubre tus emociones. • Pasa a la acción. Una biografía. 	B. COMUNICACIÓN 1. Contexto. 1.a. 2. géneros discursivos. 2.c. 3. Procesos. 3.a, 3.c. C. EDUCACIÓN LITERARIA g.
	3.2. Participar en interacciones orales espontáneas o regladas, incorporando estrategias básicas de escucha activa y cortesía lingüística.		

<p>4.</p>	<p>4.1. Comprender el sentido global y la información relevante de textos sencillos, escritos y multimodales, realizando inferencias a partir de estrategias básicas de comprensión antes, durante y después de la lectura.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un texto teatral. <i>Un anciano sabio.</i> • Comprendo el texto. <i>Un anciano sabio.</i> • Pistas para. Escribir obras teatrales. Escribir poemas. • Herramientas de lengua. Palabras con <i>mb</i> y <i>mp</i>. • Herramientas de lengua. El sustantivo. • Poemas dibujados. • Pasa a la acción. Una biografía. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.b, 3.d.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA a, c, f.</p>
<p>5.</p>	<p>5.1. Producir textos escritos y multimodales sencillos, con coherencia y adecuación, en distintos soportes, iniciándose en el uso de las normas gramaticales y ortográficas más sencillas al servicio de la cohesión y progresando, de manera acompañada, en la movilización de estrategias sencillas, individuales o grupales, de planificación, textualización y revisión.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo el texto. <i>Un anciano sabio.</i> • Herramientas de lengua. Palabras con <i>mb</i> y <i>mp</i>. • Herramientas de lengua. El sustantivo. • Vocabulario: las palabras derivadas. • Poemas dibujados. • Pasa a la acción. Una biografía. • Pistas para. Escribir obras teatrales. Escribir poemas. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>3. Procesos. 3.e.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA h.</p> <p>D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... a, b, c, e.</p>
<p>6.</p>	<p>6.1. Localizar, seleccionar y contrastar información de distintas fuentes, incluidas las digitales, citándolas y recreándolas mediante la adaptación creativa de modelos dados.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pasa a la acción. Una biografía. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.a, 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3. f.</p>

	<p>6.2. Compartir los resultados de un proceso de investigación sencillo, individual o grupal, sobre algún tema de interés personal o ecosocial, realizado de manera acompañada.</p>		
	<p>6.3. Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sostenible y saludable de las tecnologías digitales en relación con la búsqueda y la comunicación de la información.</p>		
7.	<p>7.1. Leer de manera autónoma o acompañada textos de diversos autores y autoras, ajustados a sus gustos e intereses y seleccionados con creciente autonomía, avanzando en la construcción de su identidad lectora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un texto teatral. <i>Un anciano sabio.</i> • Comprendo el texto. <i>Un anciano sabio.</i> • Poemas dibujados. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.b.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA a, b, c, d.</p>
	<p>7.2. Compartir la experiencia de lectura, en soportes diversos, participando en comunidades lectoras en el ámbito escolar.</p>		
8.	<p>8.1. Escuchar y leer textos variados de la literatura infantil universal, que recojan diversidad de autores y autoras, relacionándolos en función de temas y aspectos elementales del género literario, e interpretándolos y relacionándolos con otras manifestaciones artísticas o culturales de manera acompañada.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un texto teatral. <i>Un anciano sabio.</i> • Comprendo el texto. <i>Un anciano sabio.</i> • Poemas dibujados. • Taller de creatividad. <i>Dramatización. Lluvia de ideas.</i> 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.d, 3.e.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA a, b, c, d, g.</p>

	<p>8.2. Producir, de manera acompañada, textos sencillos individuales o colectivos con intención literaria, recreando de manera personal los modelos dados, en distintos soportes y complementándolos con otros lenguajes artísticos.</p>		
9.	<p>9.1. Formular conclusiones elementales sobre el funcionamiento de la lengua, prestando especial atención a la relación entre el sujeto y el verbo, a partir de la observación, comparación y manipulación de palabras, enunciados y textos, en un proceso acompañado de producción o comprensión de textos en contextos significativos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo el texto. <i>Un anciano sabio.</i> • Herramientas de lengua. Palabras con <i>mb</i> y <i>mp</i>. • Herramientas de lengua. El sustantivo. • Pasa a la acción. Una biografía. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.b, 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.d.</p> <p>D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... a, b, c.</p>
	<p>9.2. Revisar y mejorar los textos propios y ajenos y subsanar algunos problemas de comprensión lectora, de manera acompañada, a partir de la reflexión metalingüística y usando la terminología básica adecuada.</p>		

10.	<p>10.2. Movilizar, con la planificación y el acompañamiento necesarios, estrategias básicas para la comunicación asertiva y el consenso, progresando en la gestión dialogada de conflictos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Cuidamos a los mayores?</i> • Taller de creatividad. <i>Dramatización. Lluvia de ideas.</i> • Juegos de lengua: <i>La rueda de los sustantivos.</i> • Poemas dibujados. • Descubre tus emociones. • Pasa a la acción. Una biografía. 	<p>A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES d.</p> <p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>1. Contexto. 1.a.</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.a, 3.b, 3. c.</p>
-----	---	---	--

Evaluación

Ítems para la evaluación de competencias

Los ítems para la evaluación de competencias en esta unidad son los siguientes:

8. Utiliza estrategias de escucha activa y asertividad en debates y otras situaciones dialogadas en el aula.
9. Lee, interpreta y dramatiza un texto teatral, familiarizándose con el vocabulario y otros aspectos básicos relacionados con este género literario.
10. Define y representa caligramas de la literatura infantil y explica su interpretación.
11. Conoce y aplica el conjunto de normas ortográficas de escritura (palabras con *mb* y *mp*).
12. Reconoce e identifica en textos la aparición de palabras derivadas como medio para enriquecer el habla y aumentar su vocabulario.
13. Define, discrimina y clasifica los sustantivos, identificando su función y su significado en la oración a través de actividades lúdicas.
14. Elabora un texto biográfico a través de la búsqueda, recopilación y organización de información sobre una persona mayor.
15. Identifica emociones propias y ajenas y muestra una actitud de respeto y escucha por las mismas.

UNIDAD 6. ¿ESTÁ DE MODA?

Situación de aprendizaje

Como inicio de esta unidad se plantea un debate sobre la influencia de la moda, el consumismo y el código de vestimenta en nuestra cultura. A través de esta situación de aprendizaje, el alumnado va a ser consciente de la influencia directa que ejercen los mensajes que recibimos a través de diversos medios: la publicidad, los carteles y los anuncios, y va a reflexionar sobre la intención comunicativa que poseen. Al terminar la unidad se les propone la realización de un anuncio de zapatillas siguiendo una metodología secuencial y planificada que han asimilado anteriormente. Los aspectos que se abordan son:

- Participación en debates sobre la moda y su influencia en la sociedad.
- Atención y escucha a sus interlocutores.
- Conocimiento de diferentes estrategias y medios utilizados en la publicidad.
- Interpretación de un cartel y su intención comunicativa.
- Realización de un anuncio detallado de unas zapatillas.
- Comunicación, oral y escrita, a través de soportes y medios accesibles y su valoración.

Plan de trabajo

9. Comunicación oral. La moda.
10. Comprensión lectora. *El avispón Mobuto salva una vida.*
11. La lengua. Palabras terminadas en -y. El género en los sustantivos.
12. Texto informativo. *Un cartel.*
13. La realización de un anuncio detallado de unas zapatillas con textos e imágenes descriptivas.
14. La publicidad y sus canales de información.
15. Utilización de diversos medios y recursos para completar sus trabajos de investigación y exposiciones.
16. Implicación en acciones con un fin social a través de actividades lúdicas y motivantes.

Sugerencia de temporalización. Tres primeras semanas de febrero.

Programación de la unidad didáctica

Competencias específicas	Criterios de evaluación	Secciones de la unidad didáctica	Saberes básicos/contenidos relacionados
1.	<p>1.1. Mostrar interés y respeto a las distintas lenguas y variedades dialectales de su entorno, identificando algunas expresiones de uso cotidiano.</p> <p>1.2. Identificar, con cierta autonomía y en contextos próximos, prejuicios y estereotipos lingüísticos frecuentes, aportando alternativas y reconociendo la diversidad lingüística de su entorno como una fuente de riqueza cultural.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Está de moda?</i> • Comprendo el cuento. <i>El avisón Mobuto salva una vida.</i> • Conecta con la realidad. <i>Trabaja en mi cole.</i> 	<p>A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES d.</p> <p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>1. Contexto. 1.a.</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.a, 2.c.</p>
2.	<p>2.1. Comprender el sentido de textos orales y multimodales sencillos, reconociendo las ideas principales, los mensajes explícitos y los mensajes implícitos más sencillos, y progresando, de manera acompañada, en la valoración crítica del contenido y de los elementos no verbales elementales.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Está de moda?</i> • Comprendo el cuento. <i>El avisón Mobuto salva una vida.</i> • Texto informativo. <i>Un cartel.</i> • Laboratorio de información. La publicidad. • Pasa a la acción. Un anuncio de zapatillas. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. géneros discursivos. 2.a, 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.b.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA a, c.</p>
3.	<p>3.1. Producir textos orales y multimodales coherentes, con planificación acompañada, ajustando el discurso a la situación comunicativa y utilizando recursos no verbales básicos.</p> <p>3.2. Participar en interacciones orales espontáneas o regladas, incorporando estrategias básicas de escucha activa y cortesía lingüística.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Está de moda?</i> • Leo un cuento. Jugad con el texto. • Herramientas de lengua. Palabras terminadas en -y. • Herramientas de lengua. El género en los sustantivos. • Laboratorio de información. La publicidad. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>1. Contexto. 1.a.</p> <p>2. géneros discursivos. 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.a, 3.c.</p>

<p>4.</p>	<p>4.1. Comprender el sentido global y la información relevante de textos sencillos, escritos y multimodales, realizando inferencias a partir de estrategias básicas de comprensión antes, durante y después de la lectura.</p> <p>4.2. Analizar, de manera acompañada, el contenido y aspectos formales y no formales elementales de textos escritos y multimodales, valorando su contenido y estructura e iniciándose en la evaluación de su fiabilidad.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>El avispon Mobuto salva una vida.</i> • Comprendo el cuento. <i>El avispon Mobuto salva una vida.</i> • Pistas para. Escribir cuentos. • Herramientas de lengua. Palabras terminadas en -y. • Texto informativo. <i>Un cartel.</i> • Pasa a la acción. Un anuncio de zapatillas. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.b, 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.b, 3.d.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA a, c, f.</p>
<p>5.</p>	<p>5.1. Producir textos escritos y multimodales sencillos, con coherencia y adecuación, en distintos soportes, iniciándose en el uso de las normas gramaticales y ortográficas más sencillas al servicio de la cohesión y progresando, de manera acompañada, en la movilización de estrategias sencillas, individuales o grupales, de planificación, textualización y revisión.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo el cuento. <i>El avispon Mobuto salva una vida.</i> • Herramientas de lengua. Palabras terminadas en -y. • Taller de creatividad. <i>Si yo fuera...</i> • Vocabulario: los aumentativos. • Herramientas de lengua. El género en los sustantivos. • Juegos de lengua: <i>Familias de sustantivos.</i> • Pasa a la acción. Un anuncio de zapatillas. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>3. Procesos. 3.e.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA h.</p> <p>D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... a, b, c, e.</p>
<p>6.</p>	<p>6.1. Localizar, seleccionar y contrastar información de distintas fuentes, incluidas las digitales, citándolas y recreándolas mediante la adaptación creativa de modelos dados.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratorio de información. La publicidad. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>3. Procesos. 3. f.</p>

	<p>6.2. Compartir los resultados de un proceso de investigación sencillo, individual o grupal, sobre algún tema de interés personal o ecosocial, realizado de manera acompañada.</p>		
	<p>6.3. Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sostenible y saludable de las tecnologías digitales en relación con la búsqueda y la comunicación de la información.</p>		
7.	<p>7.1. Leer de manera autónoma o acompañada textos de diversos autores y autoras, ajustados a sus gustos e intereses y seleccionados con creciente autonomía, avanzando en la construcción de su identidad lectora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>El avispón Mobuto salva una vida.</i> 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.b.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA a, b, f</p>
8.	<p>8.1. Escuchar y leer textos variados de la literatura infantil universal, que recojan diversidad de autores y autoras, relacionándolos en función de temas y aspectos elementales del género literario, e interpretándolos y relacionándolos con otras manifestaciones artísticas o culturales de manera acompañada.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>El avispón Mobuto salva una vida.</i> • Herramientas de lengua. Palabras terminadas en -y. • Comprendo el cuento. <i>El avispón Mobuto salva una vida.</i> 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.d, 3.e.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA a, b, e, h.</p>
	<p>8.2. Producir, de manera acompañada, textos sencillos individuales o colectivos con intención literaria, recreando de manera personal los modelos dados, en distintos soportes y complementándolos con otros lenguajes artísticos.</p>		

<p>9.</p>	<p>9.1. Formular conclusiones elementales sobre el funcionamiento de la lengua, prestando especial atención a la relación entre el sujeto y el verbo, a partir de la observación, comparación y manipulación de palabras, enunciados y textos, en un proceso acompañado de producción o comprensión de textos en contextos significativos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo el cuento. <i>El avispón Mobuto salva una vida.</i> • Herramientas de lengua. El género en los sustantivos. • Juegos de lengua: <i>Familias de sustantivos.</i> • Pasa a la acción. Un anuncio de zapatillas. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.d.</p> <p>D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... a, c.</p>
<p>10.</p>	<p>10.1. Rechazar los usos lingüísticos discriminatorios e identificar los abusos de poder a través de la palabra a partir de la reflexión grupal acompañada sobre los aspectos básicos, verbales y no verbales, de la comunicación, teniendo en cuenta una perspectiva de género.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Está de moda?</i> • Leo un cuento. Jugad con el texto. • Juegos de lengua: <i>Familia de sustantivos.</i> • Texto informativo. <i>Un cartel.</i> • Laboratorio de información. La publicidad. • Pasa a la acción. Un anuncio de zapatillas. 	<p>A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES d.</p> <p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>1. Contexto. 1.a.</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.a, 3.b, 3.c.</p>
	<p>10.2. Movilizar, con la planificación y el acompañamiento necesarios, estrategias básicas para la comunicación asertiva y el consenso, progresando en la gestión dialogada de conflictos.</p>		

Evaluación

Ítems para la evaluación de competencias

Los ítems para la evaluación de competencias en esta unidad son los siguientes:

9. Mantiene una actitud de escucha activa y respetuosa durante las intervenciones orales de los demás.
10. Conoce el conjunto de reglas ortográficas de escritura (palabras terminadas en -y) y las pone en práctica en sus textos y oraciones.
11. Define los elementos morfológicos que componen el sustantivo (el género) y construye frases empleándolos.
12. Conoce diferentes canales publicitarios y explica sus objetivos informativos.
13. Identifica y crea palabras aumentativas que incluye de forma contextualizada en oraciones.
14. Confecciona un anuncio publicitario creativo, teniendo en cuenta la secuenciación de su proceso y las partes que lo conforman.
15. Muestra interés y motivación por comunicar información variando el uso de recursos y soportes.
16. Se implica en acciones con fines sociales a través del trabajo de las actividades propuestas.

UNIDAD 7. ¿HACEMOS LAS PACES?

Situación de aprendizaje

El colegio es el lugar idóneo para comenzar a desarrollar y aprender habilidades sociales para una convivencia armoniosa en grupo. Aspectos clave como las competencias de negociación, escucha y diálogo van a convertirse, a lo largo de esta unidad, en herramientas de aprendizaje imprescindibles para el desarrollo de las actividades. Un buen clima en el aula, además, genera un mejor rendimiento y permite que se desarrollen de forma integral. Para culminar, se pondrá en práctica todo lo aprendido y se redactará, siguiendo un esquema predeterminado, un cuento en el que los personajes tienen un problema y han de buscar una solución. Desde el punto de vista de la situación de aprendizaje se abordan los siguientes aspectos:

- Lectura y comprensión de cuentos sobre la buena convivencia y la solución de problemas.
- Desarrollo de habilidades comunicativas para la resolución de problemas: escucha y diálogo.
- Interpretación y recreación de textos literarios a partir de modelos dados.
- Narración de un cuento sobre la solución de problemas.
- Reflexión sobre la intención comunicativa de relatos cortos y su enseñanza.
- Autonomía en la toma de decisiones.

Plan de trabajo

8. Comunicación oral. Los conflictos.
9. Comprensión lectora. *La discusión de las jirafas*.
10. La lengua. Palabras terminadas en *-d* y en *-z*. El número en los sustantivos.
11. La literatura. *Poemas para dormir*.
12. Narración descriptiva de un cuento sobre la resolución de conflictos siguiendo unos pasos concretos.
13. Los textos narrativos y su intención comunicativa.
14. Aplicación de estrategias para solventar problemas de convivencia.
15. Expresión de emociones surgidas con la literatura infantil.
16. Afianzamiento del pensamiento crítico y la autonomía.

Sugerencia de temporalización. Última semana de febrero y dos primeras de marzo.

Programación de la unidad didáctica

Competencias específicas	Criterios de evaluación	Secciones de la unidad didáctica	Saberes básicos/contenidos relacionados
1.	<p>1.1. Mostrar interés y respeto a las distintas lenguas y variedades dialectales de su entorno, identificando algunas expresiones de uso cotidiano.</p> <p>1.2. Identificar, con cierta autonomía y en contextos próximos, prejuicios y estereotipos lingüísticos frecuentes, aportando alternativas y reconociendo la diversidad lingüística de su entorno como una fuente de riqueza cultural.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Hacemos las paces?</i> • Conecta con la realidad. <i>Carteles de película.</i> 	<p>A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES b, d.</p> <p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>1. Contexto. 1.a.</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.a, 2.c.</p>
2.	<p>2.1. Comprender el sentido de textos orales y multimodales sencillos, reconociendo las ideas principales, los mensajes explícitos y los mensajes implícitos más sencillos, y progresando, de manera acompañada, en la valoración crítica del contenido y de los elementos no verbales elementales.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Hacemos las paces?</i> • Comprendo el cuento. <i>La discusión de las jirafas.</i> • Poemas para dormir. • Pasa a la acción. Un cuento. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. géneros discursivos. 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.b.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA a, c.</p>
3.	<p>3.1. Producir textos orales y multimodales coherentes, con planificación acompañada, ajustando el discurso a la situación comunicativa y utilizando recursos no verbales básicos.</p> <p>3.2. Participar en interacciones orales espontáneas o regladas, incorporando estrategias básicas de escucha activa y cortesía lingüística.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Hacemos las paces?</i> • Taller de creatividad. <i>Qué pasaría si... De dos en dos.</i> • Juegos de lengua: <i>Columnas de sustantivos.</i> • Descubre tus emociones. • Pasa a la acción. Un cuento. 	<p>A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES b, d.</p> <p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>1. Contexto. 1.a.</p> <p>2. géneros discursivos. 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.a, 3.c.</p>

4.	<p>4.1. Comprender el sentido global y la información relevante de textos sencillos, escritos y multimodales, realizando inferencias a partir de estrategias básicas de comprensión antes, durante y después de la lectura.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>La discusión de las jirafas.</i> • Comprendo el cuento. <i>La discusión de las jirafas.</i> • Pistas para. Escribir cuentos. Escribir poemas. • Herramientas de lengua. Palabras terminadas en <i>-d</i> y en <i>-z</i>. • Herramientas de lengua. El número en los sustantivos. • Poemas para dormir. • Pasa a la acción. Un cuento. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.b, 3.d.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA a, c, f, g.</p>
5.	<p>5.1. Producir textos escritos y multimodales sencillos, con coherencia y adecuación, en distintos soportes, iniciándose en el uso de las normas gramaticales y ortográficas más sencillas al servicio de la cohesión y progresando, de manera acompañada, en la movilización de estrategias sencillas, individuales o grupales, de planificación, textualización y revisión.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo el cuento. <i>La discusión de las jirafas.</i> • Herramientas de lengua. Palabras terminadas en <i>-d</i> y en <i>-z</i>. • Herramientas de lengua. El número en los sustantivos. • Vocabulario: los diminutivos • Poemas para dormir. • Pasa a la acción. Un cuento. • Pistas para. Escribir cuentos. Escribir poemas. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>3. Procesos. 3.e.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA h.</p> <p>D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... a, b, c, e.</p>
7.	<p>7.1. Leer de manera autónoma o acompañada textos de diversos autores y autoras, ajustados a sus gustos e intereses y seleccionados con creciente autonomía, avanzando en la construcción de su identidad lectora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>La discusión de las jirafas.</i> • Comprendo el cuento. <i>La discusión de las jirafas.</i> • Poemas para dormir. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.b.</p>

	<p>7.2. Compartir la experiencia de lectura, en soportes diversos, participando en comunidades lectoras en el ámbito escolar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pasa a la acción. Un cuento. 	<p>C. EDUCACIÓN LITERARIA a, b, c, f.</p>
8.	<p>8.1. Escuchar y leer textos variados de la literatura infantil universal, que recojan diversidad de autores y autoras, relacionándolos en función de temas y aspectos elementales del género literario, e interpretándolos y relacionándolos con otras manifestaciones artísticas o culturales de manera acompañada.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>La discusión de las jirafas.</i> • Comprendo el cuento. <i>La discusión de las jirafas.</i> • Poemas para dormir. • Taller de creatividad. <i>De dos en dos.</i> 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.d, 3.e.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA a, b, e, h.</p>
	<p>8.2. Producir, de manera acompañada, textos sencillos individuales o colectivos con intención literaria, recreando de manera personal los modelos dados, en distintos soportes y complementándolos con otros lenguajes artísticos.</p>		
9.	<p>9.1. Formular conclusiones elementales sobre el funcionamiento de la lengua, prestando especial atención a la relación entre el sujeto y el verbo, a partir de la observación, comparación y manipulación de palabras, enunciados y textos, en un proceso acompañado de producción o comprensión de textos en contextos significativos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo el cuento. <i>La discusión de las jirafas.</i> • Herramientas de lengua. Palabras terminadas en <i>-d</i> y en <i>-z</i>. • Herramientas de lengua. El número en los sustantivos. • Pasa a la acción. Un cuento. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.d.</p> <p>D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... a, c.</p>
	<p>9.2. Revisar y mejorar los textos propios y ajenos y subsanar algunos problemas de comprensión lectora, de manera acompañada, a partir de la reflexión metalingüística y usando la</p>		

	terminología básica adecuada.		
10.	<p>10.2. Movilizar, con la planificación y el acompañamiento necesarios, estrategias básicas para la comunicación asertiva y el consenso, progresando en la gestión dialogada de conflictos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Hacemos las paces?</i> • Comprendo el cuento. <i>La discusión de las jirafas.</i> • Juegos de lengua: <i>Columnas de sustantivos.</i> • Poemas para dormir. • Descubre tus emociones. • Pasa a la acción. Un cuento. • Taller de creatividad. <i>Qué pasaría si... De dos en dos.</i> 	<p>A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES d.</p> <p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>1. Contexto. 1.a.</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.a, 3.b, 3.c.</p>

Evaluación

Ítems para la evaluación de competencias

Los ítems para la evaluación de competencias en esta unidad son los siguientes:

10. Reconoce las competencias básicas de negociación para la resolución de conflictos: escucha y diálogo, y las pone en práctica.
11. Comprende y recita nanas de la literatura infantil y explica el contenido de sus fragmentos.
12. Conoce las normas ortográficas de escritura (palabras terminadas en *-d* y en *-z*) y las emplea correctamente en sus textos escritos.
13. Identifica diminutivos y forma palabras variando sus terminaciones.
14. Señala el número de los sustantivos: plural y singular, y escribe palabras reconociendo la forma correcta según su contexto en la frase.
15. Escribe un cuento sobre la resolución de problemas siguiendo un esquema predeterminado: presentación, nudo y desenlace.
16. Describe emociones y sentimientos originados por la lectura de textos literarios infantiles.
17. Desarrolla y aplica herramientas para enfrentarse a conflictos de forma positiva y empática.
18. Muestra, progresivamente, mayor autonomía y crítica en su toma de decisiones.

UNIDAD 8. ¿SABEMOS COMPRAR?

Situación de aprendizaje

Las compras, los mercados y los anuncios son conceptos con los que el alumnado está muy familiarizado hoy en día. En esta unidad, van a reflexionar y debatir sobre el consumo y la incidencia que ejerce sobre nosotros la publicidad. A partir de este planteamiento, conocerán una serie de medios y soportes comunicativos accesibles para ellos y los van a emplear para transmitir mensajes. Para sintetizar todo lo aprendido, se les propone la realización de un folleto para una tienda en el que todos sus elementos han de estar interconectados: imágenes, texto y objetivo comunicativo. Se pone el foco en los siguientes aspectos:

- Estrategias básicas de cortesía lingüística: pensar antes de comunicar algo.
- Interrelación entre las imágenes, el texto y la intención comunicativa de sus proyectos.
- Lectura y comprensión de cuentos y textos informativos sobre otras culturas y tradiciones.
- Análisis e interpretación de contenidos publicitarios.
- Búsqueda guiada de información en internet.
- Relación entre los textos leídos y otras manifestaciones artísticas y culturales.

Plan de trabajo

9. Comunicación oral. Las compras.
10. Comprensión lectora. *Un callejón sin salida*.
11. La lengua. Palabras terminadas en *-illo* e *-illa*. Los artículos y los demostrativos.
12. Texto informativo. *Un mercado sobre el agua*.
13. Elaboración de un folleto para una tienda: fotos/dibujos e información.
14. Relación coherente entre las imágenes y el texto informativo.
15. Acceso a medios tecnológicos y digitales para ampliar su conocimiento sobre un tema.
16. El consumo responsable y consciente.

Sugerencia de temporalización. Dos últimas semanas de marzo hasta final de trimestre.

Programación de la unidad didáctica

Competencias específicas	Criterios de evaluación	Secciones de la unidad didáctica	Saberes básicos/contenidos relacionados
1.	<p>1.1. Mostrar interés y respeto a las distintas lenguas y variedades dialectales de su entorno, identificando algunas expresiones de uso cotidiano.</p> <p>1.2. Identificar, con cierta autonomía y en contextos próximos, prejuicios y estereotipos lingüísticos frecuentes, aportando alternativas y reconociendo la diversidad lingüística de su entorno como una fuente de riqueza cultural.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Sabemos comprar?</i> • Comprendo el cuento. <i>Un callejón sin salida.</i> • Texto informativo. <i>Un mercado sobre el agua.</i> • Laboratorio de información. Las imágenes. 	<p>A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES b, d.</p> <p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>1. Contexto. 1.a.</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.a, 2.c.</p>
2.	<p>2.1. Comprender el sentido de textos orales y multimodales sencillos, reconociendo las ideas principales, los mensajes explícitos y los mensajes implícitos más sencillos, y progresando, de manera acompañada, en la valoración crítica del contenido y de los elementos no verbales elementales.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Sabemos comprar?</i> • Comprendo el cuento. <i>Un callejón sin salida.</i> • Texto informativo. <i>Un mercado sobre el agua.</i> • Laboratorio de información. Las imágenes. • Pasa a la acción. Un folleto de una tienda. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. géneros discursivos. 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.b.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA a, c.</p>
3.	<p>3.1. Producir textos orales y multimodales coherentes, con planificación acompañada, ajustando el discurso a la situación comunicativa y utilizando recursos no verbales básicos.</p> <p>3.2. Participar en interacciones orales espontáneas o regladas, incorporando estrategias básicas de escucha activa y cortesía lingüística.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Sabemos comprar?</i> • Leo un cuento. Jugad con el texto. • Herramientas de lengua. Palabras terminadas en <i>-illo</i> e <i>-illa</i>. • Herramientas de lengua. Los artículos y los demostrativos. • Laboratorio de información. Las imágenes. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>1. Contexto. 1.a.</p> <p>2. géneros discursivos. 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.a, 3.c.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA f, g.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Taller de creatividad. <i>Lluvia de ideas.</i> 	
4.	4.1. Comprender el sentido global y la información relevante de textos sencillos, escritos y multimodales, realizando inferencias a partir de estrategias básicas de comprensión antes, durante y después de la lectura.	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>Un callejón sin salida.</i> • Comprendo el cuento. <i>Un callejón sin salida.</i> • Leo un cuento. Jugad con el texto. • Pistas para. Escribir cuentos. 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.b. 3. Procesos. 3.b, 3.d. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, c, g.
	4.2. Analizar, de manera acompañada, el contenido y aspectos formales y no formales elementales de textos escritos y multimodales, valorando su contenido y estructura e iniciándose en la evaluación de su fiabilidad.	<ul style="list-style-type: none"> • Herramientas de lengua. Palabras terminadas en <i>-illo</i> e <i>-illa</i>. • Texto informativo. <i>Un mercado sobre el agua.</i> • Pasa a la acción. Un folleto de una tienda. 	
5.	5.1. Producir textos escritos y multimodales sencillos, con coherencia y adecuación, en distintos soportes, iniciándose en el uso de las normas gramaticales y ortográficas más sencillas al servicio de la cohesión y progresando, de manera acompañada, en la movilización de estrategias sencillas, individuales o grupales, de planificación, textualización y revisión.	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo el cuento. <i>Un callejón sin salida.</i> • Pistas para. Escribir cuentos. • Herramientas de lengua. Palabras terminadas en <i>-illo</i> e <i>-illa</i>. • Vocabulario: las palabras compuestas. • Herramientas de lengua. Los artículos y los demostrativos. • Juegos de lengua: <i>Descubre el demostrativo.</i> • Pasa a la acción. Un folleto de una tienda. 	B. COMUNICACIÓN 3. Procesos. 3.e. C. EDUCACIÓN LITERARIA h. D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... a, b, c, e.
6.	6.1. Localizar, seleccionar y contrastar información de distintas fuentes, incluidas las digitales, citándolas y recreándolas mediante la adaptación creativa de modelos dados.	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratorio de información. Las imágenes. 	B. COMUNICACIÓN 3. Procesos. 3. f.

	<p>6.2. Compartir los resultados de un proceso de investigación sencillo, individual o grupal, sobre algún tema de interés personal o ecosocial, realizado de manera acompañada.</p>		
	<p>6.3. Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sostenible y saludable de las tecnologías digitales en relación con la búsqueda y la comunicación de la información.</p>		
7.	<p>7.1. Leer de manera autónoma o acompañada textos de diversos autores y autoras, ajustados a sus gustos e intereses y seleccionados con creciente autonomía, avanzando en la construcción de su identidad lectora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>Un callejón sin salida.</i> 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.b.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA a, b.</p>
8.	<p>8.1. Escuchar y leer textos variados de la literatura infantil universal, que recojan diversidad de autores y autoras, relacionándolos en función de temas y aspectos elementales del género literario, e interpretándolos y relacionándolos con otras manifestaciones artísticas o culturales de manera acompañada.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>Un callejón sin salida.</i> • Comprendo el cuento. <i>Un callejón sin salida.</i> • Pistas para. Escribir cuentos. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.d, 3.e.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA a, b, e, h.</p>
	<p>8.2. Producir, de manera acompañada, textos sencillos individuales o colectivos con intención literaria, recreando de manera personal los modelos dados, en distintos soportes y complementándolos con otros lenguajes artísticos.</p>		

9.	<p>9.1. Formular conclusiones elementales sobre el funcionamiento de la lengua, prestando especial atención a la relación entre el sujeto y el verbo, a partir de la observación, comparación y manipulación de palabras, enunciados y textos, en un proceso acompañado de producción o comprensión de textos en contextos significativos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo el cuento. <i>Un callejón sin salida.</i> • Herramientas de lengua. Los artículos y los demostrativos. • Juegos de lengua: <i>Descubre el demostrativo.</i> • Pasa a la acción. Un folleto de una tienda. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.d.</p> <p>D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... a, b.</p>
	<p>9.2. Revisar y mejorar los textos propios y ajenos y subsanar algunos problemas de comprensión lectora, de manera acompañada, a partir de la reflexión metalingüística y usando la terminología básica adecuada.</p>		
10.	<p>10.2. Movilizar, con la planificación y el acompañamiento necesarios, estrategias básicas para la comunicación asertiva y el consenso, progresando en la gestión dialogada de conflictos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Sabemos comprar?</i> • Comprendo el cuento: <i>Un callejón sin salida.</i> • Leo un cuento. Jugad con el texto. • Juegos de lengua: <i>Descubre el demostrativo.</i> • Texto informativo. <i>Un mercado sobre el agua.</i> • Laboratorio de información. Las imágenes. • Pasa a la acción. Un folleto de una tienda. 	<p>A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES d.</p> <p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>1. Contexto. 1.a.</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.a, 3.b, 3.c.</p>

Evaluación

Ítems para la evaluación de competencias

Los ítems para la evaluación de competencias en esta unidad son los siguientes:

9. Muestra más consciencia de sus palabras y reconoce la influencia que ejercen en sus relaciones interpersonales.

10. Conoce el conjunto de reglas ortográficas de escritura (palabras terminadas en *-illo* e *-illa*) y las aplica.
11. Define los artículos y demostrativos, los clasifica según su tipología y escribe relatos utilizándolos.
12. Reconoce el valor informativo de las imágenes e identifica su correlación con la información escrita.
13. Manifiesta interés por buscar y recopilar información accediendo a internet.
14. Identifica y crea palabras compuestas para incluirlas, de forma contextualizada, en oraciones.
15. Elabora el diseño de un folleto publicitario cuidando el texto y las imágenes.
16. Reflexiona sobre el consumo responsable y consciente.

FIN DEL SEGUNDO TRIMESTRE. NUESTRO RETO: *CUIDAR A LOS ANIMALES*

Situación de aprendizaje.

Este reto pone el foco en el peligro en que se encuentran un gran número de animales y sus hábitats naturales. Los alumnos y alumnas deben estudiar aspectos como:

- Qué animales están en esa situación.
- Cuáles son las amenazas que sufren.
- Cómo se distribuyen en las zonas naturales del planeta y a qué problemas se enfrentan esas zonas.
- Qué acciones se pueden llevar a cabo para revertir el problema.

Asimismo, se analizará la presencia de los animales en el entorno inmediato, sus necesidades, las acciones encaminadas a su protección, la responsabilidad de las personas en su bienestar y las tareas que llevan a cabo algunas asociaciones en este sentido.

El análisis de los datos, la reflexión, la comunicación de las conclusiones y la puesta en marcha de iniciativas para atajar los problemas son las líneas de actuación de este reto.

En el área de Lengua castellana y Literatura se plantea la importancia de cuidar a los animales con los que convivimos y, especialmente, a aquellos que están a punto de desaparecer. El objetivo que se propone es que las alumnas y los alumnos investiguen en internet sobre el tema, con ayuda de un adulto, y recopilen datos sobre una asociación para la protección de animales. Para finalizar, lo expondrán en clase utilizando como soporte un cartel informativo. Para llevar a cabo este proyecto, se interrelacionan los aprendizajes siguientes.

- Apreciación de la lengua como instrumento para comunicar mensajes trascendentales.

Programación del reto del segundo trimestre

- Diseño y elaboración de un cartel presentando la información sintetizada e imágenes explicativas.
- Búsqueda de información haciendo uso de las nuevas tecnologías con el apoyo de un adulto.
- Respeto por las normas de comunicación en cualquier contexto: no interrumpir, mantener un contacto visual con los interlocutores, escucha atenta...
- Reflexión sobre el grado de consecución de los objetivos propuestos en el reto.

Plan de trabajo

Para llevar a cabo el trabajo que se plantea en el reto del segundo trimestre, se ponen en juego saberes como los siguientes:

7. El acceso guiado en internet para buscar, recopilar y contrastar información.
8. La realización de un proyecto de investigación que promueve acciones sociales y la adquisición de valores.
9. El diseño de un cartel informativo y su boceto previo como organizador del trabajo.
10. La valoración de la lengua como instrumento comunicativo con impacto moral y social.
11. El respeto por las reglas de comunicación básicas y su aplicación en diferentes contextos.
12. La evaluación de su propio aprendizaje y la reflexión sobre la consecución de los objetivos.

Sugerencia de temporalización. Final del segundo trimestre.

Competencias específicas	Criterios de evaluación	Secciones del reto	Saberes básicos/contenidos relacionados
1.	<p>1.1. Mostrar interés y respeto a las distintas lenguas y variedades dialectales de su entorno, identificando algunas expresiones de uso cotidiano.</p> <p>1.2. Identificar, con cierta autonomía y en contextos próximos, prejuicios y estereotipos lingüísticos frecuentes, aportando alternativas y reconociendo la diversidad lingüística de su entorno como una fuente de riqueza cultural.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nuestro reto: <i>Cuidar a los animales.</i> • ¿Cómo lo hemos hecho? Reflexión sobre el propio trabajo 	<p>A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES d.</p> <p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>1. Contexto. 1.a.</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.a, 2.c.</p>
	<p>2.1. Comprender el sentido de textos orales y multimodales sencillos, reconociendo las ideas principales, los mensajes explícitos y los mensajes implícitos más sencillos, y progresando, de manera acompañada, en la valoración crítica del contenido y de los elementos no verbales elementales.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nuestro reto: <i>Cuidar a los animales.</i> Oratoria. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. géneros discursivos. 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.b.</p>
3.	<p>3.1. Producir textos orales y multimodales coherentes, con planificación acompañada, ajustando el discurso a la situación comunicativa y utilizando recursos no verbales básicos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nuestro reto: <i>Cuidar a los animales.</i> Oratoria. • ¿Cómo lo hemos hecho? Reflexión sobre el propio trabajo. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>1. Contexto. 1.a.</p> <p>2. géneros discursivos. 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.a, 3.c.</p>
	<p>3.2. Participar en interacciones orales espontáneas o regladas, incorporando estrategias básicas de escucha activa y cortesía lingüística.</p>		

4.1. Comprender el sentido global y la información relevante de textos sencillos, escritos y multimodales, realizando inferencias a partir de estrategias básicas de comprensión antes, durante y después de la lectura.

4.

4.2. Analizar, de manera acompañada, el contenido y aspectos formales y no formales elementales de textos escritos y multimodales, valorando su contenido y estructura e iniciándose en la evaluación de su fiabilidad.

5.

5.1. Producir textos escritos y multimodales sencillos, con coherencia y adecuación, en distintos soportes, iniciándose en el uso de las normas gramaticales y ortográficas más sencillas al servicio de la cohesión y progresando, de manera acompañada, en la movilización de estrategias sencillas, individuales o grupales, de planificación, textualización y revisión.

6.1. Localizar, seleccionar y contrastar información de distintas fuentes, incluidas las digitales, citándolas y recreándolas mediante la adaptación creativa de modelos dados.

6.

6.2. Compartir los resultados de un proceso de investigación sencillo, individual o grupal, sobre algún tema de interés personal o ecosocial, realizado de manera acompañada.

- **Nuestro reto:** *Cuidar a los animales.*

- **Nuestro reto:** *Cuidar a los animales.*

- **Nuestro reto:** *Cuidar a los animales.*

B. COMUNICACIÓN

2. Géneros discursivos. 2.b.

3. Procesos. 3.b, 3.d.

B. COMUNICACIÓN

3. Procesos. 3.e.

D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS...

a.

B. COMUNICACIÓN

3. Procesos. 3. f.

6.3. Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sostenible y saludable de las tecnologías digitales en relación con la búsqueda y la comunicación de la información.

9.1. Formular conclusiones elementales sobre el funcionamiento de la lengua, prestando especial atención a la relación entre el sujeto y el verbo, a partir de la observación, comparación y manipulación de palabras, enunciados y textos, en un proceso acompañado de producción o comprensión de textos en contextos significativos.

9.2. Revisar y mejorar los textos propios y ajenos y subsanar algunos problemas de comprensión lectora, de manera acompañada, a partir de la reflexión metalingüística y usando la terminología básica adecuada.

10.2. Movilizar, con la planificación y el acompañamiento necesarios, estrategias básicas para la comunicación asertiva y el consenso, progresando en la gestión dialogada de conflictos.

- **Nuestro reto:** *Cuidar a los animales.*
- **¿Cómo lo hemos hecho?** Reflexión sobre el propio trabajo.

- **Nuestro reto:** *Cuidar a los animales.*

B. COMUNICACIÓN

2. Géneros discursivos. 2.c.
3. Procesos. 3.d.

D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS...

- a.

A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES d.

B. COMUNICACIÓN

1. Contexto. 1.a.
2. Géneros discursivos. 2.c.
3. Procesos. 3.a, 3.b, 3.c.

Evaluación

Items para la evaluación de competencias

Los ítems para la evaluación de competencias en este reto final del segundo trimestre son los siguientes:

8. Emplea las estructuras lingüísticas, normas ortográficas y gramaticales para confeccionar correctamente textos escritos.
9. Conoce algunas pautas básicas para el buen uso de Internet y lo utilizado, acompañado/a, para buscar, recopilar y contrastar información.
10. Realiza un trabajo de investigación que promueve acciones sociales orientadas al cuidado de los animales.
11. Diseña un cartel incluyendo un texto y unas imágenes coherentes con el propósito comunicativo que se ha definido.
12. Valora la lengua como vehículo de difusión social de gran alcance y trascendencia.
13. Respeta las reglas de comunicación básicas y las aplica en diferentes contextos.
14. Evalúa el grado de adquisición de las metas propuestas y reflexiona sobre su trabajo personal para alcanzarlas.

UNIDAD 9. ¿QUÉ HAY AHÍ ARRIBA?

Situación de aprendizaje

El universo, los astros y los viajes espaciales son temas abstractos que a las niñas y los niños les genera mucha curiosidad y fomentan su imaginación. En esta unidad, se van a trabajar todas las actividades partiendo de esta atrayente temática: debate, lectura y comprensión de un cuento, textos y actividades de lengua, etc. Para cerrar la unidad, van a redactar con precisión una noticia sobre un tema que les parezca interesante. En este contexto se relacionan saberes como los siguientes:

- Participación en debates manteniendo un contacto visual con los interlocutores.
- Lectura y comprensión de un cuento sobre el espacio y su disfrute.
- Elaboración de una noticia de un hecho destacado teniendo en cuenta los elementos básicos de forma.
- La importancia de la redacción de un borrador previo al trabajo.
- Realización de dictados y análisis de textos sobre el universo.

Plan de trabajo

En esta primera unidad del tercer trimestre se aborda el universo como tema transversal para todas las actividades que se recogen. Los aspectos en los que se incide son los siguientes:

9. Comunicación oral. El universo.
10. Comprensión lectora. *Los conejos y la luna*.
11. La lengua. Las palabras *ha* y *a*. Los posesivos.
12. La literatura. *Poemas divertidos*.
13. Diseño y elaboración de una noticia informativa paso a paso.
14. El borrador como recurso para el aprendizaje.
15. Improvisación de rimas y juegos de palabras.
16. Lectura de textos como fuente de información, de diversión y disfrute.
17. Cercanía y atención en interacciones orales.

Sugerencia de temporalización. Tres primeras semanas de abril.

Programación de la unidad didáctica

Competencias específicas	Criterios de evaluación	Secciones de la unidad didáctica	Saberes básicos/contenidos relacionados
1.	1.1. Mostrar interés y respeto a las distintas lenguas y variedades dialectales de su entorno, identificando algunas expresiones de uso cotidiano.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Qué hay ahí arriba?</i> • Comprendo el cuento. <i>Los conejos y la luna.</i> • Poemas divertidos. • Pasa a la acción. Una noticia. 	A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES d. B. COMUNICACIÓN 1. Contexto. 1.a. 2. Géneros discursivos. 2.a, 2.c.
	1.2. Identificar, con cierta autonomía y en contextos próximos, prejuicios y estereotipos lingüísticos frecuentes, aportando alternativas y reconociendo la diversidad lingüística de su entorno como una fuente de riqueza cultural.		
2.	2.1. Comprender el sentido de textos orales y multimodales sencillos, reconociendo las ideas principales, los mensajes explícitos y los mensajes implícitos más sencillos, y progresando, de manera acompañada, en la valoración crítica del contenido y de los elementos no verbales elementales.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Qué hay ahí arriba?</i> • Comprendo el cuento. <i>Los conejos y la luna.</i> • Poemas divertidos. 	B. COMUNICACIÓN 2. géneros discursivos. 2.b. 3. Procesos. 3.b. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, c.
3.	3.1. Producir textos orales y multimodales coherentes, con planificación acompañada, ajustando el discurso a la situación comunicativa y utilizando recursos no verbales básicos.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Qué hay ahí arriba?</i> • Leo un cuento. Jugad con el texto. • Taller de creatividad. <i>Parejas locas. Rimas.</i> • Herramientas de lengua. Los posesivos. • Herramientas de lengua. Las palabras <i>ha</i> y <i>a</i>. Conecta con la realidad. • Juegos de lengua: <i>Lo que busco está...</i> 	B. COMUNICACIÓN 1. Contexto. 1.a. 2. géneros discursivos. 2.c. 3. Procesos. 3.a, 3.c. C. EDUCACIÓN LITERARIA f.
	3.2. Participar en interacciones orales espontáneas o regladas, incorporando estrategias básicas de escucha activa y cortesía lingüística.		

		<ul style="list-style-type: none"> • Descubre tus emociones. 	
4.	4.1. Comprender el sentido global y la información relevante de textos sencillos, escritos y multimodales, realizando inferencias a partir de estrategias básicas de comprensión antes, durante y después de la lectura.	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>Los conejos y la luna.</i> • Comprendo el cuento. <i>Los conejos y la luna.</i> • Pistas para. Escribir cuentos. Escribir poemas. • Herramientas de lengua. Las palabras <i>ha</i> y <i>a</i>. 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.b. 3. Procesos. 3.b, 3.d. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, c, f, g.
	4.2. Analizar, de manera acompañada, el contenido y aspectos formales y no formales elementales de textos escritos y multimodales, valorando su contenido y estructura e iniciándose en la evaluación de su fiabilidad.	<ul style="list-style-type: none"> • Herramientas de lengua. Los posesivos. • Poemas divertidos. • Pasa a la acción. Una noticia. 	
5.	5.1. Producir textos escritos y multimodales sencillos, con coherencia y adecuación, en distintos soportes, iniciándose en el uso de las normas gramaticales y ortográficas más sencillas al servicio de la cohesión y progresando, de manera acompañada, en la movilización de estrategias sencillas, individuales o grupales, de planificación, textualización y revisión.	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo el cuento. <i>Los conejos y la luna.</i> • Herramientas de lengua. Las palabras <i>ha</i> y <i>a</i>. • Herramientas de lengua. Los posesivos. • Vocabulario: los gentilicios. • Poemas divertidos. • Pasa a la acción. Una noticia. • Pistas para. Escribir cuentos. Escribir poemas. 	B. COMUNICACIÓN 3. Procesos. 3.e. C. EDUCACIÓN LITERARIA h. D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... a, b, c, e.
7.	7.1. Leer de manera autónoma o acompañada textos de diversos autores y autoras, ajustados a sus gustos e intereses y seleccionados con creciente autonomía, avanzando en la construcción de su identidad lectora.	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>Los conejos y la luna.</i> • Comprendo el cuento. <i>Los conejos y la luna.</i> • Poemas divertidos. 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.b. 3. Procesos. 3.b. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, b, f

8.	<p>8.1. Escuchar y leer textos variados de la literatura infantil universal, que recojan diversidad de autores y autoras, relacionándolos en función de temas y aspectos elementales del género literario, e interpretándolos y relacionándolos con otras manifestaciones artísticas o culturales de manera acompañada.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>Los conejos y la luna.</i> • Comprendo el cuento. <i>Los conejos y la luna.</i> • Poemas divertidos. • Taller de creatividad. <i>Rimas.</i> 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.d, 3.e.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA a, b, d, e, h.</p>
	<p>8.2. Producir, de manera acompañada, textos sencillos individuales o colectivos con intención literaria, recreando de manera personal los modelos dados, en distintos soportes y complementándolos con otros lenguajes artísticos.</p>		
9.	<p>9.1. Formular conclusiones elementales sobre el funcionamiento de la lengua, prestando especial atención a la relación entre el sujeto y el verbo, a partir de la observación, comparación y manipulación de palabras, enunciados y textos, en un proceso acompañado de producción o comprensión de textos en contextos significativos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo el cuento. <i>Los conejos y la luna.</i> • Herramientas de lengua. Las palabras <i>ha</i> y <i>a</i>. • Herramientas de lengua. Los posesivos. • Pasa a la acción. Una noticia. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.d.</p> <p>D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... a, b, c.</p>
	<p>9.2. Revisar y mejorar los textos propios y ajenos y subsanar algunos problemas de comprensión lectora, de manera acompañada, a partir de la reflexión metalingüística y usando la terminología básica adecuada.</p>		

<p>10.</p>	<p>10.2. Movilizar, con la planificación y el acompañamiento necesarios, estrategias básicas para la comunicación asertiva y el consenso, progresando en la gestión dialogada de conflictos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Qué hay ahí arriba?</i> • Leo un cuento. Jugad con el texto. • Comprendo el cuento. <i>Los conejos y la luna.</i> • Juegos de lengua: <i>Lo que busco está...</i> • Descubre tus emociones. • Taller de creatividad. <i>Parejas locas. Rimas.</i> 	<p>A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES d.</p> <p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>1. Contexto. 1.a.</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.a, 3.b, 3.c.</p>
-------------------	---	--	---

Evaluación

Ítems para la evaluación de competencias

Los ítems para la evaluación de competencias en esta unidad son los siguientes:

9. Emplea estrategias básicas de cortesía lingüística en sus interacciones orales: contacto visual con los interlocutores para mostrar cercanía y atención.
10. Disfruta con la lectura y la audición de cuentos.
11. Conoce el conjunto de normas ortográficas de escritura (las palabras *ha* y *a*) y las utiliza en sus textos escritos.
12. Define el concepto de gentilicio y lo relaciona con el lugar que le corresponde.
13. Identifica y determina las formas de los posesivos (género y número), analiza textos en los que aparecen y los utiliza correctamente para crear oraciones.
14. Escribe y recita poemas de la literatura infantil cambiando e inventando palabras.
15. Confecciona una noticia informativa teniendo en cuenta los elementos básicos de forma (estructura, formato, título, imágenes).
16. Valora la redacción de un borrador, la revisión y la reescritura al realizar determinados proyectos y actividades de lengua.

UNIDAD 10. ¿CUIDAMOS LA NATURALEZA?

Situación de aprendizaje

Nuestra influencia en el cuidado de la naturaleza y las consecuencias que supondría no hacerlo serán el foco principal en esta unidad. A través de esta situación de aprendizaje, el alumnado va a familiarizarse con elementos comunicativos muy presentes en nuestra cotidianidad, como los folletos informativos, los mapas, la información archivada, etc. Para ello, se propone un trabajo de investigación exhaustivo para elaborar un fichero de animales que recogerá toda la información relevante sobre ellos y su entorno natural. Los aspectos que se abordan son:

- Participación en debates sobre el cuidado del medioambiente moderando los tiempos de intervención.
- Lectura y comprensión de una leyenda sobre la naturaleza y diferentes elementos.
- Interpretación de mapas y sus símbolos.
- Elaboración de un listado sobre materiales para hacer un huerto casero empleando los signos de puntuación correctos.
- Análisis de la información de un folleto informativo de un paraje natural y su interpretación.
- Investigación en grupo para elaborar un fichero de animales.

Plan de trabajo

8. Comunicación oral. El cuidado de la naturaleza.
9. Comprensión lectora. *La leyenda del baobab*.
10. La lengua. La coma. El adjetivo.
11. Texto informativo. *Un folleto*.
12. Elaboración grupal de un fichero de animales organizado alfabéticamente.
13. Reflexión y exposición oral sobre el desarrollo sostenible y su influencia en el medioambiente.
14. La representación gráfica de los mapas y sus símbolos.
15. Utilidad informativa de los folletos y sus diferentes usos.
16. Acercamiento a textos de tradición oral: las leyendas.
17. Realización y gestión de actividades cooperativas.

Sugerencia de temporalización. Última semana de abril y primera de mayo.

Programación de la unidad didáctica

Competencias específicas	Criterios de evaluación	Secciones de la unidad didáctica	Saberes básicos/contenidos relacionados
1.	1.1. Mostrar interés y respeto a las distintas lenguas y variedades dialectales de su entorno, identificando algunas expresiones de uso cotidiano.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Cuidamos la naturaleza?</i> • Comprendo la leyenda. <i>La leyenda del baobab.</i> • Un folleto. 	A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES d. B. COMUNICACIÓN 1. Contexto. 1.a. 2. Géneros discursivos. 2.a, 2.c.
	1.2. Identificar, con cierta autonomía y en contextos próximos, prejuicios y estereotipos lingüísticos frecuentes, aportando alternativas y reconociendo la diversidad lingüística de su entorno como una fuente de riqueza cultural.		
2.	2.1. Comprender el sentido de textos orales y multimodales sencillos, reconociendo las ideas principales, los mensajes explícitos y los mensajes implícitos más sencillos, y progresando, de manera acompañada, en la valoración crítica del contenido y de los elementos no verbales elementales.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Cuidamos la naturaleza?</i> • Comprendo la leyenda. <i>La leyenda del baobab.</i> • Texto informativo. <i>Un folleto.</i> • Laboratorio de información. Los mapas. • Pasa a la acción. Un fichero de animales. 	B. COMUNICACIÓN 2. géneros discursivos. 2.b. 3. Procesos. 3.b. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, c.
3.	3.1. Producir textos orales y multimodales coherentes, con planificación acompañada, ajustando el discurso a la situación comunicativa y utilizando recursos no verbales básicos.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Cuidamos la naturaleza?</i> • Leo una leyenda. Jugad con el texto. • Herramientas de lengua. La coma. • Herramientas de lengua. El adjetivo. • Laboratorio de información. Los mapas. • Taller de creatividad. <i>En pareja.</i> 	B. COMUNICACIÓN 1. Contexto. 1.a. 2. géneros discursivos. 2.c. 3. Procesos. 3.a, 3.c. C. EDUCACIÓN LITERARIA f, g.
	3.2. Participar en interacciones orales espontáneas o regladas, incorporando estrategias básicas de escucha activa y cortesía lingüística.		

4.	<p>4.1. Comprender el sentido global y la información relevante de textos sencillos, escritos y multimodales, realizando inferencias a partir de estrategias básicas de comprensión antes, durante y después de la lectura.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leo una leyenda. <i>La leyenda del baobab.</i> • Comprendo la leyenda. <i>La leyenda del baobab.</i> • Leo una leyenda. Jugad con el texto. • Pistas para. Escribir leyendas. • Herramientas de lengua. La coma. • Texto informativo. Un folleto. • Pasa a la acción. Un fichero de animales. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.b. 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.b, 3.d.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA a, c.</p>
5.	<p>5.1. Producir textos escritos y multimodales sencillos, con coherencia y adecuación, en distintos soportes, iniciándose en el uso de las normas gramaticales y ortográficas más sencillas al servicio de la cohesión y progresando, de manera acompañada, en la movilización de estrategias sencillas, individuales o grupales, de planificación, textualización y revisión.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo la leyenda. <i>La leyenda de baobab.</i> • Pistas para. Escribir leyendas. • Herramientas de lengua. La coma. • Vocabulario: la familia de palabras. • Herramientas de lengua. El adjetivo. • Juegos de lengua. <i>Averigua qué es.</i> • Pasa a la acción. Un fichero de animales. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>3. Procesos. 3.e.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA h.</p> <p>D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... a, b, c, e.</p>
6.	<p>6.1. Localizar, seleccionar y contrastar información de distintas fuentes, incluidas las digitales, citándolas y recreándolas mediante la adaptación creativa de modelos dados.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratorio de información. Los mapas. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>3. Procesos. 3. f.</p>
	<p>6.2. Compartir los resultados de un proceso de investigación sencillo, individual o grupal, sobre algún tema de interés personal o ecosocial, realizado de manera acompañada.</p>		

	6.3. Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sostenible y saludable de las tecnologías digitales en relación con la búsqueda y la comunicación de la información.		
7.	7.1. Leer de manera autónoma o acompañada textos de diversos autores y autoras, ajustados a sus gustos e intereses y seleccionados con creciente autonomía, avanzando en la construcción de su identidad lectora.	<ul style="list-style-type: none"> • Leo una leyenda. <i>La leyenda del baobab.</i> • Comprendo la leyenda. <i>La leyenda del baobab.</i> 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.b. 3. Procesos. 3.b. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, b, f.
	7.2. Compartir la experiencia de lectura, en soportes diversos, participando en comunidades lectoras en el ámbito escolar.		
8.	8.1. Escuchar y leer textos variados de la literatura infantil universal, que recojan diversidad de autores y autoras, relacionándolos en función de temas y aspectos elementales del género literario, e interpretándolos y relacionándolos con otras manifestaciones artísticas o culturales de manera acompañada.	<ul style="list-style-type: none"> • Leo una leyenda. <i>La leyenda del baobab.</i> • Comprendo la leyenda. <i>La leyenda del baobab.</i> • Pistas para. Escribir leyendas. 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.b. 3. Procesos. 3.d, 3.e. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, b, e, h.
	8.2. Producir, de manera acompañada, textos sencillos individuales o colectivos con intención literaria, recreando de manera personal los modelos dados, en distintos soportes y complementándolos con otros lenguajes artísticos.		
9.	9.1. Formular conclusiones elementales sobre el funcionamiento de la lengua, prestando especial atención a la relación entre el sujeto y el verbo,	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo la leyenda. <i>La leyenda del baobab.</i> • Herramientas de lengua. El adjetivo. 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.c.

	<p>a partir de la observación, comparación y manipulación de palabras, enunciados y textos, en un proceso acompañado de producción o comprensión de textos en contextos significativos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Juegos de lengua. <i>Averigua qué es.</i> • Pasa a la acción. Un fichero de animales. 	<p>3. Procesos. 3.d. D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... a.</p>
<p>10.</p>	<p>10.2. Movilizar, con la planificación y el acompañamiento necesarios, estrategias básicas para la comunicación asertiva y el consenso, progresando en la gestión dialogada de conflictos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Cuidamos la naturaleza?</i> • Taller de creatividad. <i>En pareja.</i> • Comprendo la leyenda. <i>La leyenda del baobab.</i> • Leo una leyenda. Jugad con el texto. • Juegos de lengua. <i>Averigua qué es.</i> • Laboratorio de información. Los mapas. • Pasa a la acción. Un fichero de animales. 	<p>A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES d. B. COMUNICACIÓN</p> <p>1. Contexto. 1.a. 2. Géneros discursivos. 2.c. 3. Procesos. 3.a, 3.b, 3.c.</p>

Evaluación

Ítems para la evaluación de competencias

Los ítems para la evaluación de competencias en esta unidad son los siguientes:

9. Respeta las estrategias básicas de cortesía lingüística incidiendo en la moderación de los tiempos durante sus intervenciones.

10. Conoce e interpreta textos de tradición oral y completa un mapa de una leyenda inventando una.

11. Emplea correctamente la coma para organizar textos, ordenar ideas y enumerar conceptos.

12. Define el concepto de adjetivo, los identifica dentro de una oración y los utiliza para expresar cualidades de los sustantivos.
13. Mejora y amplía su vocabulario identificando familias de palabras.
14. Reconoce el valor informativo de los folletos, explica su utilidad y elabora uno propio siguiendo un esquema conceptual.

UNIDAD 11. ¿QUEREMOS UN MUNDO MÁS JUSTO?

Situación de aprendizaje

En esta unidad se plantea un debate sobre las situaciones injustas que nos rodean y se propone la reflexión sobre acciones o actividades solidarias encaminadas a mitigarlas o erradicarlas. Paralelamente, se va a incidir en la importancia de que el alumnado forje un pensamiento crítico autónomo y exprese su opinión dando razones. Para cerrar la unidad, los estudiantes confeccionarán un decálogo orientado a conseguir un mundo mejor poniendo en práctica todo lo aprendido con anterioridad. Los aspectos que aborda la situación de aprendizaje son los siguientes:

- Participación en un debate sobre las medidas encaminadas a lograr un mundo más justo y su acción frente a ellas.
- Expresión de opiniones fundamentadas y razonadas.
- Lectura y comprensión de un cuento popular chino sobre una justiciera.
- Valoración crítica de los valores y mensajes transmitidos por un texto.
- Elaboración de un decálogo de normas para conseguir un mundo mejor atendiendo a los elementos básicos de contenido y forma.
- Valoración de las aportaciones de los demás.

15. Lee mapas y sus representaciones simbólicas y explica su interpretación.
16. Investiga y organiza información para colaborar en la elaboración grupal de un fichero de animales ordenado por orden alfabético.
17. Participa activamente y con responsabilidad en actividades grupales.

Plan de trabajo

10. Comunicación oral. La justicia.
11. Comprensión lectora. *El árbol de las hojas mágicas*.
12. La lengua. Los signos de interrogación y exclamación. Los pronombres personales.
13. La literatura. *Poemas que cuentan historias*.
14. Redacción de un decálogo de propuestas para contribuir a crear un mundo mejor.
15. El trabajo cooperativo: la responsabilidad individual para conseguir un objetivo común.
16. Reflexión sobre la justicia, la solidaridad y su acción para con ellas.
17. Expresión de emociones literarias.
18. Respeto por las aportaciones y opiniones ajenas.

Sugerencia de temporalización. Tres últimas semanas de mayo.

Programación de la unidad didáctica

Competencias específicas	Criterios de evaluación	Secciones de la unidad didáctica	Saberes básicos/contenidos relacionados
1.	1.1. Mostrar interés y respeto a las distintas lenguas y variedades dialectales de su entorno, identificando algunas expresiones de uso cotidiano.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Queremos un mundo más justo?</i> • Comprendo el cuento. <i>El árbol de las hojas mágicas.</i> • Descubre tus emociones. • Pasa a la acción. Un decálogo para un mundo mejor. 	A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES d. B. COMUNICACIÓN 1. Contexto. 1.a. 2. Géneros discursivos. 2.a, 2.c.
	1.2. Identificar, con cierta autonomía y en contextos próximos, prejuicios y estereotipos lingüísticos frecuentes, aportando alternativas y reconociendo la diversidad lingüística de su entorno como una fuente de riqueza cultural.		
2.	2.1. Comprender el sentido de textos orales y multimodales sencillos, reconociendo las ideas principales, los mensajes explícitos y los mensajes implícitos más sencillos, y progresando, de manera acompañada, en la valoración crítica del contenido y de los elementos no verbales elementales.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Queremos un mundo más justo?</i> • Comprendo el cuento. <i>El árbol de las hojas mágicas.</i> • Poemas que cuentan historias. 	B. COMUNICACIÓN 2. géneros discursivos. 2.b. 3. Procesos. 3.b. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, c, d.
3.	3.1. Producir textos orales y multimodales coherentes, con planificación acompañada, ajustando el discurso a la situación comunicativa y utilizando recursos no verbales básicos.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Queremos un mundo más justo?</i> • Leo un cuento. Jugad con el texto. • Taller de creatividad. <i>Panel de expertos.</i> • Herramientas de lengua. Los signos de interrogación y exclamación. Conecta con la realidad. • Herramientas de lengua. Los pronombres 	B. COMUNICACIÓN 1. Contexto. 1.a. 2. géneros discursivos. 2.c. 3. Procesos. 3.a, 3.c. C. EDUCACIÓN LITERARIA g.
	3.2. Participar en interacciones orales espontáneas o regladas, incorporando estrategias básicas de escucha activa y cortesía lingüística.		

		<p>personales. Conecta con la realidad.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Juegos de lengua: <i>La nota misteriosa.</i> • Descubre tus emociones. 	
4.	<p>4.1. Comprender el sentido global y la información relevante de textos sencillos, escritos y multimodales, realizando inferencias a partir de estrategias básicas de comprensión antes, durante y después de la lectura.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>El árbol de las hojas mágicas.</i> • Comprendo el cuento. <i>El árbol de las hojas mágicas.</i> • Pistas para. Escribir cuentos. Escribir poemas. • Herramientas de lengua. Los signos de interrogación y exclamación. • Herramientas de lengua. Los pronombres personales. • Poemas que cuentan historias. • Pasa a la acción. Un decálogo para un mundo mejor. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.b, 3.d.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA a, c, f.</p>
	<p>4.2. Analizar, de manera acompañada, el contenido y aspectos formales y no formales elementales de textos escritos y multimodales, valorando su contenido y estructura e iniciándose en la evaluación de su fiabilidad.</p>		
5.	<p>5.1. Producir textos escritos y multimodales sencillos, con coherencia y adecuación, en distintos soportes, iniciándose en el uso de las normas gramaticales y ortográficas más sencillas al servicio de la cohesión y progresando, de manera acompañada, en la movilización de estrategias sencillas, individuales o grupales, de planificación, textualización y revisión.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo el cuento. <i>El árbol de las hojas mágicas.</i> • Herramientas de lengua. Los signos de interrogación y exclamación. • Herramientas de lengua. Los pronombres personales. • Juegos de lengua: <i>La nota misteriosa.</i> • Vocabulario: las palabras onomatopéyicas. • Poemas que cuentan historias. • Taller de creatividad. <i>Versos.</i> 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>3. Procesos. 3.e.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA h.</p> <p>D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... a, b, c, e, f.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Pasa a la acción. Un decálogo para un mundo mejor. • Pistas para. Escribir cuentos. Escribir poemas. 	
7.	7.1. Leer de manera autónoma o acompañada textos de diversos autores y autoras, ajustados a sus gustos e intereses y seleccionados con creciente autonomía, avanzando en la construcción de su identidad lectora.	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>El árbol de las hojas mágicas.</i> • Comprendo el cuento. <i>El árbol de las hojas mágicas.</i> • Poemas que cuentan historias. • Taller de creatividad. <i>Versos.</i> 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.b. 3. Procesos. 3.b. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, b, d, f
8.	8.1. Escuchar y leer textos variados de la literatura infantil universal, que recojan diversidad de autores y autoras, relacionándolos en función de temas y aspectos elementales del género literario, e interpretándolos y relacionándolos con otras manifestaciones artísticas o culturales de manera acompañada. 8.2. Producir, de manera acompañada, textos sencillos individuales o colectivos con intención literaria, recreando de manera personal los modelos dados, en distintos soportes y complementándolos con otros lenguajes artísticos.	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un cuento. <i>El árbol de las hojas mágicas.</i> • Comprendo el cuento. <i>El árbol de las hojas mágicas.</i> • Poemas que cuentan historias. • Taller de creatividad. <i>Versos.</i> 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.b. 3. Procesos. 3.d, 3.e. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, b, d, e, h.
9.	9.1. Formular conclusiones elementales sobre el funcionamiento de la lengua, prestando especial atención a la relación entre el sujeto y el verbo, a partir de la observación, comparación y manipulación de palabras, enunciados y textos, en un proceso acompañado de producción o	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo un cuento. <i>El árbol de las hojas mágicas.</i> • Herramientas de lengua. Los signos de interrogación y exclamación. • Herramientas de lengua. Los pronombres 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.c. 3. Procesos. 3.d. D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... a,

	comprensión de textos en contextos significativos.	personales.	b, f.
	9.2. Revisar y mejorar los textos propios y ajenos y subsanar algunos problemas de comprensión lectora, de manera acompañada, a partir de la reflexión metalingüística y usando la terminología básica adecuada.	<ul style="list-style-type: none"> • Pasa a la acción. Un decálogo para un mundo mejor. 	
10.	10.2. Movilizar, con la planificación y el acompañamiento necesarios, estrategias básicas para la comunicación asertiva y el consenso, progresando en la gestión dialogada de conflictos.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Queremos un mundo más justo?</i> • Leo un cuento. Jugad con el texto. • Comprendo el cuento. <i>El árbol de las hojas mágicas.</i> • Herramientas de lengua. Los signos de interrogación y exclamación. Conecta con la realidad. • Herramientas de lengua. Los pronombres personales. Conecta con la realidad. • Juegos de lengua: <i>La nota misteriosa.</i> • Descubre tus emociones. • Taller de creatividad. <i>Panel de expertos.</i> 	A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES d. B. COMUNICACIÓN 1. Contexto. 1.a. 2. Géneros discursivos. 2.c. 3. Procesos. 3.a, 3.b, 3.c.

Evaluación

Ítems para la evaluación de competencias

Los ítems para la evaluación de competencias en esta unidad son los siguientes:

9. Manifiesta sus opiniones razonadamente y escucha con atención y respeto las de los demás para aprender de ellas.

10. Lee y escucha la narración de un cuento popular y explica, con sus palabras, lo que ha interpretado de su mensaje.

11. Define el concepto de onomatopeya y lo relaciona con el sonido que le corresponde.
12. Utiliza los signos de interrogación y exclamación, según el contexto, en textos escritos.
13. Define, discrimina y clasifica los pronombres personales y completa frases utilizándolos.
14. Describe y expresa las emociones que le genera la interpretación de textos literarios (poemas) y contextualiza su contenido relacionándolo con situaciones de su vida cotidiana.
15. Selecciona y analiza las aportaciones grupales para elaborar un decálogo con propuestas para contribuir a crear un mundo mejor.
16. Completa y enriquece sus trabajos apreciando y respetando las ideas ajenas.

UNIDAD 12. ¿QUÉ QUIERES SER DE MAYOR?

Situación de aprendizaje

Para finalizar el curso, se propone la realización de una entrevista a alguien cercano para conocerle mejor. Para ello, el alumnado va a hacer uso de diferentes soportes y medios cuidando, especialmente, la veracidad y objetividad de los datos recogidos. En esta unidad, de forma transversal, debatirán sobre distintos puestos de trabajo que existen en el entorno y las emociones que los estudiantes manifiestan en relación con ellos. Además, imaginarán en qué les gustaría trabajar cuando sean mayores reflexionando sobre sus propias cualidades. Los aspectos en los que se incide son:

- Interacción oral adecuada en situaciones de aula: poner ejemplos para razonar sus exposiciones.
- Uso de verbos en infinitivo para hacer una lista de deseos con objetivos para cuando el alumnado sea mayor.
- Lectura comprensiva de un texto biográfico sobre el trabajo de una científica.
- Realización de una línea del tiempo para ordenar, cronológicamente, los datos.
- Elaboración de una entrevista siguiendo unos pasos secuenciados y empleando varias herramientas.
- Utilización de recursos digitales del aula y del centro para elaborar sus proyectos.
- Exposición oral en parejas de la entrevista confeccionada.

Plan de trabajo

8. Comunicación oral. Las profesiones.
9. Comprensión lectora. *El hada Esmeralda*.
10. La lengua. Los dos puntos. El verbo.
11. Texto informativo. *Biografía*.
12. Realización de una entrevista grabada y escrita a alguien a quien quiere conocer mejor.
13. La investigación en internet para contrastar y comprobar la veracidad de los datos.
14. Realización de una entrevista empleando diversos soportes.
15. Explicación de ejemplos para afianzar sus argumentos.
16. La biografía y la línea del tiempo.

Sugerencia de temporalización. Hasta final de curso.

Programación de la unidad didáctica

Competencias específicas	Criterios de evaluación	Secciones de la unidad didáctica	Saberes básicos/contenidos relacionados
1.	1.1. Mostrar interés y respeto a las distintas lenguas y variedades dialectales de su entorno, identificando algunas expresiones de uso cotidiano.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Qué quieres ser de mayor?</i> • Comprendo el texto teatral. <i>El hada Esmeralda.</i> • Texto informativo. <i>Biografía.</i> • Pasa a la acción. Una entrevista. 	A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES d. B. COMUNICACIÓN 1. Contexto. 1.a. 2. Géneros discursivos. 2.a, 2.c.
	1.2. Identificar, con cierta autonomía y en contextos próximos, prejuicios y estereotipos lingüísticos frecuentes, aportando alternativas y reconociendo la diversidad lingüística de su entorno como una fuente de riqueza cultural.		
2.	2.1. Comprender el sentido de textos orales y multimodales sencillos, reconociendo las ideas principales, los mensajes explícitos y los mensajes implícitos más sencillos, y progresando, de manera acompañada, en la valoración crítica del contenido y de los elementos no verbales elementales.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Qué quieres ser de mayor?</i> • Comprendo el texto teatral. <i>El hada Esmeralda.</i> • Texto informativo. <i>Biografía.</i> • Laboratorio de información. Los datos. • Pasa a la acción. Una entrevista. 	B. COMUNICACIÓN 2. géneros discursivos. 2.b, 2.c. 3. Procesos. 3.b. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, c.
3.	3.1. Producir textos orales y multimodales coherentes, con planificación acompañada, ajustando el discurso a la situación comunicativa y utilizando recursos no verbales básicos.	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Qué quieres ser de mayor?</i> • Herramientas de lengua. Los dos puntos. Conecta con la realidad. • Juegos de lengua. <i>El escenario de los verbos.</i> • Laboratorio de información. Los datos. • Taller de creatividad. <i>Mapa del problema.</i> 	B. COMUNICACIÓN 1. Contexto. 1.a. 2. géneros discursivos. 2.c. 3. Procesos. 3.a, 3.c.
	3.2. Participar en interacciones orales espontáneas o regladas, incorporando estrategias básicas de escucha activa y cortesía lingüística.		

<p>4.</p>	<p>4.1. Comprender el sentido global y la información relevante de textos sencillos, escritos y multimodales, realizando inferencias a partir de estrategias básicas de comprensión antes, durante y después de la lectura.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un texto teatral. <i>El hada Esmeralda.</i> • Comprendo el texto teatral. <i>El hada Esmeralda.</i> • Pistas para. Escribir textos teatrales. • Texto informativo. <i>Biografía.</i> • Pasa a la acción. Una entrevista. 	<p>B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.b. 3. Procesos. 3.b, 3.d. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, c, f.</p>
<p>5.</p>	<p>5.1. Producir textos escritos y multimodales sencillos, con coherencia y adecuación, en distintos soportes, iniciándose en el uso de las normas gramaticales y ortográficas más sencillas al servicio de la cohesión y progresando, de manera acompañada, en la movilización de estrategias sencillas, individuales o grupales, de planificación, textualización y revisión.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo el texto teatral. <i>El hada Esmeralda.</i> • Pistas para. Escribir textos teatrales. • Herramientas de lengua. Los dos puntos. • Vocabulario: frases hechas. • Herramientas de lengua. Los verbos. • Juegos de lengua. <i>El escenario de los verbos.</i> • Pasa a la acción. Una entrevista. 	<p>B. COMUNICACIÓN 3. Procesos. 3.e. C. EDUCACIÓN LITERARIA h. D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... a, b, c, e.</p>
<p>6.</p>	<p>6.1. Localizar, seleccionar y contrastar información de distintas fuentes, incluidas las digitales, citándolas y recreándolas mediante la adaptación creativa de modelos dados.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratorio de información. Los datos. 	<p>B. COMUNICACIÓN 3. Procesos. 3. f.</p>
	<p>6.2. Compartir los resultados de un proceso de investigación sencillo, individual o grupal, sobre algún tema de interés personal o ecosocial, realizado de manera acompañada.</p>		

	6.3. Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sostenible y saludable de las tecnologías digitales en relación con la búsqueda y la comunicación de la información.		
7.	7.1. Leer de manera autónoma o acompañada textos de diversos autores y autoras, ajustados a sus gustos e intereses y seleccionados con creciente autonomía, avanzando en la construcción de su identidad lectora.	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un texto teatral. <i>El hada Esmeralda.</i> • Comprendo el texto teatral. <i>El hada Esmeralda.</i> 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.b. 3. Procesos. 3.b. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, b, f
	7.2. Compartir la experiencia de lectura, en soportes diversos, participando en comunidades lectoras en el ámbito escolar.		
8.	8.1. Escuchar y leer textos variados de la literatura infantil universal, que recojan diversidad de autores y autoras, relacionándolos en función de temas y aspectos elementales del género literario, e interpretándolos y relacionándolos con otras manifestaciones artísticas o culturales de manera acompañada.	<ul style="list-style-type: none"> • Leo un texto teatral. <i>El hada Esmeralda.</i> • Comprendo el texto teatral. <i>El hada Esmeralda.</i> • Pistas para. Escribir un texto teatral. 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.b. 3. Procesos. 3.d, 3.e. C. EDUCACIÓN LITERARIA a, b, e, h.
	8.2. Producir, de manera acompañada, textos sencillos individuales o colectivos con intención literaria, recreando de manera personal los modelos dados, en distintos soportes y complementándolos con otros lenguajes artísticos.		

<p>9.</p>	<p>9.1. Formular conclusiones elementales sobre el funcionamiento de la lengua, prestando especial atención a la relación entre el sujeto y el verbo, a partir de la observación, comparación y manipulación de palabras, enunciados y textos, en un proceso acompañado de producción o comprensión de textos en contextos significativos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendo el texto teatral. <i>El hada Esmeralda</i> • Herramientas de lengua. El verbo. • Juegos de lengua. <i>El escenario de los verbos.</i> • Pasa a la acción. Una entrevista. 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.d.</p> <p>D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... a.</p>
<p>10.</p>	<p>10.2. Movilizar, con la planificación y el acompañamiento necesarios, estrategias básicas para la comunicación asertiva y el consenso, progresando en la gestión dialogada de conflictos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Situación de aprendizaje: <i>¿Qué quieres ser de mayor?</i> • Taller de creatividad. <i>Mapa del problema.</i> • Leo un texto teatral. <i>El hada Esmeralda.</i> • Comprendo el texto teatral. <i>El hada Esmeralda.</i> • Juegos de lengua. <i>El escenario de los verbos.</i> • Laboratorio de información. Los datos. • Pasa a la acción. Una entrevista. 	<p>A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES d.</p> <p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>1. Contexto. 1.a.</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.a, 3.b, 3.c.</p>

Evaluación

Ítems para la evaluación de competencias

Los ítems para la evaluación de competencias en esta unidad son los siguientes:

10. Respetar las estrategias básicas de cortesía lingüística incidiendo en la moderación de los tiempos de intervención.

11. Conoce y explica las características básicas de los textos teatrales y elabora un mapa conceptual de la historia leída.
12. Utiliza los dos puntos para organizar diálogos, enumerar y hacer listados.
13. Define el concepto de verbo y sus conjugaciones, escribe oraciones utilizándolos y representa sus acciones con mímica.
14. Identifica diversas frases hechas y las relaciona con su significado.

FIN DEL TERCER TRIMESTRE. NUESTRO RETO: *LOGRAR LA IGUALDAD*

Situación de aprendizaje.

En el tercer trimestre, las alumnas y los alumnos analizarán las tareas que llevan a cabo hombres y mujeres en diversos contextos, las diferencias que existen entre las responsabilidades que ambos asumen, los prejuicios que aún se mantienen en un gran número de actividades y la desigual visibilidad que a lo largo del tiempo han conseguido y consiguen sus logros. Desde la propia casa, los juegos y los deportes, la presencia en la historia, en el arte o el contexto profesional, el alumnado deberá estudiar los roles que hombres y mujeres han asumido y asumen y planificar acciones concretas para avanzar hacia la igualdad.

Estas líneas de estudio permitirán al alumnado adoptar posturas personales sobre los siguientes aspectos:

- La valoración de todas las personas, sus opiniones y sus logros sin discriminación por ninguna causa.
- La reflexión sobre los propios gustos y preferencias y sobre la libertad de elegir el propio camino sin ser mediatizado por prejuicios u opiniones.

En este último reto del curso se plantea la organización completa de un debate sobre un tema con el que el alumnado está muy familiarizado y es de su interés: el juego segregado por géneros. El alumnado va a determinar la estructura y las reglas del debate y, a su vez de forma transversal, se promueve su pensamiento crítico,

15. Emplea herramientas visuales para ordenar y explicar cronológicamente procesos o acontecimientos que recoge un texto biográfico.
16. Realiza una entrevista utilizando una grabadora para recopilar y organizar mejor la información.
17. Describe las características y pasos de una entrevista y valora su función comunicativa social.
18. Expone oralmente, junto con otro compañero o compañera, la entrevista creada.

adquieren valores personales y sociales y desarrollan habilidades comunicativas esenciales. Para llevar a cabo estas actividades, se ponen en juego aprendizajes como los siguientes.

- Exposición de sus ideas y defensa de sus opiniones e intereses.
- Respeto a la diversidad y empatía hacia el otro en sus intercambios comunicativos.
- Descripción de los elementos y características de los debates y la determinación de las tareas y funciones de sus participantes.
- Empleo de un lenguaje inclusivo de género no discriminatorio.
- Realización de una encuesta en clase para sustentar el inicio del debate con su interpretación.
- Consulta de una guía con recomendaciones para escribir bien un resumen y su puesta en práctica.
- Reflexión sobre sus destrezas de oratoria.

Plan de trabajo

Para llevar a cabo el trabajo que se plantea en el reto del tercer trimestre, se ponen en juego saberes como los siguientes:

8. El uso de un lenguaje inclusivo y no estereotipado en sus intervenciones.
9. La exposición respetuosa y empática de ideas y opiniones con juicio personal.
10. La planificación detallada de un debate en el aula atendiendo a sus elementos y características.
11. La interpretación de una encuesta para obtener datos informativos de interés.

12. El valor de reflexionar antes de intervenir en una interacción oral en el aula.
13. La reflexión sobre sus propias capacidades y habilidades de oratoria.
14. La consecución de los pasos para hacer un buen resumen consultando una guía y su ejecución.

Sugerencia de temporalización. Final de curso.

Programación del reto del tercer trimestre

Competencias específicas	Criterios de evaluación	Secciones del reto	Saberes básicos/contenidos relacionados
1.	<p>1.1. Mostrar interés y respeto a las distintas lenguas y variedades dialectales de su entorno, identificando algunas expresiones de uso cotidiano.</p> <p>1.2. Identificar, con cierta autonomía y en contextos próximos, prejuicios y estereotipos lingüísticos frecuentes, aportando alternativas y reconociendo la diversidad lingüística de su entorno como una fuente de riqueza cultural.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nuestro reto: <i>Lograr la igualdad.</i> 	<p>A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES c, d.</p> <p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>1. Contexto. 1.a.</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.a, 2.c.</p>
2.	<p>2.1. Comprender el sentido de textos orales y multimodales sencillos, reconociendo las ideas principales, los mensajes explícitos y los mensajes implícitos más sencillos, y progresando, de manera acompañada, en la valoración crítica del contenido y de los elementos no verbales elementales.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Guía para escribir resumen.</i> 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. géneros discursivos. 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.b.</p>
3.	<p>3.1. Producir textos orales y multimodales coherentes, con planificación acompañada, ajustando el discurso a la situación comunicativa y utilizando recursos no verbales básicos.</p> <p>3.2. Participar en interacciones orales espontáneas o regladas, incorporando estrategias básicas de escucha activa y cortesía lingüística.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nuestro reto: <i>Lograr la igualdad.</i> Oratoria. • ¿Cómo lo hemos hecho? Reflexión sobre el propio trabajo. 	<p>A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES c, d.</p> <p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>1. Contexto. 1.a.</p> <p>2. géneros discursivos. 2.c.</p> <p>3. Procesos. 3.a, 3.c.</p>

<p>4.</p>	<p>4.1. Comprender el sentido global y la información relevante de textos sencillos, escritos y multimodales, realizando inferencias a partir de estrategias básicas de comprensión antes, durante y después de la lectura.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nuestro reto: <i>Lograr la igualdad.</i> • <i>Guía para escribir resumen.</i> 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>2. Géneros discursivos. 2.b.</p> <p>3. Procesos. 3.b, 3.d.</p>
<p>4.2. Analizar, de manera acompañada, el contenido y aspectos formales y no formales elementales de textos escritos y multimodales, valorando su contenido y estructura e iniciándose en la evaluación de su fiabilidad.</p>			
<p>5.</p>	<p>5.1. Producir textos escritos y multimodales sencillos, con coherencia y adecuación, en distintos soportes, iniciándose en el uso de las normas gramaticales y ortográficas más sencillas al servicio de la cohesión y progresando, de manera acompañada, en la movilización de estrategias sencillas, individuales o grupales, de planificación, textualización y revisión.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nuestro reto: <i>Lograr la igualdad.</i> 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>3. Procesos. 3.e.</p> <p>C. EDUCACIÓN LITERARIA h.</p> <p>D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... a.</p>
<p>6.</p>	<p>6.1. Localizar, seleccionar y contrastar información de distintas fuentes, incluidas las digitales, citándolas y recreándolas mediante la adaptación creativa de modelos dados.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nuestro reto: <i>Lograr la igualdad.</i> • <i>Guía para escribir resumen.</i> 	<p>B. COMUNICACIÓN</p> <p>3. Procesos. 3. f.</p>
<p>6.2. Compartir los resultados de un proceso de investigación sencillo, individual o grupal, sobre algún tema de interés personal o ecosocial, realizado de manera acompañada.</p>			

	6.3. Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sostenible y saludable de las tecnologías digitales en relación con la búsqueda y la comunicación de la información.		
9.	9.1. Formular conclusiones elementales sobre el funcionamiento de la lengua, prestando especial atención a la relación entre el sujeto y el verbo, a partir de la observación, comparación y manipulación de palabras, enunciados y textos, en un proceso acompañado de producción o comprensión de textos en contextos significativos.	<ul style="list-style-type: none"> • Nuestro reto: <i>Lograr la igualdad.</i> • ¿Cómo lo hemos hecho? Reflexión sobre el propio trabajo. 	B. COMUNICACIÓN 2. Géneros discursivos. 2.c. 3. Procesos. 3.d. D. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA Y SUS USOS... a.
	9.2. Revisar y mejorar los textos propios y ajenos y subsanar algunos problemas de comprensión lectora, de manera acompañada, a partir de la reflexión metalingüística y usando la terminología básica adecuada.		
10.	10.2. Movilizar, con la planificación y el acompañamiento necesarios, estrategias básicas para la comunicación asertiva y el consenso, progresando en la gestión dialogada de conflictos.	<ul style="list-style-type: none"> • Nuestro reto: <i>Lograr la igualdad.</i> 	A. LAS LENGUAS Y SUS HABLANTES c, d. B. COMUNICACIÓN 1. Contexto. 1.a. 2. Géneros discursivos. 2.c. 3. Procesos. 3.a, 3.b, 3.c.

Evaluación

Items para la evaluación de competencias

Los ítems para la evaluación de competencias en este reto son los siguientes:

10. Emplea en sus intervenciones un lenguaje inclusivo que atiende a la diversidad y destierra los estereotipos sexistas.
11. Expone respetuosamente sus ideas y opiniones ofreciendo un juicio moral y, progresivamente, un discurso más crítico.
12. Atiende y considera las aportaciones y opiniones ajenas respetando las que no son igual a las suyas.
13. Planifica en equipo la estructura detallada de un debate atendiendo a sus principales elementos.
14. Participa e interpreta los resultados de una encuesta para extraer datos informativos.
15. Muestra más consciencia del valor de sus palabras reflexionando antes de participar en una interacción oral.
16. Reflexiona sobre sus habilidades de oratoria y pone en práctica diversas técnicas para mejorarla.
17. La consecución de los pasos para hacer un buen resumen consultando una guía y su ejecución.
18. Valora la lengua como vehículo transmisor de valores y actitudes.